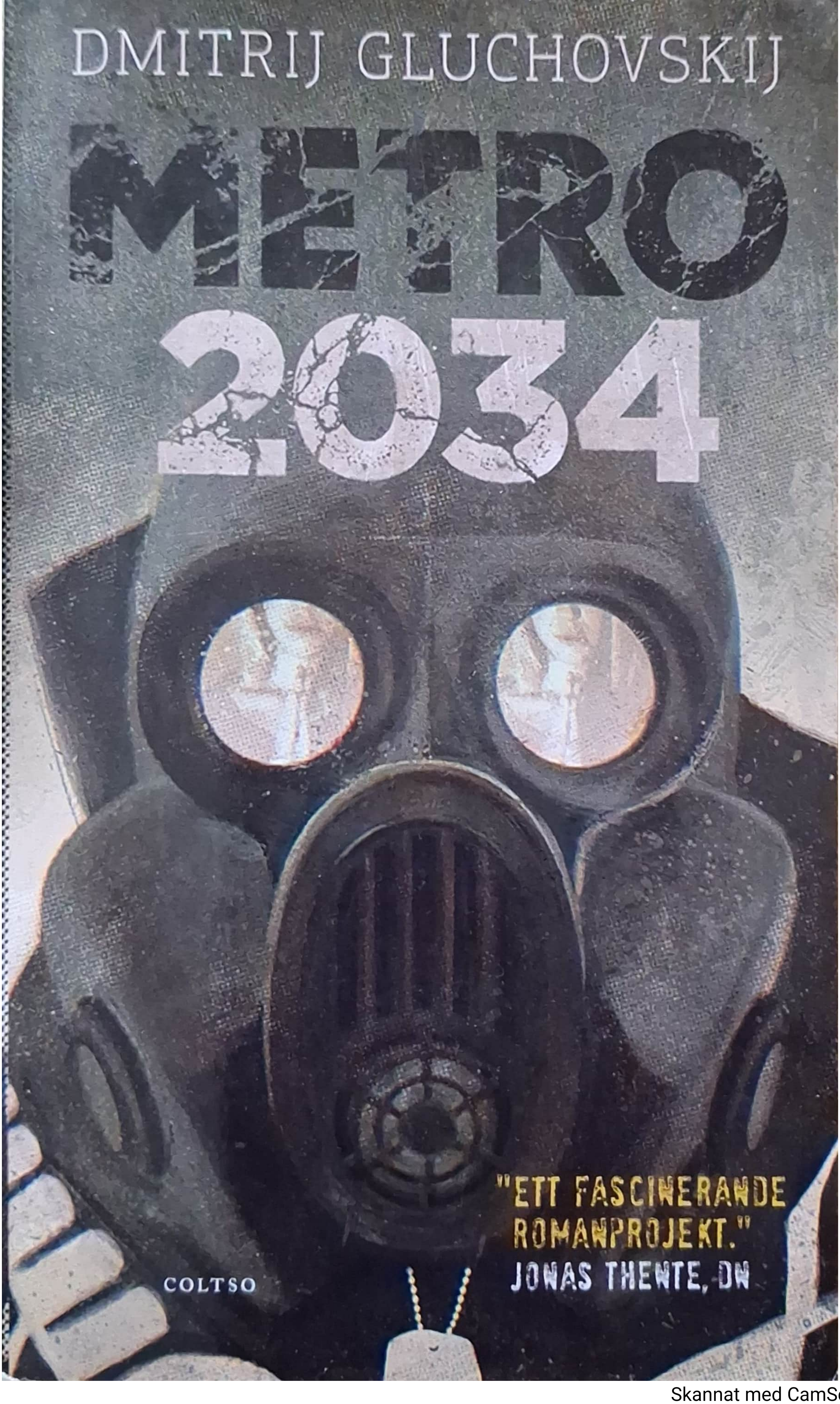

Skannat med CamScanner

MOSKVA ÅR 2034

På stationen Sevastopolskaja i utkanten av Moskvas enorma tunnelbanesystem väntar man spänt på spaningspatrullerna som har skickats till en grannstation, där något verkar vara på tok. Dagarna går och inte ett ljud från de erfarna soldaterna. Om man inte lyckas återupprätta förbindelsen med den övriga metron kommer ammunitionen snart att ta slut … En dag beger sig den gåtfulle överste Hunter ut på en farlig vandring genom labyrinten av tunnlar. Vid hans sida finns Homeros, en gammal erfaren stationsinvånare som kan metron och dess legender bättre än någon annan och ser det som sin livsuppgift att nedteckna dess historia.

METRO 2034 är en fristående fortsättning på succéboken *Metro 2033*. De bygger på sovjetiska myter om en hemlig stad under jorden och det faktum att Moskvametron byggdes för att motstå en kärnvapenattack. Böckerna har gjort succé och översatts till ett stort antal språk. Det finns även ett datorspel med samma namn.

"JAG ÄR NORMALT GANSKA SVAL INFÖR FRAMTIDSSCENARIER MED SF-INSLAG, MEN GLUCHOVSKIJ BRYTER NER MITT MOTSTÅND MOT GENREN OCH DRAR MIG MED PÅ EN SVINDLANDE, OMTUMLANDE FÄRD GENOM MOSKVAS UNDERJORDISKA TUNNELSYSTEM."
NILS SCHWARTZ, EXPRESSEN

"ÅRETS BOK!"
MOSCOW TIMES OM METRO 2033

PRISGRUPP
K
POCKETSTANDARD

9 789186 437664

COLTSO

Skannat med CamScanner

DMITRIJ GLUCHOVSKIJ

METRO 2034

Skannat med CamScanner

Ringstationernas förbund (Hansan)

Övergivna stationer

Röda linjen

Polis

Arbatfederationen

Konfederationen 1905

Fjärde riket

Oberoende stationer

Transitstationer

Outforskade stationer

Stationer ockuperade av mutanter

Organiserad kriminalitet

Radioaktiv fara

Biologisk fara

Mental fara

Rasrisk

Många olika faror

Farlig tunnel

Sträckor ovan jord

Broar

Förbindelselinjer och -tunnlar

D-6 Regeringssträckor (ungefärlig position)

Skannat med CamScanner

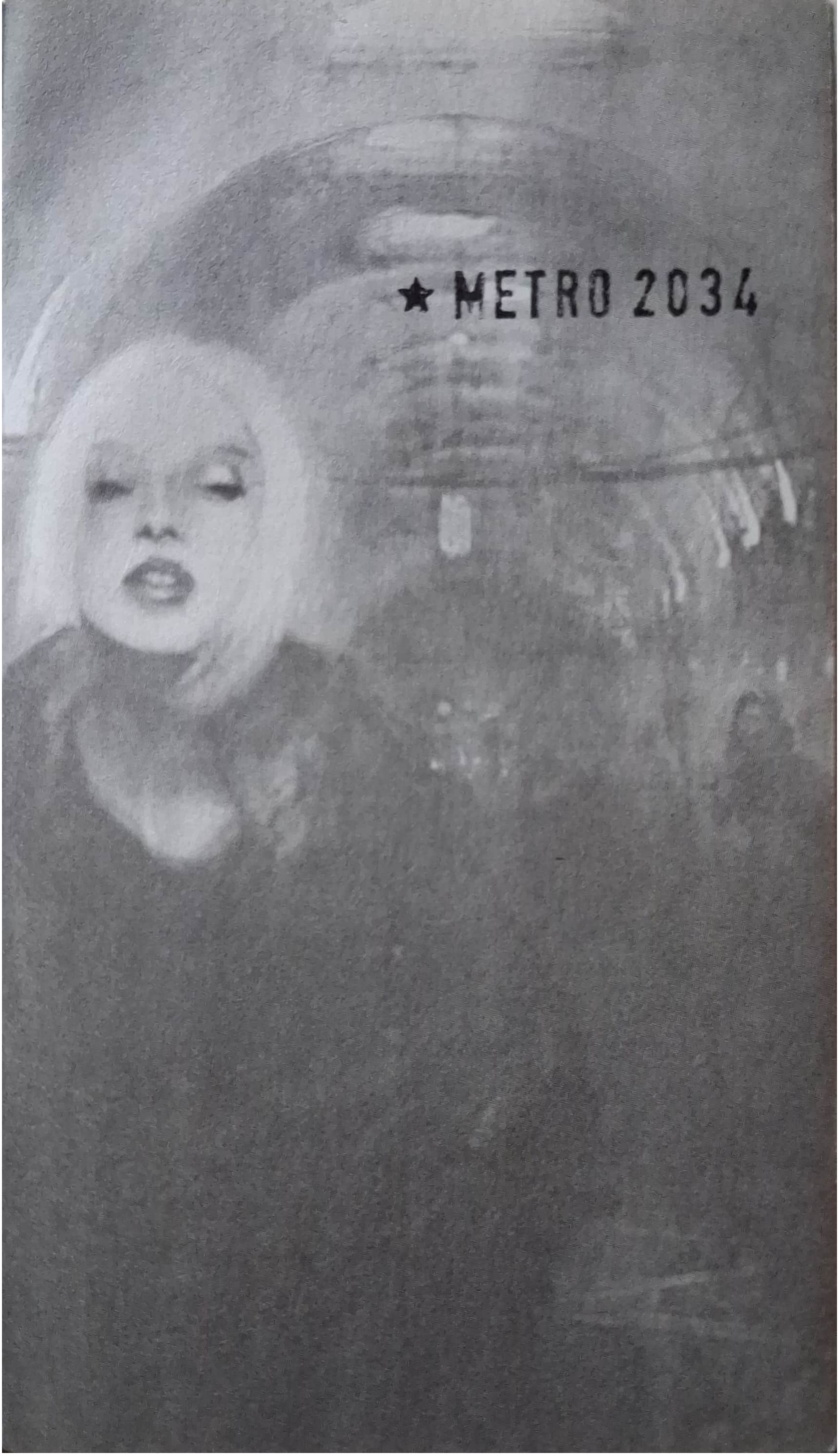

Skannat med CamScanner

DMITRIJ GLUCHOVSKIJ

Skannat med CamScanner

★ METRO 2034

FÖRSVARET AV SEVASTOPOLSKAJA

Översättning Ola Wallin

COLTSO MMXII

Skannat med CamScanner

© 2009 Dmitrij Gluchovskij (www.nibbe-wiedling.de)
© 2017 Coltso & Ersatz, Stockholm

Trettonde tryckningen

Originalets titel Метро 2034
Översättning från ryska Ola Wallin
Redaktör Anna Bengtsson
Korrekturläsare Eva Sundqvist
Omslag Anton Gretjko & Ersatz
Sättning & grafisk form Ola Wallin
Tryckt hos Nørhaven, Danmark 2023
ISBN 978-91-86437-66-4

Coltso är ett imprint till Ersatz

www.coltso.se
www.ersatz.se
www.m-e-t-r-o.ru

Skannat med CamScanner

PROLOG 7
I. FÖRSVARET AV SEVASTOPOLSKAJA 9
II. ÅTERKOMSTEN 30
III. EFTER LIVET 51
IV. IRRVÄGAR 70
V. MINNET 90
VI. FRÅN ANDRA SIDAN 113
VII. ÖVERGÅNGEN 133
VIII. MASKER 153
IX. FRÄMMANDE LUFT 173
X. EFTER DÖDEN 193
XI. GÅVOR 213
XII. TECKEN 233
XIII. EN HISTORIA 253
XIV. VAD MER? 275
XV. PÅ TU MAN HAND 297
XVI. I HÄKTET 320
XVII. VEM TALAR? 343
XVIII. FRÄLSNINGEN 364
EPILOG 391
ORDFÖRKLARINGAR 395

Skannat med CamScanner

PROLOG

År 2034. Världen ligger i ruiner. Mänskligheten är nästan fullständigt utplånad. Strålningen har gjort ruinstäderna obeboeliga. Och utanför deras gränser, sägs det, börjar ändlösa, utbrända ödemarker och ogenomträngliga, muterade skogar. Ingen vet med säkerhet vad som döljer sig i dem.

Civilisationen är på väg att slockna. Minnet av människans forna storhet övergår långsamt i skrönor och förvandlas till legender. Tjugo år har gått sedan det sista flygplanet lyfte från marken. Böjda, rostiga järnvägsspår leder ut i intet. Radioetern är tom, och signalisterna hör endast ett monotont surr när de för miljonte gången avlyssnar frekvenserna på vilka man förr i världen sände från New York, Paris, Tokyo och Buenos Aires.

Över tjugo år har gått sedan *det* hände. Människan är inte längre jordens herre. Strålningens skapelser är bättre anpassade till livet i den nya världen.

Mänsklighetens era är slut.

De få överlevande vägrar att inse detta. Endast några tiotusental är fortfarande i livet, och de vet inte om fler klarade sig eller om de är de sista på planeten. De lever i Moskvas metro, den största atombombssäkra bunkern som någonsin byggts. Mänsklighetens sista tillflykt.

Alla råkade befinna sig i metron *den* dagen, och detta räddade deras liv. Stationernas hermetiska portar skyddar dem mot strålningen och odjuren på ytan, slitna gamla filter renar

Skannat med CamScanner

luften och vattnet. Händiga mekaniker har byggt dynamor som genererar ström; på underjordiska farmer odlar man champinjoner och bedriver svinuppfödning. De fattigaste drar sig inte för att äta råttor.

Centralförvaltningen bröt samman för länge sedan och stationerna har förvandlats till dvärgstater, där människor samlas kring ideologier, religioner eller helt enkelt vattenfiltren.

Det är en värld utan morgondag. Här finns ingen plats för drömmar, planer, förhoppningar. Känslorna har gett vika för instinkterna, varav den viktigaste är viljan att överleva. Till varje pris.

Förhistorien till händelserna i boken berättas i »Metro 2033«.

Skannat med CamScanner

I. FÖRSVARET AV SEVASTOPOLSKAJA

De hade inte kommit tillbaka som det var överenskommet, vare sig på tisdagen eller onsdagen. Ytterposteringen var bemannad dygnet runt och det hade räckt med ekot av ett rop på hjälp eller minsta ljusreflexion på de fuktiga, mörka väggarna i tunneln som ledde till Nachimovskij prospekt, för att väktarna genast skulle ha skickat ut en stöttrupp.

Spänningen växte för varje timme. De bästa soldaterna, välutrustade och specialtränade för den här sortens insatser, hade inte fått en blund i ögonen på två dygn. Kortleken som man annars brukade fördriva tiden med mellan larmen låg och samlade damm i en skrivbordslåda i vaktstugan. Det vanliga snacket hade först övergått i nervösa kommentarer och nu härskade blytung tystnad: var och en hoppades bli den förste att höra fotstegen från den återvändande karavanen. Alltför mycket stod på spel.

★

Sevastopolskaja hade förvandlats till en ointaglig fästning. Varenda invånare, från klenaste femåring till skröpligaste åldring, hade fått lära sig att hantera vapen, men trots att den skenbart osårbara stationen hade förskansat sig bakom maskingevärsnästen, taggtråd och pansarhinder av hopsvetsad räls, riskerade den att falla vilken sekund som helst. Dess akilleshäl var den kroniska ammunitionsbristen.

Skannat med CamScanner

Om invånarna på de andra stationerna skulle ha tvingats uppleva vad sevastopolborna dagligen måste tampas med, så hade de förmodligen gett upp allt försvar och flytt som råttor ur en översvämmad tunnel. Inte ens den mäktiga Hansan, Ringlinjestationernas förbund, hade tilldelat stationen några extra resurser – av kostnadsskäl. Visst, Sevastopolskaja hade stor strategisk betydelse, men priset var helt enkelt för högt.

Men även elektriciteten kostade, tillräckligt mycket för att sevastopolborna, som hade byggt några av metrons största vattenkraftverk, genom sina leveranser till Hansan hade råd att köpa lådvis med ammunition och ändå fick medel över. Det fick många andra i sin tur betala för, inte med patroner, utan med ett eländigt, kortvarigt liv.

★

Grundvattnet, Sevastopolskajas välsignelse och förbannelse, omgav stationen på alla sidor likt dödsfloden Styx skvalpande kring Charons färja. Vattnet drev skovlarna på dussintals vattenkvarnar, som skickliga tekniker hade byggt i tunnlar, grottor och vid underjordiska floder – kort sagt på alla tänkbara platser – och försåg stationen och säkert en tredjedel av Ringlinjen med ljus och värme.

Samtidigt bröt det obönhörligt ner pelarna, eroderade cementen i fogarna och kluckade på andra sidan väggen i huvudsalen, som om det försökte vagga stationsborna till sömns. Vattnet gjorde det omöjligt att spränga överflödiga, oanvända sträckor där horder av mardrömslika varelser ständigt kom krypande mot Sevastopolskaja likt en ändlös, giftig tusenfoting i en köttkvarn.

Skannat med CamScanner

Stationsinvånarna – besättningen på spökskeppet som färdades genom helvetet – var för evigt dömda till att söka och laga nya läckor, eftersom båten inte varit sjöduglig på länge och det helt enkelt inte existerade en hamn där man kunde finna ro.

Under tiden måste de slå tillbaka den ena attacken efter den andra från Tjertanovskaja i söder och Nachimovskij prospekt i norr... Kräken närmade sig genom ventilationsschakten, simmade med de grumliga strömmarna i avloppsrören eller stormade ut ur sydtunnlarna.

Hela världen verkade ha vänt sig mot sevastopolborna och tycktes inte sky någon möda för att utplåna deras station från metrokartan. Invånarna försvarade sitt hem med näbbar och klor, som om det vore deras sista tillflykt i hela universum. Men hur skickliga deras ingenjörer än var, hur hårda och obönhörliga kämpar man än uppfostrade barnen till – utan patroner, utan glödlampor till strålkastarna, utan antibiotika och bandage kunde de helt enkelt inte skydda sig. Visst, stationen levererade elektricitet och Hansan var beredd att betala ett högt pris för den, men Ringen hade även andra leverantörer och egna energikällor, medan sevastopolborna inte skulle överleva ens en månad utan tillförsel utifrån. Och ammunitionsförrådet hade en otäck tendens att krympa snabbt.

En gång i veckan vandrade välbevakade karavaner iväg till Serpuchovskaja för att köpa förnödenheter på kredit av Hansans köpmän och sedan ofördröjligen återvända hem. Och så länge jorden snurrade, så länge de underjordiska floderna flöt och metrobyggarnas valv höll kunde ingenting ändra på detta.

Skannat med CamScanner

Men den här gången dröjde karavanen. Och det så orimligt länge att man bara kunde dra en slutsats: något oförutsett hade hänt, något hemskt, som varken de tungt beväpnade, härdade eskortsoldaterna eller de mångåriga, goda förbindelserna med Hansans ledning hade kunnat förhindra.

Alltihop hade varit mindre oroväckande om kommunikationen hade fungerat, men det var något fel på telefonlinjen till Hansan, förbindelsen hade brutits redan på måndagen och truppen som skickats ut för att reparera ledningen hade återvänt med ogjort ärende.

★

Den breda, gröna skärmlampan hängde lågt över det runda bordet och lyste upp några gulnade ark med diagram tecknade i blyerts. Glödlampan var svag, högst tjugo watt, men inte för att man måste spara på strömmen, utan för att kontorets ägare ogillade starkt ljus. Askkoppen svämmade över av fimpade, handrullade papyrosser av usel kvalitet. Under det låga taket hängde tröga sjok av stickande, blågrå rök.

Stationsföreståndare Vladimir Ivanovitj Istomin torkade sig i pannan, lyfte handen och såg med sitt enda öga på urtavlan – för femte gången den senaste halvtimmen. Sedan knackade han med fingrarna mot bordet och reste sig långsamt.

»Vi måste fatta ett beslut. Det är meningslöst att vänta längre.«

På andra sidan bordet satt en robust gammal man i vadderad kamouflagejacka och sliten blå barett. Han öppnade munnen för att säga något, men avbröts av en hostattack.

Med slutna ögon och bister min viftade han bort röken framför sig och sade:

»Du, Vladimir Ivanovitj, jag säger det igen: från sydtunnlarna kan vi inte ta en enda man. Väktarna har svårt att hålla posteringarna redan som det är. Tre sårade bara den senaste veckan, en allvarligt, och det trots alla förstärkningar. Du får inte försvaga södra ytterligare. Dessutom måste två tre spanare ständigt patrullera i schakten och förbindelsetunnlarna. Inte heller i norr har vi några lediga mannar, bortsett från truppen som möter karavanerna på vägen tillbaka. Ledsen, men du får leta på annat håll.«

»Du är chef för ytterposteringarna, det är din uppgift!« fräste föreståndaren. »Så sköter jag mitt. Inom en timme måste vi få i väg en trupp. Jag antar att vi har olika sätt att tänka. Det handlar ju inte bara om att lösa våra problem här och nu! Tänk om det skulle hända något ännu allvarligare där borta?«

»Och jag tycker att du har för bråttom, Vladimir Ivanovitj. Det finns fortfarande två oöppnade lådor med kaliber 5.45 i vapenförrådet, det räcker i tio dagar. Och hemma hos mig ligger det alltid något under kudden.« Översten flinade och blottade sina stora, gula tänder. »En låda kan jag säkert skrapa ihop. Det är inte patronerna som är problemet, utan personalen.«

»Nej, jag ska tala om vad som är problemet: om det inte börjar fungera med leveranserna inom två veckor, måste vi stänga de hermetiska portarna i sydtunnlarna – vi kan inte hålla dem utan ammunition. Det innebär att det blir omöjligt att övervaka och reparera två tredjedelar av våra vattenkvarnar. Efter en vecka börjar de gå sönder, och Hansan gillar

Skannat med CamScanner

inte strömavbrott. I bästa fall letar de efter andra leverantörer. I värsta fall … Men strunt i elektriciteten! Det har varit tomt i tunnlarna i snart fem dygn, inte en människa har synts till! Har taket rasat in? Tänk om vi har blivit avskurna?«

»Lägg av! Elkablarna är hela. Mätarna snurrar, strömmen är på och Hansan använder den. Ett ras hade vi märkt direkt. Och sabotörer skulle väl inte kapa telefonledningen, utan elkablarna? Och vad tunnlarna beträffar – vem skulle egentligen komma hit? Vi brukar väl aldrig få några besök. Inte minst på grund av Nachimovskij prospekt … Ingen kommer igenom där på egen hand, så det var länge sedan några främmande köpmän vågade sig hit. Till och med banditerna håller sig borta nuförtiden – det var ju därför vi alltid lät en slippa undan med livet i behåll. Så ta det lugnt, tycker jag.«

»Du kan snacka, du«, muttrade Vladimir Ivanovitj, lyfte bindeln över den tomma ögonhålan och torkade svetten ur pannan.

»Du får tre man. Fler kan jag inte avvara«, sade översten, nu lite mildare i tonen. »Och sluta röka. Du vet ju att jag inte får andas in rök, och du förgiftar dig själv! Då tar jag hellre en kopp te, om det går för sig …«

»Självfallet!« sa föreståndaren. Han torkade sina händer och lyfte telefonluren: »Istomin här. Te till mig och översten.«

»Och kalla hit vakthavande befäl«, bad översten och tog av sin barett, »så ordnar jag en söktrupp.«

★

Skannat med CamScanner

Istomin höll sig alltid med eget te, en specialblandning från VDNCh. Det var inte många som hade råd med det, på sin väg från andra sidan metron steg priset tre gånger genom Hansans försorg och på så vis blev stationsföreståndarens favoritte så dyrt att han inte skulle ha kunnat upprätthålla sin vana om det inte hade varit för hans goda kontakter vid Dobryninskaja. Där hade han en gammal vapenbroder från kriget, och varje gång en karavan kom tillbaka från Hansan medförde den ett litet paket som Istomin alltid avhämtade personligen.

För ett år sedan hade televeranserna börjat utebli. Sevastopolskaja nåddes av oroväckande rykten om en ny, fruktansvärd fara som hotade VDNCh, och kanske hela den orange linjen. Tydligen kom det en okänd sorts mutanter från ytan, som var nästan osynliga och praktiskt taget osårbara, och till råga på allt kunde de läsa tankar. Det sades att stationen hade fallit och att Hansan sprängde tunnlarna efter Prospekt Mira av rädsla för en invasion. Tepriserna sköt i höjden, ett tag var varan rentav omöjlig att uppbringa och Istomin var utom sig av abstinens. Men några veckor senare lugnade det ner sig och karavanerna kom återigen med det berömda teet till Sevastopolskaja, utöver patroner och glödlampor. Och det var väl ändå det viktigaste?

Medan Istomin hällde upp te åt översten i en kopp med sliten guldrand runt kanten insöp han den aromatiska ångan med slutna ögon. Därefter hällde han upp åt sig själv, sjönk tungt ner på stolen, lade i en sackarintablett och rörde om med en silversked.

Männen satt tysta en stund och det enda som hördes i det skumma, rökiga kontoret var skedens melankoliska klingan-

Skannat med CamScanner

de mot porslinet. Men plötsligt bröts tystnaden av en klocka som nästan föll in i samma takt. Signalen kom från tunnlarna.

»Alarm!«

Översten flög upp från sin plats med en vighet som var anmärkningsvärd för hans ålder och rusade ut ur rummet. Någonstans långt bort knallade ett ensamt gevärsskott, sedan tog kalasjnikovarna vid – en, två, tre stycken. Över perrongen dundrade järnbeslagna soldatstövlar och redan hördes överstens kraftfulla basröst dela ut de första instruktionerna.

Även Istomin reste sig och sträckte sig efter den skinande kpisten som hängde i hans vapenskåp, men sedan grep han korset som hängde i en kedja runt halsen och utstötte en djup suck. Han satte sig vid bordet igen och tog en klunk te. Mittemot stod överstens övergivna kopp och ångade, intill låg den kvarglömda baretten. Stationsföreståndaren gjorde en grimas och återupptog muttrande grälet med den frånvarande översten. Plötsligt infann sig argument som han inte hade kommit att tänka på i diskussionens hetta.

★

På Sevastopolskaja blomstrade den svarta humorn om grannstationen Tjertanovskaja – namnet förde ju ohjälpligt tanken till djävulen, »tjort«. Trots att det låg vattenkraftverk i tunnlarna mellan stationerna var det ingen som kom på tanken att inta och ockupera den ödelagda Tjertanovskaja, till skillnad från till exempel Kachovskaja. Ingenjörerna som under eskortsoldaternas uppsikt hade monterat generatorerna längst bort gjorde halt hundra meter från perrongen, närmare vågade de inte gå. Alla, utom de mest fanatiska ateis-

Skannat med CamScanner

terna, brukade göra korstecknet i smyg före uppdrag åt det hållet, och somliga tog till och med avsked av sina familjer, för säkerhets skull.

Det var en dålig station, och det kände man redan på femhundra meters avstånd. De tungt beväpnade stöttrupper som inledningsvis skickades ut av de ovetande sevastopolborna för att vidga området, återvände svårt medtagna och decimerade till hälften, om de över huvud taget kom tillbaka. De erfarna soldaterna var skräckslagna och kunde inte sluta skaka, fastän de satt så nära lägerelden att kläderna torkade på nolltid. De hade mycket svårt att minnas sina upplevelser, och ingen redogörelse var den andra lik.

På andra sidan Tjertanovskaja fanns det sannolikt stickspår till huvudtunnlarna som gick neråt och förgrenade sig i en enorm labyrint av naturliga grottor, där det enligt ryktet vimlade av alla möjliga slags odjur. På Sevastopolskaja kallade man platsen för »Porten«, vilket var en abstrakt benämning, eftersom ingen som hade varit där någonsin återvänt. Fast det berättades att en stor spaningstrupp en gång hade tagit sig förbi Tjertanovskaja och upptäckt Porten. Gruppen bar med sig en sändare – en sorts kabeltelefon – och signalisten hade meddelat hemstationen att de stod vid ingången till en smal, nästan vertikal gång. Mer hann han inte säga, men under de korta minuter som förflöt innan linjen bröts hörde Sevastopolskajas befälhavare som trängdes kring luren hur den ene spanaren efter den andre började yla av fasa och omänsklig smärta. Ingen av dem försökte skjuta, som om de genast insåg att det var lönlöst att använda vanliga vapen. Den siste att tystna var gruppchefen, en avtrubbad legoknekt från Kitaj-Gorod som brukade skära av lillfingret på sina dö-

Skannat med CamScanner

dade fiender. Han stod tydligen en bit bort från mikrofonen som signalisten hade tappat, för det var svårt att höra vad han sade, men efter en stund uppfattade stationsföreståndaren att den döende mannen rabblade en bön – en av dessa enkla, naiva böner som troende föräldrar lär sina barn.

Efter den incidenten gav man upp alla försök att gå längre än till Tjertanovskaja. Man diskuterade rentav om man borde överge Sevastopolskaja och retirera till Hansan. I dag var den förbannade stationen gränsstolpen som markerade slutet på människans herravälde i metron. Varelserna som passerade gränsen gjorde visserligen livet surt för sevastopolborna, men man kunde fortfarande döda dem, och med ett välorganiserat försvar var det ganska lätt att slå tillbaka angreppen nästan utan förluster – så länge ammunitionen räckte.

Vid gränsposteringarna dök det emellanåt upp monster som bara gick att stoppa med dumdumkulor eller elektriska fällor, men för det mesta hade väktarna att göra med mindre skräckinjagande varelser, om än extremt farliga. Man kallade dem upirer – precis som författaren Nikolaj Gogol hade gjort en gång i tiden.

★

»En till! Där uppe, i tredje röret!«

Strålkastaren hade lossnat från fästet, och medan den dinglade fram och tillbaka som en hängd man kastade den sitt skarpa ljus över området framför posteringen: än lyste det på smygande mutanters krumma gestalter som framträdde ur skuggorna, än dolde det dem igen i mörkret, än bländade

Skannat med CamScanner

det de spanande väktarna. Och överallt böljade förrädiska skuggor som flöt samman, isär och förvreds, så att man till slut inte längre kunde skilja på människa och best.

Posteringen var perfekt placerad. Här möttes två tunnlar, som Metrostroj strax före det sista kriget hade börjat bygga om, men arbetet fullbordades aldrig. Vid denna knutpunkt hade sevastopolborna byggt en veritabel fästning med två maskingevärsställningar, halvannan meter tjocka skyddsvallar av sandsäckar, pansarhinder och bommar över spåren, elektriska fällor i de närmaste tillfartsvägarna och ett noga genomtänkt varningssystem. Men när mutanterna kom i vågor, som den här dagen, tycktes försvaret ändå vackla.

Maskingevärsskytten mumlade monotont för sig själv och upptäckte att blodet sprutade ur näsan först när han såg på sina fuktiga, rödglänsande handflator. Luften kring hans kärvande petjeneg vibrerade av hetta. Skytten grymtade kort, lutade sig mot sin granne, en bjässe till soldat med sluten titanhjälm, och tystnade. Ögonblicket därpå hördes ett fruktansvärt vrål – bestarna gick till angrepp.

Mannen i hjälm skuffade den blödande maskingevärsskytten åt sidan, reste sig, lyfte sin kalasjnikov och avlossade en lång salva. Det gråhudade, seniga odjuret träffades mitt i språnget, där det flög genom luften med de knotiga framtassarna utsträckta. Blyskuren tystade vrålet, men det döda kräket flög ännu en bit innan den etthundrafemtio kilo tunga kroppen dunsade in i sandsäckarna och fick ett moln av damm att slå upp.

»Så där ja...«

Den till synes ändlösa floden av odjur, som ett par minuter tidigare forsat ut ur de enorma avsågade rören i taket, verka-

Skannat med CamScanner

de faktiskt ha sinat. Försiktigt lämnade vaktmanskapet sina ställningar.

»Bårbärare hit! Läkare! Snabbt till stationen med honom!«

Bjässen som hade dödat den sista upiren satte fast bajonetten på automatkarbinen och gick långsamt runt bland de dödade och skadade varelserna som låg på marken, tryckte ner deras vasstandade gap med stöveln och stötte bajonetten i ögonen med en kort, exakt rörelse. Till slut lutade han sig utmattad mot sandsäckarna utan att slita blicken från tunneln, så fällde han äntligen upp visiret och tog en klunk ur fältflaskan.

Förstärkningen från stationen anlände när allt redan var över. Även vaktchefen kom linkande i uppknäppt kamouflagejacka. Han flåsade och svor över sina krämpor.

»Jaha, och hur ska jag få ihop tre man här?!«

»Vad pratar ni om, Denis Michajlovitj?« frågade en väktare.

»Istomin kräver att vi genast skickar en spaningstrupp till Serpuchovskaja. Han är orolig för karavanerna. Men var ska jag få tag i tre man? Och till råga på allt vid en tidpunkt som denna...«

»Så karavanen har fortfarande inte hörts av?« frågade mannen med fältflaskan, utan att vända sig om.

»Inte ett ljud«, bekräftade befälhavaren. »Men det har ju inte gått så lång tid. Och vad är farligast, när allt kommer omkring? Om vi försvagar posteringarna i dag finns det kanske ingen som kan ta emot karavanerna om en vecka!«

Bjässen ruskade på huvudet, men sade ingenting. Han svarade inte heller när befälhavaren frågade vaktmanskapet om det fanns några frivilliga till trojkan som skulle gå till Serpuchovskaja.

Skannat med CamScanner

Det fanns det. De flesta väktare var less på tjänsten och kunde inte föreställa sig något farligare än försvaret av sydtunnlarna.

Av sex anmälda valde översten ut de tre män som Sevastopolskaja för tillfället hade lättast att avvara. Rätt tänkt, visade det sig sedan, eftersom ingen av dem skulle återvända.

★

Tre dagar senare tyckte sig översten uppfatta att mannarna kastade sneda blickar och pratade bakom ryggen på honom. Även de ivrigaste samtal avstannade när han närmade sig, och i den spända tystnaden som uppstod runtomkring honom tyckte han sig höra ett outtalat krav: Förklara dig, försvara dig.

Han gjorde ju bara sitt jobb. Han var taktiker, inte strateg. Och med tanke på att soldater var en bristvara undvek han att offra dem på tvivelaktiga, för att inte säga fullständigt meningslösa expeditioner.

För tre dagar sedan hade han varit fullständigt övertygad om riktigheten i sitt beslut. Men nu, efter alla oroade, ogillande blickar, började han tvivla. En lätt beväpnad spaningstrupp behövde inte ens ett dygn på sig för att gå till Hansan och tillbaka – eventuella strider och en del väntan vid de oberoende stationernas gränskontroller inräknat. Alltså . . .

Översten låste in sig på sitt lilla kontor, med order om att ingen fick störa honom, och försjönk för hundrade gången i grubblerier kring vad som kunde ha hänt med karavanen och nu med spaningstruppen.

På Sevastopolskaja var man inte rädd för andra människor, med undantag för Hansans armé förstås. Stationen hade dåligt

Skannat med CamScanner

rykte, de få ögonvittnenas överdrivna historier om priset som stationsinvånarna betalade för sin överlevnad hade snappats upp av kringresande småhandlare som i sin tur spred dem vidare i metron och befäste den allmänt vedertagna bilden. Snart insåg stationsledningen fördelen med ryktet och såg själv till att underblåsa det. Informatörer och karavanförare, resenärer och diplomater fick officiell tillåtelse att ljuga ihop de mest fruktansvärda historier om Sevastopolskaja och hela sträckan efter Serpuchovskaja.

Det var inte många som genomskådade dimridåerna och insåg betydelsen av stationens egentliga fördelar. Ett par gånger de senaste åren hade ovetande rövarband försökt bryta igenom posteringarna, men Sevastopolskajas ypperliga krigsmaskineri hade krossat dem utan minsta problem.

Inför avfärden hade spaningspatrullen fått noggranna instruktioner om att undvika alla slags konfrontationer och så snabbt som möjligt vända tillbaka i händelse av hot.

Där fanns till exempel Nagornaja, som inte var lika otäck som Tjertanovskaja, men likväl ohälsosamt och farligt. Och Nachimovskij prospekt, vars portar upp till ytan hade fastnat och inte skyddade stationen mot inkräktare. Sevastopolborna ville inte spränga schakten, eftersom deras stalker använde stationen som »uppgång«. Ensam vågade ingen passera Prospektet, som man kallade stationen, men hittills hade alla trojkor kunnat slå tillbaka odjuren som lurade där.

Ras? Översvämning? Sabotage? Hade Hansan invaderat utan krigsförklaring? Nu var det översten, inte Istomin, som måste svara på frågorna från de saknade spanarnas fruar. De kom till honom som övergivna byrackor och såg honom djupt i ögonen där de hoppades skönja ett löfte, en tröst. Han

Skannat med CamScanner

måste förklara sig för garnisonens soldater, som inte ställde frågor i onödan och fortfarande var lojala. Och han måste lugna alla oroliga som samlades kring stationsklockan efter arbetsdagens slut för att se hur lång tid som hade förflutit sedan karavanen gav sig av.

Istomin hade berättat att han fått allt fler frågor om varför man hade dämpat stationsbelysningen de senaste dagarna, och nu krävde man att ljusstyrkan skulle återställas till den normala. Fast ingen hade ju dämpat belysningen – glödlamporna lyste lika starkt som förut. Det var inte stationen som blivit mörkare, utan människornas sinnen, och det kunde inte ens de starkaste kvicksilverlamporna göra något åt.

Telefonlinjen till Serpuchovskaja var fortfarande död och under veckan som passerat sedan karavanen lämnat stationen hade översten och många med honom berövats en känsla som var oerhört viktig och oersättlig för metrons invånare: känslan av närhet till andra människor. Så länge kommunikationen fungerade, så länge karavanerna kom och gick och det bara tog en dag att vandra till Hansan, så var varje sevastopolbo fri att gå eller stanna, man visste att bara fem stationer bort började den egentliga metron, civilisationen… mänskligheten.

Ungefär så här måste polarforskarna ha känt sig på sina boplatser i Arktis, när de för vetenskapens eller de höga lönernas skull frivilligt uthärdade de långa vintermånadernas kamp mot kylan och ensamheten. De befann sig tusentals kilometer från den stora världen och ändå kändes den helt nära så länge radion fungerade och de en gång i månaden fick höra motorljudet från flygplanet som släppte ner proviantlådorna i fallskärmar.

Skannat med CamScanner

Men isberget som Sevastopolskaja befann sig på hade lossnat och drev för varje timme allt längre bort – i isstormen, på den svarta oceanen, i tomheten och ovissheten.

Väntan drog ut på tiden och överstens vaga oro övergick gradvis i sorgsen visshet: de tre spanarna som skickats till Serpuchovskaja skulle han aldrig få återse. Och att skicka ytterligare tre soldater från ytterposteringen mot det okända hotet, mot en säker undergång, var helt uteslutet, särskilt som det inte löste problemet. Ändå fann han det överilat att stänga de hermetiska portarna, spärra av sydtunnlarna och samla en stor stöttrupp. Han önskade att någon annan kunde axla ansvaret att fatta beslutet ... Ett beslut som var dömt att bli felaktigt.

Översten suckade, gläntade på dörren, kastade en förstulen blick omkring sig och ropade till sig vakten.

»Bjuder du på en papyross? Men det blir min sista, sedan får du inte ge mig fler, hur jag än bönar och ber. Och tala inte om det för någon, okej?«

★

När Nadja, en knubbig och pratsjuk liten gumma i sliten sjal och smutsigt förkläde, kom till posteringen med en puttrande kött- och grönsaksgryta, blev det fart på vaktmanskapet. Potatis, gurka och tomat betraktades som de mest utsökta delikatesserna, och utanför Sevastopolskaja fanns det bara några få restauranger på Ringlinjen eller i Polis som kunde servera något liknande. Det berodde inte bara på de komplicerade växthusen som var nödvändiga för att få de torkade fröna att gro och växa, utan också på att knappt någon i

metron hade råd att slösa bort så många kilowatt bara för att sätta piff på soldaternas meny.

Vanligtvis fick inte ens stationsledningen grönsaker annat än på helgdagar, eftersom man hellre skämde bort barnen. Istomin hade varit tvungen att skälla länge och väl på kockarna för att förmå dem att lägga lite kokt potatis och en tomat till varje fläskportion (som alltid serverades udda dagar) för att höja stridsmoralen.

Knepet fungerade. Nadja lade ifrån sig sin karbin, lyfte på grytlocket och i samma stund lyste väktarnas ansikten upp. Genast upphörde samtalen om den försvunna karavanen och de saknade spanarna.

»Av någon anledning har jag gått och tänkt på Komsomolskaja i dag«, sa en gråhårig man i vadmalsjacka med sliten metrologga. Leende rörde han om bland potatisarna i sin skål. »Jag skulle så gärna gå dit och titta igen. Vilka mosaiker den har! Det är den vackraste stationen i Moskva, tycker jag.«

»Lägg av, Homeros«, invände en orakad, fetlagd man i mössa med öronlappar. »Du bodde väl där förr i tiden, då är det klart att du gillar stället. Men vad säger du om glasmålningarna på Novoslobodskaja? Och de otroliga kolonnerna och takfreskerna på Majakovskaja?«

»Jag har alltid tyckt om Plosjtjad Revoljutsii«, erkände prickskytten blygt, en tystlåten, medelålders man. »Jag vet att det är löjligt, men de bistra matroserna och piloterna, gränssoldaterna med sina hundar... Jag avgudade den stationen när jag var barn!«

»Vad är det för löjligt med det? Där finns ju några riktiga snyggingar i brons«, sade Nadja och skrapade ihop det sista

på botten av grytan. »Hallå där, brigadör! Raska på, annars blir du utan!«

Den högreste, bredaxlade soldaten som suttit vid sidan av närmade sig lägerelden med makliga steg, fick sin portion och gick tillbaka till sin plats – så nära tunneln och så långt bort från de andra som möjligt.

»Visar han sig på stationen över huvud taget?« viskade den tjocke och nickade mot den breda ryggtavlan som avlägsnade sig i halvmörkret.

»Nej, han har häckat här i över en vecka nu«, svarade prickskytten lika tyst. »Han bor i sin sovsäck. Jag fattar inte hur han pallar... Han kanske gillar det, helt enkelt. För tre dagar sedan, när upirerna nästan bet ihjäl Rinat, så följde han efter bestarna och knäppte dem. Ensam, på femton minuter. När han kom tillbaka var stövlarna blodiga, karbinen också. Och han bara log.«

»Det är ingen människa, utan en maskin«, sade en mager skytt. »Jag vågar inte ens sova i närheten av honom. Har du sett hans ansikte?«

»Hm, för mig är det tvärtom. Det är bara med honom som jag känner mig trygg«, sade den gamle, som hette Homeros, och ryckte på axlarna. »Varför är ni så taskiga mot honom? Det är en bra kille, lite skadad bara. Skönhet är något för stationerna. Och förresten är Novoslobodskaja höjden av smaklöshet! Man måste vara full för att stå ut med de där glasmålningarna... Skulle det vara konst, va!«

»En stor mosaik av kollektivjordbruk, är det bättre?!«

»Var hittar du en sådan bild på Komsomolskaja?«

»Hela jävla sovjetkonsten handlade ju bara om livet på kolchosen och våra hjältar till piloter!« utbrast den tjocke.

Skannat med CamScanner

»Sergej, lämna piloterna utanför det här!« varnade prickskytten.

»Komsomolskaja är bara skit, precis som Novoslobodskaja«, hördes plötsligt en dov basröst.

Den tjocke kom av sig mitt i tiraden och såg förskräckt på brigadören i halvmörkret. Även de andra tystnade och väntade på fortsättningen: främlingen deltog nästan aldrig i några samtal och svarade enstavigt eller inte alls på direkt tilltal.

Han satt fortfarande med ryggen mot dem, utan att slita blicken från tunnelns svarta gap.

»På Komsomolskaja är valven för höga, pelarna för smala, hela perrongen är öppen för eldgivning från spåren och övergångarna är svåra att barrikadera. På Novoslobodskaja är väggarna fulla av sprickor, inga reparationer hjälper. Det räcker med en granat för att begrava hela stationen. Och några fönster har inte funnits där på länge. De gick sönder direkt. För ömtåliga.«

Ingen vågade säga emot. Brigadören var tyst en stund, sedan tillade han, liksom i förbigående:

»Jag går till stationen. Homeros följer med. Avlösning sker om en timme. Artur tar befälet.«

Prickskytten for upp och nickade, trots att brigadören inte kunde se honom från sin plats i mörkret. Även Homeros reste sig och började samla ihop sina saker – han hade inte ens hunnit äta upp sin potatis. När brigadören kom fram till lägerelden var han redan klar för avmarsch, med hjälmen på huvudet och en stor ryggsäck på ryggen.

»Lycka till.«

Prickskytten följde de båda figurerna med blicken när de vandrade bort i den upplysta tunneln – den bredaxlade bri-

Skannat med CamScanner

gadören och den spinkige Homeros –, sedan gnuggade han händer och kurade ihop sig.

»Är det inte lite kallt? Lägg mer kol på elden, vet jag.«

★

Brigadören sade nästan inte ett ord på hela vägen, frågade bara om det stämde att Homeros hade tjänstgjort som tågförarassistent och dessförinnan som enkel banvakt. Gamlingen såg misstänksamt på brigadören, sedan nickade han, trots att han alltid brukade hävda att han hade avancerat ända till tågförare och gärna undvek att nämna sitt arbete som banvakt, eftersom han inte tyckte att det var tillräckligt fint.

Utanför stationsledningens kontor hälsade brigadören kort och militäriskt på vakten, som genast klev åt sidan, och gick in utan att knacka. Istomin och vaktchefen reste sig överraskat från sina stolar och kom honom till mötes. Båda verkade trötta och uppgivna. Homeros stod blygt kvar vid ingången.

Brigadören tog av sig hjälmen och lade den på Istomins papper, sedan strök han handen över sin rakade skalle. Ljuset från lampan föll på hans fruktansvärt vanställda ansikte: vänster kind var fårad och skrumpen efter en brännskada, ögat hade förvandlats till en smal springa, från mungipan till örat löpte ett slingrande, violett ärr. Trots att Homeros hävdade att han hade vant sig vid åsynen gick det kalla kårar längs ryggraden, precis som första gången.

»Jag tänker gå till Ringen«, sade brigadören utan att hälsa.

En tung tystnad lade sig över rummet. Homeros visste att brigadören var en oumbärlig soldat och därför åtnjöt ett högt

Skannat med CamScanner

anseende hos stationsledningen. Men först nu gick det upp för honom att brigadören inte lydde under något befäl, till skillnad från alla andra på Sevastopolskaja.

Uppenbarligen hade brigadören inte kommit för att få de båda gamla, trötta herrarnas tillåtelse, snarare verkade det som om han gett dem en order. Och återigen – för vilken gång i ordningen? – frågade sig Homeros: Vem är den här mannen egentligen?

Vaktchefen sneglade på stationsföreståndaren och blev mörk i synen, som om han hade något att invända, sedan vinkade han avvärjande med handen.

»Som du vill, Hunter«, sade han till slut. »Du lyssnar ju ändå aldrig på vad man säger.«

Skannat med CamScanner

II. ÅTERKOMSTEN

Homeros spetsade öronen. Hunter. Det namnet hade han inte hört på Sevastopolskaja förut. Det lät snarast som ett smeknamn – precis som hans eget, för hans riktiga namn var förstås inte Homeros, utan Nikolaj Ivanovitj. Det var först här, på stationen, som han hade uppkallats efter den grekiske eposdiktaren, eftersom han älskade historier, legender och vandringssägner.

»Er nye brigadör«, hade översten två månader tidigare presenterat den bredaxlade mannen i kevlaruniform och tung hjälm för vaktmanskapet, som granskade honom med en blandning av misstro och nyfikenhet. Han vände sig bort, uppenbarligen likgiltig för hövlighetsceremonier; tunneln och befästningarna intresserade honom mer än mannarna som han hade tilldelats. Han tog i hand om man kom fram för att presentera sig, men sa inte sitt namn. Han nickade tyst, lade namnen på minnet och blåste ett moln av blå papyrossrök i ansiktet på soldaterna, som för att markera avståndet. I skuggan av det uppfällda visiret kunde man ana det matta, döda ögat mitt i ett vanprydande djupt jack. Varken då eller senare vågade någon av väktarna fråga vad han hette, och nu hade man i två månader helt enkelt kallat honom »brigadören«. Stationen hade tydligen lejt en av dessa dyra legoknektar som inte behövde vare sig ett förflutet eller ett namn.

Hunter.

Homeros smakade på den konstiga benämningen. Det

Skannat med CamScanner

passade bättre till en centralasiatisk schäferhund än till en människa. Han log för sig själv: en gång hade han faktiskt sett en sådan hund. Var kom alla minnen ifrån? En svanslös kamphund med öronen avskurna intill skallbenet. Ingenting överflödigt.

Men ju mer han prövade namnet, desto mer bekant föreföll det honom. Var hade han hört det förut? Antagligen hade det passerat i den oändliga strömmen av skvaller och skrönor, fastnat av någon anledning och sjunkit till minnets botten. Och över namnet hade det snart bildats ett tjockt bottenslam av namn, fakta, rykten och siffror – alla dessa överflödiga data om andra människors liv som Homeros så gärna lyssnade till och så nitiskt försökte lägga på minnet.

Hun-ter... Kanske en brottsling med ett pris på sitt huvud hos Hansan? Prövande kastade Homeros en sten ned i glömskans brunn och lyssnade. Nej, fel. En stalker? Knappast. En krigare? Snarare. Rentav en legendarisk sådan...

Än en gång sneglade Homeros förstulet på brigadörens uttryckslösa, nästan förlamade ansikte. Hundnamnet passade honom perfekt.

»Jag behöver två man till. Jag tar Homeros, han kan tunnlarna här.« Brigadören vände sig inte ens till Homeros för att få hans samtycke. »Den andre får ni välja själva. En löpare, en kurir. Jag går redan i dag.«

Istomin nickade beredvilligt, sedan hejdade han sig och såg frågande på översten. Även han nickade buttert och mumlade att han inte hade något att invända, trots att han hade grälat så oförsonligt med stationsföreståndaren om varenda man på sistone. Ingen verkade intressera sig för Homeros åsikt, men han hade inte heller för avsikt att opponera sig.

Skannat med CamScanner

Sin höga ålder till trots brukade han aldrig vägra farliga uppdrag. Han hade sina skäl.

Brigadören plockade upp sin tunga hjälm från bordet och gick mot utgången. Han stannade upp i dörren och vände sig till Homeros:

»Ta farväl av din familj. Packa för en lång marsch. Ta inte med några patroner, du får av mig«, sa han och försvann ut.

Homeros rusade efter, han vill gärna ställa några frågor om vad uppdraget gick ut på, men när han kom ut på perrongen såg han att Hunter avlägsnade sig med raska steg, redan långt borta. Homeros försökte inte hinna i kapp, utan skakade bara på huvudet medan han följde mannen med blicken.

Sin vana till trots bar brigadören ingen hjälm denna dag. Kanske hade han glömt den, kanske tänkte han på annat, kanske behövde han andas fritt? Och när han passerade ett gäng unga kvinnor – svinskötare på lunchrast – som satt och hängde på perrongen, hörde han en av dem viska:

»Oj, tjejer, spana in missfostret!«

★

»Var fick du tag på honom egentligen?« frågade Istomin när han lättad sjönk ner på stolen och sträckte sina tjocka fingrar efter ett paket papyrosspapper.

Det sades att örterna som man rökte med sådan njutning på stationen hade hittats av stalker någonstans i närheten av Bittsevskijparken. En gång hade översten för skojs skull hållit en dosimeter över ett paket »tobak«, och den hade genast börjat ticka olycksbådande. Han beslutade sig på stående fot för att sluta röka. Hostan och fantasierna om lungcan-

Skannat med CamScanner

cer som plågat honom om nätterna försvann så småningom. Istomin däremot vägrade tro på historierna om radioaktiv tobak, men Denis Michajlovitj påminde honom om att det knappt fanns någonting i metron som inte var mer eller mindre »strålande«.

»En gammal bekant«, svarade översten motvilligt och tillade efter en kort paus: »Men han har förändrats. Det måste ha hänt honom något.«

»Säkert, med tanke på hans fysionomi.« Stationsföreståndaren hostade och kastade en nervös blick på dörren, som om han plötsligt blev rädd att Hunter kunde höra honom.

Vaktchefen hade ingen anledning att klaga på brigadörens plötsliga uppdykande ur det förflutnas kalla dimma. Mannen hade knappt satt sin fot på stationen förrän han blev den viktigaste stöttepelaren i försvaret av gränsposteringarna. Ändå var det som om Denis Michajlovitj inte riktigt fattade att hans gamle vän hade återvänt.

Nyheten om Hunters död – lika fruktansvärd som egendomlig – hade spridits som ett tunneleko genom metron ett år tidigare. Och när han plötsligt stod utanför dörren till överstens lilla kammare för två månader sedan, så hade denne genast gjort korstecknet. Lättheten med vilken den återuppståndne hade passerat vägspärrarna – som om han hade gått rakt igenom soldaterna – fick Denis Michajlovitj att tvivla på att detta underverk var av godo.

Profilen som syntes i dörrens titthål var visserligen bekant: tjurnacken, den kala, skinande hjässan, den lätt intryckta näsan. Men av någon anledning stod den nattlige gästen halvt bortvänd med sänkt huvud och gjorde inget för att bryta den djupa tystnaden. Översten kastade en längtansfull blick på

Skannat med CamScanner

den öppnade ölflaskan som stod på bordet, suckade djupt och drog undan regeln. Hans hederskodex tvingade honom att hjälpa de sina – utan att göra skillnad mellan levande och döda.

Först när dörren öppnades lyfte Hunter blicken, och det blev uppenbart varför han hade vänt bort andra sidan av ansiktet. Han hade helt enkelt fruktat att översten inte skulle känna igen honom. Visserligen hade Denis Michajlovitj sett det mesta här i livet, och garnisonstjänsten vid Sevastopolskaja var rena förtidspensionen jämfört med de första vilda åren i tjänst, men när han fick se brigadörens ansikte grimaserade han reflexmässigt som om han hade bränt sig på något, sedan skrattade han generat, liksom för att be om ursäkt för sin reaktion.

Gästen log inte till svar. Under de två månader som förflutit sedan dess hade de fruktansvärda ärren som vanställde hans ansikte visserligen hunnit blekna en aning, men vaktchefen tyckte fortfarande det var svårt att känna igen den gamle Hunter.

Brigadören hade inte berört sin mirakulösa räddning och långa frånvaro med ett ord, överstens alla frågor lämnade han obesvarade, som om han inte ens hade hört dem. Dessutom krävde han att Denis Michajlovitj inte skulle berätta *för någon* om hans återkomst och påminde om en gammal obetald skuld. Enligt allt sunt förnuft borde översten ofördröjligen ha informerat stationens äldste, men det gjorde han inte.

Denis Michajlovitj företog dock en del hemliga efterforskningar. Hans gäst var inte efterlyst och betraktades överallt som död. Visserligen hade man inte hittat kroppen, men om brigadören levde skulle han väl ha gett ett tecken ifrån

Skannat med CamScanner

sig, meddelade man översten. Självfallet, han kunde bara instämma.

Som alltid med spårlöst försvunna personer hade det uppstått en mängd halvsanna myter och berättelser om Hunter, närmare bestämt om den tvättade och friserade bilden av karlen. Tydligen passade det honom perfekt, han kände ingen brådska att korrigera kamraterna som hade begravt honom levande.

Väl medveten om sin obetalda skuld gjorde Denis Michajlovitj det enda möjliga: han tog det lugnt och spelade med. Han kallade aldrig Hunter vid namn i andras närvaro och invigde endast Istomin i hemligheten, dock utan att gå in på några detaljer.

Istomin hade inget att invända: brigadören hade snart börjat förtjäna sitt levebröd genom att vaka dag som natt vid sydtunnlarnas barrikader. På stationen syntes han sällan till, egentligen bara en gång i veckan, då det var hans baddag. Även om han hade tagit sin tillflykt till det här helvetet bara för att undkomma några okända förföljare, så var det inget som störde Istomin: han visste att uppskatta legionärer med ett dunkelt förflutet. Så länge de kämpade, och i det här fallet hade han inget att klaga på i det avseendet.

Den första striden hade fått tyst på de knorrande väktarna, som var missnöjda med den nye brigadörens nedlåtande stil. När de en gång hade sett honom i ett omänskligt kallt rus metodiskt och beräknande förinta allt som kunde förintas, så gick det upp ett ljus. Ingen försökte längre bli vän med den folkskygge brigadören, men man lydde honom så förbehållslöst att han aldrig behövde höja sin djupa, skrovliga röst. Det var nästan något hypnotiskt över den, till och med stations-

Skannat med CamScanner

föreståndaren nickade underdånigt så fort Hunter öppnade munnen, rentav innan han talat till punkt, helt enkelt för säkerhets skull.

★

Med ens kändes luften på Istomins kontor lite lättare att andas – som om ett ljudlöst åskväder just dragit förbi med en efterlängtad urladdning. Det fanns inget att gräla om längre. En bättre soldat än Hunter existerade inte, och om även han försvann i tunnlarna återstod endast en sak att göra.

»Ska jag ge order om förberedelse för en operation?« frågade Denis Michajlovitj, men han visste redan svaret.

»Du får tre dagar – det måste räcka.« Istomin fingrade på cigarettändaren, kisade med ögonen. »Längre kan vi inte vänta på dem. Hur många mannar behövs det, tror du?«

»En stöttrupp står redan beredd, men jag samlar en till, på tjugo man. Om vi inte har hört av dem i övermorgon« – översten nickade mot utgången – »måste du utlysa allmän mobilisering. Då försöker vi bryta oss igenom.«

Istomin höjde på ögonbrynen, men i stället för att säga emot drog han ett djupt halsbloss på den lätt knastrande papyrossen. Denis Michajlovitj grep några skrynkliga papper som låg på bordet, lutade sig närsynt över dem och började rita ett kryptiskt schema med ringar där han skrev in namn och smeknamn.

Genombrytning? Stationsföreståndaren höjde blicken över överstens grå huvud och såg genom den svävande tobaksröken på den stora metrokartan som hängde på väggen bakom. Med sina fettfläckar och handskrivna markeringar

Skannat med CamScanner

– pilar stod för utryckningar, cirklar för belägringar, stjärnor för vägspärrar och utropstecken för förbjudna zoner – var den gulnade kartan en krönika över det gångna årtiondet. Tio år, och inte en lugn dag.

Under Sevastopolskaja upphörde markeringarna direkt efter Juzjnaja; såvitt Istomin kunde minnas hade ingen återvänt därifrån. Likt en lång, förgrenad rot fortsatte linjen jungfruligt ren som de vita fläckarna på gamla kartor. Sevastopolborna hade inte lyckats erövra resten av linjen – de strålsjuka, försvagade människorna saknade den nödvändiga styrkan.

Och nu slukades deras stympade linje av ovisshetens bleka dimma som envetet närmade sig Hansan, människorna. Om översten gav order om stridsberedskap skulle ingen vägra. Vid Sevastopolskaja hade förintelsekriget mot människan inte tagit paus en minut under de två årtionden som det pågått. När man har levt alltför länge med döden vid sin sida övergår rädslan i likgiltighet, fatalism, vidskeplighet och rovdjursinstinkt. Men vem visste vad som väntade dem där framme, mellan Nachimovskij prospekt och Serpuchovskaja? Vem visste om det över huvud taget var möjligt att bryta igenom detta gåtfulla hinder och om det fortfarande fanns någonting på andra sidan?

Istomin mindes sin senaste färd till Serpuchovskaja: marknadsstånden, de hemlösa på bänkarna, väggskärmarna bakom vilka de invånare som fortfarande ägde något älskade och sov. Stationen producerade ingenting, det fanns varken växthus eller djurstallar. De sluga, tjuvaktiga serpuchovborna levde av spekulation och krängde vidare gamla varor som de köpt för en spottstyver av försenade karavaner. Tjänsterna som de erbjöd medborgarna vid Ringlinjen var sådana att de kunde

Skannat med CamScanner

leda till åtal på vilken annan station som helst. Serpuchovskaja var en parasit, en utväxt på Hansans mäktiga stam.

Hansan, de rika handelsstationernas förbund på Ringlinjen, hade passande nog hämtat sitt namn från medeltidens tyska förebild och förblev en civilisationens bastion i metron, som annars sjönk allt djupare i barbariets och armodets träsk. Och Hansan... Hansan hade en reguljär armé, elektriskt ljus till och med på de fattigaste mellanstationerna och kunde garantera ett stycke bröd om dagen åt var och en som hade den åtråvärda medborgarskapsstämpeln i passet. På svarta marknaden kostade passen en hel förmögenhet, och om någon upptäcktes vid gränskontrollerna med en förfalskning så fick denne genast plikta med livet.

Hansan hade naturligtvis sitt läge att tacka för sin rikedom och styrka: Ringlinjen förband samtliga linjer och på övergångsstationerna kunde man gå från en linje till en annan. Både småhandlarna, som kom med te från VDNCh, och dressinerna, som fraktade patroner från vapenverkstäderna vid Baumanskaja, föredrog att lasta av vid närmaste tullstation på Ringlinjen och återvända hem. Det var bättre att sälja lite billigare än att jaga profit genom en tunnelvandring som när som helst kunde sluta illa.

Det hände att Hansan erbjöd grannstationerna tillträde till förbundet, men vanligtvis var de utlämnade åt sig själva och tolererades som en gråzon där man ordnade de affärer som pamparna i Hansan inte ville bli ertappade med officiellt. Naturligtvis vimlade det av förbundsspioner vid de så kallade radialstationerna som egentligen var köpta av Ringlinjens affärsmän, men förblev oberoende på papperet. Detta var också fallet med Serpuchovskaja.

Skannat med CamScanner

I en av tunnlarna som utgick därifrån hade ett tågsätt blivit stående *den* dagen, innan det hade nått grannstationen Tulskaja. Då vagnarna beboddes av sekterister som förvandlat tåget till ett slags kloster mitt i den svarta öknen, hade Istomin markerat sträckan på kartan med ett katolskt kors. Han hade ingenting emot dem så länge deras missionärer inte strök omkring på grannstationerna för att fiska efter förtappade själar. Guds herdehundar dök dock aldrig upp på Sevastopolskaja och hindrade aldrig förbipasserande – i värsta fall försökte de frälsa dem. I övrigt var den andra tunneln från Tulskaja ren och tom och användes av karavanerna.

Istomin lät blicken fortsätta nerför linjen. Tulskaja? Invånarna förvildades alltmer för varje dag som gick och levde på smulorna efter Sevastopolskajas förbimarscherande konvojer och Serpuchovskajas slipade krämare. Gud vet hur de klarade sig, men en del reparerade allt möjligt mekaniskt skrot, andra gick till Hansans gränsstationer i jakt på ett tillfälligt påhugg; de satt väntande på huk hela dagarna tills det kom någon förman med en slavhandlares uppsyn och anlitade dem för några timmar. Också de lever i fattigdom, tänkte Istomin, ändå har de inte den klibbiga tjuvblicken hos serpuchovborna, och de håller ordning på stationen. Antagligen var det faran som svetsade samman invånarna.

Nästa station, Nagatinskaja, hade Istomin markerat med ett kort streck – obebodd, men det var bara halva sanningen. Visserligen var det ingen som uppehöll sig där någon längre tid, men emellanåt fungerade den som samlingsplats för allehanda skumma typer som förde ett suspekt, halvanimaliskt leverne. I beckmörkret som rådde på stationen gömde sig omslingrade par undan främmande blickar. Ibland tändes en

Skannat med CamScanner

liten lägereld mellan pelarna och tunnelvandrarnas dunkla skuggor flockades kring den för hemliga möten.

Endast aningslösa eller desperata personer stannade dock över natten: det var nämligen inte bara människor som besökte stationen. I det tisslande, geléaktiga mörkret som fyllde Nagatinskaja kunde den som tittade noga emellanåt skymta mardrömslika figurer som hastade förbi. Och från tid till annan skar ett hjärtskärande skrik genom den kvava luften, när någon stackare släpades bort till en håla någonstans för att ätas upp i lugn och ro.

Inte ens luffarna vågade sig bortom Nagatinskaja, och på så vis hade sträckan fram till Sevastopolskajas yttre försvarslinje blivit ett slags ingenmansland. Beskrivningen var inte helt korrekt, för även detta område hade härskare som vakade över sina gränser, och till och med Sevastopolskajas spaningspatruller gjorde allt för att undvika kontakt.

Men nu hade det dykt upp något nytt i tunnlarna. Något okänt, som verkade sluka alla som valde den välbekanta rutten. Istomin var villrådig; skulle hans station kunna uppbringa tillräcklig styrka för att krossa hotet, ens om man samlade alla vapenföra invånare?

Han reste sig mödosamt från sin stol, gick långsamt fram till kartan och markerade sträckan mellan Serpuchovskaja och Nachimovskij prospekt med en tuschpenna. Intill satte han ett tjockt frågetecken. Han hade tänkt placera det bredvid ordet »prospekt«, men det råkade hamna precis intill Sevastopolskaja.

★

Skannat med CamScanner

Vid första anblicken verkade Sevastopolskaja obebodd. På perrongen syntes inga spår efter armétält, som var den vanligaste bostaden på andra stationer. I det svaga, glåmiga lampskenet skymtade i stället några befästningar som hade byggts med sandsäckar. Men eldställningarna var tomma och de smala, kvadratiska pelarna var täckta av ett tjockt dammlager. Allt var ordnat så att en tillfällig besökare skulle tro att stationen var övergiven sedan länge.

Men om den objudne gästen kom på tanken att stanna en stund så riskerade han att bli kvar för alltid. Övergången till grannstationen Kachovskaja bevakades dygnet runt av maskingevärsskyttar och prickskyttar som på några sekunder kunde inta sina positioner och tända de starka kvicksilverstrålkastarna som brände sönder näthinnorna på människor eller varelser, vars ögon hade anpassat sig till mörkret i tunnlarna.

Perrongen var sevastopolbornas sista och väl genomtänkta försvarslinje – bostäderna fanns i den bedrägliga stationens buk, under perrongen. Under golvets granitplattor fanns ett för främmande ögon dolt våningsplan, som inte var mindre än centralsalen ovanför, men uppdelad i en mängd olika små tjänsterum. Där hade man inrättat väl upplysta, torra och varma bostäder, surrande luft- och vattenfilter, hydrofoniska växthus... Det var tydligt att känslan av trygghet och komfort inte infann sig hos stationens invånare förrän de trängde ännu djupare ner i jorden.

★

Homeros visste att den avgörande striden inte väntade i nordtunnlarna, utan hemma. Han saktade ner stegen när han gick genom den smala korridoren, förbi dörrar som stod på glänt till de andra lägenheterna, på väg till sin bostad. Egentligen borde han tänka igenom sin strategi och repetera sina svar, men tiden höll på att rinna ut.

»Vad ska jag göra? Det är en order... Du känner själv till situationen. Jag hade inget val. Lägg av, det är ju löjligt! Nej, jag anmälde mig inte som frivillig. Vägra? Kan inte. Det vore ju fanflykt!« mumlade han för sig själv och prövade olika tonfall: upprört och beslutsamt, sedan milt och bevekande.

Han stannade upp framför tröskeln till sitt rum och gick igenom alltihop en sista gång. Nej, tårar skulle inte gå att undvika, men han tänkte inte ge efter. Med dyster min gjorde han sig stridsberedd och tryckte ner handtaget.

Deras nio och en halv kvadratmeter – en stor lyx som han hade köat för i fyra år, då han bott i kollektivtält – upptogs av en enkel våningssäng, ett vackert dukat matbord och en enorm stapel med gamla tidningar som nådde ända upp till taket. Om han varit ungkarl skulle han för länge sedan ha begravts under pappersberget, men för femton år sedan hade han träffat Jelena, som inte bara stod ut med hans samlarmani, utan även ordnade fynden så att deras lilla hem inte förvandlades till ett Pompeji av papper.

På det stora hela var hon en mycket tålmodig människa. Den lilla lyans väggar var tapetserade från golv till tak med otaliga tidningsurklipp med braskande rubriker som »Skenande kapprustning«, »Amerikanerna testar nytt missilförsvar«, »Fler kärnvapen till försvaret«, »Provokationerna fortsätter« och »Tålamodet är slut«. På nätterna satt han lutad

över skolhäftena med en söndertuggad blyertspenna i handen och den elektriska lampan tänd – stearinljus var uteslutet med tanke på drivorna av papper. Han var stolt över sitt fåniga smeknamn, som alla uttalade med ett nedlåtande leende.

Ja, hon hade tålamod med mycket, men inte med allt. Till exempel hans pojkaktiga vilja att ständigt befinna sig i orkanens mitt, bara för att se hur det var – och det vid nästan sextio års ålder! Lättsinnet med vilket han tillmötesgick ledningens krav, glömsk av att han knappt hade överlevt det senaste uppdraget.

Tanken på att hon skulle kunna förlora honom och bli tvungen att leva ensam igen var outhärdlig.

En gång i veckan följde hon Homeros till posteringen när det var hans vaktpass. Under hans bortovaro höll hon sig hemifrån och brukade försöka skingra oron genom att besöka grannarna eller gå till arbetet, även om det var hennes lediga dag. Makens likgiltighet inför döden fann hon enfaldig, egoistisk, kriminell.

Just i dag råkade hon vara hemma för att byta kläder efter jobbet. Hon hade just börjat dra på sig sin lappade bomullsjacka när hon hejdade sig mitt i rörelsen. Det mörka håret med tydliga inslag av grått – trots att hon ännu inte fyllt femtio – var rufsigt och de blekbruna ögonen utstrålade rädsla.

»Kolja, har det hänt något? Skulle du inte jobba sent?«

Och genast rann modet ur honom, han vågade inte berätta om sitt beslut, fastän det var andra som hade fattat det åt honom. Han vacklade: skulle han lugna henne först och berätta senare, i förbigående, under middagen?

»Våga inte ljuga för mig!« varnade hon när hon såg hans flackande blick.

»Du förstår, Lena«, började han, »det är så att…«

»Det är väl ingen som har…?« Hon frågade genast om det viktigaste, det värsta, men vågade inte uttala ordet »dött«, som om hon fruktade att hennes onda aningar på så vis kunde besannas.

»Nej! Nej.« Homeros ruskade på huvudet. »Jag är helt enkelt befriad från vakttjänsten. De tänker skicka mig till Serpuchovskaja«, tillade han så lugnt som möjligt.

»Men det är ju…« Orden stockade sig i halsen på henne. »Har de kommit tillbaka nu? Där borta finns det ju…«

»Äh«, avbröt han. »Det finns ingenting där borta.«

Jelena vände sig bort, gick fram till matbordet och slätade ut ett veck i duken.

»Jag drömde någonting…« Hon harklade sig.

»Det gör du alltid.«

»Någonting otäckt«, sa hon och ville fortsätta, men brast plötsligt i gråt.

»Men älskling, vad ska jag göra? Det är ju en order…«, sa han och smekte hennes fingrar. Han insåg att argumenten han hade tänkt ut inte längre var värda ett vitten.

»Den enögde kan väl gå själv om han vill!« sa hon med tårade ögon och drog till sig handen. »Eller den där jäveln i barett! Men de bara ger order… Vad har han att förlora? Han ligger ju hellre med sin karbin än med en tjej! Vad fattar han?«

Homeros skämdes och tyckte uppriktigt synd om henne, men han kunde helt enkelt inte ge efter, lova att vägra order, lugna henne, torka hennes tårar – och sedan gå och gräma sig över den missade chansen. Kanske den sista i hans redan långa liv.

Så han teg.

Skannat med CamScanner

★

Det var dags att sammankalla och instruera officerarna, men översten satt kvar på Istomins kontor, likgiltig för papyrossröken som i vanliga fall var lika irriterande som frestande.

Medan stationsföreståndaren stod försjunken i tankar vid den gamla metrokartan och viskade för sig själv, brottades Denis Michajlovitj med sina egna funderingar: Vad var Hunter ute efter? Hans gåtfulla uppdykande vid Sevastopolskaja, hans önskan att slå sig ner just här, hans försiktighet och ovilja att röja sin identitet – alltihop tydde på att Istomin hade rätt: Hunter var på flykt från någon eller något. Han hade gjort sig oumbärlig vid södra gränsposteringen och arbetade som en hel brigad. Om någon kom och krävde hans utlämning, så skulle Istomin och översten vägra gå med på det, oavsett priset på karlens huvud.

Det var det perfekta gömstället. Till Sevastopolskaja kom inga främlingar, och när stationens karavanförare begav sig till den stora metron höll de tand för tunga, till skillnad från de pratsjuka kollegorna från andra stationer. I detta lilla Sparta, som desperat klamrade sig fast vid sin lilla jordplätt vid världens ände, värdesatte man lojalitet och kamplystnad. Och man visste att bevara sina hemligheter.

Men varför var Hunter plötsligt redo att ge upp allting, lämna stationen och riskera att bli igenkänd av Hansan? Istomin skulle inte ha drömt om att beordra honom något sådant. Av någon anledning misstänkte översten att brigadören inte kände någon oro för de saknade spanarna, inte heller att han kämpade för Sevastopolskaja av kärlek till stationen, utan av skäl som var fördolda för alla utom honom själv.

Skannat med CamScanner

Kanske var han ute på ett uppdrag? Det skulle förklara en del: hans oväntade återkomst, hemlighetsmakeriet, uthålligheten vid gränsposteringen och hans snabba beslut att bryta upp för att bege sig till Serpuchovskaja. Men varför hade han krävt att man inte skulle underrätta *de andra*? Vem – utom de – hade kunnat skicka honom? Vem?

Översten undertryckte impulsen att be Istomin om en handrullad papyross. Nej, det var inte möjligt. Skulle Hunter tillhöra *Orden*? Mannen som tiotals, om inte hundratals människor hade sitt liv att tacka för, inklusive Denis Michajlovitj själv?

Nej, han var ingen förrädare, tänkte han stilla. Men var denne man som dykt upp från ingenstans *samme* Hunter som han kände förr i tiden? Och om det var så att han agerade på någons uppdrag... hade han nyligen fått ett slags signal? Var det ingen tillfällighet att den beväpnade karavanen och spaningstrojkan hade försvunnit, utan del av en noggrant planerad operation? Men vilken roll spelade i så fall brigadören i den?

Översten ruskade häftigt på huvudet, som om han ville skaka av sig misstankarnas klibbiga, svällande blodiglar. Hur kunde han tänka så om en människa som hade räddat hans liv? Hittills hade Hunter tjänat stationen klanderfritt och inte gett upphov till något tvivel. Denis Michajlovitj förbjöd sig själv att ens tänka att Hunter var spion eller sabotör, och så fattade han sitt beslut.

»Ska vi ta en sista kopp te innan jag går till pojkarna?« sa han lite hurtigt och knakade med fingrarna.

Istomin slet sig från metrokartan och log trött. Handen sträckte sig redan mot nummerskivan på den gamla telefonen för att ringa adjutanten, när apparaten plötsligt började

Skannat med CamScanner

skrälla ansträngt. Männen ryckte till och såg på varandra. Det där ljudet hade de inte hört på en vecka. Om vakthavande ville rapportera något knackade han alltid på dörren, och det fanns ingen annan på stationen som kunde ringa till ledningen.

»Istomin här«, svarade han försiktigt.

»Vladimir Ivanovitj! Samtal väntar från Tulskaja«, hörde han telefonistens nasala stämma. »Fast det hörs dåligt... Antagligen är det vårt folk, men förbindelsen är...«

»Koppla mig någon gång, för bövelen!« vrålade stationsföreståndaren och drämde näven i bordet med sådan kraft att telefonen skallrade.

Telefonisten tystnade tvärt, det knäppte och brusade i luren, och till sist hördes en oändligt avlägsen, intill oigenkännlighet förvrängd röst.

*

Jelena hade vänt sig bort för att dölja sina tårar. Vad mer kunde hon göra för att hålla honom kvar? Varför tog han alltid första bästa tillfälle att smita i väg från stationen, varför försökte han dölja sig bakom undanflykter om order uppifrån och prat om avrättning för fanflykt? Vad hade hon inte gett honom, vad hade hon inte gjort för honom under dessa femton år för att han skulle må bra! Och ändå drogs han ständigt till tunnlarna, som om han hoppades finna något annat än mörker, tomhet och fördärv där. Vad sökte han egentligen?

Homeros hörde hennes tysta förebråelser lika tydligt som om hon hade uttalat dem högt. Han kände sig illa till mods, men det var för sent att dra sig ur. Han öppnade munnen för att be om förlåtelse och säga några värmande ord, men

Skannat med CamScanner

hejdade sig eftersom han insåg att det vore att hälla bränsle på elden.

Ovanför Jelenas huvud grät Moskva – på väggen hängde ett omsorgsfullt inramat färgfotografi av Tverskajagatan i strilande sommarregn som han hade klippt ut ur en gammal almanacka med högglansigt papper. En gång i tiden, när Homeros fortfarande vandrade genom metron, bestod hela hans förmögenhet av kläderna han bar på kroppen och detta enda fotografi. Bilden påminde honom om något oändligt viktigt, outsägligt vackert... och för alltid förlorat.

»Förlåt«, viskade han tafatt och gick ut i korridoren, stängde dörren bakom sig och sjönk utmattad ner på huk. Grannfamiljens dörr stod öppen och vid tröskeln lekte två sjukligt bleka barn – en pojke och en flicka. När de fick syn på Homeros stannade de upp, den lappade nallebjörnen som de just hade kivats om föll till golvet och de kastade sig över väktaren.

»Farbror Kolja!« ropade de i mun på varandra. »Berätta något för oss! Du lovade att du skulle göra det när du kom tillbaka!«

Homeros kunde inte låta bli att le.

»Vad ska jag berätta om?« Genast glömde han grälet med Jelena, han klappade flickan över det glesa, blonda håret och tryckte allvarligt pojkens hand.

»Huvudlösa mutanter!« skrek flickan glatt.

»Nej! Inga mutanter!« utbrast pojken förskräckt. »De är så otäcka, jag blir rädd!«

»Så vilken historia vill du höra, min vän?« suckade Homeros.

»I så fall om fascisterna! Eller partisanerna!« envisades flickan.

Skannat med CamScanner

»Nej, jag tycker om berättelsen om Smaragdstaden«, sa pojken och visade gluggen i tandraden.

»Den fick ni ju höra så sent som i går. Ska jag kanske berätta om Hansans krig mot de röda?«

»Smaragdstaden, Smaragdstaden!« ropade barnen i kör.

»Visst, ni får som ni vill«, sa Homeros. »Långt, långt härifrån på Sokolnitjeskajalinjen, bortom sju övergivna stationer, tre rasade metrobroar och tusen gånger tusen syllar ligger en gåtfull, underjordisk stad. Den är förtrollad och vanliga människor kan inte komma in dit. Där bor magiker, och endast de kan gå ut och in genom stadsportarna. Och på ytan ovanför staden reser sig ett stort slott med mäktiga torn, där de visa magikerna bodde förr i tiden. Slottet hette ...«

»Virsitetet!« ropade den lille pojken och såg segervisst på sin syster.

»Universitetet«, nickade Homeros. »När det stora kriget började och atomraketerna föll över jorden drog sig magikerna tillbaka till sin stad och lade en besvärjelse över ingången, så att de onda människorna som startade kriget inte skulle kunna komma in. Och nu lever de ...« Plötsligt kom han av sig och tystnade.

Där stod Jelena, lutad mot dörrkarmen och lyssnade. Han hade inte märkt att hon kom ut i korridoren.

»Jag packar åt dig«, sa hon hest. Homeros gick fram och tog hennes hand. Lite generad inför barnen omfamnade hon honom och viskade i hans öra:

»Kommer du snart tillbaka? Det kommer väl inte att hända dig något?«

Och för tusende gången förundrades Homeros över sin frus förmåga att hantera svårigheter.

Skannat med CamScanner

»Nej då, allt kommer att gå bra«, svarade han.

»Ni pussas som nygifta fastän ni är så gamla«, sa flickan och gjorde en grimas.

»Pappa har sagt att det inte är sant – det finns ingen Smaragdstad!« ropade pojken med elak röst efter den gamle mannen.

»Kanske det.« Homeros ryckte på axlarna. »Det är en saga. Men vad skulle vi ta oss till om det inte fanns sagor?«

★

Förbindelsen var verkligen fruktansvärt dålig. Istomin tyckte att det var något bekant med rösten som hördes genom knastret och bruset – det måste vara en av spanarna som hade skickats till Serpuchovskaja.

»På Tulskaja... vi kan inte... Tulskaja...«, försökte någon meddela sig.

»Uppfattat, ni är på Tulskaja!« ropade Istomin i luren. »Vad har hänt? Varför återvänder ni inte?«

»Tulskaja! Här... ni får inte... ni får inte...« Gång på gång avbröts mannen av de förbannade störningarna.

»Vad får vi inte? Upprepa, vad får vi inte?«

»Storma! Ni får absolut inte storma!« hördes det plötsligt klart och tydligt i luren.

»Varför inte?« frågade stationsföreståndaren. »Vad i helvete är det som händer där borta?!«

Rösten försvann i en våg av oljud, sedan var linjen död. Istomin vägrade ge upp och höll luren pressad mot örat.

»Vad är det som händer?!«

Skannat med CamScanner

III. EFTER LIVET

Homeros skulle aldrig glömma väktarens blick när denne tog farväl av dem vid den sista posteringen i norrtunneln. Så ser man på en stupad hjälte medan man skjuter salut till hans ära. Ett avsked för alltid.

Sådana blickar hade inget med de levande att göra. Homeros kände sig som en pilot på väg uppför en ranglig stege till ett litet flygplan som saknade landningsfunktion sedan de skickliga, japanska konstruktörerna hade byggt om det till en helvetisk självmordsmaskin. Den rödstrålande, kejserliga fanan vajade i den saltmättade vinden, mekaniker hastade omkring på det somriga flygfältet, motorer ylade vid starten och en fet general, vars vattniga ögon gnistrade av samurajens avund, gjorde stram honnör...

»Varför är du på så gott humör?« knarrade Ahmed.

Till skillnad från den dagdrömmande Homeros brann han inte av iver att ta reda på vad som försiggick vid Serpuchovskaja. På perrongen hade han tagit avsked av sin moltigande fru, som i handen höll äldste sonen och på armen ett jollrande bylte som hon försiktigt tryckte mot bröstet.

»Det känns som att resa sig upp och rusa rakt in i maskingevärselden«, försökte Homeros förklara. »Se döden i vitögat med förtvivlat mod...«

»Inte undra på att det kallas självmordsuppdrag«, muttrade Ahmed och vände sig om mot det avtagande ljuset i slutet av tunneln. »Perfekt för knäppgökar som du. En normal

Skannat med CamScanner

människa stormar ju inte ett maskingevärsfäste frivilligt. Vem är intresserad av sådana bragder?«

»Nåja, det beror på«, svarade Homeros efter en stund. »När du känner att din stund närmar sig börjar du fundera: Vad har jag åstadkommit i livet? Kommer någon att minnas mig?«

»Jag vet inte hur det är för dig, men jag har barn. De kommer nog inte att glömma mig ... Åtminstone inte den äldre«, tillade han dystert.

Homeros kände sig kränkt och ville bita ifrån, men Ahmeds sista ord fick honom att besinna sig. Visst, det var en sak för en barnlös gubbe att riskera sitt loppbitna skinn. En annan för en kille som hade lång tid kvar att leva innan det var dags att börja tänka på sitt eftermäle.

De hade passerat den sista lampan – en glasburk med en liten glödlampa bakom ett galler av armeringsjärn, full av brända flugor och vingförsedda kackerlackor. Massan av svarta skal rörde sig knappt märkbart: en del insekter levde fortfarande och försökte krypa upp, likt skadskjutna människor ur en massgrav med arkebuserade.

För ett kort ögonblick blev Homeros stående vid den darrande, döende fläcken av blekgult ljus som trängde ut ur gravlyktan. Sedan tog han ett djupt andetag och följde de andra in i beckmörkret som fyllde tunneln från Sevastopolskajas gräns och nästan ända fram till Tulskaja – såvida stationen fortfarande existerade.

★

Den sorgsna kvinnan med de två småbarnen stod som fastvuxen i golvets granitplattor. Hon var inte helt ensam på den

Skannat med CamScanner

ödsliga perrongen; en bit bort stod en enögd, korpulent man och såg efter den lilla gruppen som långsamt avlägsnade sig, och bakom honom en mager karl i soldatjacka som viskade med en adjutant.

»Då är det bara att vänta«, sammanfattade Istomin, medan han frånvarande flyttade den slocknade fimpen från ena mungipan till den andra.

»Gör du det«, svarade översten, »så tar jag hand om förberedelserna.«

»Vet du, det var Andrej. Befälet över den senaste trojkan som vi skickade iväg.« Vladimir Ivanovitj tänkte återigen på rösten i telefonluren – han fick den helt enkelt inte ur huvudet.

»Än sedan?« Översten höjde på ögonbrynen. »Kanske tvingades han att säga det under tortyr. Bödlarna har sina metoder.«

»Knappast.« Stationschefen ruskade på huvudet. »Du skulle ha hört hur han pratade. Det pågår något där borta, något oförklarligt. Då hjälper det inte om man så skickar ett helt kavalleri ...«

»Lyssna på mig nu«, sa Denis Michajlovitj. »Tulskaja har ockuperats av banditer, som lade sig i bakhåll, dödade några av våra män och tog de andra som gisslan. Elkablarna har de inte rört eftersom de själva behöver ström och inte vill oroa Hansan. Och telefonen har de helt enkelt kopplat ur. Hur ska man annars förklara en telefon som ibland fungerar och ibland inte?«

»Hans röst var så ...«, mumlade Istomin för sig själv, som om han inte hört ett ord.

»Ja, hur låt den egentligen?!« exploderade översten. Adjutanten backade försiktigt några steg. »Stick in nålar under

Skannat med CamScanner

naglarna så får du själv höra hur du låter! Och med en knip-tång kan jag förvandla din bas till falsett för resten av livet!«

Översten hade saken klar för sig, han hade fattat ett beslut. När tvivlen äntligen hade skingrats satt han på nytt i sadeln med svärdet i hand, och då fick Istomin gnälla bäst han ville.

Stationsföreståndaren gav översten tid att lugna ner sig en smula.

»Vi väntar«, sa han sedan, försonligt men bestämt.

»Två dagar.« Denis Michajlovitj lade armarna i kors.

Istomin nickade.

»Två dagar.«

Översten vände på klacken och gick in i kasernen: han var fast besluten att inte förlora dyrbar tid. Stöttruppernas chefer satt på ömse sidor om det grova träbordet i staben och hade redan väntat i över en timme. Endast stolarna vid kortändarna stod tomma: överstens och Istomins platser. Men den här gången fick man börja utan stationsledningen.

★

Istomin hade inte lagt märke till att Denis Michajlovitj gått.

»Lustigt hur vi har bytt roller, inte sant?« sa Istomin, antingen för sig själv eller till översten.

När svaret uteblev vände han sig om och mötte adjutantens generade blick. Han vinkade åt mannen att avlägsna sig. Vad översten har förändrats, tänkte han. Han som alltid brukar vägra att lämna ifrån sig en enda soldat. Han vädrar något, den gamle räven. Men kan man lita på hans väderkorn den här gången?

Istomins egen instinkt sa något helt annat: Ligg lågt, ta

det lugnt. Det besynnerliga telefonsamtalet hade bekräftat hans onda aningar. Nu var han övertygad om att deras tunga infanteri skulle ställas ansikte mot ansikte med en gåtfull, oövervinnelig motståndare på Tulskaja.

Vladimir Ivanovitj grävde i fickorna, fann tändaren och tände en papyross. Och medan rökslingorna steg mot taket stod han blick stilla och stirrade in i den mörka tunnelöppningen, likt en kaninunge som hypnotiseras av en boaorm.

Så ruskade han på huvudet, fimpade och traskade tillbaka till sitt. Adjutanten klev fram ur skuggan och följde efter på behörigt avstånd.

★

Ett dämpat klick – och den välvda tunneln lystes upp gott och väl femtio meter. Hunters ficklampa var snarare en strålkastare, både till styrka och storlek. Homeros suckade tyst – de senaste minuterna hade han inte kunnat befria sig från den idiotiska tanken att brigadören inte behövde något ljus eftersom hans ögon klarade sig utan.

Inne i den mörka tunneln tycktes Hunter ännu mer olik en vanlig människa, ja, han liknade knappt en människa över huvud taget. Hans rörelser fick en djurisk spänst och grace. Lampan verkade han ha tänt för sina följeslagares skull, själv förlitade han sig på andra sinnen. Han hade tagit av sig hjälmen och lyssnande ständigt uppmärksamt in i tunneln. Ofta hejdade han sig och vädrade i den rostiga luften, vilket endast bekräftade Homeros misstankar.

Ljudlöst gled han fram några steg före sina följeslagare och vände sig aldrig om, nästan som om han hade glömt att

Skannat med CamScanner

de fanns där. Brigadörens underliga beteende var okänt för Ahmed, som bara hade tjänstgjort någon enstaka gång i sydtunnlarna, och nu knuffade han frågande Homeros i sidan: Vad är det med honom? Homeros slog ut med armarna – det fanns inte tid att förklara.

Vad skulle brigadören med dem till? Hunter verkade känna sig betydligt mer hemma här i tunnlarna än Homeros, som trots allt hade lejts som vägvisare. Och visst hade han mycket att berätta om området – både legender och sanna historier, somliga värre och mer osannolika än skrönorna som väktarna fördrev tiden med kring den ensliga lägerelden.

I huvudet bar han sin egen metrokarta – överlägsen Istomins. Medan stationsföreståndarens karta uppvisade en del vita fläckar hade Homeros fyllt varenda fri yta med markeringar och anteckningar. Lodräta schakt, öppna eller bevarade tjänsterum, ett spindelnät av förbindelselinjer. På linjen mellan Tjertanovskaja och Juzjnaja – bara en station söderut från Sevastopolskaja – fanns en förgrening som mynnade i den gigantiska metrodepån Varsjavskoje, som bildade ett ådernät av tiotals rangerspår. För Homeros, som hyste en helig respekt för tåg, var depån en sorgesam kultplats, ett slags elefantkyrkogård. Den gamle mannen kunde prata i timmar om depån – bara han hade åhörare som orkade lyssna.

Sträckan Sevastopolskaja–Nachimovskij prospekt betraktade Homeros som extremt svår. Här krävde såväl säkerhetsföreskrifterna som det sunda förnuftet att man höll ihop, rörde sig långsamt och försiktigt framåt, och hela tiden höll uppsikt över väggarna och golvet framför sig. Och på den här sträckan, där Sevastopolskajas byggbrigader hade murat igen och förseglat samtliga luckor och springor, fick man på

Skannat med CamScanner

inga villkors vis glömma att vara uppmärksam på vad som skedde bakom en.

Ljusstrålen slet upp mörkret som genast slöt sig bakom dem igen, ljudet av deras fotsteg ekade mot tunnelns väggar och någonstans långt borta ylade ett inspärrat korsdrag i en ventilationstrumma. I takets sprickor samlades långsamt stora, tunga droppar tills de föll. Kanske var vattnet rent, men Homeros gjorde ändå sitt bästa för att undvika dem. För säkerhets skull.

★

Förr i världen, då den självupptagna staden uppe på ytan fortfarande levde sitt febriga liv och metron bara var ett obesjälat transportsystem för rastlösa stadsbor, vandrade den unge Homeros (som på den tiden kallades Kolja) med sin ficklampa och verktygslåda genom dess vidsträckta tunnlar.

För vanliga dödliga var det förbjudet område. De hade bara tillträde till hundrafemtio blankpolerade marmorsalar och de trånga vagnarna som var tapetserade med skrikig reklam. Miljoner människor tillbringade två tre timmar om dagen i de bullriga, gungande metrovagnarna utan att tänka på att de bara tilläts se en tiondel av det ofattbart stora underjordiska riket. Och för att de inte skulle börja fråga sig hur stort det var eller vart alla oansenliga dörrar och järngrindar, mörka sidotunnlar och avspärrade övergångarna (»stängt för reparation«) egentligen ledde, så avledde man deras uppmärksamhet med spektakulära affischer, idiotiska slagord och kitschig radioreklam som höll sinnena i schack hela vägen. Så hade i alla fall Kolja tänkt när han började utforska hemligheterna hos denna stad i staden.

Skannat med CamScanner

Den färgglada metrokartan i vagnarna skulle övertyga de frågvisa om att de befann sig i ett alltigenom civilt objekt. Men i själva verket korsades de mångfärgade linjerna av osynliga förgreningar, hemliga tunnlar på vilka militär- och regeringsbunkrarna hängde likt tunga druvklasar. Dessutom förbands sträckorna av ett gytter av katakomber som hade grävts under staden redan på hednisk tid.

I Koljas tidiga ungdomsår, när hans land var för fattigt för att tävla med andra i styrka och ambition, förföll bunkrarna och skyddsrummen som man hade byggt i väntan på den till synes avlägsna Yttersta domen. Men med pengarna återvände även det forna högmodet och de illvilliga människorna. Återigen gläntade man på de rostiga, tunga portarna, fyllde på livsmedels- och medicinförråden, reparerade luft- och vattenfiltren.

I sista sekunden.

*

För Kolja, en fattig lantis som flyttat till storstan, kändes anställningen vid metron nästan som att bli invald i frimurarlogen. Från att ha varit utstött och arbetslös blev han medlem i en mäktig organisation som generöst belönade hans ringa tjänster och lovade att inviga honom i världsordningens djupaste hemligheter. Lönen som uppgavs i annonsen fann han synnerligen frestande, särskilt som det knappt ställdes några krav på de blivande banvakterna.

Det dröjde en tid innan han började förstå sina nya kollegors motvilliga förklaringar till varför tunnelbanan måste locka medarbetare med höga löner och stora risktillägg. Det

Skannat med CamScanner

handlade inte om stressiga arbetsdagar eller bristen på dagsljus. Nej, det rörde sig om faror av ett helt annat slag.

Den skeptiskt sinnade Kolja tillmätte de ständiga ryktena om alla möjliga sattyg ingen som helst betydelse. Men en dag återvände inte hans kamrat från en besiktning av en kort blindtunnel. Konstigt nog ville ingen gå och leta efter honom – skiftchefen avfärdade det hela med en dyster vink – och lika spårlöst försvann även samtliga dokument som visade att mannen någonsin hade arbetat vid metron. Det var bara den unge och naive Kolja som inte kunde förlika sig med kamratens försvinnande, tills en äldre kollega tog honom åt sidan och viskade att de hade »hämtat« hans vän. Så Homeros visste bättre än någon annan att det hade hänt otäcka saker i Moskvas underjord långt innan megastaden sveddes av Armageddons andedräkt och utplånades.

Förlusten av vännen och beröringen med den förbjudna kunskapen kunde ha satt skräck i Kolja och fått honom att säga upp sig och söka ett annat jobb. I stället övergick det som från början hade varit ett resonemangsäktenskap mellan honom och metron i en passionerad kärleksaffär. När han tröttnade på att vandra genom tunnlarna utbildade han sig till tågförarassistent och erövrade en fast position i tunnelbanans komplexa hierarki.

Och ju mer han lärde känna detta okända underverk, denna antiknostalgiska labyrint, denna nedkylda, cyklopiska stad, denna uppochnervända dubbelgångare till staden ovanpå Moskvas rödbruna jord, desto djupare och mer oförbehållsamt förälskade han sig i metron. Detta människoskapade Tartaros vore tveklöst värdigt ett epos av en sann Homeros, eller åtminstone av en modern Swift, som säkert skulle ha

Skannat med CamScanner

tyckt att det var en bättre story än den svävande slottsön Laputa... Men Kolja förblev metrons hemlige beundrare och illitterate skald. Nikolaj Ivanovitj Nikolajev. Löjligt.

Fick man bara älska Härskarinnan av Kopparberget, men inte själva Kopparberget?

Kärleken skulle visa sig ömsesidig, ja, rentav svartsjuk. Å ena sidan skulle den beröva Kolja hans familj, å den andra rädda livet på honom.

★

Hunter stannade så abrupt att Homeros inte hann stiga upp ur sina minnens mjuka bolsterbädd. Han dundrade rakt in i ryggen på brigadören, som utan ett ord sköt den gamle åt sidan och sedan stelnade till på nytt, sänkte huvudet och riktade sitt deformerade öra in mot tunneln. Precis som en blind fladdermus skapar sig en bild av rummet tycktes han uppfatta ljudvågor som ingen annan kunde höra.

Homeros kunde dock känna något annat, nämligen den omisskännliga lukten av Nachimovskij prospekt. Vad snabbt det hade gått... Hoppas nu bara att de inte måste betala för att tunneln hade släppt igenom dem så lätt. Som om Ahmed hade läst Homeros tankar drog han fram karbinen och osäkrade vapnet.

»Vad finns där framme?« dundrade Hunter, som plötsligt hade vänt sig om mot Homeros.

Den gamle log för sig själv: Hur fan skulle han veta det? Genom Nachimovskij prospekts vidöppna portar trillade de mest otänkbara varelser ner till stationen som genom en tratt. Men även här fanns bofasta invånare. Trots att de betraktades

Skannat med CamScanner

som ofarliga väckte de en vämjelig känsla av rädsla och äckel hos Homeros.

»De verkar små ... hårlösa ... «, försökte brigadören beskriva varelserna, och det räckte för att Homeros skulle veta att det var de.

»Likätare«, sade han tyst.

Från Sevastopolskaja till Tulskaja, och kanske även i andra ytterområden av metron, hade det gamla skällsordet fått en ny innebörd. Den bokstavliga.

»Rovdjur?« undrade Hunter.

»Asätare«, svarade Homeros och ryste.

Dessa motbjudande varelser liknade på en gång spindlar och primater, och de tog inte risken att angripa människor utan levde av döda kroppar som de släpade ner från ytan till sin favoritstation. Vid Nachimovskij prospekt huserade en stor flock, och de omgivande tunnlarna badade i en kväljande stank av förruttnelse. På själva Prospektet var den så tung att man nästan svimmade, därför satte känsliga personer på sig gasmasker långt i förväg.

Homeros hade inte glömt lukten på Nachimovskij prospekt och plockade ur väskan fram sin skyddsmask som han satte över munnen och näsan. Ahmed, som inte hunnit packa ordentligt, gav honom en avundsjuk blick och fick nöja sig med att hålla armen över ansiktet. Snart omgavs de av stanken från stationen och de snabbade på sina steg.

Utom Hunter, som verkade oberörd.

»Är det något giftigt? Sporer?« frågade han.

»Bara stank«, råmade Homeros genom maskens luftfilter och kisade med ögonen.

Brigadören skärskådade den gamle som om han försökte

Skannat med CamScanner

förvissa sig om att denne inte drev med honom, sedan ryckte han på axlarna.

»Det gamla vanliga«, konstaterade han och vände sig bort.

Han fattade ett bekvämare grepp om sin korta karbin, gav tecken åt de andra att följa efter och tog täten med mjuka steg. Ett femtiotal meter längre fram uppfattade de knappt hörbara, otydliga viskningar. Homeros torkade svetten ur pannan och försökte tygla sitt galopperande hjärta. Nu var de nära.

Till slut träffade ljuskäglan något... Mörkret vek undan och de såg trasiga strålkastare som stirrade blint ut i intet, skitiga, spruckna fönsterrutor, en blå kaross som envist bjöd rosten motstånd ... Framför dem stod den första vagnen i ett tågsätt, som likt en gigantisk kork proppade igen tunneln.

Tåget var hopplöst dött sedan länge, men varje gång Homeros kom hit kände han samma barnsliga önskan att stiga in i den plundrade förarkabinen, smeka instrumentbrädan med handen och blundande låtsas att han återigen dundrade genom tunnlarna med en girland av upplysta vagnar bakom sig, där människor läste, dåsade, glodde på reklamen eller försökte föra ett samtal genom motordånet...

★

Om larmsignalen »Atom« börjar lysa skall man fortsätta till nästa station, stanna vid perrongen och öppna dörrarna. I samverkan med armén skall civilförsvaret evakuera de skadade och stänga stationernas hermetiska portar...

Tågförarnas instruktioner i händelse av Yttersta domen var tydliga och enkla. Och överallt där det var möjligt genomfördes de till punkt och pricka. De flesta tågsätt hade blivit

Skannat med CamScanner

stående vid perrongerna, försjunkit i en letargisk sömn och efter hand fått tjäna som reservdelsförråd åt metrons invånare, som i stället för de utlovade veckorna blev tvungna att installera sig här för alltid.

På sina håll hade man byggt om dem till bostäder, men för Homeros, som alltid betraktat tågen som besjälade varelser, kändes detta som likskändning – nästan som om någon hade stoppat upp hans favoritkatt. På obebodda stationer som Nachimovskij prospekt hade tågsätten märkts av både tidens gång och vandalism, men var ändå relativt välbevarade.

Homeros kunde helt enkelt inte slita blicken från tåget. Och med ens var det inte längre tisslet och tasslet från stationen utan de spöklika larmsirenerna och den dittills aldrig hörda signalen som genljöd i hans öron – en lång, två korta:

»Atom«!

... Bromsarnas utdragna tjut, det förvirrade meddelandet i högtalarna: »Ärade passagerare, på grund av ett tekniskt fel stannar tåget här ...«

Varken tågföraren som mumlade i mikrofonen eller Homeros, assistenten, insåg vilken hopplöshet som dolde sig bakom den formella formuleringen.

Det ansträngda gnisslet från de hermetiska portarna, som en gång för alla skilde de levandes värld från de dödas. Enligt instruktionerna måste portarna stängas för gott senast sex minuter efter larmsignalen, oavsett hur många människor som befann sig på andra sidan. De som försökte hindra stängningen skulle skjutas.

Men kunde en vanlig väktare – vars jobb gick ut på att hålla hemlösa och berusade borta från stationen – skjuta en man i huvudet, bara för att denne försökte hålla upp den enorma

Skannat med CamScanner

järnporten så att hans fru, som brutit klacken, skulle hinna söka skydd? Och kunde verkligen surkarten till spärrvakt – som under sina trettio år i metron bara hade lärt sig två saker: stoppa och snäsa – stänga porten mitt framför näsan på en flåsande krigsveteran med medaljer på bröstet? Instruktionerna gav dig exakt sex minuter att förvandlas från människa till maskin. Till monster.

... De skrikande kvinnorna, de rytande männen, de gråtande barnen. Pistolskotten och maskingevärens knatter. Högtalarna som återgav den metalliska, känslokalla uppmaningen att bevara lugnet. Någon hade beordrats att läsa innantill, ty ingen som visste vad som pågick hade kunnat låta så behärskad och likgiltig: »Ingen anledning till panik.« Gråten, bönerna...

Skottlossning igen.

Och exakt sex minuter efter larmet, en minut före Armageddon – det kistlocksdova ljudet av portarna som slog igen. Reglarnas mättade klang.

Tystnad.

Som i en krypta.

★

De måste gå längs väggen för att passera vagnarna – tågföraren hade bromsat för sent. Kanske hade han distraherats av tumultet på perrongen... De klättrade uppför en järnstege och stod några ögonblick senare i en häpnadsväckande stor sal. Taket var välvt och hade äggformade fördjupningar för lamporna, inga pelare. Det enorma valvet spände över såväl perrongen som de båda spåren – en utsökt konstruktion, en-

kel, lätt och sparsmakad . . . Bara man inte sänkte blicken, bara man inte tittade på golvet framför sig.

Och såg vad stationen hade förvandlats till.

En grotesk kyrkogård, där det inte fanns någon vila, ett fruktansvärt slakthus, fullt med avgnagda skelett, ruttnande kroppar, avslitna lemmar. Hit släpade vidriga varelser sina byten från de omfattande jaktmarkerna, mycket mer än de kunde äta, och samlade på lager för säkerhets skull. Nu ruttnade och sönderföll förråden, ändå fortsatte de att växa sig större och större.

Mot allt förnuft rörde sig högarna av dött kött, som om de andades, och från alla håll hördes motbjudande hasningar. Ljuskäglan föll på en av dessa sällsamma figurer med långa, knotiga ben, slapp, grå, veckad hud och krum rygg. De grumliga ögonen tycktes oseende, de stora öronen verkade leva sitt eget liv.

Varelsen utstötte ett hest skri och kröp långsamt tillbaka mot de vidöppna vagnsdörrarna. Från de andra högarna kom fler likätare krypande, de morrade missnöjt och visade varandra tänderna.

Om de hade rest sig på bakbenen skulle de inte ens ha nått Homeros till bröstet, och han var inte särskilt lång. Han visste att de fega kräken inte angrep starka, friska människor. Hans irrationella rädsla för varelserna grundade sig snarast på mardrömmen: försvagad och ensam ligger han på en övergiven station, medan bestarna kommer allt närmare. I likhet med hajarna i havet, som kände doften av en droppe blod på flera kilometers avstånd, kunde asätarna uppfatta en främlings annalkande död och skyndade till platsen för att övervara den.

Skannat med CamScanner

Gubbnerver, sa Homeros föraktfullt till sig själv. På sin tid hade han läst läroböcker i praktisk psykologi. Till vilken nytta...

Varelserna var inte rädda för människor, men att slösa patroner på dessa frånstötande, i grund och botten harmlösa asätare, betraktades som brottsligt slöseri av sevastopolborna. Förbipasserande karavaner försökte ignorera dem, även om likätarna emellanåt uppträdde ganska utmanande.

Här hade de förökat sig våldsamt och ju längre in i salen trojkan kom, trampande över de obehagligt knakande knotorna, desto fler likätare avbröt ovilligt sina festmåltider och drog sig tillbaka till sina nästen i vagnarna, vilket endast ökade Homeros avsky för de vidriga kräken.

Vid Nachimovskij prospekt stod de hermetiska portarna öppna. Om man skyndade sig förbi stationen utsattes man endast för en liten, ofarlig stråldos, hette det, men man rekommenderades att inte uppehålla sig här någon längre tid. Så kom det sig att båda tågsätten var ganska välbehållna: de flesta fönsterrutor var hela, genom de öppna dörrarna skymtade skitiga, men välbevarade säten, och karossens blå lack hade inte flagnat och lossnat.

I salens mitt reste sig en veritabel gravhög av förvridna kroppar efter okända djur. När Hunter kom i jämnhöjd med den stannade han plötsligt upp. Ahmed och Homeros utbytte oroliga blickar och försökte avgöra varifrån faran kom, men Hunter hade stannat av en annan orsak.

Nedanför högen satt två små likätare och gnagde på ett hundskelett. De hade inte hunnit gömma sig – kanske var de för upptagna av måltiden för att höra sina artfränders varningssignaler, kanske var hungern för stark.

Skannat med CamScanner

Alltjämt tuggande och bländade av lampans skarpa sken backade de långsamt mot närmaste vagn, när först den ena, sedan den andra plötsligt föll framlänges och dunsade i golvet, som en säck full med inälvor.

Förvånad såg Homeros på Hunter som just stack tillbaka sin tunga, ljuddämpade armépistol i axelhölstret. Brigadörens ansikte var lika ogenomträngligt och livlöst som vanligt.

»Gosse, vad hungriga de måste ha varit«, muttrade Ahmed, när han med lika delar äckel och nyfikenhet betraktade de mörka pölarna som bredde ut sig under de dödade kräkens spruckna skallar.

»Det var jag också«, svarade Hunter med så kuslig röst att en kall kåre löpte efter Homeros rygg.

Brigadören fortsatte gå utan att vända sig om, och Homeros tyckte sig på nytt höra det lystna kurrandet som nyss hade tystnat. Vilken ansträngning var det inte att motstå frestelsen att sätta en kula i kräken! Han talade lugnande till sig själv tills han återfått balansen och bevisat att han var en vuxen man som kunde tygla sina mardrömssyner och inte lät dem driva honom till vansinne. Hunter däremot verkade inte vilja brottas med sina impulser.

Men vad var det då han ville?

De båda likätarnas ljudlösa död fick fart på resten av flocken: lukten av artfränderna jagade bort även de fräckaste och trögaste från perrongen under knappt hörbara väsningar och gnyn. Varelserna skyndade in i tågen, samlades i mitten av vagnarna, flockades kring fönstren och rörde sig sedan inte ur fläcken.

Odjuren visade inga tecken på vrede eller vilja att hämnas överfallet. Så snart människorna hade lämnat stationen skulle

kräken genast konsumera sina dödade artfränder. Aggressivitet är en rovdjursegenskap, tänkte Homeros, men asätare har inte något behov av den eftersom de inte behöver döda. Förr eller senare dör allt levande ändå och blir utmärkt föda. De måste bara vänta.

När Hunter riktade ljuskäglan mot de smutsiga, mögelgröna fönsterrutorna skymtade groteska kroppar med kloförsedda labbar och kusliga käftar, som klapprade oroligt i det sataniska akvariet. Med häpnadsväckande samordnade huvudrörelser följde hundratals avtrubbade ögon de förbipasserande männen i tysthet. Antagligen hade de konserverade missfostren i glasburkarna på naturhistoriska museet i Sankt Petersburg gjort likadant och följt besökarna med blicken, om man inte hade tagit det säkra före det osäkra och sytt ihop deras ögonlock.

Trots att tiden att sona sin gudlöshet snart var kommen för Homeros kunde han fortfarande inte förmå sig till att tro på vare sig Gud eller Satan, men om det existerade en skärseld för den gamle mannen måste den se ut exakt så här. Sisyfos var dömd att kämpa mot tyngdkraften och Tantalos att plågas av osläckbar tröst. Men på den dödens station som var ämnad för Homeros väntade en skrynklig tågföraruniform och ett kusligt spöktåg fullt av motbjudande passagerare – som en hämnd av kränkta gudar. Och efter att tåget hade lämnat perrongen vred sig tunneln till ett Möbiusband, till en drake som bet sig själv i svansen, precis som en gammal metrolegend förtäljde.

★

Skannat med CamScanner

Hunter hade tappat intresset för stationen och dess invånare. Gruppen passerade resten av salen med snabba steg. Ahmed och Homeros måste raska på för att hålla jämna steg med brigadören som plötsligt fått eld i baken.

Homeros fick lust att vända sig om, skrika och skjuta, för att sätta skräck i den vidriga avfödan och skingra sina tunga tankar. I stället traskade han vidare med sänkt huvud och försökte undvika att trampa på ruttnande kroppsdelar. Ahmed gjorde detsamma, upptagen av sina egna funderingar. I det flyktartade uppbrottet från Nachimovskij prospekt var det inte längre någon som tänkte på att se sig omkring.

Ljuskäglan från Hunters lampa for fram och tillbaka, som om den följde en osynlig akrobat under kupolen i denna olycksbådande cirkus, men inte heller brigadören ägnade någon större uppmärksamhet åt det som ljuset avtäckte.

Plötsligt, under bråkdelen av en sekund, gled ljuskäglan över några renskrapade knotor och en halvt avgnagd skalle – uppenbarligen en människas, men det gick inte upp för dem förrän den slukats av mörkret igen. Intill låg en stålhjälm likt ett knäckt ägg och en sönderriven pansarväst.

På den medfarna hjälmen stod med vita schablonbokstäver:

SEVASTOPOLSKAJA

Skannat med CamScanner

IV. IRRVÄGAR

»Pappa... Pappa, det är jag, Sasja!«

Försiktigt lossade hon på remmen under faderns svullna haka och tog av hjälmen. Sedan lyfte hon försiktigt på hans huvud, drog av gasmasken och kastade den åt sidan som en skrynklig, grå skalp. Hans bröst hävde sig tungt, fingrarna skrapade mot graniten, de vattniga ögonen stirrade på henne utan att blinka. Men han svarade inte.

Sasja lade ryggsäcken under hans huvud och rusade mot utgången. Hon satte sin smala skuldra mot den enorma porten, tog ett djupt andetag och bet ihop. Det tunga järnstycket på flera ton gav motsträvigt efter och gled igen med ett dovt ljud. Regeln rasslade till och Sasja sjönk ihop på golvet. En minut, bara en kort minut – för att hämta andan en smula innan hon måste gå tillbaka och ta hand om sin utmattade far.

Varje ny tur upp till ytan stod gubben allt dyrare, och med tanke på det magra bytet som han återvände med kostade det mer än det smakade. Expeditionerna förkortade hans liv inte med dagar, utan med veckor, ja, månader. Men det var ett nödvändigt slöseri: om de inte hade något att sälja återstod bara att äta upp Sasjas tama råtta – den sista på denna livsfientliga station – och hänga sig.

Helst hade Sasja bytt med fadern. Hon hade tjatat om att få hans skyddsmask och själv gå upp till ytan, men han vägrade envist. Antagligen visste han att den otäta gasmasken med utslitna filter inte var till mer nytta än en talisman, men det

Skannat med CamScanner

skulle han aldrig erkänna. Han ljög när han påstod att man kunde rengöra filtren, han ljög när han sa att han mådde fint till och med efter timslånga »promenader«, han ljög när han sa att han helt enkelt ville vara ensam, när han i själva verket var rädd att hon skulle se hans blödningar.

Sasja hade inte makt att ändra på något. Man hade fördrivit dem till den här hålan och låtit dem leva, mer av sadistisk nyfikenhet än av medlidande. Egentligen hade man inte trott att de skulle överleva ens första veckan, men tack vare faderns vilja och uthållighet hade de hankat sig fram i flera år nu. Man hatade och föraktade dem, men kom regelbundet med livsmedel – fast inte gratis, förstås.

I pauserna mellan expeditionerna, under de sällsynta minuter då de satt tillsammans kring den ynkliga, rykande lägerelden, älskade fadern att berätta om gamla tider. Nu hade det redan gått några år sedan han insåg att det var meningslöst att ljuga för sig själv: det fanns ingen framtid. Men det förflutna kunde ingen ta ifrån honom.

»Förr hade mina ögon samma färg som dina«, kunde han säga. »Himlens färg…« Sasja tyckte sig minnas den tiden – då hans tumör på halsen ännu inte hade vuxit sig till en enorm struma, då hans ögon ännu inte hade slocknat utan var lika strålande som hennes.

När fadern sa »himlens färg« menade han naturligtvis den azurblå himlen han mindes från förr, inte de glödröda stoftmolnen som han såg under sina nattvandringar på ytan. Dagsljuset hade han inte skådat på över tjugo år, Sasja hade aldrig sett det, utom i drömmarna. Men överensstämde hennes föreställning med verkligheten? Kan de som föds blinda drömma om en värld som liknar vår? Och *ser* de alls någonting i sina drömmar?

Skannat med CamScanner

*

När småbarn blundar tror de att hela världen försänks i mörker. De tror att alla andra i samma ögonblick är lika blinda som de. I tunnlarna är människan hjälplös och naiv som ett barn, tänkte Homeros. Med ficklampan i handen må hon betrakta sig själv som herre över ljuset och mörkret bäst hon vill, ändå kan det mest ogenomträngliga mörker visa sig vara fullt av seende ögon. Efter mötet med likätarna kunde han inte skaka av sig tanken. Koppla av, han måste koppla av.

Konstigt att Hunter inte visste vad som väntade på Nachimovskij prospekt, tänkte han vidare. När brigadören hade dykt upp på Sevastopolskaja för två månader sedan förmådde ingen av väktarna förklara hur en så kraftigt byggd man kunde passera nordtunnlarnas samtliga posteringar utan att bli upptäckt. Tur att vaktchefen inte hade krävt de vakthavande på en förklaring...

Men om Hunter inte hade gått över Nachimovskij prospekt, hur hade han då tagit sig till Sevastopolskaja? Alla andra vägar till den stora metron var avskurna sedan länge. Den övergivna Kachovskajalinjen, där man av någon anledning inte sett minsta tecken på liv på flera år? Omöjligt. Tjertanovskaja? Inte ens en så skicklig och obönhörlig kämpe som Hunter kunde ta sig förbi den förbannade stationen på egen hand, det var otänkbart. Och dessutom måste man passera Sevastopolskaja för att komma dit.

På så vis var vägarna från norr, söder och väster uteslutna. Den enda slutsatsen Homeros kunde dra var att den gåtfulle besökaren hade kommit – från ytan. Givetvis var stationens alla kända ingångar och utgångar sorgfälligt barrikaderade

Skannat med CamScanner

och stod under ständig bevakning, men... Kanske hade han öppnat ett av ventilationsschakten? Sevastopolborna räknade kallt med att det inte fanns någon där uppe i de utbrända höghusområdena som var intelligent nog att sätta deras varningssystem ur funktion.

Det gränslösa schackbrädet av höga bostadskomplex, som var ärrade av stridsspetsarna som en gång fallit över staden, stod tomt sedan den siste spelaren gett upp för ett par årtionden sedan. Numera spelade de vanskapta, skräckinjagande figurerna som rörde sig över brädet där uppe ett nytt parti med egna regler. För människan var en revanschmatch bara att glömma.

Korta expeditioner på jakt efter något av värde som inte hade förstörts under de tjugo åren, dessa snabba, nästan förlägna försök att plundra de egna husen, var det enda människorna förmådde. I tunga strålskyddsdräkter steg stalkerna upp till ytan för att för hundrade gången genomsöka de omgivande bostadskvarterens ruiner, men ingen vågade gå i närstrid med deras nuvarande invånare. På sin höjd avlossade man en salva med karbinen, gömde sig i de skitiga lägenheterna, och så snart faran var över skyndade man tillbaka till den räddande nedgången till underjorden.

De gamla kartorna över huvudstaden hade förlorat all koppling till verkligheten. Där det förut stod kilometerlånga bilköer på breda motorleder öppnade sig numera avgrunder eller växte mörka, ogenomträngliga snår. Bostadskvarteren hade förvandlats till träsk eller sönderbrända, kala fält. De mest desperata stalkerna vågade sig kanske en kilometer bort från sina hemhålor, men de flesta nöjde sig med betydligt kortare sträckor.

Skannat med CamScanner

Stationerna efter Nachimovskij prospekt – Nagornaja, Nagatinskaja och Tulskaja – hade inga öppna utgångar, och invånarna på två av dem undvek helt och hållet att gå upp. För Homeros var det en stor gåta hur en levande människa hade kunnat dyka upp i denna ödemark. Ändå ville han verkligen tro att Hunter hade kommit till deras station från ytan.

Det fanns ju ännu en väg, den sista, som deras brigadör kunde ha tagit. Tanken hade slagit den gamle ateisten mot hans vilja, medan han försökte hämta andan och samtidigt hålla jämna steg med den mörka silhuetten som nästan flög fram utan att vidröra marken.

Hade han kommit – underifrån?

★

»Det här går aldrig väl«, sa Ahmed så tyst att Homeros knappt kunde uppfatta orden. Brigadören som stod ett stycke bort gjorde det inte. »Vi har kommit vid en dålig tidpunkt. Lita på mig, jag har varit här många gånger med karavanerna. Det står inte rätt till på Nagornaja i dag …«

Rövarbanden som vilade ut efter sina räder gömde sig gärna på mörka, övergivna mellanstationer så långt bort som möjligt från Ringlinjen, och nu var det länge sedan de vågat närma sig Sevastopolskajas karavaner. Så fort de hörde det taktfasta trampet av beslagna stövlar som förebådade ankomsten av tungt infanteri försvann de från platsen.

Nej, karavanerna var inte tungt beväpnade för att man behövde skydda sig mot rövarbanden eller de fyrbenta asätarna på Nachimovskij prospekt. Konvojernas stenhårda utbildning, absoluta oräddhet, den ständiga beredskapen att på

några få sekunder formera sig till en stålnäve och förinta alla hot med ett kulregn hade kunnat göra dem till de obestridliga härskarna över tunnlarna från Sevastopolskajas gränsposteringar och ända bort till Serpuchovskaja – om det inte hade varit för Nagornaja.

Fasorna vid Nachimovskij låg bakom dem, men varken Homeros eller Ahmed kände sig det minsta lättad. Den obehagliga och outgrundliga Nagornaja hade blivit slutstation för många resande som beträtt stationen utan tillbörlig respekt. De stackare som råkade hamna på grannstationen i norr, Nagatinskaja, höll sig helst undan från sydtunnlarnas giriga gap. Som om det hjälpte… Som om rovdjuren vilka kom krypande genom tunnlarna inte skulle våga sig in på stationen om ett byte föll dem på läppen…

På Nagornaja kunde man bara hoppas på tur, för man visste aldrig vad som väntade där. Ibland lät stationen folk passera i tysthet och skrämdes bara med blodiga avtryck på väggarna och de räfflade järnkolonnerna, som om någon gjort ett förtvivlat försök att klättra upp där för att rädda sitt liv. Och bara några minuter senare kunde den bereda nästa grupp ett sådant mottagande att förlusten av halva manskapet framstod som en triumf för de överlevande.

Stationen var outgrundlig. Den favoriserade ingen och lät sig inte utforskas. För invånarna vid grannstationerna framstod Nagornaja som själva sinnebilden för ödets nyckfullhet. Och den var det svåraste hindret för alla som skulle gå från Sevastopolskaja till Ringen och tillbaka.

»Så många saknade… Det kan inte bara bero på Nagornaja.« I likhet med de flesta sevastopolbor var Ahmed vidskeplig av sig och talade därför om stationen som en levande varelse.

Skannat med CamScanner

Homeros behövde inga förklaringar, även han undrade om Nagornaja verkligen hade slukat de försvunna karavanerna och alla spanare som skickats ut för att leta efter dem.

»Visst har det hänt en massa skit här, men den kan inte svälja så många på en gång«, sa han och nickade, »utan att sätta i halsen…«

»Varför säger du så där?« Ahmed gav honom en irriterad blick, handen darrade av ilska och knöts, som om han helst hade gett gubben på käften, men han lyckades hålla sig i skinnet. »Själv är du nog ganska lättuggad!«

Homeros tog emot förolämpningen med tystnad. Han trodde inte att Nagornaja kunde höra dem och vredgas. Åtminstone inte på det här avståndet… Vidskepligheter, bara vidskepligheter! Det fanns så många gudar i underjorden – alltid trampade man någon på tårna. Homeros orkade inte längre bry sig, till skillnad från Ahmed.

I fickan hade Ahmed ett slags radband av patroner som han började snurra på med sina lortiga fingrar, hans läppar rörde sig i en tyst bön till Nagornaja att den skulle förlåta Homeros för hans synder. Men antingen förstod stationen inte eller så var det redan för sent att be om förlåtelse.

★

Med sitt övermänskliga spårsinne hade Hunter uppfattat något och vinkade åt sina följeslagare att stanna, sedan sjönk han mjukt ner på ena knäet.

»Dimma framöver«, sa han och drog in luft genom näsborrarna. »Vad är det för något?«

Homeros och Ahmed utbytte blickar. Båda förstod vad det

Skannat med CamScanner

betydde: jakten hade börjat, och för att nå Nagornajas nordgräns med livet i behåll krävdes osannolikt mycket tur.

»Hur ska jag säga?« svarade Ahmed. »Den andas…«

»Vem då?« frågade brigadören torrt och krängde av sig ryggsäcken för att plocka fram en lämpligare kaliber ur sin arsenal.

»Nagornaja«, viskade Ahmed tillbaka.

»Det ska vi allt ta reda på.« Hunter gjorde en föraktfull grimas.

Homeros tyckte att brigadörens vanställda ansikte hade vaknat till liv, i själva verket var det lika orörligt som vanligt – det var bara ljuset som spelade honom ett spratt.

Hundra meter längre fram syntes det tydligt: en tung, blek ånga kom krypande över marken mot dem; först omslöt den deras stövlar, sedan slingrade den sig upp kring deras knän och fyllde slutligen tunneln till midjehöjd. Det var som om de långsamt klev ner i ett kallt, ogästvänligt hav av vålnader, där varje steg på den sluttande botten förde dem närmare djupet, tills det grumliga diset hade slutit sig över deras huvuden.

Sikten var usel. Ficklampornas ljuskäglor snärjdes i den sällsamma dimman, likt flugor i ett spindelnät, och efter att ha kämpat sig fram några meter blev de hjälplöst hängande i tomma intet, kraftlösa, utlämnade. Alla ljud dämpades, det blev till och med tyngre att röra sig, som om den lilla truppen inte gick på syllar utan vadade i gyttja.

Också andningen blev svårare, men inte på grund av fukten, utan av den ovanliga, bittra stanken som låg i luften. Man ville inte gärna dra ner den i lungorna, och männen kunde inte skaka av sig känslan att de faktiskt andades in andedräk-

Skannat med CamScanner

ten från ett enormt, främmande väsen, som tömde luften på allt syre och fyllde den med sina egna giftiga dunster.

För säkerhets skull tog Homeros på sig skyddsmasken igen. Hunter sneglade på honom, stack handen i sin axelremsväska och drog upp en gasmask av gummi som han drog över ansiktet. Nu var det bara Ahmed som saknade skyddsmask – antingen hade han inte hunnit packa den eller så hade han inte tyckt att det var nödvändigt.

Brigadören stannade på nytt och riktade sitt sönderslitna öra mot Nagornaja, men den vita tjockan gjorde det omöjligt att tyda ljudfragmenten från stationen och skapa sig en helhetsbild. Det lät som om någonting tungt dunsade i marken inte långt därifrån, följt av ett utdraget stön, för dovt för att komma från en människa, ja, från någon levande varelse över huvud taget. Sedan hördes gnisslet av järn, som om urstarka händer böjde ett av de tjocka stålrören till en knut.

Hunter ruskade på huvudet, som om han försökte skaka av sig något skräp, stoppade undan den korta kpisten och tog fram en arméKalasjnikov med dubbla magasin och en granatkastare under pipan.

»Äntligen«, mumlade han för sig själv.

De dröjde lite innan de förstod att de redan kommit fram till stationen. Nu var dimman på Nagornaja tjock som grismjölk. Homeros tittade på stationen genom skyddsmaskens immiga glas och kände sig som en dykare som plötsligt funnit en sjunken atlantångare.

Intrycket förstärktes av väggrelieferna: de föreställde sjölejon, pressade i metall med grova, enkla sovjetiska schabloner. De påminde mest om fossiler som man kan hitta i sprucken kalksten. Förstening, for det genom huvudet på Homeros,

Skannat med CamScanner

det är just precis vad som väntar människan och hennes skapelser. Men vem kommer att gräva ut oss?

... Ångan omkring dem böljade fram och tillbaka. Emellanåt dök det upp mörka tingestar i dimman, först en deformerad vagn eller en rostig vaktkabin, sedan en fjällförsedd kropp eller ett episkt vidunders skalle. Homeros ryste vid tanken på vilka som hade ockuperat besättningsrummen och besiktigat kajutorna i första klass under årtiondena som gått sedan sammanbrottet. Mycket hade han hört om allt som pågick vid Nagornaja, men aldrig stått ansikte mot ansikte med...

»Där är det! Till höger!« skrek Ahmed och ryckte i Homeros ärm. Det hördes ett plopp ur hans egentillverkade ljuddämpare.

Homeros for runt så häftigt att det gjorde ont i hans reumatiska kropp, men hans oskarpa ljuskägla träffade bara en pelare av veckad metall.

»Bakom pelaren! Där borta, ser du?!« Ahmed avfyrade ännu en salva, men kulorna krossade endast ytterligare några marmorplattor som en gång i tiden hade smyckat stationsväggarna. Vad Ahmed än hade uppfattat i det gungande töcknet hade det upplösts utan att ta skada.

Han är påverkad, tänkte Homeros.

Och i samma stund skymtade han något i ögonvrån... Något gigantiskt, som måste böja sig för att få plats under det fyra meter höga taket men ändå var ofattbart smidigt, dök upp ur dimman vid det synligas gräns och försvann in i den på nytt, innan Homeros hunnit skjuta med sin karbin.

Hjälplöst vände han sig om mot brigadören.

Men han var spårlöst försvunnen.

Skannat med CamScanner

★

»Det är lugnt. Det är lugnt. Oroa dig inte«, försökte fadern lugna henne, med korta pauser mellan orden för att hämta andan. »Vet du... någonstans i metron finns det människor som har det ännu värre...«

Han försökte le, men åstadkom endast en kuslig grimas, som om käken hade lossnat från sina fästen. Sasja log tillbaka, men över hennes skarpa, smutsiga kindben kröp salta små tårar. Hennes far hade åtminstone återfått medvetandet efter några långa, svåra timmar, som gett henne tid att tänka igenom situationen.

»Förlåt, men jag hittade ingenting den här gången«, sa han. »Så jag bestämde mig för att gå till garagen ändå. Det var längre än jag trodde. Där såg jag ett helt lås av rostfritt stål, till och med välsmort. Jag lyckades inte bryta upp det, så satte jag fast en dynamitgubbe, den sista. Jag hoppades att det skulle finnas en bil, eller åtminstone reservdelar. Dynamiten exploderade, jag öppnade – tomt. Ingenting alls. Varför låste de garaget, de svinen? Och smällen... Jag bad till Gud att ingen skulle höra den. Men när jag kom ut ur garaget omringades jag av vildhundar. Nu är det klippt, tänkte jag. Nu är det klippt...« Han slöt ögonlocken och tystnade.

Sasja grep faderns hand, men han skakade knappt märkbart på huvudet, utan att öppna ögonen: Oroa dig inte för mig, allt ordnar sig. Han orkade inte prata mer, trots att han så gärna ville berätta, förklara varför han hade kommit tillbaka tomhänt, varför hon måste gå hungrig i en vecka tills han var på benen igen. Men innan han hann så långt hade sömnen tagit honom.

Skannat med CamScanner

Sasja kontrollerade bandaget kring såret på hans underben. Det var fuktigt av svart blod, hon lade på en ny kompress. Sedan reste hon sig, gick fram till råttburen och öppnade den lilla luckan. Djuret kikade misstänksamt fram, först verkade det vilja gömma sig igen, men så hoppade det tjänstvilligt ut på perrongen. Råttans väderkorn kunde man lita på: det lurade inga hot i tunnlarna. Lugnad återvände flickan till britsen.

»Du måste resa dig, du kommer att kunna gå igen«, viskade hon till fadern. »Och du kommer att hitta ett garage där det finns en hel bil. Och vi ska sätta oss i den tillsammans och köra långt härifrån. Tio, femton stationer bort. Till en plats där ingen känner oss, där vi är främlingar. Där ingen kommer att hata oss. Om det nu finns en sådan plats…«

Nu var det hon som berättade sagan som han så ofta hade berättat för henne. Hon upprepade den ord för ord, och nu, när hon själv uttalade faderns gamla mantra, trodde hon hundra gånger mer på det. Hon skulle ta hand om honom, se till att han blev frisk. Det måste ju finnas en plats i den här världen där ingen brydde sig om vilka de var.

En plats där de kunde vara lyckliga.

★

»Där är den! Där! Den tittar på mig!«

Ahmed tjöt som om den hade satt klorna i honom – annars skulle han aldrig ha tillåtit sig att skrika på det viset. På nytt brakade karbinen lös, men tystnade lika abrupt. Ahmeds sedvanliga lugn var som bortblåst, med skakande händer försökte han byta magasin.

»Den sträcker sig efter mig… efter *mig*…«

Skannat med CamScanner

Någonstans i närheten ekade knattret av en annan automatkarbin, sedan tystnade den för en sekund och smattrade på nytt i salvor om tre skott åt gången. Alltså var Hunter fortfarande vid liv, det fanns fortfarande hopp. Knattret hördes än på långt än på nära håll, men det var omöjligt att avgöra om kulorna träffade målet. Homeros hade förväntat sig att höra ett sårat vidunders rasande vrål, men över stationen lade sig i stället en kuslig tystnad; dess gåtfulla invånare var antingen kroppslösa eller osårbara.

Brigadören fortsatte den besynnerliga striden på andra sidan av perrongen – gång på gång flammade mynningsflammorna till och slocknade lika snabbt. Berusad av närkampen med vålnaderna hade han lämnat sina skyddslingar i sticket.

Homeros tog ett djupt andetag och lyfte på huvudet. Den impulsen hade han känt en stund, och nu gav han försiktigt efter för den. Med huden, med hjässan, med nackhåren uppfattade han bara alltför tydligt den kalla, tunga blicken som riktades mot honom, och han kunde inte längre undertrycka sina aningar.

Precis under taket, högt ovanför dem, svävade i den täta dimman ännu ett huvud. Det var så stort att Homeros inte omedelbart förstod vad det var han såg. Vidundrets kropp låg dold i stationens mörker och enbart dess vidriga tryne pendlade över de små stackarna till människor som försökte försvara sig med sina meningslösa vapen. Det hade uppenbarligen ingen brådska att gå till attack, som om det ville ge dem en kort nådatid.

Stum av fasa sjönk Homeros ner på knä, karbinen gled ur hans händer och dunsade mot rälsen. Ahmed skrek som en stucken gris. Långsamt började kräket röra sig framåt och

Skannat med CamScanner

hela det synliga rummet framför dem fylldes av en mörk, väldig kropp. Homeros slöt ögonen, tog avsked av de sina och gjorde sig redo att dö... Och en sista beklagande, bitter tanke for genom hans huvud: Jag klarade det inte!

I samma ögonblick flammade det till kring mynningen på Hunters granatkastare, tryckvågen var öronbedövade, i luften flög köttslamsor. Ahmed var den förste att sansa sig, han grep Homeros i kragen, fick honom på fötter och släpade honom med sig.

De sprang bort från platsen, snubblade på syllarna och reste sig igen, utan att känna smärtan i knäna, i händerna. De höll i varandra, och i det mjölkvita diset såg de inte ens handen framför sig. De rusade som om det inte bara var döden som hotade, utan något oerhört mycket värre: den slutgiltiga, oåterkalleliga undergången, den absoluta såväl fysiska som själsliga förintelsen.

Demonerna, osynliga och knappt hörbara men bara ett steg bakom, fortsatte förfölja dem men gick inte till attack, som om de lekte med männen genom att invagga dem i illusionen om en möjlig räddning.

Snart upphörde de ärrade marmorväggarna och tunnelsegment av betong tog vid – de hade passerat Nagornaja! Stationens väktare kom på efterkälken, som om kedjan som fjättrade dem hade sträckts ut i hela sin längd, men det var för tidigt att stanna upp. Ahmed gick först och trevade sig fram längs rören på väggen. Samtidigt måste han skynda på Homeros, som hela tiden snubblade och ville bli sittande på marken.

»Hur går det för brigadören?« flämtade Homeros som slitit av sig den kvävande gasmasken.

»När dimman lättar stannar vi och väntar på honom. Det

Skannat med CamScanner

kan inte vara långt kvar, kanske tvåhundra meter ... Vi måste ut ur dimman. Det är huvudsaken nu – ut ur dimman«, upprepade Ahmed som en besvärjelse. »Jag räknar stegen ...«

Men varken efter tvåhundra eller trehundra meter hade dimman skingrats. Tänk om den sträcker sig ända bort till Nagatinskaja? tänkte Homeros. Tänk om den redan har slukat både Tulskaja och Nachimovskij?!

»Det är inte möjligt ... Det måste ... Snart är vi ...«, mumlade Ahmed för hundrade gången och blev plötsligt stående på stället.

Homeros krockade med honom bakifrån och båda föll till marken.

»Väggen har tagit slut.« Vimmelkantig av trötthet strök Ahmed med handen över syllarna, spåret och det fuktiga betonggolvet, som om han fruktade att jorden skulle ge vika under dem.

»Nej då, här är den. Hur är det fatt med dig?« Homeros gled med handen över den sträva betongväggen, lutade sig mot den och reste sig försiktigt.

»Förlåt.« Ahmed tystnade och försjönk i tankar. »Vet du«, sa han sedan, »på stationen där borta ... Jag trodde inte att jag någonsin skulle komma därifrån. Som den såg på mig ... på *mig*, fattar du? Den tänkte ta mig. Jag trodde att jag skulle bli kvar där för alltid. Och aldrig få en anständig begravning.«

Han hade svårt att finna orden, svårt att uttala dem, och uppenbarligen skämdes han över sitt barnsliga beteende och försökte rättfärdiga sig, trots att han visste att det inte behövdes.

Homeros skakade på huvudet.

Skannat med CamScanner

»Lägg av. Jag gjorde också i byxorna, än sen? Kom så går vi, nu kan det inte vara långt kvar.«

Jakten var över, de kunde andas ut. De orkade inte springa mer, därför traskade de på och trevade sig fram längs väggen, steg för steg allt närmare räddningen. Det värsta låg bakom dem, och även om dimman fortfarande vägrade ge vika skulle de giriga tunnelkorsdragen förr eller senare gripa tag i den, riva upp och föra bort den genom ventilationsschakten. Snart skulle de komma fram till nästa station, där de skulle vänta på sin chef.

Det gick till och med snabbare än de hade vågat hoppas – kanske hade deras tids- och rumsuppfattning påverkats av dimman? Intill väggen gick en järntrappa – till perrongen. Det runda tunnelvalvet övergick i ett fyrkantigt segment, mellan spåren syntes sänkan som förr i världen hade räddat livet på många passagerare som trillat ner från perrongen.

»Titta!« viskade Homeros. »Är det inte en station? En station!«

»Hallå! Är det någon här?!« ropade Ahmed allt vad han orkade. »Bröder! Hallå?!« Och så brast han ut i ett nervöst glädjeskratt.

Ficklampornas gulbleka, matta sken skar genom det kompakta mörkret och träffade marmorväggar som härjats av tiden och människorna; ingen av de färgsprakande mosaikerna, en gång Nagatinskajas stolthet, hade bevarats. Och vad hade hänt med pelarnas stenornament? Såvida inte...

Trots att Ahmed inte fick något svar fortsatte han att skrika och skratta: Visst, de hade blivit rädda för dimman och flytt som galningar, men vad gjorde väl det? Homeros däremot hade gripits av oro och verkade söka efter något på väggarna

Skannat med CamScanner

i skenet av ficklampan som lyste allt svagare. Misstanken fick honom att rysa.

Och till slut fann han dem – järnbokstäverna som satt fastskruvade i den spruckna marmorn.

NAGORNAJA.

★

Man återvänder aldrig till samma plats av en tillfällighet, menade hennes far. Det gör man bara för att förändra något, för att gottgöra något. Ibland tar Herren oss i kragen och leder oss tillbaka till platsen där han förlorade oss ur sikte, antingen för att verkställa sin dom – eller för att ge oss en andra chans.

Därför, förklarade fadern, kunde han aldrig återvända till sin hemstation efter sin bannlysning. Han hade inte längre kraft att hämnas, kämpa, övertyga. Och han var inte längre intresserad av någon ånger. Det var en gammal historia, som hade kostat honom hans dåvarande liv, ja, nästan hela livet. Var och en får vad han förtjänar, brukade han säga. Så kom det sig att de var dömda till evig exil – Sasjas far ville inte ställa något till rätta, och Herren hade inte den här stationen under uppsikt.

Deras räddningsplan – att hitta en bil som inte hade rostat sönder, reparera den, fylla tanken med bensin och köra iväg från denna djävulskrets – hade för länge sedan förvandlats till en godnattsaga.

För Sasja fanns det fortfarande en väg tillbaka till den stora metron. När hon på de överenskomna tidpunkterna gick ut till bron för att byta halvfungerande apparater, slitna smyck-

Skannat med CamScanner

en eller mögliga böcker mot livsmedel och några patroner, hände det att man erbjöd henne mycket mer än så.

Handlarna lyste upp hennes skarpskurna, pojkaktiga gestalt med dressinens strålkastare, blinkade åt varandra och fnissade, ropade åt henne att komma närmare. Flickan gjorde ett förvildat intryck. Tigande såg hon misstroget på dem och höll en lång kniv bakom ryggen. Den alltför stora mansoverallen kunde inte dölja hennes figur. Smutsen och motoroljan i ansiktet fick hennes blå ögon att lysa ännu klarare och blicken var så intensiv att en del män tittade bort. Det blonda håret, avskuret med kniven som nu vilade i hennes högerhand, slutade precis nedanför öronen. De sönderbitna läpparna formade aldrig ett leende.

Männen med dressinen hade snart insett att varginnan inte lät sig lockas med brödsmulor, därför försökte de med frihet, men hon svarade inte ens. Man trodde att hon var stum, och inte Sasja emot, för hon förstod alldeles utmärkt att vad hon än gick med på skulle hon aldrig kunna köpa två platser på dressinen. Alltför många hade en gås oplockad med hennes far, och den skulden kunde aldrig återgäldas.

Med ansiktena dolda bakom svarta armégasmasker var männen inte bara fiender i hennes ögon – de saknade all mänsklighet, de hade ingenting som hon någonsin skulle längta efter i sina drömmar ens om natten, i sömnen.

Därför lade hon helt enkelt telefonerna, strykjärnen och tekokarna på syllarna, drog sig tillbaka ett tiotal steg och väntade tills handlarna hade hämtat varorna och kastat åt henne paketen med torkat fläsk och strött ut en handfull patroner – bara för att få se hur hon kröp omkring på alla fyra och samlade ihop dem.

Skannat med CamScanner

Sedan sattes dressinen långsamt i rörelse och försvann till den riktiga världen, medan Sasja vände om och gick hem, där ett berg av trasiga apparater, skruvdragare, en lödkolv och en gammal cykel som byggts om till dynamo väntade på henne. Hon satte sig på sadeln, slöt ögonen och åkte långt, långt därifrån, hon nästan glömde att hon inte rörde sig ur fläcken. Och hennes beslut att tacka nej till benådning stärkte henne ytterligare.

★

Vad i helvete?! Hur hade de hamnat *här* igen? Febrilt sökte Homeros efter en plausibel förklaring. Plötsligt tystnade Ahmed – nu såg även han vad Homeros lyste på med sin lampa.

»Den släpper mig inte…«, sa han tonlöst, nästan ohörbart.

Dimman var så tät att de knappt såg varandra. När människorna en gång i tiden övergav Nagornaja hade stationen fallit i slummer, men nu hade den vaknat igen: den tunga luften svarade på deras ord med omärkbara svängningar, i stationens djup syntes suddiga skuggor. Och inte ett spår av Hunter… En människa av kött och blod kan inte besegra kroppslösa vålnader. Så snart stationen hade tröttnat på leken svepte den in sitt offer i sin frätande andedräkt och smälte det levande.

»Gå härifrån«, sa Ahmed bistert. »Den är ute efter mig. Du förstår inte, du har ju inte varit här så ofta.«

»Struntprat!« Homeros överraskades av sin egen röststyrka. »Vi gick helt enkelt vilse i dimman. Kom så går vi tillbaka!«

»Vi kommer inte undan. Du kan springa hur mycket du

Skannat med CamScanner

vill, du kommer ändå alltid tillbaka hit om du går med mig. Men ensam kan du bryta igenom. Gå din väg, jag ber dig.«

»Nu får det vara nog!« Homeros grep Ahmeds hand och drog honom med sig, mot tunnelöppningen. »Om en timme kommer du att tacka mig.«

»Underrätta min fru att...«, började Ahmed.

Och plötsligt slet en osannolik, monstruös kraft mannen ur Homeros grepp – rakt upp, in i dimman, ut i intet. Ahmed hann inte ens skrika – han helt enkelt försvann, som om han hade upplösts i atomer, som om han aldrig hade existerat. Homeros vrålade som om han förlorat förståndet, han snurrade runt och runt och slösade bort magasin efter magasin av värdefulla patroner.

Sedan kände han ett slag i nacken. Det var så hårt att endast stationens demoner kunde ha utdelat det, och sedan störtade hela universum samman.

Skannat med CamScanner

V. MINNET

Sasja sprang fram till fönstret och öppnade luckorna för att släppa in frisk luft och lite ljus. Fönsterbrädet hängde rakt över en bottenlös avgrund, som svämmade över av mild morgondimma. Med de första solstrålarna skulle den upplösas och från fönstret skulle hon se inte bara branten utan även bergens tallklädda utlöpare i fjärran, de gröna ängarna däremellan, de spridda miniatyrhusen och de spetsiga klocktornen.

Den tidiga morgonen var hennes tid. Hon kände på sig när solen var på väg upp och vaknade en halvtimme tidigare för att hinna upp på bergstoppen. Bakom deras lilla ruckel, som var enkelt men välstädat, varmt och gemytligt, ringlade sig en stenig stig uppför sluttningen som kantades av klargula blommor. Småstenarna knastrade under fötterna och under de få minuterna det tog för henne att nå toppen halkade Sasja flera gånger och skrubbade sina knän.

Med ärmen torkade Sasja av fönsterbrädet som fortfarande var fuktigt av nattens andedräkt. Hon hade drömt något otäckt, olycksbådande, som hotade hela hennes nuvarande, sorglösa liv, men resterna av de oroliga drömsynerna gick upp i rök så snart den milda brisen smekte hennes hud. Och nu hade hon inte lust att fundera över vad det var som hade gjort henne så upprörd i drömmen. Hon måste skynda upp till toppen, hälsa solen god morgon och sedan halka ner för stigen, hasta hem och laga frukost, väcka sin far och packa hans säck till nästa expedition.

Skannat med CamScanner

Medan han var ute på jakt hela dagen skulle Sasja vara ensam och ända till kvällen försöka fånga långsamma trollsländor och flygande kackerlackor ute på ängen, där blommorna var lika gula som tågvagnarnas linoleumtapeter.

På tåspetsarna smög hon över de knarrande golvplankorna, gläntade på dörren en smula och skrattade tyst för sig själv.

★

Det var flera år sedan Sasjas far hade sett ett så lyckligt leende på dotterns läppar och han hade inte hjärta att väcka henne. Foten var svullen och bortdomnad, blödningen vägrade sluta. Det sägs att bett av vildhundar aldrig läker…

Borde han kalla på henne? Men han hade inte varit hemma på över ett dygn. Innan han gick i väg till garagen hade han beslutat att söka upp ett höghus – »termitstackar« kallade man dem – ett par kvarter från stationen, han tog sig upp till femtonde våningen och svimmade. Under tiden hade Sasja inte fått en blund i ögonen – dottern kunde aldrig sova när han var ute på sina »promenader«… Låt henne sova, tänkte han. Jag klarar mig nog.

Hur gärna han hade velat veta vad hon drömde. Själv kunde han inte glömma ens i drömmarna. Blott emellanåt gav det undermedvetna honom ett par timmars frigång till hans bekymmerslösa ungdom, men vanligtvis måste han flacka mellan de välbekanta, döda husen med rensade innanmäten, och om det var en bra dröm lyckades han hitta en orörd lägenhet, full av hushållsredskap och böcker som hade bevarats som genom ett mirakel.

Vid insomnandet hoppades han alltid att han skulle för-

Skannat med CamScanner

flyttas till det förflutna. Helst till tiden då han just hade lärt känna Sasjas mor, då han bara var tjugo år och redan förde befälet över stationsgarnisonen. Till tiden då invånarna fortfarande betraktade metron som en tillfällig tillflyktsort och inte som en kollektivbarack för tvångsarbetare, där alla avtjänade ett livstidsstraff.

I stället försattes han till nyligen genomlidna tider. Mitt i händelserna för fem år sedan. Till dagen då hans öde avgjordes – och än värre: dotterns… Med förnuftet hade han förlikat sig med nederlaget och förvisningen, men så fort det slumrade in började hjärtat kräva revansch.

… Återigen stod han i spetsen för sina soldater med en skjutberedd kalasjnikov – makarovpistolen som egentligen tillkom honom i egenskap av officer dög bara till att skjuta sig själv med. Utöver de omkring tjugo karbinerna bakom hans rygg fanns det inte längre några kvar på stationen som var lojala mot honom.

Massan kokade och växte sig ständigt större, tiotals händer ryckte i avspärrningen. Det kaotiska sorlet övergick långsamt, som om det följde en osynlig dirigent, i en skanderande talkör. Så här långt krävde man bara hans avgång, men det skulle inte dröja länge förrän man ville ha hans huvud.

Det var inte en spontan demonstration, här hade provokatörer utifrån varit i farten. Nu var det för sent att försöka avslöja och likvidera dem, en efter en. Om han ville kväsa upproret och stanna vid makten fanns det bara en sak att göra: ge order om att öppna eld mot massan. Ännu var det inte för sent.

Hans finger lade sig över den osynliga avtryckaren, pupillerna for oroligt fram och tillbaka under de svullna ögonlocken, läpparna rörde sig och formade ohörbara befallningar.

Skannat med CamScanner

Den svarta pölen under honom växte för varje minut, som om den närdes av hans avtagande liv.

★

»Var är de?! «

Homeros rycktes upp ur glömskans mörka sjö, sprattlade till som en fångad abborre, snappade efter luft och såg på brigadören med förvirrad blick. De tornade fortfarande upp sig över honom, nattcyklopernas suddiga konturer – Nagornajas väktare – och sträckte ut sina långa, mångledade fingrar, som lätt kunde slita av hans ben eller krossa bröstkorgen på honom. De omringade den gamle så fort han slöt ögonen och upplöstes endast långsamt och motvilligt när han öppnade dem igen.

Homeros försökte resa sig, men den främmande handen som nyss hade ruskat honom lätt i axeln förvandlades på nytt till stålkroken som hade ryckt upp honom ur mardrömmen. Snart andades han lugnare och fokuserade på det skarpskurna ansiktet, på de mörka, oljeskimrande ögonen… Hunter! I livet? Den gamle vred försiktigt på huvudet åt båda hållen av fruktan för att de fortfarande befann sig på den förbannade stationen.

Nej, det var en tom, ren tunnel och dimman som hade legat i tunnlarna i närheten av Nagornaja var nästan spårlöst borta. Hunter måste ha släpat honom minst en halv kilometer, tänkte Homeros. Lugnad sjönk han ner till marken, men frågade igen, bara för säkerhets skull:

»Var är de?«

»Här finns ingen. Du är i säkerhet.«

Skannat med CamScanner

»De där varelserna ... angrep de mig? Slaget ...« Homeros rynkade pannan och kände på den värkande bulan i nacken.

»Det var jag. Jag var tvungen, du var helt hysterisk. Annars hade du kunnat skada mig.«

Äntligen släppte Hunter sitt skruvstädsgrepp, rätade stelt på ryggen och förde handen över det breda officersbältet. På ena sidan hängde hölstret med hans stetjkinrevolver, på den andra ett läderfodral med okänd funktion. Brigadören knäppte upp det och tog fram en platt mässingsflaska. Han skakade om, skruvade upp korken och tog en stor klunk utan att bjuda Homeros.

En kort sekund kisade han, som av njutning. Det gick en kall kår genom den gamle: brigadörens vänsteröga ville inte sluta sig helt.

»Var är Ahmed? Hur är det med honom?« mindes Homeros och ryste igen.

»Död«, sa brigadören kallt.

»Död«, upprepade den gamle mekaniskt.

I samma stund som monstret hade ryckt vännen hur hans hand hade han förstått: ingen undkommer de här klorna med livet i behåll. Homeros hade helt enkelt haft tur att Nagornaja inte hade valt honom. Han såg sig omkring igen, oförmögen att tro att Ahmed hade försvunnit för alltid. Den gamle såg på sin hand – den var blodig. Han hade tappat taget om vännens hand. Kraften hade inte räckt till.

»Ahmed visste att han var dömd«, sa han tyst. »Varför tog de honom och inte mig?«

»Det fanns mer liv i honom«, svarade brigadören. »De livnär sig på människoliv.«

»Så fruktansvärt och orättvist.« Homeros ruskade på hu-

Skannat med CamScanner

vudet. »Han hade småttingar, så mycket som håller honom kvar. Höll... Medan jag bara är en stäpplöpare...«

»Så du vill käka mossa?« avbröt Hunter och avslutade samtalet genom att dra upp Homeros på fötter. »Kom, så fortsätter vi. Annars hinner vi inte.«

Medan Homeros skyndade efter Hunter som nästan börjat springa försökte han klura ut en sak: hur kom det sig att han och Ahmed hade hamnat på Nagornaja igen? Det var som om stationen hade förvillat deras sinnen och lockat dem tillbaka, ungefär som en köttätande orkidé. Fast de hade ju inte vänt om, det kunde Homeros svära på. Snart var han beredd att tro på teorin om det krökta rummet som han så gärna berättade om för sina lättlurade vaktkamrater, men i det här fallet lät det lite för komplicerat. Plötsligt stannade han och slog sig för pannan: förbindelsespåret! Några hundra meter efter Nagornaja fanns en enkelspårig förgrening mellan vänstra och högra tunneln så att tågen kunde vända. De hade sprungit in i tunneln, trevat sig fram längs väggen i blindo, råkat följa förbindelsespåret och när väggen plötsligt upphörde vid parallellspåret gick de av misstag tillbaka till stationen. Konstigare än så var det inte, tänkte han. Fast det fanns fortfarande ett och annat som krävde en förklaring.

»Hallå!« skrek han efter Hunter. »Vänta!«

Men brigadören marscherade vidare som vore han döv, och den gamle som redan flåsade betänkligt måste lägga på ett kol. När han äntligen var i fatt såg han brigadören i ögonen och frågade:

»Varför lämnade du oss i sticket?«

»Jag?!«

Hunters kalla, metalliska röst var full av hån. Homeros bet

Skannat med CamScanner

sig själv i tungan. Sant, det var ju faktiskt han och Ahmed som hade flytt från stationen och lämnat brigadören ensam med demonerna...

När Homeros mindes hur rasande och desperat Hunter hade stridit på Nagornaja kunde han inte befria sig från intrycket att varelserna hade undvikit närkampen som brigadören velat tvinga dem till. Var de rädda? Eller betraktade de mannen som en like?

Homeros samlade mod – för den sista frågan, den svåraste.

»Säg, Hunter, där borta på Nagornaja... varför rörde de dig inte?«

Det gick några tunga minuter – Homeros vågade inte upprepa frågan – innan Hunter viskade sitt korta, vresiga svar:

»De blev väl äcklade.«

★

Skönhet kan rädda världen, brukade fadern skämta.

Sasja rodnade alltid och stoppade tillbaka den målade teförpackningen i bröstfickan på sina snickarbyxor. Den lilla plastkvadraten, som fortfarande doftade av grönt te, var hennes dyrbaraste skatt. Dessutom var den en påminnelse om att universum inte inskränkte sig till stationens huvudlösa bål med fyra stumpar till tunnlar, som låg begravda tjugo meter under jorden på Moskvakyrkogården. Det var en magisk portal som kunde försätta Sasja årtionden och tusentals kilometer bort. Den var kort sagt oerhört viktig för henne.

I det fuktiga klimatet här nere bröts allt papper ner på mycket kort tid. Förruttnelsen och möglet förstörde inte bara böcker och tidskrifter – de utplånade hela det förflutna. Utan

Skannat med CamScanner

avbildningar och krönikor som kryckor började det haltande mänskliga minnet att snubbla och gå vilse.

Men den lilla teförpackningen var gjord av plast, och varken möglet eller tiden bet på den. Fadern sa en gång att flera årtusenden skulle passera innan plasten fördärvades. Alltså skulle hennes barn kunna ge förpackningen vidare till sina barn, tänkte Sasja.

Det var en riktig målning, om än i miniatyr. Guldramen, lika glänsande som den dagen då den lilla förpackningen gled fram på löpande bandet, omgav en vy som fick Sasja att tappa andan. Höga klippväggar, inbäddade i drömska dimslöjor, yviga granar som växte på de nästan lodräta branterna, ett brusande vattenfall som störtade ner i avgrunden, ett purpurrött sken från den uppgående solen... Sasja hade inte sett något vackrare i hela sitt liv.

Hon kunde sitta länge med förpackningen i handen och förundras över bilden, särskilt den arla morgondimman som omgav bergen i bakgrunden. Och även om hon girigt slukade alla böcker som hennes far kom hem med innan hon bytte bort dem mot patroner, räckte inte de lästa orden för att beskriva vad hon kände när hon betraktade de centimeterstora klipporna och inandades barrdoften av de målade granarna. Det var det omöjliga avståndet till den avbildade världen som gjorde den så outhärdligt lockande... Det var den ljuva längtan och den eviga rastlösheten hos den som för första gången skulle få se solen... De ständiga funderingarna över vad den idiotiska rutan med temärket kunde dölja: Ett ovanligt träd? Ett örnnäste? En liten stuga på sluttningen, där hon hade kunnat bo med sin far?

Det var han som en dag – Sasja var inte ens fem – hade

Skannat med CamScanner

kommit med den lilla teförpackningen, som fortfarande haft kvar sitt innehåll – en stor sällsynthet. Han ville överraska dottern med äkta te, hon var duktig och drack upp, som vore det medicin, men det var själva plastförpackningen som från första stund fångade hennes uppmärksamhet. Den gången måste fadern förklara för henne vad den inte alltför konstfärdiga illustrationen föreställde: ett vanligt bergslandskap i den kinesiska provinsen, och bara tillräckligt bra för att tryckas på teförpackningar. Men tio år senare betraktade Sasja den med samma fascination som den dagen hon fått presenten.

För hennes far däremot var den en ynklig *ersatz* för en förlorad värld. Och varje gång hon försjönk i salig trance och njöt av den misslyckade konstnärens illa utförda fantasi, uppfattade han det som en outtalad förebråelse för hans inskränkta, futtiga liv. Han försökte alltid bita ihop, men utan större framgång. Med illa dold irritation frågade han för hundrade gången vad hon egentligen såg i den slitna förpackningen för ett gram te.

Hon lät det lilla mästerverket snabbt slinka ner i byxfickan och svarade alltid lika generat:

»Pappa... jag tycker helt enkelt att det är vackert!«

★

Om det inte hade varit för Hunter, som inte drog ner på takten ens för en sekund på vägen till Nagatinskaja, hade Homeros behövt minst tre gånger så lång tid på sig för att tillryggalägga sträckan. Aldrig förut hade han vågat gå så självsäkert genom de här tunnlarna.

Skannat med CamScanner

Den lilla truppen hade fått betala ett fruktansvärt högt pris för passagen genom Nagornaja, ändå hade två av dem faktiskt klarat sig; kanske hade alla tre överlevt om de inte hade gått fel i dimman. Priset var inte högre än vanligt: varken på Nachimovskij prospekt eller Nagornaja hade det hänt något som inte förekommit där förut.

Berodde sålunda alltihop på tunnlarna som ledde till Tulskaja? Nu var de stilla, men det var en illavarslande, spänd stillhet. Visst, Hunter kunde vädra fara på flera hundra meters håll och han visste vad som väntade på stationer som han aldrig tidigare besökt, men kunde inte hans intuition svika honom här precis som den hade gjort för tiotals erfarna kämpar före honom?

Kanske bar Nagatinskaja, som de kom allt närmare för varje steg, på gåtans lösning? Homeros ansträngde sig för att samla tankarna – han var utmattad av det höga tempot – och försökte föreställa sig vad som kunde vänta dem på stationen, som han förr i världen varit så förtjust i. Den gamle mytsamlaren kunde rentav tänka sig att den legendariska »Satans legation« hade återuppstått vid Nagatinskaja eller att dess invånare hade ätits upp av råttor som i sin ständiga jakt på föda ilade fram genom sina egna, för människan otillgängliga tunnlar.

Ja, om Homeros hade varit ensam här i tunneln skulle han ha gått betydligt långsammare, men han skulle absolut inte ha vänt om. Efter alla år vid Sevastopolskaja fruktade han inte längre döden. Han gav sig ut på expeditionen, väl medveten om att den kunde bli hans sista och han var alltigenom beredd att offra återstoden av sin tid för dess skull.

En halvtimme efter mötet med demonerna på Nagornaja

Skannat med CamScanner

hade fasan redan bleknat i hans minne. När han nu lyssnade inåt började han på botten av sin själ ana en otydlig, försiktig skälvning: någonstans där nere uppstod – eller vaknade – det som han så länge hade traktat efter. Det som han hade sökt under de farligaste uppdragen, eftersom han inte hade funnit det i hemmets härd.

Till sist hade han äntligen fått ett tungt vägande skäl att skjuta upp döden så länge som möjligt. Han kunde inte tillåta sig att dö förrän han var färdig med sitt arbete.

★

Det sista kriget hade varit grymmare än alla tidigare och pågick bara i några dagar. Det hade gått tre generationer efter andra världskriget, de sista veteranerna hade somnat in för evigt och de levande mindes inte längre krigets fasor. Den kollektiva galenskapen, som hade berövat miljoner människor deras förnuft, hade på nytt blivit ett politiskt medel.

Insatserna växte snabbt och snart var tiden ute för förnuftiga beslut. Förbudet att sätta in atombomber avskaffades av bara farten i stridens hetta: geväret som hängdes upp på väggen i dramats första akt avlossades förstås i den näst sista. Och det spelade inte längre någon roll vem som var den förste att trycka på avtryckaren.

I ett slag förvandlades jordens alla storstäder till ruiner och aska. De få som skyddades av raketsköldar gick också under, även om de förblev oskadade till det yttre, men den fasansfulla strålningen, de kemiska stridsmedlen och de biologiska vapnen hade förintat deras invånare. Den sköra radioförbindelse som ett litet antal överlevande upprätthöll sinsemellan

Skannat med CamScanner

bröts slutgiltigt efter några år, och för metrons invånare slutade världen numera vid de beboeliga linjernas ändstationer.

Jorden, som förr i tiden tycktes utforskad och överbefolkad, hade återigen förvandlats till den gränslösa ocean av kaos och glömska som motsvarade antikens världsbild. De pyttesmå öarna av civilisation försvann den ena efter den andra i djupet: utan olja och ström förvildades människan häpnadsväckande snabbt.

En ofärdstid hade börjat.

I århundraden hade forskarna sorgfälligt försökt återskapa historiens väv med fragment av papyrus- och pergamentrullar, kodexböcker och folianter. Efter tryckkonstens uppkomst och de första tidningarna hade tryckpressarna arbetat vidare på väven. I krönikorna över de sista två århundradena fanns det nästan inga luckor: varje gest och varje utrop från dem som styrde över världens öde var noggrant dokumenterade. Och plötsligt hade hela världens tryckerier förintats eller övergetts för alltid.

Historiens vävstolar hade stannat. I en värld utan framtid var det knappt någon som brydde sig. Vävnaden hade slitits sönder, så när som på en tunn tråd.

Under de första åren efter katastrofen strök den förtvivlade Nikolaj Ivanovitj omkring på de överfulla stationerna i hopp om att finna någon ur sin familj. Snart gav han upp, men ensam och förlorad fortsatte han sina irrfärder genom metrons mörker, utan att veta vad han skulle ta sig till i livet efter detta. Ariadnes garnnystan – meningen med livet – som hade kunnat visa honom vägen ut ur den oändliga labyrinten, hade han tappat.

I sin längtan tillbaka till den gamla goda tiden började han

Skannat med CamScanner

samla på tidningar som fick honom att minnas, att drömma sig bort. Han undrade om apokalypsen hade kunnat förhindras och läste nyfiket en stor mängd artiklar och analyser. En dag började han själv skriva om händelserna på stationerna ungefär som man hade gjort i tidningarna.

Och så kom det sig att Nikolaj Ivanovitj i stället för den gamla tråden plockade upp en ny: han beslutade att bli metrons krönikör, den nya tidens historieskrivare, från världens ände till hans eget slut. Med ens fick hans slumpmässiga och planlösa samlande en mening: han skulle restaurera tidens skadade väv och själv spinna vidare på den.

De andra betraktade Nikolaj Ivanovitjs hobby som en harmlös egenhet. Beredvilligt bytte han sina matransoner mot gamla tidningar och förvandlade varje bostad på den station där han slog sig ner på till ett sannskyldigt arkiv. Han tjänstgjorde alltid som väktare, eftersom det var just kring lägerelden vid 300 meter som de bistra karlarna drog sina rövarhistorier, ur vilka Nikolaj Ivanovitj kunde fiska fram små korn av trovärdig information om det som hade hänt i andra delar av metron. Ur hundratals rykten filtrerade han fram fakta som han noggrant nertecknade i sina skolhäften.

Arbetet gav en viss avkoppling, men han förföljdes av känslan att det var bortkastad möda. Efter hans död skulle de torra tidningsurklippen som han försiktigt samlat i sina häftens herbarium snart falla sönder. Om han inte återvände från vakttjänsten en dag skulle hans tidningar och manuskript användas till att tända elden med, och de skulle inte räcka länge.

Av de gulnade papperen skulle det endast återstå rök och aska, atomerna skulle bilda nya föreningar. Materian är oför-

Skannat med CamScanner

störbar, men allt som han ville bevara för de efterkommande, det flyktiga, det efemära, det skulle gå förlorat för alltid.

Så är människan en gång funtad: skolböckernas ord lever i hennes minne fram till provet. Och när hon glömmer det inlärda känner hon enbart lättnad. Det mänskliga minnet är som ökensand, tänkte Nikolaj Ivanovitj. Siffror, fakta och namn på historiens mindre betydande personer blåser bort som om alltihop hade skrivits med en pinne i sanden. Utan ett spår.

I denna öken består ingenting förrän det har erövrat människornas fantasi, fått hjärtat att slå lite snabbare, fått människorna att tänka vidare och känna något. En hjältes gripande kärlekshistoria kan överleva en hel civilisation om den likt ett virus får fäste i människans hjärna och traderas vidare från föräldrar till barn i hundratals generationer.

När den gamle slutligen insåg detta förvandlades han från amatörforskare till alkemist, från Nikolaj Ivanovitj – till Homeros. Och hädanefter ägnade han inte nätterna åt att sammanställa krönikor utan åt sökandet efter odödlighetens formel. En tråd som visade sig lika gammal som Gilgamesh och lika levande som Odysseus. På den här tråden kunde Homeros trä alla sina insamlade kunskaper. Och i en värld där papper omvandlades till värme, där man lättsinnigt offrade det förflutna för ett enda ögonblick i nuet, skulle legenden om en sådan hjälte kunna smitta människorna och befria dem från deras kollektiva minnesförlust.

Men formen för projektet lät vänta på sig. Hjälten ville inte träda fram på scenen. Kopierandet av tidningsartiklar hade inte lärt den gamle hur man skapar myter, blåser liv i en golem eller gör sin påhittade historia intressantare än verklig-

Skannat med CamScanner

heten. Hans arbetsbord liknade ett laboratorium; överallt låg hopknycklade papper med de första, oavslutade kapitlen av en blivande saga med icke trovärdiga, platta karaktärer. Det enda resultatet av hans nattliga sittningar var de mörka ringarna under ögonen.

Ändå ville Homeros inte ge upp sin nya uppgift. Han viftade bort varje misstanke om att han helt enkelt inte var ägnad till detta, att han saknade den begåvning som krävdes för att skapa ett universum. Han måste bara vänta på inspirationen, intalade han sig.

Var skulle han finna den på den instängda stationen, mitt i det ständiga tedrickandet där hemma, arbetet vid farmerna och vakttjänstgöringen, som han på grund av sin ålder allt mer sällan kallades till? Nej, han behövde spänning, äventyr, passion. Då skulle hans uppsamlade medvetandeströmmar kanske bryta igenom fördämningarna så att han kunde börja skapa?

★

Inte ens under riktigt svåra tider hade Nagatinskaja övergetts helt av människorna. Den var bara inte någon lämplig boplats: här växte ingenting och uppgångarna till ytan var avspärrade. Fast för somliga var stationen ett perfekt gömställe tills man tagits till nåder igen eller för en intim rendezvous med sin käresta.

Men nu var stationen tom.

Med ljudlösa steg gled Hunter uppför trappan till perrongen där han stannade upp. Flåsande följde Homeros efter och kastade nervösa blickar omkring sig. Salen vilade i mörker, dammet som hängde i luften glittrade i skenet av deras lampor.

Här och var på golvet låg små högar av tygtrasor och kartonger, där Nagatinskajas tillfälliga besökare brukade sitta.

Homeros lutade ryggen mot en pelare och sjönk långsamt till golvet. En gång i tiden var Nagatinskaja med sina eleganta, färgprunkande marmormosaiker en av hans favoritstationer, men nu var den mörk och död, och den hade inte mer gemensamt med sitt forna yttre än en gravstens graverade porträtt som utförts efter ett gammalt passfotografi av en människa som inte anade att hon inte blickade in i ett objektiv utan ut i evigheten.

»Inte en själ«, sa Homeros dröjande.

»Jo, en«, invände brigadören och nickade mot honom.

»Jag menade…«, började den gamle, men Hunter avbröt honom med en handrörelse.

I andra änden av salen, där pelarraden upphörde och dit knappt ens brigadörens strålkastare nådde, kröp något långsamt över perrongen…

Homeros kastade sig till golvet och reste sig mödosamt på armbågarna. Hunters lampa hade släckts och brigadören själv tycktes ha gått upp i rök. Kallsvettig av rädsla trevade Homeros efter säkringen och lade darrande gevärskolven till rätta mot skuldran. Lite längre bort hördes två dämpade skott. Homeros samlade mod och tittade fram bakifrån pelaren, sedan reste han sig och sprang mot Hunter.

Mitt på perrongen stod Hunter, vid hans fötter låg en krum, mager och erbarmlig gestalt som knappt gick att urskilja. Den verkade snarare bestå av lumpor och trasor än av kött och blod, men det var faktiskt en människa. Ålder och kön gick inte att avgöra, i det smutsiga ansiktet var det endast ögonen som syntes ordentligt. Figuren stönade oartikulerat och för-

sökte krypa bort från brigadören, som tydligen hade skjutit honom i båda benen.

»Var finns de andra? Varför är det ingen här?!« Hunter satte stöveln på de stinkande, slitna lumporna som den hemlöse släpade efter sig.

»Alla har stuckit... de övergav mig. Jag blev ensam kvar«, väste figuren och krafsade med händerna över den hala graniten, men utan att komma ur fläcken.

»Vart gick de?«

»Mot Tulskaja...«

»Vad pågår där borta?« insköt Homeros, som nu kommit fram till dem.

»Hur ska jag kunna veta det?« Den hemlöse gjorde en grimas. »Jag har inte sett till dem sedan de gick dit. Leta upp dem och fråga dem, vet jag. Jag orkar inte driva omkring i tunnlarna längre. Hellre dör jag här.«

»Varför gick de dit?« Brigadören gav sig inte.

»De var rädda, chefen. Folk försvann från stationen. Till sist beslutade de att försöka bryta igenom. Ingen kom tillbaka.«

»Ingen alls?« Hunter höjde pistolen.

»Ingen. Jo, en«, korrigerade sig mannen, när han märkte att mynningen riktades mot hans huvud. Han vred sig som en myra under ett brännglas. »Han gick till Nagornaja medan jag låg och sov. Fast kanske har jag inbillat mig alltihop.«

»När då?«

Den hemlöse ruskade på huvudet.

»Jag har ingen klocka. Kanske i går, kanske för en vecka sedan.«

Frågorna upphörde, men pistolmynningen pekade fortfa-

rande mot fångens panna. Hunter teg, det var som om drivfjädern inom honom plötsligt hade stannat. Han andades sällsamt tungt, som om samtalet med den hemlöse hade varit ansträngande.

»Kan jag få...«, började den hemlöse.

»Smaka på det här!« röt brigadören, och innan Homeros hann fatta vad som hände tryckte han av två gånger.

Det svarta blodet sprutade ur den genomborrade pannan över den olyckliges uppspärrade ögon, kroppen sjönk ihop - och hade på nytt förvandlats till en hög med lumpor. Utan att titta upp laddade Hunter sin stetjkin med fyra patroner och hoppade ner på spåret.

»Då får vi själva ta reda på det!« ropade han åt den gamle.

Homeros böjde sig motvilligt över liket, tog ett tygstycke och täckte över det sönderskjutna huvudet. Hans händer darrade fortfarande.

»Varför dödade du honom?« sade han tyst.

»Tänk själv«, hördes Hunters dova svar.

★

Trots att han uppbådade all sin viljestyrka kunde han bara öppna och sluta ögonlocken. Konstigt att han alls kom till sans igen... Under den timme som han legat medvetslös hade kroppen domnat bort. Tungan hade torkat fast i gommen, en tyngd låg över bröstet. Nu kunde han inte ens ta farväl av sin dotter – det enda som gjorde det värt att vakna upp och uthärda ytterligare en liten stund i den ständiga kampen för överlevnad.

Sasja log inte längre. Tydligen drömde hon oroligt, hon låg

Skannat med CamScanner

på britsen i fosterställning, med armarna virade om sig själv, med pannan rynkad. När hon var en liten flicka hade han alltid väckt henne när hon plågades av mardrömmar, men nu orkade han knappt blinka.

Till slut var även det för tungt.

Om han ville hålla ut tills Sasja vaknade måste han fortsätta kämpa. I över tjugo år hade kampen pågått, varje dag, varje minut, och nu var han så förbannat trött. Trött på att kämpa, trött på att gömma sig, trött på att jaga. Bevisa, hoppas, ljuga.

I hans alltmer omtöcknade sinne återstod endast två önskningar: att en sista gång få se Sasja i ögonen och sedan äntligen finna ro. Men det ville sig inte... På nytt framträdde bilder ur det förflutna för hans inre blick och blandades med verkligheten. Han måste fatta ett slutgiltigt beslut. Bryta eller brytas. Straffa eller straffas.

★

... Gardesoldaterna slöt sina led. Alla var hans edsvurna män, redo att dö här och nu, att lynchas av pöbeln eller skjuta mot obeväpnade. Han var kommendant över den sista obesegrade stationen, president över en svunnen konfederation. I soldaternas ögon var hans auktoritet obestridlig, han var ofelbar och minsta befallning från hans mun utfördes ofördröjligen utan invändningar. Han tog det fulla ansvaret för allt, så som han alltid hade gjort.

Om han gav vika nu skulle stationen sjunka ner i anarki och slukas av det växande röda imperiet, som expanderade och underkuvade allt fler stationer. Om han gav order om eld mot demonstranterna skulle han behålla makten – för en

Skannat med CamScanner

tid. Och om han inte drog sig för massavrättningar och tortyr – kanske för alltid.

Han lade an sin karbin, och genast följde truppen hans exempel. I siktet rasade hopen, och inte bara några hundra demonstranter, utan en enorm, ansiktslös pöbel. Blottade tänder, galna blickar, knutna nävar...

Han osäkrade och truppen svarade med ett unisont klickande.

Det var äntligen dags att ta ödet i nackskinnet.

Han lyfte pipan, siktade och tryckte av. Från taket risslade putsflagor. För ett kort ögonblick tystnade massan. Han gav tecken åt soldaterna att sänka sina vapen och klev fram. Detta var hans slutgiltiga beslut.

Till sist släppte minnet taget om honom.

★

Sasja sov fortfarande. Han tog ett sista andetag, ville se henne en sista gång, men kunde inte längre lyfta på ögonlocken. I stället för ett evigt beckmörker skådade han framför sig en ofattbart blå himmel – lika klar och ljus som dotterns ögon.

★

»Halt!«

Homeros spratt häpet till och var på väg att lyfta armarna i luften, men hejdade sig. Den nasala megafonrösten ur tunnelns djup överrumplade endast honom – brigadören visade inget tecken på förvåning. Spänd som en anfallsberedd kobra krängde han knappt märkbart av sig sin tunga karbin från ryggen.

Skannat med CamScanner

Hunter hade inte bara underlåtit att besvara den gamles fråga utan helt slutat prata med honom. De femtonhundra metrarna från Nagatinskaja till Tulskaja upplevde Homeros som en golgatavandring. Han visste att sträckan med all sannolikhet ledde till hans undergång och det var inte lätt att skynda sig då. Nu fick han åtminstone en liten stund att förbereda sig och försjönk genast i minnen. Han tänkte på Jelena, klandrade sig själv för sin egoism, bad henne om förlåtelse. Sorgset återvände han till den magiska sommardagen på Tverskajagatan i duggregn. Och han ångrade att han inte gett anvisningar om vad man skulle göra med hans tidningar vid avfärden.

Han gjorde sig redo att dö – att slitas i stycken av monster, ätas upp av jättelika råttor, förgiftas av utsläpp ... Vad var annars förklaringen till att Tulskaja hade förvandlats till ett svart hål, som sög upp allt och inte släppte någonting ifrån sig?

Nu, när han närmade sig den gåtfulla stationen och hörde en vanlig människoröst, visste han inte längre vad han skulle tro. Hade stationen helt enkelt ockuperats? Fast vem var i stånd att slå ut flera stormtrupper från Sevastopolskaja, vem hade systematiskt dödat alla vandrare som kom till stationen genom tunnlarna, utan att skona vare sig kvinnor eller åldringar?

»Trettio steg framåt!« ropade rösten ur tunneln framför dem.

Den lät häpnadsväckande bekant, och om Homeros bara fått en stund på sig skulle han kanske ha kommit på vem den tillhörde. Var det inte någon från Sevastopolskaja?!

Hunter lade sin kalasjnikov över ena armen och började ly-

Skannat med CamScanner

digt räkna stegen: för brigadörens trettio behövde Homeros hela femtio. Framför dem kunde man ana konturerna av en barrikad, som verkade byggd av en staplad bråte. Av någon anledning behövde försvararna inget ljus.

»Släck lamporna!« befallde någon bakom barrikaden. »En av er tar ytterligare tjugo steg framåt.«

Hunter osäkrade sitt vapen och gick vidare. Homeros blev ensam kvar, han vågade inte trotsa ordern. I det djupa mörker som plötsligt rådde satte han sig ner på en syll, trevade försiktigt efter väggen och lutade sig mot den.

Brigadören stannade på det angivna avståndet. Röster hördes: någon verkade fråga honom något, Homeros uppfattade fragment av vresiga svar. Situationen tillspetsades: de återhållna, spända tonfallen övergick i svordomar och hotelser. Tydligen krävde Hunter något av de osynliga väktarna, som vägrade ge efter.

Nu skrek de nästan i munnen på varandra, och Homeros kunde urskilja enstaka ord, men det var bara ett som han verkligen förstod – det sista...

»Straff!«

I samma ögonblick avbröts samtalet av kalasjnikovknatter, som genast besvarades med en tung salva från ett maskingevär. Den gamle kastade sig till marken och vred på säkringen, men visste inte om han skulle skjuta eller inte, och i så fall på vem. Allt var över innan han ens hunnit sikta.

I de korta pauserna mellan maskingevärets morsesignaler gav tunneln ifrån sig ett utdraget gnissel, ett ljud som Homeros helt enkelt inte kunde ta miste på.

Den hermetiska porten stängdes! Som en bekräftelse på hans gissning hördes dånet när de flera ton tunga portarna

Skannat med CamScanner

av stål slog igen, och i ett slag tystnade skriken och knattret av automatvapen.

Den enda vägen till stora metron hade spärrats av.

Och berövat Sevastopolskaja dess sista hopp.

Skannat med CamScanner

VI. FRÅN ANDRA SIDAN

Ett ögonblick senare trodde Homeros nästan att han hade inbillat sig alltihop: de vaga konturerna av barrikaden i slutet av tunneln, den till synes bekanta rösten, förvrängd av den gamla megafonen. När ljuset släcktes tystnade även ljuden och nu kände han sig som en dödsdömd som fått en säck trädd över huvudet inför arkebuseringen. I det absoluta mörkret och den plötsliga tystnaden var det som om hela världen hade försvunnit. Homeros fingrade på sitt ansikte för att förvissa sig om att han inte hade upplösts i den kosmiska svärtan.

Sedan tog han sig samman, tände lampan och riktade den skälvande ljusstrålen mot platsen där den osynliga striden nyss hade ägt rum. Ett trettiotal meter från platsen där han hade tagit betäckning slutade tunneln i en återvändsgränd. Gången var avspärrad på både bredden och höjden av en stålvägg, som liknade bilan i en giljotin.

Alltså hade han inte hört fel: någon hade verkligen stängt den hermetiska porten. Homeros visste att det fanns en sådan utanför Tulskaja, men hade inte trott att den fungerade. Det gjorde den uppenbarligen.

Med sin försvagade syn dröjde det innan den gamle urskilde den mänskliga gestalten som stod lutad mot stålväggen. Homeros höjde sin karbin och backade några steg eftersom han trodde att det var en av männen från barrikaden som i kaoset råkat hamna på fel sida, men sedan såg han att det var Hunter.

Skannat med CamScanner

Brigadören bara stod där, blick stilla. Homeros blev kallsvettig. Med tveksamma steg gick han närmare och väntade sig att se blodspår på den rostiga metallen, men nej... Trots att man hade skjutit med maskingevär rakt ut i tunneln var Hunter oskadd. Han tryckte sitt öra mot metallen och lyssnade till ljud som endast han kunde uppfånga.

»Vad hände?« frågade Homeros försiktigt medan han närmade sig.

Brigadören tog ingen notis om honom. Han viskade något för sig själv, kanske upprepade han orden som uttalades av dem som befann sig på andra sidan om den stängda porten. Det gick några minuter innan han lämnade väggen och vände sig mot Homeros.

»Vi går tillbaka.«

»Vad hände?« upprepade Homeros.

»Banditer. Vi behöver förstärkning.«

»Banditer?« utbrast Homeros förvirrat. »Rösten där framme lät ju som...«

»Tulskaja är ockuperat av fiender. Vi måste storma stationen. Med eldkastare.«

»Varför då?« Homeros förstod ingenting.

»En säkerhetsåtgärd. Nu går vi tillbaka.« Hunter vände på klacken och stegade i väg.

Innan Homeros följde honom tog han en närmare titt på den hermetiska porten och lade örat mot den kalla metallen, i hopp om att också få höra brottstycken av samtal. Tystnad...

Plötsligt ertappade Homeros sig själv med tanken att han inte trodde på brigadören. Vilken fiende det än var som hade ockuperat stationen så betedde sig karln helt obegripligt. Vilka banditer skulle komma på tanken att stänga den her-

metiska porten för att skydda sig mot två personer? Vad var det för banditer som förhandlade i en kvart med tungt beväpnade män i stället för att peppra ner dem så fort de kom i närheten?

Och slutligen: vad var innebörden av det olycksbådande ordet »straff«, som den gåtfulle väktaren hade ropat?

★

Det finns ingenting värdefullare än ett människoliv, brukade Sasjas far alltid säga. För honom var det inte tomma ord, inte en given sanning. Förr i tiden hade han inte alls tänkt på det viset, det var ju inte en slump att han utsetts till den yngste befälhavaren på hela linjen.

Vid tjugo års ålder grubblar man inte gärna över döden. Hela livet känns som en lek, i värsta fall kan man alltid börja om. Det var ju inte en tillfällighet att världens alla arméer rekryterade sina soldater direkt från skolan. Och dessa gossar, som egentligen bara lekte krig, styrdes av en enda man, för vilken alla tusentals kämpande och döende människor bara var blå och röda pilar på en karta. En enda man, som inte ägnade en tanke åt avslitna ben, framvällande tarmar eller krossade skallar innan han beslutade att offra ett kompani eller ett regemente.

Förr i världen hade hennes far föraktat både sina fiender och sig själv. På den tiden gjorde han bara sin plikt och utförde de livsfarliga uppdragen med besynnerligt lättsinne. Ändå var han ingalunda dumdristig, utan gjorde alltid ingående riskkalkyler. Klok och strävsam, men likgiltig för livet och döden som han inte riktigt kunde ta på allvar, funderade han

Skannat med CamScanner

aldrig över konsekvenserna och led aldrig av några samvetskval. Nej, kvinnor och barn sköt han aldrig, men desertörer avrättade han alltid personligen och gick ständigt främst i ledet mot fiendens eldställningar. Smärta påverkade honom knappt – det mesta i livet var honom likgiltigt.

Tills han träffade Sasjas mor.

Hon erövrade den segervisse mannen med sin kyla. Hans enda svaghet – äregirigheten, som fått honom att gå mot maskingevärselden – drev honom nu till en ny, desperat stormning, som oväntat övergick i en långdragen kampanj.

Tidigare hade han aldrig behövt anstränga sig i kärlek: kvinnorna kastade frivilligt sina baner framför hans fötter. Bortskämd av deras medgörlighet tröttnade han alltid på flickvännerna innan han ens hunnit bli förälskad, och för det mesta förlorade han intresset redan efter den första natten. Hans starka personlighet och rykte imponerade på de unga kvinnorna och det var knappt någon som upprätthöll den gamla strategin att låta mannen vänta tills man lärt känna varandra.

Sasjas mor däremot fann honom totalt ointressant. Hans utmärkelser, rang och triumfer på slagfältet och i kärleken gjorde inget intryck på henne. Hon svarade inte på hans blickar, skakade på huvudet åt hans skämt. Så det blev en verklig utmaning för honom att erövra den unga kvinnans hjärta. Och ett allvarligare företag än att erövra grannstationerna.

Snart insåg han att det skulle ta tid att övertyga henne, denna kvinna som först endast var tänkt att bli ytterligare ett jack på kolven. Hon var så avvisande att varje fattig timme i hennes närhet kändes som en framgång. Därtill verkade hon tolerera hans närvaro enkom för att plåga honom. Hon tviv-

Skannat med CamScanner

lade på hans förtjänster, hånade hans principer och kallade honom hjärtlös. Till sist blev han osäker och började tvivla på sig själv.

Men han uthärdade allt. Ja, han tyckte rentav om det. Tack vare henne började han tänka efter. Se saker från ett annat håll. Och slutligen kände han hjälplöshet, han visste inte hur han skulle närma sig den här kvinnan; han kände sorg över varje minut som han inte fick tillbringa med henne och rädsla att förlora kvinnan innan han ens hunnit vinna henne. Kärlek, kort sagt. Och då belönade hon honom med ett tecken – en silverring.

Först när han inte visste hur han skulle kunna leva utan henne gav hon efter.

Ett år senare föddes Sasja. Med ens fanns det två människor som han inte fick lämna i sticket, på så vis hade han inte längre rätt att riskera sitt eget liv.

Om du vid tjugofem års ålder leder den starkaste armén i den för dig kända världen är det svårt att frigöra sig från föreställningen att dina befallningar kan få jorden att sluta rotera. Att ta livet av en annan människa är lätt, men att ge det tillbaka till den som dött står inte i någon människas makt.

Det fick han själv erfara när tuberkulosen tog hans fru och han inte kunde rädda henne. Den dagen gick något sönder i honom.

Sasja var bara fyra år, ändå mindes hon sin mor väl. Hon mindes även den fruktansvärda, tunnelliknande tomheten efter hennes bortgång. Dödens närhet öppnade en bottenlös spricka i hennes lilla värld, och hon tittade ofta ner i avgrunden. Sprickans kanter slöt sig mycket långsamt. Det dröjde ett par tre år innan hon slutade att ropa efter mamma i sömnen.

Skannat med CamScanner

Hennes far däremot hade fortsatt kalla på henne intill denna dag.

★

Kanske började Homeros i fel ände? Om hans hjälte inte ville komma till honom självmant, varför inte börja med dennes blivande mö? Kanske lät han sig lockas fram av skönhet och ungdom?

Om Homeros försiktigt skissade på hennes konturer så skulle hjälten kanske träda fram ur intet och komma henne till mötes? För att deras kärlek skulle bli fullkomlig måste båda figurerna komplettera varandra perfekt, med andra ord måste hjälten framstå som en fulländad, färdig karaktär.

I sina tankar och känslor skulle de passa ihop som skärvorna efter de krossade glasmålningarna på Novoslobodskaja. Även de hade ju en gång i tiden bildat en helhet och var därmed förutbestämda att återförenas. Homeros såg inget skäl att inte stjäla den lyckade idén från de gamla klassikerna.

Fast det var lättare sagt än gjort. Att åstadkomma en levande kvinna av bläck och papper visade sig vara en övermäktig uppgift för den gamle. Han betvivlade att han skulle lyckas skildra kvinnans känslor särskilt övertygande.

Hans eget förhållande med Jelena präglades av respektfull ömhet, men de hade träffats för sent i livet för att älska varandra utan att kärleken förmörkades av det förflutnas skuggor. I deras ålder handlade det inte om att stilla sin lidelse, utan sin ensamhet.

Nikolaj Ivanovitjs enda sanna kärlek låg begravd där uppe, men under de gångna årtiondena hade alla detaljer i hennes rika personlighet bleknat i hans minne, och nu kunde hon

Skannat med CamScanner

inte längre tjäna som förebild till hans roman. Ja, dessutom hade deras förhållande inte varit särskilt heroiskt.

Den dagen då atomstormen bröt ut över Moskva hade Nikolaj erbjudits tjänsten efter den nyligen pensionerade tågföraren Serov. Det innebar nästan fördubblad lön och några dagars semester innan han skulle börja den nya tjänsten. Han hade ringt sin fru, som sa att hon skulle baka en tårta och gå ut och köpa sjampanskoje tillsammans med ungarna.

Han skulle bara avsluta sitt arbetspass.

Nikolaj Ivanovitj gick in i tågets förarkabin som dess nye kapten, lyckligt gift och i början av en tunnel som ledde mot en härlig, ljus framtid. En halvtimme senare hade han åldrats med tjugo år. Framme vid slutstationen var han en bruten, fattig enstöring. Kanske var det därför som han vid åsynen av ett mirakulöst bevarat tåg alltid fick lust att sätta sig på tågförarplatsen, smeka instrumentbrädan och titta ut genom fönstret på tunnelsegmentens förgreningar. Fantisera om att reparera det gamla tåget.

Och lägga in backen.

★

Det var som om brigadören skapade ett slags fält omkring sig som avledde alla faror från honom. Han verkade själv vara medveten om detta. Vandringen till Nagornaja tog inte ens en timme. Den här gången bjöd tunneln inget som helst motstånd.

Det hade Homeros alltid känt: oavsett om det var spanare och handelsresande från Sevastopolskaja eller vanliga människor – så fort de vågade sig in i tunnlarna förvandla-

Skannat med CamScanner

des de till främmande organismer i metrons kropp. Mikrober som hamnat i dess blodomlopp. Knappt hade de korsat stationsgränsen så blev luften omkring dem inflammerad, det uppstod sprickor i verkligheten och från ingenstans dök det plötsligt upp otänkbara varelser, som metron bussade på människorna.

Men Hunter var inget främmande element på de mörka sträckorna, han störde inte Leviatan genom vars blodkärl de färdades. Ibland släckte han lampan och blev själv till en del av mörkret som fyllde tunnlarna. Då var det som om osynliga strömmar fångade upp honom och bar honom med sig i dubbel hastighet. Homeros som ansträngde sig för att hålla jämna steg kom på efterkälken och måste ropa på brigadören så att denne stannade och väntade in honom.

På tillbakavägen kunde de till och med passera Nagornaja i lugn och ro. Dimman hade skingrats, stationen sov. Nu kunde man se från ena änden till den andra, och det var en gåta var den hade gömt sina demonjättar. En vanlig, övergiven hållplats: saltavlagringar i det fuktiga taket, ett mjukt dammlager på perrongen, här och var oanständigt klotter med kol på de sotiga väggarna. Och först därefter stannade blicken vid de konstiga spåren på golvet efter någons vilda dans, de torkade rödbruna fläckarna på pelarna och i stuckaturen, spruckna och trasiga som om någon hade kolliderat mot dem.

Men även Nagornaja passerade förbi och lades bakom dem, medan de flög vidare. Så länge Homeros följde brigadören i hasorna tycktes även han vara omsluten av mannens magiska osårbarhetskokong. Den gamle förundrades över sig själv: Varifrån fick han krafterna till den här språngmarschen?

Men prata orkade han inte, och Hunter hade väl ändå inte

Skannat med CamScanner

bevärdigat honom några svar. För femtielfte gången den här långa dagen frågade sig Homeros varför han över huvud taget hade gått med på att följa den tystlåtne och obarmhärtige brigadören, som hela tiden tycktes vilja glömma honom.

★

Den bedövande stanken på Nachimovskij prospekt kom långsamt smygande. Den stationen hade Homeros helst skyndat förbi så fort som möjligt, men brigadören saktade in stegen. Den gamle stod knappt ut i sin gasmask, medan Hunter stod och vädrade i luften som om det vore möjligt att urskilja nyanser i den tunga, kvävande stanken.

Även den här gången vek likätarna respektfullt undan för dem, släppte sina halvt avgnagda knotor och spottade ut köttklumpar på golvet. Hunter gick fram till högen mitt i salen och klättrade upp. Han sjönk ner till anklarna i de ruttnande kropparna för varje steg och väl på toppen svepte han länge med blicken över stationen. Uppenbarligen fann han inte vad han sökte, för snart gick han ner med en missnöjd min.

Däremot hade Homeros hittat något.

Han hade halkat och trillat och därigenom skrämt upp en liten likätare, som just var i färd med att dra ut inälvorna ur en blodig pansarväst. Plötsligt föll Homeros blick på en hjälm från Sevastopolskaja som hade rullat åt sidan, och han fick genast frossa.

Han tyglade kräkreflexerna, kröp närmare kroppen och försökte gräva fram id-brickan. I stället hittade han en fläckad, liten anteckningsbok. Den föll genast upp av sig själv på sista sidan, med orden: *Vad ni än gör, storma inte!*

Skannat med CamScanner

★

Redan som barn hade hon fått lära sig att inte gråta, men nu kunde hon inte ge ödet något annat svar. Tårarna strömmade nerför kinderna, ur bröstkorgen trängde ett skört, sorgset kvidande. Hon hade genast förstått vad som hade hänt, ändå hade hon i flera timmar förgäves försökt förlika sig med faktum.

Hade han kallat på henne för att få hjälp? Hade han något viktigt att säga henne innan han dog? Hon visste inte exakt när hon hade somnat och var fortfarande inte helt säker på att hon hade vaknat. Kanske fanns det en annan värld där fadern fortfarande levde? Där hon inte hade dödat honom med sin sömn, sin svaghet och självupptagenhet.

I sina händer höll Sasja faderns svala, alltjämt mjuka hand, som för att värma den, och sa lika mycket till honom som till sig själv:

»Du hittar nog en bil, ska du se. Så går vi upp, sätter oss i den och åker härifrån. Du kommer att skratta som den dagen du kom hem med en cd-spelare ...«

Först hade fadern suttit upprätt, med ryggen lutad mot en pelare och hakan vilande mot bröstet, så att det såg ut som om han sov. Sedan hade överkroppen långsamt kanat ner i pölen av torkat blod, som om han hade tröttnat på att låtsas vara vid liv och inte längre orkade lura Sasja.

Rynkorna som alltid hade fårat faderns ansikte hade slätats ut.

Hon släppte hans hand, lade honom till rätta och täckte hans kropp med en sliten filt. Det fanns ingen möjlighet att begrava honom. Helst hade hon velat bära upp honom till ytan, så att han kunde ligga och titta på himlen, som säkert skulle spricka upp en vacker dag. Men långt innan dess skulle

Skannat med CamScanner

hans kropp falla offer för rovdjuren som ständigt drog runt på jakt efter föda.

Här nere skulle ingen röra honom. I de förlorade sydtunnlarna var inga faror att vänta – det enda som levde där inne var flygande kackerlackor. I norr upphörde tunneln och övergick i en sönderrostad metrobro, vars ena spår hade rasat för gott. På andra sidan bron fanns det människor, men ingen skulle komma på tanken att gå över bron av nyfikenhet. Alla visste att bortom bron började den sönderbrända ödemarken, vid vars rand det låg en liten vaktstation med två personer som hade dömts till förvisning.

Fadern skulle aldrig ha tillåtit henne att stanna här ensam, dessutom var det ju fullständigt meningslöst nu. Och Sasja visste: hur långt bort hon än flydde, hur förtvivlat hon än försökte bryta sig ut ur sitt fängelse, så skulle hon aldrig bli fri igen.

»Pappa... Förlåt mig, snälla«, hulkade hon, medveten om att det inte fanns något sätt att få hans förlåtelse.

Hon drog av silverringen från hans finger och släppte ner den i en ficka på sina snickarbyxor. Sedan tog hon buren med råttan, som verkade lugn, och begav sig norrut. Det enda hon lämnade efter sig var spåren av fotsteg på den dammiga graniten.

Hon hade just hoppat ner på spåret och gått in i tunneln när något oerhört hände på den tomma stationen, som i ett slag hade förvandlats till en sorgegondol. Ur den motsatta tunnelns mynning flammade plötsligt en lång eldtunga som tycktes sträcka sig efter faderns lik. Men den nådde inte ända fram och drog sig tillbaka in i det mörka djupet, som om den motvilligt respekterade människans rätt till den sista vilan.

★

»De är tillbaka! Tillbaka!«

Istomin höll luren en bit från örat och såg tvivlande på den.

»Vilka ›de‹?!«

Denis Michajlovitj for upp från stolen och råkade välta tekoppen. En mörk fläck växte fram på hans byxor. Han svor till och upprepade frågan.

»Vilka ›de‹?« sade Istomin mekaniskt i telefonluren.

»Brigadören och Homeros«, knastrade det i luren. »Ahmed är död.«

Vladimir Ivanovitj torkade sig om munnen med en näsduk och baddade ögat under sin ögonlapp av svart gummi. När en kämpe stupade var det hans uppgift att underrätta de anhöriga.

Utan att be växeln om ett nytt nummer stack han ut huvudet genom dörren och ropade efter adjutanten:

»Båda till mitt kontor! Och säg åt köket att komma med mat!«

Han gick till andra sidan av kontoret, rättade av någon anledning till fotografierna på väggen, stannade framför metrokartan och viskade något för sig själv innan han vände sig om mot Denis Michajlovitj, som med ett brett leende hade lagt armarna i kors över bröstet.

»Volodja, du beter dig som en flicka som ska på dejt«, flinade översten.

»Och du är inte det minsta nervös, ser jag«, bet stationschefen tillbaka och nickade åt fläcken på militärbyxorna.

»Varför skulle jag vara det? Allt är förberett. De båda stöttrupperna har samlats, i morgon mobiliserar vi.« Denis Mi-

Skannat med CamScanner

chajlovitj strök med handen över den blå baretten som låg på bordet, reste sig och satte den på huvudet. Nu verkade han mer officiell.

Från hallen hördes raska steg, med en frågande blick höll adjutanten en grumlig glasflaska med alkohol genom dörrspringan. Istomin vinkade avvärjande: Senare, senare! Därpå hördes äntligen den välbekanta, grova rösten, dörren flög upp och en bred gestalt stod på tröskeln. Bakom brigadörens rygg syntes den gamle sagofarbrorn, som han konstigt nog släpat med sig.

»Var hälsad!« Istomin satte sig i sin fåtölj, reste sig genast och satte sig igen.

»Så, vad står på där borta?!« frågade översten med vass röst.

Brigadören gled med sin tunga blick från den ene till den andre och vände sig slutligen till stationschefen:

»Tulskaja har ockuperats av ett banditgäng. De har mördat allihop.«

»Vårt folk också?« Denis Michajlovitj höjde sina buskiga ögonbryn.

»Såvitt jag vet. Vi nådde fram till stationsporten. Där blev det strid och de stängde porten.«

»Den hermetiska porten?« Istomin reste sig och grep tag i stolsryggen. »Och vad gör vi då?«

»Stormar!« dundrade brigadören och översten i mun på varandra.

»Nej, det får ni inte!« ropade plötsligt en röst från hallen. Det var Homeros.

★

Skannat med CamScanner

Hon behövde bara invänta den överenskomna tidpunkten. Om hon inte hade blandat ihop dagarna borde dressinen snart dyka upp i den fuktiga nattdimman. Varje minut på den här platsen, vid stupet där tunneln stack fram ur jordmassorna som en öppen ven, skulle kosta henne en dag av livet. Men hon hade inget annat val än att vänta. På andra sidan den oändligt långa bron skulle hon mötas av en stängd hermetisk port, som bara öppnades inifrån – en dag i veckan, på handelsdagen.

I dag hade Sasja ingenting att erbjuda, ändå hade hon mer än någonsin att köpa. Men nu struntade hon i vad männen på dressinen krävde i motprestation för att släppa in henne i de levandes värld. Faderns gravkyla och dödsförakt hade blivit hennes egna.

Hur många gånger hade Sasja inte drömt om att de en dag skulle få komma till en annan station, där de vore omgivna av andra människor, där hon kunde få vänner, kanske träffa någon särskild... Hon hade frågat ut sin far om hans ungdom, inte bara för att minnas sin egen lyckliga barndom, utan också för att hon i hemlighet intog sin mors plats och lät en vacker ung man inta faderns, på så vis kunde hon göra sig en egen bild av kärleken. Hon oroade sig för att hon den dag hon faktiskt fick återvända till den stora metron skulle ha glömt hur man umgås med andra människor. Vad skulle de vilja prata med henne om?

Men nu, när det endast återstod några timmar, kanske minuter till färjans ankomst, struntade hon i alla andra, män som kvinnor, och blotta tanken på en människovärdig existens kändes som ett svek mot fadern. Utan en sekunds tvekan skulle hon ha gått med på att tillbringa resten av sina dagar på stationen, om det hade kunnat rädda honom.

Skannat med CamScanner

Ljusstumpen i glasburken fladdrade i sin dödskamp och hon förde över lågan till en ny veke. Under en av sina expeditioner på ytan hade fadern hittat en hel låda med vaxljus och hon bar alltid med sig några i de breda byxfickorna. Sasja tyckte om tanken att faderns liksom hennes egen kropp var som ett ljus och att en del av honom överfördes till henne när han slocknade.

Skulle männen på dressinen se hennes signal i dimman?

Hittills hade hon bara undantagsvis kikat ut, för att exponera sig så lite som möjligt. Fadern hade förbjudit henne att ta risken och hans svullna sköldkörtel räckte som varning. Vid stupet kände hon sig alltid som en fångad mullvad, hon såg sig oroligt omkring och vågade sig bara sällan ut på det första brospannet för att titta ner i den svarta floden som flöt fram där nere.

Men nu hade hon helt enkelt för mycket tid att fördriva. Framåtböjd och huttrande i den kyliga höstvinden tog Sasja några steg framåt, och mellan knotiga trädstammar kunde hon skymta rader av förfallna höghus. I flodens oljiga, tröga vatten plaskade något och i fjärran frustade okända varelser.

Plötsligt hördes ett klagande, vemodigt gnisslande...

Sasja lystrade, lyfte den lysande glasburken högt upp i luften och från bron kom svaret – en flyktig, nästan omärklig ljuskägla. Mot henne kom en sliten dressin rullande genom den vaddliknande dimman, det svaga lampskenet föll som en kil i dunklet. Sasja ryggade tillbaka: det var inte den vanliga dressinen. Den rörde sig ryckvis och långsamt, som om varje hjulvarv beredde männen vid hävstången en fruktansvärd ansträngning.

Till slut stannade den ett tiotal steg från Sasja. En fet bjäs-

se i primitiv skyddsdräkt hoppade ner och landade tungt på makadamen. I skyddsmaskens glas återspeglades vaxljusets dansande låga och dolde mannens ögon för Sasja. I handen höll han en gammal armékalasjnikov med träkolv.

»Jag vill härifrån«, sa Sasja och sköt fram hakan.

»Härifrån …«, ekade fågelskrämman och tänjde förvånat – eller var det hånfullt? – på vokalerna. »Och vad kan du erbjuda i utbyte?«

»Ingenting. Jag har ingenting längre« Hon fäste blicken på hans flammande, järnkantade siktglas.

»Man har alltid något att erbjuda, särskilt som kvinna«, sa färjemannen. Sedan slog det honom: »Tänker du lämna din pappa?«

»Jag har ingenting längre«, upprepade Sasja och tittade ner i marken.

»Så han kolade till slut«, sa rösten ur masken, den lät lättad och besviken på samma gång. »Tur för honom. Han hade väl knappast gillat det här.«

Karbinpipan rev tag i blixtlåset på Sasjas overall och drog långsamt ner det.

»Lägg av!« skrek hon och hoppade undan.

Glasburken med ljuset föll till marken, skärvorna flög åt alla håll och på ett ögonblick hade mörkret slickat i sig lågan.

»Härifrån återvänder man inte, fattar du det?« Fågelskrämman såg likgiltigt på flickan ur sina slocknade, döda glas. »Din kropp räcker ju inte ens till en biljett till andra sidan. Men jag kan ta den för att kvitta din fars skuld.« Karbinen snurrade runt i hans händer så att kolven vändes framåt och plötsligt fick Sasja ett hårt slag mot tinningen. Medvetandet förbarmade sig över henne och slocknade.

★

Efter Nachimovskij prospekt hade Hunter av någon anledning inte släppt Homeros ur sikte, därför hade den gamle inte fått en chans att ta en närmare titt på anteckningsboken. Plötsligt var brigadören full av hänsyn och omtanke, han bemödade sig om att den gamle skulle hänga med, ja, anpassade rentav takten efter honom, trots att detta krävde ett stort mått av självbehärskning. Ett par gånger stannade han till och vände sig om, till synes för att kontrollera om någon följde efter dem, men den starka ljuskäglan dröjde alltid vid Homeros ansikte, vilket fick den gamle att känna sig som om han utsattes för ett förhör. Han svor till och blundade, och medan han försökte samla sig kände han hur brigadörens genomträngande blick svepte över hans kropp på jakt efter fyndet från Nachimovskij.

Dumheter! intalade sig den gamle. Naturligtvis hade Hunter inte kunnat se någonting, han hade stått för långt bort i det ögonblicket. Snarare hade han noterat förändringen i Homeros sinnesstämning och fattat misstankar. Varje gång deras blickar möttes blev den gamle kallsvettig. Det lilla han hunnit läsa räckte gott och väl för att han skulle tvivla på brigadörens avsikter.

Det var en dagbok.

Några sidor var hopklibbade av torkat blod, dem hade Homeros inte rört – hans fingrar var stela av ansträngningen och skulle bara ha rivit sönder dem. Noteringarna på de första sidorna verkade rätt förvirrade, den som skrivit hade inte fått ordning på bokstäverna och tankarna var så osammanhängande att de var svåra att följa.

Skannat med CamScanner

Passerat Nagornaja utan förluster, berättade dagboken och gjorde genast ett hopp: *Kaos på Tulskaja. Övergången till metron blockerad av Hansan. Omöjligt att vända hemåt.*

Homeros hade bläddrat vidare. I ögonvrån märkte han att brigadören hade klättrat ner från gravhögen och närmade sig. Dagboken får inte på några villkor hamna i hans händer, tänkte Homeros. Men innan den gled ner i ryggsäcken hann han läsa: *Vi har läget under kontroll, stationen avspärrad, en kommendant utsedd*. Och därpå: *Vem står på tur?*

Över den öppna frågan stod ett inringat datum. Även om anteckningsbokens gulnade sidor gav intryck av att de beskrivna händelserna låg minst ett årtionde tillbaka i tiden var noteringen uppenbarligen gjord för endast några dagar sedan.

Den gamles hjärna fogade förvånansvärt snabbt samman mosaikens spridda delar: den gåtfulle vandraren som den olycklige hemlöse påstod sig ha sett på Nagatinskaja; den bekanta rösten vid den hermetiska porten; orden *Omöjligt att vända hemåt*... Inför hans inre blick uppstod en helhetsbild. Kanske fanns förklaringen till alla besynnerliga händelser på de hopklibbade sidorna?

Hur som helst stod det helt klart att Tulskaja inte hade ockuperats av några banditer. Det som pågick där borta var betydligt mer komplicerat och gåtfullt. Och Hunter, som hade pratat i en kvart med väktarna vid stationsporten, visste detta lika väl som Homeros.

Just därför fick han inte visa anteckningsboken för brigadören.

Just därför vågade Homeros öppet säga emot honom på Istomins kontor.

Skannat med CamScanner

★

»Ni får inte storma«, sa han igen.

Långsamt vred Hunter på huvudet, likt ett slagskepp som riktar sina kanoner mot fienden. Istomin sköt undan fåtöljen och rundade bordet. Översten gjorde en trött grimas.

»Man kan inte spränga porten«, fortsatte Homeros. »Det finns grundvatten överallt och hela linjen skulle svämmas över. På Tulskaja ber man till Gud om att väggarna inte ska rämna. Som ni vet är parallelltunneln sedan tio år…«

»Ska vi kanske knacka på och vänta tills de öppnar?« avbröt Istomin.

Översten hostade till av bestörtning, sedan grälade han på stationschefen och anklagade honom för att vilja göra hans bästa män till krymplingar och jaga dem i graven. Till slut gick brigadören emellan.

»Tulskaja måste rensas… Läget är sådant att alla som befinner sig på stationen måste förintas. Där finns ändå ingen av era mannar. De är döda allihop. Om ni vill undvika ytterligare förluster är det enda lösningen. Jag vet vad jag talar om. Jag har all nödvändig information.«

De sista orden var entydigt riktade till Homeros. Den gamle kände sig som en olydig hundvalp som man lyfte i nackskinnet och ruskade om för att den skulle lugna sig.

»Om tunneln är blockerad från vårt håll«, Istomin rättade till sin uniformsjacka, »finns det bara en möjlighet att ta sig in på Tulskaja – nämligen från andra sidan, genom Hansan. Men de skulle inte släppa in en beväpnad trupp, aldrig.«

Hunter gjorde en avvärjande gest.

»Det fixar jag.«

Skannat med CamScanner

Översten hajade till.

»Fast... för att komma till Hansan måste man gå två stationer på Kachovskajalinjen till Kasjirskaja...«, sa stationsföreståndaren och såg menande på Hunter.

»Och?« Brigadören slog ut med armarna.

»I Kasjirskajaområdet är det hög strålning i tunnlarna«, förklarade översten. »En stridsspets slog ner i närheten. Den detonerade visserligen inte, men den läcker. Varannan människa som går dit och får en dos dör inom en månad. Än i dag.«

En olycksbådande tystnad lade sig över rummet. Homeros utnyttjade pausen till att retirera – naturligtvis rent taktiskt – ur Istomins kontor. Till slut tog Vladimir Ivanovitj till orda. Uppenbarligen fruktade han att den bångstyrige brigadören ändå skulle försöka spränga den hermetiska porten vid Tulskaja.

»Det finns skyddsdräkter. Men bara två«, medgav han. »Du kan ta en av våra bästa soldater. Så avvaktar vi här.« Han kastade en blick på Denis Michajlovitj. »Vad annat kan vi göra?«

»Vi går till grabbarna«, suckade översten. »Vi snackar med dem, så kan du välja en följeslagare.«

»Behövs inte.« Hunter skakade på huvudet. »Jag vill ha Homeros.«

VII. ÖVERGANGEN

Dressinen passerade en bred klargul linje som målats över banvallen och tunnelväggarna. Föraren kunde inte längre låtsas att han inte hörde det allt snabbare tickandet från geigermätaren. Han grep bromsspaken och mumlade ursäktande:

»Kamrat överste... Vi kan inte köra vidare utan skyddsdräkter...«

»Bara hundra meter till«, bad Denis Michajlovitj. »Sedan får du tjänstledigt i en vecka, som risktillägg. För oss tar det bara två minuter, medan de måste traska en halvtimme extra i sina skyddsdräkter.«

»Detta är den yttersta gränsen, kamrat överste«, klagade föraren som ändå inte vågade sakta in.

»Stanna här«, beordrade Hunter. »Vi fortsätter till fots. Strålningen börjar verkligen bli hög.«

Bromsarna skrek till, strålkastaren på ramen skakade och dressinen stannade. Brigadören och Homeros, som suttit på kanten med dinglande ben, hoppade ner på spåret. I sina tunga skyddsdräkter av blytyg såg de ut som kosmonauter. Dräkterna var ofattbart dyrbara och sällsynta; i hela metron fanns kanske ett tjugotal, och på Sevastopolskaja använde man dem nästan aldrig, utan sparade dem till specialuppdrag. De skyddade mot hög strålning, men var extremt svåra att röra sig i, åtminstone för Homeros som inte var så stark.

Denis Michajlovitj lämnade dressinen bakom sig och slog följe i några minuter. Han och Hunter växlade några ord

Skannat med CamScanner

– medvetet fragmentariskt och kortfattat, så att Homeros inte skulle förstå.

»Varifrån tänker du ta dem?« brummade översten.

»Jag får dem. Vad skulle de annars göra?« svarade brigadören med blicken fäst framför sig i tunneln.

»Ingen väntar dig längre. För dem är du död. Död, förstår du?«

Hunter stannade till och sa tyst, mer till sig själv än till översten:

»Om det ändå vore så enkelt.«

»Men att desertera från Orden är ju värre än döden!« utbrast Denis Michajlovitj.

Brigadören svarade med en kort handrörelse, som både var en honnör till översten och liksom ämnad att kapa en osynlig ankarlina. Denis Michajlovitj fattade vinken och stannade på kajen, medan brigadören och Homeros åkte mot strömmen och långsamt avlägsnade sig från stranden. De anträdde den stora färden över mörkrets hav.

Översten sänkte handen från tinningen och gav tecken åt dressinföraren att starta motorn. Inombords kände han sig tom: diskussionen var över, beslutet fattat. Som militär befälhavare över en förlorad ö i havet kunde han bara hoppas att den lilla expeditionen inte skulle gå under utan en dag återvände hem – från andra sidan, som ett bevis på att jorden var rund.

★

Den sista vaktposteringen låg i tunneln direkt efter Kachovskaja och var knappt bemannad. Så länge den gamle kunde minnas hade Sevastopolskaja aldrig angripits österifrån.

Skannat med CamScanner

Den gula linjen inte bara klöv den ändlösa betongtarmen i två delar, utan förenade likt en kosmisk hiss två planeter som befann sig på ljusårs avstånd från varandra. På andra sidan om den övergick den bebodda jorden i ett dött månlandskap och varje likhet dem emellan var rent illusorisk. Medan Homeros ansträngde sig för att inte snubbla i de tunga stövlarna och lyssnade till sina tunga andetag som passerade genom ett komplicerat system av slangar och filter, låtsades han att han var en kosmonaut som hade landat på en avlägsen planets måne. Han förlät sig själv denna barnslighet: den gjorde det lättare att vänja sig vid den otympliga skyddsdräkten – tyngdkraften var starkare här – och vid tanken på att de inte skulle möta en levande varelse på flera kilometer.

Varken forskarna eller författarna kan förutse framtiden, tänkte den gamle. År 2034 skulle människan för länge sedan ha erövrat minst halva galaxen, eller åtminstone sitt eget solsystem. Det hade man sagt när Homeros var liten. Men både författarna och forskarna hade utgått ifrån att mänskligheten skulle handla rationellt och konsekvent. Som om den inte bestod av några miljarder lata, lättsinniga och nöjeslystna individer, utan snarare liknade en strävsam bikupa, utrustad med ett kollektivt förnuft och en vilja; som om det hade funnits några seriösa avsikter bakom erövringen av kosmos... I stället hade man tröttnat innan man ens nått halvvägs och gått över till elektronik och bioteknologi, utan att nå särskilt imponerande resultat på något av områdena. Utom kanske inom kärnfysiken.

Och nu stod han här, en vingbruten kosmonaut, livsoduglig utan sin gigantiska rymddräkt, en främling på sin egen planet, redo att utforska och erövra tunneln från Kachov-

Skannat med CamScanner

skaja till Kasjirskaja. Allt annat kunde han och de andra överlevande bara glömma. Från underjorden såg man ju inte ens stjärnorna.

Konstigt: här på andra sidan om den gula linjen kved hans kropp under den en och en halv gång starkare tyngdkraften, samtidigt som själen svävade tyngdlöst. Dagen innan, när Homeros tagit avsked av Jelena inför avmarschen till Tulskaja, hade han fortfarande räknat med att återvända, men när Hunter sa hans namn på kontoret och för andra gången valde honom till följeslagare, då hade han förstått: Nu är det allvar. Hur ofta hade han inte bett om en prövning, om en upplysning – äntligen var han bönhörd, och att dra sig ur nu hade bara varit dumt och ovärdigt.

Han insåg att hans stora livsuppgift inte kunde avklaras med vänster hand. Ödet lät sig inte förvillas av undanflykter om att man lovade att göra det senare, en annan gång... Det skulle kanske inte bli någon nästa gång och om han inte bestämde sig nu, vad hade han då att leva för? Ville han sluta sina dagar som Nikolaj Ivanovitj, stationsnarren, den dreglande, flinande sagofarbrorn?

Men för att förvandlas från en karikatyr av Homeros till dennes sanne arvtagare, från mytoman till mytskapare, för att resa sig ur askan som en ny människa, så måste han först bränna sitt forna jag. Om han fortsatte att tvivla på sig själv, gav efter för sin längtan efter hem och hustru och ständigt blickade tillbaka på det förgångna, skulle han ofelbart gå miste om något synnerligen viktigt. Han måste helt enkelt klippa bandet till sitt gamla liv.

Från denna expedition skulle han knappast återvända helskinnad, om han ens skulle överleva. Och hur synd han än

tyckte om Jelena – som först inte hade trott sina ögon när han dök upp på stationen med livet i behåll efter bara en dag och sedan med tårar i ögonen hade försökt förmå honom att avstå från den nya vandringen ut i intet – hade han inte lovat henne något. Han kramade henne och såg på klockan över hennes axel. Dags att gå. Men han insåg att det inte var lätt att amputera bort tio år av sitt liv – säkert skulle han känna fantomsmärtor.

Han trodde att han skulle vilja se sig om, men knappt hade han passerat den gula linjen så var det som om han dog på riktigt och själen lämnade kroppens tunga, orörliga hölje och steg till himlen. Han var äntligen fri.

★

Hunter tycktes inte besväras ett dugg av den tunga skyddsdräkten. Det vida plagget hade fått hans muskulösa, varglika gestalt att växa till en formlös jättes, men det hindrade inte hans rörelser. Visserligen gick han bredvid sin andfådde följeslagare, men endast för att hålla denne under uppsikt. Sedan Nachimovskij prospekt ville han inte släppa den gamle mannen ur sikte.

Efter upplevelserna på Nagatinskaja, Nagornaja och Tulskaja var det inte självklart för Homeros att tacka ja till ännu en resa med Hunter. Men det fanns en sak som hade avgjort det hela: brigadörens närvaro hade utlöst den efterlängtade metamorfosen som förebådade en pånyttfödelse. Då spelade det ingen roll av vilken orsak Hunter ville släpa med sig honom igen – som vägvisare eller vandrande proviant. Huvudsaken var att Homeros inte gick miste om detta tillstånd utan hann utnyttja det, hann samla inspiration, hann skriva…

Och en sak till: när Hunter kallade på honom fick Homeros en känsla av att brigadören faktiskt behövde honom. Nej, inte för att visa vägen i tunnlarna och varna för faror. Kanske, tänkte den gamle, hade även Hunter ett dolt motiv? Men vad var det då som fattades honom? Han lät sig inte längre luras av Hunters känslokyla. Under det förlamade ansiktets skorpa kokade magman och rann ibland över i hans ständigt öppna ögas krater. Mannen bar på en oro. Även han sökte efter något.

Hunter var perfekt i rollen som episk hjälte i den gamles framtida roman. Först hade han tvekat, men efter ett par försök hade han antagit honom. Även om mycket i brigadörens karaktär – lusten att döda, hans karga ord och sparsamma gester – gjorde honom misstänksam. Hunter liknade på sätt och vis en mördare som gav polisen chiffrerade anvisningar i sin önskan att bli avslöjad. Homeros visste inte om brigadören betraktade honom som biktfader, biograf eller blodgivare, men kände att det märkliga beroendeförhållandet blev allt mer ömsesidigt. Och snart starkare än hans rädsla.

Homeros kunde inte skaka av sig känslan att Hunter hade något ytterst viktigt på hjärtat. Ibland vände sig brigadören mot honom som för att ställa en fråga, men tycktes välja att hålla inne med den. Fast kanske förväxlade den gamle återigen sina drömmar med verkligheten och det enda Hunter ville var att föra honom så långt in i tunneln som möjligt för att kunna undanröja ett oönskat ögonvittne.

Allt oftare föll brigadörens blick på den gamles ryggsäck där den olycksaliga dagboken låg gömd. Han kunde ju inte se den, men verkade ana att Homeros tankar drogs till ett visst föremål på botten av ryggsäcken. Den gamle försökte låta bli att tänka på det, men förgäves.

Skannat med CamScanner

Han hade fått kort tid på sig att packa och därför bara hunnit sitta ensam med dagboken i några minuter. Det räckte inte för att fukta de hopklibbade bladen och öppna dem försiktigt, men de andra sidorna hade Homeros hunnit ögna igenom. De var fullklottrade av snabba, fragmentariska anteckningar. Ordningsföljden stämde inte, som om den uttmattade författaren bara med största möda hade funnit de svårfångade orden och fäst dem på papperet. För att anteckningarna skulle bli begripliga måste Homeros först återskapa den rätta ordningen.

Ingen förbindelse. Telefonen tiger. Kanske sabotage. Någon av de förvisade, för att hämnas? Fortfarande framför oss.

Hopplöst läge. Ingen hjälp utifrån att vänta. Om vi kallar på hjälp från Sevastopolskaja dömer vi våra egna till döden. Återstår bara att uthärda. Hur länge till?

De släpper inte ut oss… De har blivit galna. Om inte jag, så vem? Fly!

Och där stod någonting mer. Direkt efter de sista orden som varnade för en stormning av Tulskaja fanns en signatur – otydlig, med ett blodigt fingeravtryck. Homeros hade hört namnet förut, ja, rentav själv uttalat det någon gång. Dagboken tillhörde signalisten som hade följt med karavanen till Tulskaja en vecka tidigare.

★

Skannat med CamScanner

De kom fram till avfarten till en metrodepå, som säkert skulle ha plundrats för länge sedan om inte strålningen hade varit så hög. Den svarta sidotunneln som ledde dit hade av någon anledning spärrats av med hopsvetsade armeringsjärn, men slarvigt och skyndsamt. På en plåtskylt som hängde i en ståltråd från en stång grinade en dödskalle mot dem och det syntes spår av en varning i röd färg som antingen hade flagnat med tiden eller skrapats bort av någon.

Homeros kunde knappt slita blicken från schaktet bakom gallret, och han tänkte att linjen kanske inte var så död som man ville tro på Sevastopolskaja.

De passerade Varsjavskaja – en kuslig, rostig och möglig station som förde tankarna till ett uppfiskat vattenlik. De kaklade väggarna utsöndrade en trögflytande vätska, genom de hermetiska portarnas öppnade läppar drog en kall pust från ytan, som om en jätte försökte ge den ruttnande stationen konstgjord andning. Geigermätarna tickade hysteriskt och krävde att de skulle lägga benen på ryggen.

I närheten av Kasjirskaja lade en av apparaterna av, visaren på den andra gav fullt utslag. Homeros kände en bitter smak på tungan.

»Var är epicentrum?«

Homeros hade svårt att höra brigadörens röst, det kändes som om han hade stuckit huvudet i en tunna med vadd. Han stannade till – äntligen en kort andhämtningspaus – och pekade med handsken mot sydost.

»Vid Kantemirovskaja. Antagligen slog missilen igenom taket i en av ingångshallarna eller i ett ventilationsschakt. Man vet inte riktigt.«

»Så Kantemirovskaja är övergiven?«

Skannat med CamScanner

»Och har alltid varit. Efter Kolomenskaja är hela linjen öde.«

»Fast till mig har man sagt...«, började Hunter, men hejdade sig och gav tecken åt Homeros att också vara tyst – han verkade lyssna efter något. »Vet man vad som hände på Kasjirskaja?« frågade han till slut.

»Hur skulle man kunna veta det?« Homeros var inte säker på att ironin trängde ut genom andningsfiltret.

»Då ska jag berätta för dig. Där borta är strålningen så stark att vi skulle stekas till döds på ett par minuter. Trots skyddsdräkterna. Vi vänder om.«

»Tillbaka? Till Sevastopolskaja?«

»Ja. Där går jag upp och försöker ta vägen över ytan«, sa Hunter fundersamt, som om han redan lagt ut rutten.

Homeros studsade till.

»Tänker du gå ensam?«

»Jag kan ju inte skydda dig hela tiden. Jag kommer ha fullt upp med att rädda mitt eget skinn. Och vi skulle ändå inte ta oss fram tillsammans. Det är inte ens säkert att jag klarar det på egen hand.«

»Men... jag måste följa med, jag vill...« Homeros sökte febrilt efter en anledning, en förevändning.

»... göra något meningsfullt innan du dör?« avslutade brigadören meningen. Hans röst lät likgiltig, men Homeros visste att gasmaskernas filter tog bort alla nyanser, så att endast luktlös, steril luft kom in och mekaniska, själlösa röster ut.

Den gamle slöt ögonen och försökte minnas allt han visste om Kachovskajalinjens korta stump, om Zamoskvoretskajalinjens strålskadade nedre del, om vägen från Sevastopolskaja till Serpuchovskaja... Vad som helst, bara han inte behövde

Skannat med CamScanner

vända om och gå tillbaka till det torftiga livet som inte hade annat än falska förhoppningar om stora romaner och odödliga legender att erbjuda.

»Följ mig!« utbrast han plötsligt och satte av med en fart som rentav överraskade honom själv – österut, mot Kasjirskaja, helvetets centrum.

★

Hon drömde att hon filade på en järnring som fjättrade henne vid väggen. Verktyget gnisslade och förlorade hela tiden greppet, och så fort hon tyckte sig ha kommit en halv millimeter in i järnet behövde hon bara stanna upp en liten stund för att den smala, knappt synliga skåran skulle sluta sig inför hennes egna ögon.

Men Sasja gav inte upp: återigen grep hon filen med sina blödande händer och fortsatte att bearbeta den omedgörliga metallen i den strängt föreskrivna rytmen. Det viktigaste var att hålla takten, inte visa svaghet, aldrig sluta arbeta.

Hennes fjättrade anklar var svullna och bortdomnade. Sasja förstod att även om hon lyckades övervinna järnet skulle hon aldrig kunna fly, eftersom benen inte bar henne längre.

Hon vaknade och slog långsamt upp ögonlocken.

Kedjan var ingen dröm: på handlederna satt handbojor. Hon låg på det smutsiga flaket på en gammal transportdressin, som gnisslade monotont där den olidligt långsamt rullade fram. I munnen hade hon en smutsig tygtrasa, det värkte och blödde från tinningen.

Han dödade mig inte, tänkte hon. Varför?

Från flaket syntes bara tunneltaket. En skälvande ljuskägla

Skannat med CamScanner

lyste upp skarvarna mellan de förbiglidande tunnelsegmenten: dressinen var på väg genom tunneln. Sasja försökte frigöra sina fjättrade händer när betongen plötsligt upphörde och hon såg vitmålade och flagnande väggar. Hon hajade till: Vad var detta för station?

Det var en dålig plats: inte bara stilla, utan stum; inte bara tom, utan död och fullständigt mörk. Och hon som alltid hade trott att livet sjöd på stationerna på andra sidan bron. Hade hon tagit miste?

Taket över Sasja stannade. Stånkande och svärande klättrade hennes kidnappare ner på banvallen, tog sig upp på perrongen och gick omkring en stund. De klackjärnsförsedda stövlarna dunkade mot golvet, mannen verkade utforska omgivningarna. Tydligen hade han tagit av sin gasmask, för plötsligt hörde hon hans mjuka röst:

»Jaså, där har vi dig. Länge sedan sist!«

Därpå ett ljudligt andetag som följdes av ett tungt slag – nej, en spark – mot något mjukt, livlöst – kanske en full säck?

När Sasja gissade svaret bet hon hårt i den stinkande trasan, började kvida och spände kroppen i en båge. Plötsligt förstod hon vart den fete hade fört henne och vem han talade till.

Det var löjligt att tro att han skulle kunna få ett försprång. Med några rovdjursliknande steg hade Hunter kommit i fatt den gamle, han grep tag i hans axel och ruskade om honom.

»Vad sysslar du med?!«

»Vi går en bit till…«, sa Homeros. »Jag kom på en sak! Det finns en liten gång direkt till Zamoskvoretskajalinjen, före Kasjirskaja. Om vi tar den kommer vi direkt till tunneln

Skannat med CamScanner

och slipper gå genom stationen. Vi går runt den och kommer ut vid Kolomenskaja. Det kan inte vara långt kvar...«

Hunter tvekade och Homeros passade på att slita sig loss, men råkade trampa på sitt eget vida byxben och trillade omkull, men reste sig genast och snubblade vidare. Hunter fångade in Homeros lika lätt som man fångar en råtta, vände gubben mot sig så att de stod ansikte mot ansikte, sedan böjde han sig fram tills siktglasen var i jämnhöjd med varandra. Han såg på Homeros i några sekunder innan han släppte taget om honom.

»Okej«, sa han.

Nu släpade brigadören Homeros efter sig utan att stanna upp en enda sekund. Blodet bultade i öronen på gubben och överröstade geigermätarens ursinniga tickningar, de stumma benen lydde honom knappt, lungorna var nära att sprängas av ansträngningen.

Det var nära att de missade det smala manhålets svarta öppning. De pressade sig in och gick i ytterligare några långa minuter, tills de kom ut i en ny tunnel. Brigadören såg sig hastigt omkring, backade in i gången igen och röt åt den gamle:

»Var är vi?! Har du ens varit här förut?«

Ett trettiotal meter framför dem var tunneln avspärrad från golv till tak av något som mest liknade ett spindelnät.

Homeros hade inte hunnit hämta andan och ruskade bara på huvudet. Det var sant, han hade aldrig varit där förut. Och det han hade hört om platsen var det nog säkrast att hålla inne med.

Brigadören tog karbinen i vänsterhanden, drog fram en lång, hemmagjord machete ur sin ryggsäck och högg in i den klibbiga, vita väven. De torkade skalen efter flygande kacker-

Skannat med CamScanner

lackor som hängde i nätet darrade till och klapprade som rostiga bjällror. Revorna slöt sig genast, som om de växte igen. Brigadören sköt undan ett halvt genomskinligt sjok, stack in ficklampan i hålet och lyste upp sidotunneln. Det skulle ta flera timmar att rensa gången: ett flätverk av klibbiga trådar i skikt efter skikt syntes så långt ljuskäglan nådde.

Hunter tittade på geigermätaren, utstötte ett dovt strupljud och började slita sönder garnet som hängde mellan väggarna. Väven gav motsträvigt efter, det tog längre tid än de hade råd med. Tio minuter senare hade de bara kommit ett trettiotal meter och väven blev allt tätare och proppade igen tunneln som en gigantisk bomullstuss.

När de slutligen kom fram till ett igenvuxet ventilationsschakt upptäckte de ett deformerat, tvehövdat skelett på banvallen. Brigadören kastade sin machete till marken av vrede. De skulle inte komma längre, de skulle fastna som kackerlackorna i spindelnätet, och även om kräket som hade spunnit det var död sedan länge skulle de ändå snart duka under av strålningen.

Under de korta ögonblick det tog för Hunter att fatta ett beslut erinrade sig Homeros någonting mer som han hade hört om den här tunneln. Han hukade sig ner på ena knäet, plockade ut några patroner ur reservmagasinet, bände loss kulorna med hjälp av sin fickkniv och skakade ut krutet i handen.

Hunter behövde inga förklaringar. Snart stod de i öppningen av förbindelsegången igen, där de strödde det grå pulvret över en stor hög av spindelnät och tände på.

Krutet fattade eld och började ryka – och med ens skedde det otroliga: flamman spreds åt alla håll, vandrade uppför väggarna, nådde taket och hade snart satt eld på hela tunneln.

Elden slukade girigt spindelnätet och fortsatte in i djupet. Den dånande eldringen lyste upp de sotiga tunnelsegmenten och efterlämnade endast enstaka svedda sjok i taket. På sin väg mot Kolomenskaja blev eldringen snabbt mindre och sög med sig luften likt en gigantisk kolv. Sedan gjorde tunneln en sväng och flamman försvann utom synhåll med en purpurröd svans bakom sig.

Först en stund senare och på långt avstånd tyckte sig Homeros i eldens monotona vinande uppfatta ett omänskligt, förtvivlat vrål som snart övergick i hesa väsningar. Men den gamle var fortfarande så hypnotiserad av skådespelet att han inte riktigt litade på sina sinnen.

Hunter stack tillbaka macheten i ryggsäcken och plockade fram två förseglade filterdosor till deras gasmasker.

»Jag hade sparat dem till hemvägen.« Han bytte sitt filter och gav den andra dosan till Homeros. »Nu är det lika skitigt här som efter bombningen.«

Den gamle nickade. Elden hade virvlat upp radioaktiva partiklar som hade fastnat i nätet genom åren och trängt in i dess trådar. Nu var tunnelns svarta vakuum med all säkerhet fullt av dödsbringade molekyler. Miljarder små minor svävade i det tomma rummet och spärrade vägen för dem. Och det var omöjligt att undvika dem.

Det var bara att gå på.

★

»Tänk om pappa kunde se dig nu«, sa den fete hånfullt.

Sasja satt mittemot faderns kropp, som låg med ansiktet i sitt eget blod.

Skannat med CamScanner

Kidnapparen hade dragit ner hängslena från hennes axlar och blottat en sliten t-tröja med ett skrattande kramdjur på. Varje gång hon lyfte blicken bländade kidnapparen henne med sin ficklampa så att hon inte skulle se hans ansikte. Tygtrasan i munnen hade han tagit bort, men Sasja tänkte ändå inte be honom om något.

»Du liknar inte din mor. Vad synd, jag som hade hoppats…« Elefantbenen i de höga, smutsiga gummistövlarna gick ett nytt varv runt pelaren som Sasja lutade sig mot. Nu hördes rösten bakifrån.

»Din pappa trodde kanske att allt blir förlåtet med tiden. Men det finns brott som aldrig preskriberas… Förtal, till exempel. Förräderi.« Mannens plufsiga figur dök upp ur dunklet på andra sidan. Han blev stående över hennes far, sparkade på den döda kroppen med stöveln och harklade upp en stor loska. »Synd att gubbjäveln dog utan min hjälp.« Den fete svepte med lampan över den deprimerande, anonyma stationen, där högar av värdelös bråte låg utspridda, och dröjde kvar vid en cykelram utan hjul. »Vad mysigt ni har det här. Jag antar att pappa skulle ha hängt sig för länge sedan om han inte haft dig.«

När lampan inte riktades mot henne försökte Sasja krypa åt sidan, men en sekund senare fångade ljuskäglan upp henne igen.

»Och jag förstår honom.« Med ett språng stod kidnapparen bredvid henne. »Vilken söt liten flicka han hade. Synd bara att hon inte liknar sin mamma. Det tyckte säkert han också. Nåja, det spelar ingen roll.« Han sparkade henne med tåhättan i sidan så att hon föll omkull. »Det var i alla fall inte förgäves som jag tog mig hit genom hela metron.«

Skannat med CamScanner

Sasja kröp ihop och ruskade häftigt på huvudet.

»Ser du, Petia, det blir precis som jag sa.« Återigen vände han sig till Sasjas far. »En gång i tiden överlämnade du dina kärleksrivaler åt tribunalen. Tack så mycket för fördrivningen på livstid i stället för dödsstraff. Ja, livet är långt och lyckan växlar. Och inte alltid till din fördel. Jag är tillbaka, även om det tog tio år.«

»Man återvänder aldrig till samma plats av en tillfällighet«, viskade Sasja.

»Helt riktigt«, sa den fete. »Hallå, vem där?!«

På andra sidan perrongen hördes ett prassel, sedan föll något tungt till golvet. Det lät nästan som om ett stort, väsande rovdjur kom smygande. Tystnaden som följde var bedräglig och skör, och precis som sin kidnappare kände Sasja att något rörde sig mot dem ur tunneln...

Den fete osäkrade sitt vapen, ställde sig på ena knäet intill flickan, tryckte kolven mot axeln och svepte med ljuset över de närmaste pelarna. Att höra hur något rörde sig i de sedan årtionden tomma sydtunnlarna var inte mindre skrämmande än om marmorstatyerna på centralstationen plötsligt skulle ha vaknat till liv.

Den svepande ljusfläcken träffade för ett ögonblick en suddig skugga, men av konturerna och storleken att döma kunde det knappast ha varit en människa. När ljuskäglan återigen föll på samma plats syntes inte ett spår av den gåtfulla varelsen. Efter ett paniskt sökande fångade ljuskäglan in den på nytt – nu högst ett tjugotal steg bort.

»En björn?!« utbrast den fete för sig själv och tryckte av.

Kalasjnikoven spydde ut kulor som slog in i väggen, men djuret tycktes ha gått upp i rök och inget av skotten träffade

målet. Plötsligt slutade den fete med sitt meningslösa pangande, tappade karbinen till golvet och lade händerna över buken. Ficklampan föll till marken och sköt i väg en ljuskon över golvet så att mannens tunga, dubbelvikta gestalt lystes upp underifrån.

Långsamt trädde en människa fram ur dunklet med häpnadsväckande mjuka, nästan ljudlösa steg, trots att han bar tunga stövlar. I den vida skyddsdräkten kunde man faktiskt ta honom för en björn. Mannen bar ingen skyddsmask; det rakade, ärrade huvudet påminde om en utbränd öken. Ena ansiktshalvan hade djärva, om än grova och hårda drag och kunde ha varit vackert om det inte hade varit så dött. Sasja måste rysa vid åsynen. Den andra halvan var helt enkelt vanställd: ett intrikat nätverk av ärr förvandlade ansiktet till en grotesk mask. Mannens utseende skulle ha varit mer frånstötande än skräckinjagande – om det inte hade varit för hans ögon. En ständigt flackande, halvgalen blick var det enda som gav liv åt den orörliga masken, men det var ett liv utan själ.

Den fete försökte resa sig, men sjönk genast tillbaka till golvet med ett skrik av smärta – han hade skjutits i knäna. Sedan kom bjässen fram och satte sig på huk intill mannen, riktade sin långa, ljuddämpade pistolpipa mot hans nacke och tryckte av. Skriket upphörde abrupt, men ekot ringde i ytterligare några sekunder under stationsvalven likt ett förlorat väsen som berövats sin kropp.

Skottet hade slitit loss hans haka och nu låg Sasjas kidnappare där och visade sitt ansikte – en slemmig, röd krater. Sasja vände sig bort och gnydde av fasa. Långsamt och eftertänksamt riktade den kuslige mannen pistolmynningen mot henne.

Skannat med CamScanner

Sedan såg han sig omkring och tycktes ändra sig: pistolen försvann i ett axelhölster och han tog några steg tillbaka, som om han ville få distans till dådet. Han öppnade en fältflaska och förde den till läpparna.

På den lilla scenen som lystes upp av den fetes allt svagare lampa dök ytterligare en person upp: en gammal man som andades tungt och höll ena handen tryckt mot hjärtat. Han bar samma slags skyddsdräkt som mördaren, men såg rätt löjlig ut. Knappt hade han hunnit fram till sin följeslagare förrän han utmattad satte sig på golvet, utan att ens notera blodpölen. Först när han hade hämtat sig en smula och öppnat ögonen fick han syn på de båda vanställda kropparna och den stumma, vettskrämda flickan.

★

Hjärtat hade just kommit till ro när det började bulta på nytt. Homeros kunde ännu inte sätta ord på det, men han visste det direkt: han hade funnit henne. Efter alla nätter som han tillbringat med fruktlösa försök att finna sin blivande hjältinna, beskriva hennes läppar och händer, hennes kläder, hennes doft, hennes rörelser och tankar … Med ens såg han en kvinna av kött och blod som exakt motsvarade hans föreställningar. Nej, egentligen hade han tänkt sig henne helt annorlunda – elegantare, mjukare och framför allt vuxnare. Hon verkade tuff, för att inte säga hård, och när Homeros såg henne i ögonen fann han i stället för värme två isskärvor. Visst var hon annorlunda än han tänkt sig, men han förstod att det var han som hade tagit miste, att han inte lyckats göra sig en riktig bild av sin hjältinna.

Skannat med CamScanner

Hennes jagade blick, skrämda anletsdrag, fjättrade händer – alltihop fascinerade den gamle. Visserligen var han en skicklig historieberättare, men att skriva en tragedi som den flickan måste ha gått igenom översteg hans förmåga. Så hjälplös, så utlämnad, och sedan den mirakulösa räddningen. Att hennes historia vävdes samman med deras kunde bara betyda en sak: han var på rätt väg.

Innan hon ens hunnit öppna munnen trodde han henne. För utöver allt annat ägde flickan med sitt rufsiga, slarvigt skurna blonda hår och sina spetsiga öron, smutsiga kinder och smala, blottade axlar en säregen skönhet. Han var inte endast nyfiken, han kände även medlidande och omedelbar sympati.

Den gamle gick närmare och satte sig på huk framför flickan. Hon kröp ihop och blundade. En vilde, tänkte han. Eftersom han inte visste vad han skulle säga klappade han henne försiktigt på axeln.

»Vi måste fortsätta«, sa Hunter.

»Och vad gör vi med…« Homeros nickade mot flickan med en frågande blick.

»Ingenting. Det angår oss inte.«

»Vi kan ju inte bara lämna henne här!«

»Då skjuter vi henne«, klippte brigadören av.

»Jag vill inte gå med er«, sa flickan överraskande tydligt. »Ta bara av mig handbojorna. Han där har säkert nyckeln.« Hon nickade mot det ansiktslösa liket på golvet.

Med några få handrörelser genomsökte Hunter kroppen och fiskade fram en nyckelknippa ur en innerficka. Han kastade den till flickan och vände sig mot Homeros:

»Nöjd?«

Skannat med CamScanner

Den gamle försökte skjuta upp avskedet.

»Vad har skitstöveln gjort med dig?« frågade han flickan.

»Ingenting«, svarade hon medan hon fumlade med låset. »Han hann inte. Och han är ingen skitstövel. Bara grym, dum och långsint. Som alla andra.«

»Inte alla«, invände den gamle, men det lät inte särskilt övertygande.

»Jo, alla«, envisades flickan, som grinade illa när hon ställde sig på sina svullna fötter. »Än sen? Det är inte lätt att vara människa.«

Vad snabbt hon hade glömt sin rädsla! Hon tittade inte längre ner i golvet utan såg strängt och utmanande på de båda männen. Hon gick fram till en av kropparna, vände den försiktigt på rygg, lade de brutna armarna till rätta och kysste den döde på pannan. Sedan vände hon sig om mot Hunter, kisade med ögonen – det ryckte i ena mungipan.

»Tack.«

Hon tog varken vapen eller andra saker med sig när hon klättrade ner på spåret och lätt haltande rörde sig bort mot tunneln.

Brigadören följde henne med blicken. Hans hand for obeslutsamt fram och tillbaka över bältet mellan kniven och fältflaskan. Till slut bestämde han sig, rätade på ryggen och ropade efter flickan:

»Vänta!«

Skannat med CamScanner

VIII. MASKER

Den lilla buren låg kvar på platsen där den fete hade slagit den ur händerna på Sasja. Luckan stod på glänt, råttan hade flytt...

Det gör inget, tänkte flickan. Även en råtta har rätt till frihet.

Sasja hade inget val: hon måste använda kidnapparens gasmask. Den stank fortfarande av hans äckliga andedräkt, men hon kunde bara skatta sig lycklig att den fete inte hade burit masken när han blev skjuten.

Mot mitten av bron steg strålningen igen.

Det var nästan ett mirakel att hon över huvud taget kunde använda den stora skyddsdräkten – hon kände sig som en sprattlande kackerlackslarv i en kokong. Gasmasken hade visserligen tänjts ut av den fetes breda ansikte, ändå slöt den tätt. Sasja försökte blåsa bort luften ur slangarna och filtren som var avsedd för den döde, men när hon såg sig omkring genom de runda, järnbeslagna siktglasen kunde hon inte skaka av sig känslan av att ha krupit in i en annan människas kropp. Endast en timme tidigare hade skyddsdräkten härbärgerat det vidriga äcklet som hade plågat henne, och nu, för att ta sig över bron, måste hon nästan bli den mannen och se världen med hans ögon. Men också med ögonen hos de människor som hade förvisat henne och fadern till Kolomenskaja, människorna som hade låtit dem leva alla dessa år enbart för att deras girighet var starkare än deras hat. Måste Sasja för alltid bära den svarta gummimasken och låtsas vara

Skannat med CamScanner

en annan, en människa utan ansikte och utan känslor, för att försvinna i mängden på deras stationer? Om det åtminstone kunde hjälpa henne att förändras inifrån, att radera minnet... Hon hoppades uppriktigt att hon skulle kunna börja om från början.

Sasja ville gärna tro att de båda männen inte hade hittat henne av en slump utan hade skickats ut till stationen enkom för hennes skull, men hon förstod att det inte var så. Det var svårt att avgöra varför de hade tagit henne med sig: för nöjes skull, av medlidande eller någon annan anledning? De knappa ord som den gamle hade kastat åt henne som ett ben till en hund röjde en viss medkänsla, men gubben hade sneglat oroligt på sin följeslagare och vaktat sin tunga för att inte verka överdrivet hygglig.

Den andre mannen hade inte gett henne en blick sedan han gått med på att låta henne följa med till nästa bebodda station. Sasja hade avsiktligt sackat efter en smula för att kunna iaktta honom bakifrån, men uppenbarligen hade han känt hennes blick, för plötsligt hade han knyckt till med huvudet, dock utan att vända sig om – kanske besvarade han flickans nyfikenhet, men ville inte visa att han ägnade henne någon uppmärksamhet?

Mannens kraftiga kroppsbyggnad och rovdjursliknande beteende, som hade fått den fete att förväxla honom med en björn, avslöjade att han var en krigare och ensamvarg. Det handlade inte enbart om hans längd och muskulösa överkropp, nej, han utstrålade en kraft som skulle ha varit lika påtaglig om han hade varit kortvuxen och klen. Han var en man som kunde få vem som helst att lyda – och som inte skulle tveka att förinta den som vägrade.

Sasja försökte övervinna sin rädsla för mannen och fortsatte söka efter hans svaga punkter – hon underkastade sig nämligen inte vem som helst.

★

Dressinen fortsatte snabbt över bron. Homeros uppfattade knappt något motstånd från hävstången – brigadören mittemot gjorde hela arbetet. Den gamle höjde och sänkte armarna mest för syns skull, det kostade honom knappt någon ansträngning.

Den låga metrobron stod som en tusenfoting i det dunkla, trögflytande vattnet. Här och var hade betongköttet lossnat från järnskelettet, benen hade vikt sig så mycket att en av de båda ryggraderna hade gått av och rasat. Det var en typisk bruksbro, lika trist som de andra byggnaderna i omgivningen och lika massproducerad som stadens förorter – kort sagt, allt annat än vacker. Ändå fick utsikten från bron Homeros att erinra sig Sankt Petersburgs magiska klaffbroar och Krymskij Mosts imponerande järnkonstruktion.

Under de drygt tjugo år som Homeros tillbringat i metron hade han bara gått upp till ytan vid tre tillfällen, varje gång hade han försökt se så mycket som möjligt under den korta permissionen, för att friska upp minnet, rikta sina allt svagare ögonobjektiv mot ruinstaden, trycka på minneskamerans rostiga avtryckare och samla intryck för framtida bruk. Kanske var det sista chansen att komma upp – till Kolomenskaja, Retjnoj vokzal eller Tioplyj Stan. Förr i tiden hade han i likhet med de flesta Moskvabor – med orätt, insåg han nu – underskattat skönheten hos dessa underbart vackra platser.

Skannat med CamScanner

Åren gick och det gamla Moskva blev allt äldre, staden förföll och vittrade bort. Homeros fick lust att smeka den förfallande bron ungefär på samma sätt som flickan hade tagit avsked av den döde mannen på Kolomenskaja. Bron, de grå fabriksbyggnaderna, bostadshusens övergivna bikupor. Njuta av anblicken. Röra vid dem, för att känna att han faktiskt stod där, att det inte bara var en dröm. Och, för säkerhets skull, ta avsked…

Sikten var dålig, det silverglänsande månljuset trängde inte igenom det täta molntäcket och den gamle mer anade än faktiskt såg omgivningarna. Men det gjorde ingenting: han var så van vid att ersätta verkligheten med sina fantasier.

Homeros försjönk fullständigt i åsynen och glömde allt annat för en stund: berättelserna som återstod att skriva, den gåtfulla dagboken som oavbrutet hade sysselsatt hans tankar de senaste timmarna. Nu var han som en pojke på skolutflykt: han glodde på höghusens brutna silhuetter, vände och vred på huvudet och kommenterade allting högt för sig själv.

De andra verkade mindre fascinerade av färden över bron. Brigadören stod längst fram och släppte endast spåret med blicken och tittade ner när något hördes under dem. Annars var hela hans uppmärksamhet riktad mot en avlägsen, vag punkt i fjärran där spåret på nytt ledde ner i underjorden. Flickan satt bakom hans rygg och tryckte den stulna gasmasken mot ansiktet med bägge händerna. Uppenbarligen kände hon sig illa till mods här uppe. När den lilla truppen fortfarande befann sig i tunneln hade Homeros uppfattat henne som ganska lång, men så fort de kom ut i det fria hade hon blivit mindre, som om hon dragit sig tillbaka in i ett osynligt snäckskal och inte ens den fetes alldeles för stora skyddsdräkt

Skannat med CamScanner

fick henne att se större ut. Sevärdheterna som fanns att skåda från bron verkade inte intressera henne ett smack, hon glodde mest på spåret framför dressinen.

De passerade ruinerna av Technopark, som hade färdigställts i största hast strax före kriget – stationens beklagansvärda tillstånd berodde mer på tidens tand än själva bombningarna – och närmade sig äntligen tunneln på andra sidan. I det bleka nattdunklet framstod den runda ingångens mörker som ett svart hål. Nu uppfattade Homeros sin skyddsdräkt som en stålrustning och sig själv som en medeltida riddare på väg in i en legendarisk drakhåla. Ljuden från den nattliga staden upphörde på tröskeln till nästet, där Hunter gav order om avstigning. Nu hördes endast de tre följeslagarnas försiktiga steg och de knappa orden ekade under valven. Det var något underligt med ljuden i tunneln. Även Homeros noterade rummets slutenhet, det kändes som om de hade gått in i en flaskhals.

»Det är stängt där framme«, bekräftade Hunter hans farhågor.

Brigadörens ljuskägla var den första att nå fram: framför dem reste sig en stängd hermetisk port likt en ogenomtränglig mur. Rälsen som porten vilade mot glänste en smula, de jättelika gångjärnen dröp av smörjfett. Intill låg en hög gamla brädor, torrt ris och förkolnade vedklabbar, som om någon nyligen gjort upp en lägereld. Porten användes, men tydligen bara som utgång – det syntes varken någon ringklocka eller andra signalsystem på den här sidan.

Brigadören vände sig till flickan:

»Är det alltid stängt?«

»Ibland kommer de ut och åker över till oss på andra stran-

den. För byteshandel. I dag trodde jag att ...«, försökte hon rättfärdiga sig själv. Hade hon vetat att porten skulle vara stängd, men inte sagt någonting?

Hunter dunkade macheteskaftet mot porten, som mot en gigantisk gonggong. Men järnet var för tjockt för att vibrera och det enda som hördes var ett vanmäktigt skrapande. Förmodligen märktes det knappt på andra sidan – om det nu fanns någon levande varelse där.

Inget svar. Miraklet hade inte ägt rum.

★

Mot allt sunt förnuft hade Sasja hoppats att de båda männen skulle kunna öppna porten. Hon hade inte vågat förvarna dem om att ingången till den stora metron var stängd – tänk om de skulle ta en annan väg och lämna henne ensam kvar på stationen?

Men tydligen väntade ingen på dem i den stora metron och de kunde inte ta sig igenom avspärrningen. Den skallige sökte efter svaga punkter i porten eller dolda låsanordningar, men Sasja visste redan att den inte gick att öppna från utsidan.

»Vänta här«, sa brigadören vresigt. »Jag rekognoscerar den andra tunneln och tar en titt på porten och ventilationsschakten.« Han tystnade innan han av någon anledning tilllade: »Jag kommer tillbaka.« Sedan var han försvunnen.

Den gamle samlade ihop några kvistar och brädor som låg och skräpade på marken och tände en liten lägereld. Sedan satte han sig på en syll och började rota efter något i sin ryggsäck. Sasja slog sig ner intill och iakttog honom under lugg. Den gamles beteende förundrade henne.

Skannat med CamScanner

Ur ryggsäcken plockade han upp en sliten, fläckig anteckningsbok. Han gav Sasja en misstänksam blick, drog sig undan lite grann och böjde sig fram över sidorna. Strax for han upp, häpnadsväckande vigt för sin ålder – tydligen för att förvissa sig om att brigadören verkligen hade gått sin väg. Långsamt smög han ett tiotal steg i riktning mot tunnelutgången och först när han hade konstaterat att ingen var där verkade han lugna ner sig. Han lutade ryggen mot porten, ställde ryggsäcken på marken som en gräns mellan honom och Sasja och försjönk därefter i läsningen.

Gubben verkade orolig: han mumlade för sig själv, tog av sig handskarna, plockade fram en fältflaska och hällde lite vatten över anteckningsboken. Så läste han lite till och började torka av händerna på byxbenen, slog sig upprört för pannan, fingrade av någon anledning på gasmasken och läste hastigt vidare. Smittad av hans upprördhet kom Sasja av sig i sina egna funderingar och flyttade sig lite närmare; den gamle var för upptagen för att ta någon notis om henne.

Till och med genom gasmaskens siktglas som återspeglade skenet från elden syntes den febriga gnistan i hans blekgröna ögon. Då och då avbröt han sig som för att hämta andan. Han slet sig från läsningen och fäste en ångestfylld blick mot natthimlens fläck i tunnelöppningen, men där borta var det lika tomt som förut: brigadören var uppenbarligen någon annanstans. Och genast uppslukades Homeros på nytt av anteckningsboken.

Nu förstod hon varför han hällde vatten över papperet: han försökte lösa upp några hopklibbade sidor. Tydligen gick det inget vidare, en gång skrek han till som om han hade skurit sig. Han svor och förbannade sig själv – och först då märkte han

Skannat med CamScanner

att han var iakttagen. Generad rättade han till gasmasken, men han sa inte ett ord utan fortsatte läsa tills han var färdig.

Sedan gick han fram till lägerelden och kastade anteckningsboken i lågorna. Han bevärdigade inte Sasja med en blick, och hon fattade vinken: Fråga inte, jag skulle ändå bara tiga eller ljuga. Men det fanns saker som oroade henne betydligt mer. Nu hade det säkert gått en timme sedan brigadören gick i väg. Hade han lämnat dem som överflödig barlast? Sasja satte sig bredvid den gamle.

»Den andra tunneln är också stängd«, sa hon tyst. »Vartenda schakt i närheten är igenmurat. Det finns bara den här ingången.«

Homeros såg förvirrat på flickan, uppenbarligen måste han anstränga sig för att förstå vad hon just hade sagt.

»Han hittar ett sätt att komma in. Han har väderkorn.« Gubben teg en stund, sedan frågade han, kanske mest av artighet: »Vad heter du?«

»Aleksandra«, svarade hon allvarligt. »Och du?«

»Nikolaj...«, började han och räckte henne handen, men ändrade sig plötsligt och drog tillbaka den innan Sasja hunnit ta den. »Homeros. Jag heter Homeros.«

»Vilket konstigt smeknamn«, sa Sasja.

»Det är mitt namn«, sa Homeros bestämt.

Borde hon förklara för den gamle att inga dörrar skulle öppnas så länge hon var i deras sällskap? Dörrar som skulle stå vidöppna om de båda männen kom ensamma. Det var Kolomenskaja som vägrade att släppa taget om henne, som straffade henne för att hon hade varit lojal mot sin far. Nu försökte hon fly, men en kedja om foten hindrade henne och den gick inte att slita av. Stationen hade hämtat tillbaka henne en gång

Skannat med CamScanner

förut och skulle göra det igen… Hur hon än försökte slå bort dessa tankar och bilder fortsatte de att svärma på armlängds avstånd likt blodsugande insekter, krypa in i öronen, i ögonen.

Den gamle frågade något igen, men Sasja svarade inte. Hon bara satt där med tårar i ögonen, medan faderns röst ekade i öronen: Ingenting är värdefullare än människolivet.

Nu förstod hon äntligen vad han hade menat.

★

Det som försiggick på Tulskaja var inte längre någon gåta för Homeros. Förklaringen var både enklare och mer fruktansvärt än han hade kunnat föreställa sig. Nu när anteckningsboken var dechiffrerad började en ännu hemskare historia: dagboken visade sig vara ett förebud om kommande ofärd, en enkelbiljett till en resa utan återvändo, och efter att ha hållit den i sin hand skulle den gamle aldrig bli fri igen, hur han än brände papperet.

Dessutom hade hans misstankar mot Hunter förstärkts av fler tunga, för att inte säga obestridliga bevis, även om Homeros inte hade en aning om vad han skulle göra med dem. Allt som stod i dagboken vederlade fullständigt brigadörens påståenden. Mannen hade ljugit, och det helt medvetet. Nu måste Homeros ta reda på varför. Svaret skulle visa om han borde fortsätta följa Hunter och om hans äventyr skulle sluta som ett heroiskt epos eller ett fruktansvärt blodbad utan överlevande ögonvittnen.

De första noteringarna i anteckningsboken var daterade till dagen då karavanen passerade Nagornaja och närmade sig Tulskaja. De hade inte stött på några hinder på vägen…

Skannat med CamScanner

★

Nästan framme vid Tulskaja. Tunnlarna är stilla och tomma, rapporterade signalisten. *Det går fort fram, ett gott tecken. Chefen räknar med att återvända senast i morgon.* Några timmar senare noterade han oroligt: *Ingången till Tulskaja obevakad. Skickade fram en spanare. Han försvann. Chefen har beslutat att vi ska gå in på stationen i sluten formation. Stormning förbereds.* Och ytterligare lite senare: *Vi förstår inte vad som händer… Vi har pratat med några bofasta. Läget är illa. En sjukdom av något slag.* Strax därpå upplysningen: *Några människor på stationen bär på en smitta… okänd sjukdom…* Uppenbarligen hade karavanens medlemmar försökt hjälpa de sjuka: *Fältskären har inget botemedel. Säger att det liknar rabies… Fruktansvärda smärtor, de sjuka blir oberäkneliga… angriper andra.* Och direkt därpå: *När de har försvagats av sjukdomen är de inte farliga längre. Men det värsta…* Precis här klibbade sidorna ihop och Homeros måste fukta dem lite för att kunna bläddra vidare. *Hallucinationer. Illamående. Blod i munnen. Hosta. Sedan sväller de upp… förvandlas till…* Ordet var överstruket och oläsbart. *Oklart hur smittan överförs. Genom luften? Genom direktkontakt?* Den sista anteckningen var gjord nästa dag. Truppens återfärd drog ut på tiden.

Varför rapporterade de inte till Sevastopolskaja? frågade sig Homeros och mindes i samma stund att han hade läst svaret någonstans. Han bläddrade tillbaka… *Ingen förbindelse. Telefonen tiger. Kanske sabotage. Någon av de förvisade, som hämnd? Sjukdomen konstaterades strax före vår ankomst, först jagade man ut de smittade i tunnlarna. Kanske är det någon av dem som har kapat kabeln?*

Här slet Homeros blicken från sidorna och stirrade ut i det mörka rummet. Anta att någon hade kapat ledningen, så varför återvände de inte till Sevastopolskaja?

Läget förvärras. Det tar en vecka innan sjukdomen bryter ut. Tänk om det dröjer ännu längre? Innan döden inträder tar det ytterligare en vecka eller två. Ingen vet vem som är sjuk, vem som är frisk. Botemedel saknas. Hundraprocentig dödlighet. Dagen därpå gjorde signalisten ännu en anteckning, den hade Homeros redan läst: *Kaos på Tulskaja. Övergången till metron blockerad av Hansan. Omöjligt att vända hemåt.* På nästa sida tillade han: *De friska skjuter på de sjuka, framför allt de aggressiva. Man har beslutat att fördriva alla smittade... De motsätter sig, vill stanna.* Och sedan den korta, kusliga noteringen: *De äter av varandra...*

Signalisten var rädd, men truppens järnhårda disciplin förhindrade att rädslan övergick i panik. Även mitt i en grasserande dödlig feberepidemi stod sevastopolbrigaden samlad som en man. *Läget under kontroll, stationen avspärrad, en kommendant utsedd*, läste Homeros. *Alla mår bra, fast det har inte gått så lång tid, förstås.*

Även söktruppen som skickats ut från Sevastopolskaja hade anlänt välbehållen till Tulskaja, men hade naturligtvis inte heller kunnat återvända. *Vi har beslutat att stanna här tills inkubationstiden har passerats... Eller för alltid*, skrev signalisten ödesmättat. *Hopplöst läge. Ingen hjälp utifrån att vänta. Om vi kallar på hjälp från Sevastopolskaja dömer vi våra egna till döden. Återstår bara att uthärda... Hur länge till?*

Hade den gåtfulla vaktposteringen vid Tulskajas hermetiska port alltså upprättats av soldaterna från Sevastopolskaja? Det var därför Homeros hade tyckt att han kände igen rösterna: de hade ju stridit tillsammans mot blodsugarna som

Skannat med CamScanner

kom genom tunneln från Tjertanovskaja bara några dagar tidigare! Genom att frivilligt stanna kvar på Tulskaja försökte de skydda sin hemstation mot smittan…

Oftast från människa till människa, men tydligen också genom luften. En del verkar vara immuna. Det började för ett par veckor sedan, många har ännu inte insjuknat… Hela tiden allt fler döda. Vi lever i ett bårhus. Vem står på tur? Här verkade signalisten ha fått ett hysteriskt anfall, sedan samlade han sig och fortsatte behärskat: *Vi måste göra något. Varna de andra. Jag anmäler mig frivillig. Inte till Sevastopolskaja, men för att finna stället där ledningen är skadad. Vi måste ovillkorligen ringa stationen, vi måste.*

Det gick ännu några dygn, under vilka författaren tydligen hade bråkat med karavanföraren och grälat med de andra soldaterna, allt mer förtvivlat och desperat. Så snart signalisten hunnit samla sig noterade han i sin dagbok vad han försökt förklara för de andra: *De fattar inte hur det här uppfattas på Sevastopolskaja! Nu har blockaden pågått i en vecka. Snart skickar man ut en ny spaningstrupp, som inte heller den kan återvända. Sedan mobiliserar man och skickar en hel stormningsbrigad. Men alla som kommer till Tulskaja hamnar i riskzonen. Någon kommer säkert att smittas och återvända hem. Och då är det kört. Vi måste förhindra en stormning! Det förstår inte de andra…*

Ännu ett försök att övertala ledningen blev lika resultatlöst som de tidigare: *De låter mig inte gå… De är galna. Om inte jag, så vem? Jag måste fly.*

Jag låtsas att jag har lugnat ner mig, att jag har ändrat mig och håller med om att vi måste vänta, skrev han en dag senare. *Gick till posteringen vid den hermetiska porten. Skrek att jag skulle leta efter kabelbrottet, sedan sprang jag min väg. De sköt mig i ryggen. Ett skott träffade.*

Skannat med CamScanner

Homeros vände blad.

Inte för min egen skull. För Natasja, för lille Sergej. Själv kommer jag knappast att klara mig. Bara de överlever är jag nöjd. Så att Sergej kan… Här förlorade de försvagade fingrarna greppet om pennan. Kanske var det ett senare tillägg, för att de andra sidorna var fullskrivna eller för att det inte längre spelade någon roll var han skrev. Sedan återupptogs den avbrutna kronologin: *Släpptes igenom på Nagornaja, tack och lov. Orkar inte mer. Jag går och går. Svimmade. Hur länge var jag borta? Vet inte. Blod i lungorna? Av kulan, eller är jag sjuk? Jag…* Den sista bokstaven övergick i en rak linje som på en döendes EKG-kurva. Sedan återfick han medvetandet och kunde avsluta meningen: *hittar inte det trasiga stället.*

Anteckningarna som var rödfläckade av blod blev alltmer osammanhängande. *Nachimovskij. Framme. Vet var telefonen finns. Varna dem… de får inte! Rädda… Längtar efter frun… De svarade. Men hörde de? Snart är det ute med mig. Konstigt. Jag är trött. Slut på patroner. Vill somna in innan de… som står omkring mig och väntar. Jag lever fortfarande, stick!*

Slutet på dagboken verkade ha skrivits vid en tidigare tidpunkt. Med allvarliga, raka bokstäver upprepade han varningen att man inte fick storma Tulskaja, och signerade med sitt namn – mannen som offrade sitt liv för att förhindra olyckan.

Homeros var övertygad om att det sista som signalisten hann skriva innan hans signal tystnade för alltid var: *Jag lever fortfarande, stick!*

★

En tung tystnad vilade över de båda som satt och tryckte vid lägerelden. Homeros försökte inte längre få flickan på prathumör. Tigande petade han med en pinne i askan, där den fuktiga anteckningsboken brann lika motsträvigt som en kättare, och väntade på att stormen som rasade inombords skulle mojna.

Ödet roade sig sannerligen på hans bekostnad. Hur gärna hade han inte velat lösa Tulskajas gåta! Hur stolt hade han inte varit över att ha hittat dagboken, hur gärna hade han inte nystat upp historiens alla trådar och funnit gåtans lösning. Och vad fick han för det? När han nu satt med alla svar på hand förbannade han sig själv för sin nyfikenhet.

Visst, han hade andats genom skyddsmask när han stoppade på sig dagboken på Nachimovskij, och även nu var han helt skyddad av skyddsdräkten. Men ingen visste ju exakt hur sjukdomen överfördes!

Vilken idiot han hade varit som fruktat att tiden skulle bli för kort! Visst hade det drivit på honom, hjälpt honom att övervinna sin tröghet och tvekan. Men döden är nyckfull och gillar inte att man försöker trixa med den. Och nu hade dagboken gett honom en konkret frist: några veckor från infektion till död. Kanske en månad! Hur mycket måste han inte hinna åstadkomma på dessa ynka trettio dagar …

Vad skulle han göra? Erkänna för sina följeslagare att han hade smittats och återvända till Kolomenskaja för att dö – om inte av sjukdomen, så av hunger och strålning? Å andra sidan, om han redan bar på den fruktansvärda smittan så hade Hunter och flickan andats samma luft som han och var säkert också infekterade. Framför allt brigadören – vid Tulskaja hade han ju nästan gått ända fram till vaktposterna och pratat med dem.

Eller skulle han hoppas att han inte drabbats av sjukdomen, tiga, vänta och se? Naturligtvis inte bara vänta, utan fortsätta vandringen med Hunter. För att händelsevirveln som äntligen gripit honom inte skulle släppa taget och fortsätta ge honom inspiration.

För om Nikolaj Ivanovitj, den åldrade, onyttige och obegåvade metroinvånaren, den före detta tågförarassistenten, den jordiska larven, dog av att ha öppnat den förbannade dagboken så skulle Homeros, krönikören och mytskaparen, träda fram i ljuset som en vacker endagsvarelse. Äntligen hade han funnit sin tragedi, värdig en stor författares penna, och nu var det helt upp till honom att på trettio dagar väcka den till liv på papperet.

Hade han rätt att låta tillfället passera? Hade han rätt att dra sig undan och strunta i berättelsen, att frivilligt avstå från den sanna odödligheten och låta medmänniskorna gå miste om sin? Vad vore det största brottet, den största dumheten: att bära pestfacklan genom halva metron eller att bränna manuskriptet tillsammans med sig själv?

Som den äregiriga människa Homeros egentligen var hade han redan fattat sitt beslut och sökte endast efter argument att rättfärdiga det. Vad gjorde det för nytta att bli en levande mumie på Kolomenskaja tillsammans med de andra liken? Han var inte skapad för hjältedåd. Om Sevastopolskajas soldater var redo att gå i döden vid Tulskaja, så fick det stå för dem. De slapp åtminstone gå under ensamma…

Men vad var det för mening med att Homeros offrade sig? Hunter kunde han hur som helst inte stoppa. Den gamle hade burit med sig smittan utan att veta om det, medan Hunter visste exakt vad han gjorde efter mötet vid Tulskaja. Inte

Skannat med CamScanner

undra på att han krävde total förintelse av alla på stationen, inklusive karavanerna från Sevastopolskaja. Inte undra på att han ville sätta in eldkastare.

Men om båda redan var smittade skulle epidemin oundvikligen även drabba Sevastopolskaja. Och särskilt alla som befunnit sig i deras närhet. Jelena. Stationschefen. Kommendanten för gränsposteringarna. Deras adjutanter. Om tre veckor skulle stationen inte ha en ledning, kaos skulle bryta ut och slutligen skulle smittan spridas till hela metron.

Men hur hade Hunter tänkt undvika att smitta ner allihop? Varför hade han återvänt till Sevastopolskaja om han visste att han kanske hade smittats? För Homeros stod det klart att brigadören inte agerade slumpmässigt, utan steg för steg i enlighet med en plan. Tills Homeros hade blandat om korten för honom...

Var Sevastopolskaja sålunda dömd till undergång vad de än gjorde och hade expeditionen förlorat sin betydelse? Även om Homeros gärna hade återvänt hem för att dö med Jelena vid sin sida, så ville han ändå löpa linan ut. Bara vandringen från Kachovskaja till Kasjirskaja hade gjort slut på gasmaskernas filter, och skyddsdräkterna som utsatts för tiotals, kanske hundratals röntgen, måste de göra sig av med. Kort sagt kunde han inte återvända samma väg. Så vad skulle han göra?

Flickan hade kurat ihop sig och somnat. Lägerelden hade slutligen utplånat den pestsmittade dagboken, de sista kvistarna hade slocknat. För att spara på batterierna i sin lampa satt Homeros stilla i mörkret och väntade.

Nej, han måste följa brigadören. För att minska smittorisken skulle han undvika att komma i kontakt med andra, lämna sin ryggsäck och sina tillhörigheter här, förstöra kläderna...

Skannat med CamScanner

Sedan fick han hoppas på nåd, men ändå hålla ett öga på nedräkningen av de trettio dagarna. Hädanefter skulle han arbeta på sin bok varje dag, utan rast och ro. Det löser sig på något vis, intalade han sig. Huvudsaken är att jag följer Hunter och inte förlorar honom ur sikte.

Såvida karln skulle dyka upp igen.

Nu var det ett par timmar sedan han försvann i den dunkla öppningen i slutet av tunneln. Homeros hade visserligen lugnat flickan, men var själv ingalunda övertygad om att brigadören skulle komma tillbaka.

Ju mer den gamle fick veta om mannen, desto mindre förstod han sig på honom. Det var lika omöjligt att tvivla som att lita på brigadören. Han passade inte in i några mönster, visade inte några vanliga mänskliga känslor. Att förlita sig på honom var som att utlämna sig åt en naturkraft. För Homeros var det för sent: han hade redan gjort det. Nu var det meningslöst att ångra sig.

I beckmörkret tycktes stillheten inte längre lika ogenomtränglig. Genom dess tunna slöja hördes då och då sällsamma viskningar, ett avlägset ylande, ett rassel... I somliga tyckte han sig höra likätarnas hasande steg, i andra andetagen hos Nagornajas demoner och ibland döendes ångestskrik. Efter knappt tio minuter gav han upp.

Han tände lampan – och ryckte till.

Två steg framför honom stod Hunter, med armarna i kors över bröstet och blicken riktad mot den sovande flickan. Han skyddade sina ögon mot den bländande ljusstrålen och sa lugnt:

»De öppnar snart.«

Skannat med CamScanner

★

Sasja drömde... Återigen var hon ensam på Kolomenskaja och väntade på att fadern skulle komma tillbaka från en av sina »promenader«. Han var sen, men hon måste absolut invänta hans ankomst för att hjälpa honom ur skyddsdräkten, ta av gasmasken och ge honom något att äta. Bordet stod dukat sedan länge och hon visste inte hur hon skulle fördriva tiden. Hon ville gå bort från porten som ledde till ytan, men tänk om han skulle dyka upp när hon inte var på plats? Vem skulle öppna åt honom då? Och därför satt hon där på det kalla golvet vid utgången, timmarna kröp fram och blev till dagar, fortfarande inte ett spår av fadern, men hon skulle inte lämna sin plats förrän porten hade...

Hon väcktes av dova ljud av reglar som öppnas – det lät precis som den hermetiska porten vid Kolomenskaja. Hon vaknade med ett leende: Pappa har kommit hem. Hon såg sig omkring och mindes alltihop.

Det enda verkliga med hennes flyktiga dröm var det tunga gnisslandet från portens gångjärn. Strax därpå började den gigantiska järnplattan vibrera och sattes långsamt i rörelse. Ur den växande glipan sköt en kvast av ljus och en stank av bränd diesel slog emot dem. Ingången till den stora metron...

Avspärrningen gled mjukt åt sidan och blottade tunneln som ledde till Avtozavodskaja och vidare till Ringen. På spåret stod en stor dressin med rykande motor, en strålkastare i fören och en besättning på flera man. Genom siktena på sina maskingevär såg männen på de bländade vandrarna som höll upp armen för ögonen.

»Upp med händerna!« ropade befälet.

Skannat med CamScanner

Sasja gjorde som den gamle och lyfte lydigt armarna i luften. Den här gången var det samma dressin som brukade komma över bron på handelsdagarna. Besättningen visste allt om henne och snart skulle den gamle med det konstiga namnet få ångra att han tagit med sig den bundna flickan utan att fråga vad hon egentligen gjorde på den gudsförgätna stationen.

»Ta av gasmaskerna, visa era dokument!« beordrade man från dressinen.

Innan Sasja blottade sitt ansikte förbannade hon sig själv för sin dumhet. Ingen kunde befria henne. Domen som hade fallit över hennes far – och därmed även över henne – var fortfarande i kraft. Hur kunde hon tro att de båda följeslagarna kunde få in henne i metron? Att ingen skulle stoppa henne vid gränsen?

»Stopp där! Här får du inte komma in!« Man kände genast igen henne. »Du har tio sekunder på dig att försvinna. Och vem är det där? Är det din...«

»Vad händer?« frågade den gamle förvirrat.

»Rör honom inte! Det är inte han!« skrek Sasja.

»Packa er härifrån!« Mannen med automatkarbinen lät iskall. »Annars...«

»Flickan?« hördes en osäker röst.

»Hör du illa?!« skrek befälet.

Det klickade till när karbinerna osäkrades. Sasja stapplade bakåt och slöt ögonen – för tredje gången på bara några timmar stod hon inför döden. Så hörde hon en kort vissling som genast tystnade. Den sista ordern dröjde; till slut uthärdade hon inte längre och öppnade ett öga.

Motorn puttrade som förut, de blågrå avgaserna steg genom strålkastarens vita ljuskärve som av någon anledning var

riktad mot taket. När ljuset inte längre bländade såg Sasja männen på dressinen.

Allihop låg som kastade dockor på chassit eller på spåret intill. Slappa armar, onaturligt vridna nackar, insjunkna kroppar.

Sasja vände sig om. Bakom ryggen på henne stod den skallige med sänkt pistol och iakttog uppmärksamt dressinen, som hade förvandlats till en slaktbänk. Så lyfte han pipan och kramade avtryckaren en gång till.

»Det var alla«, muttrade han belåtet. »Ta av dem deras uniformer och gasmasker.«

»Varför...?« Den gamles ansikte var förvridet av fasa.

»Vi ska byta om. Vi tar dressinen och åker förbi Avtozavodskaja.«

Sasja stod blick stilla och såg på mördaren: inombords kämpade rädslan med hennes hänförelse, avskyn med hennes tacksamhet. Med lätt hand hade han just skjutit tre män och därmed brutit mot faderns viktigaste bud. Men han hade gjort det för att rädda hennes liv – och visst, även den gamles. Var det en slump att det skedde för andra gången i rad? Förväxlade hon inte stränghet med grymhet?

Men en sak visste hon bestämt: mannens oräddhet fick henne att glömma hans vanställda yttre.

Den skallige var den förste att gå fram till dressinen och slita av de dödade fiendernas gummiskalper. Men plötsligt ryggade han tillbaka med ett kvävt skrik som om han hade skådat djävulen själv, höll båda armarna utsträckta framför sig och upprepade gång på gång:

»En svart! En svart...«

Skannat med CamScanner

IX. FRÄMMANDE LUFT

Rädsla och fasa är inte alls samma sak. Rädslan är pådrivande, tvingar till handling, uppfinningsrikedom; fasan förlamar kroppen, hejdar tankarna och berövar människan allt mänskligt. Homeros hade upplevt det tillräckligt många gånger i livet för att veta skillnaden.

Brigadören, som tycktes främmande för all rädsla, hade plötsligt gripits av fasa. Men det som hade utlöst reaktionen förvånade Homeros än mer.

Kroppen som Hunter just dragit gasmasken av hade ett ovanligt utseende. Bakom det svarta gummit dolde sig en mörk, läderartad hud, tjocka läppar, en bred, lätt stukad näsa. Homeros hade inte sett en mörkhyad människa sedan televisionen slutade att fungera, på över tjugo år alltså, men han fattade direkt att den döde var en afroamerikan. Högst ovanligt i metron, helt klart. Men inte särskilt skrämmande, väl?

Brigadören hade genast samlat sig; den besynnerliga panikattacken varade bara några sekunder. Han lyste på det breda ansiktet, muttrade tyst för sig själv och började klä av det motspänstiga liket med grova handrörelser. Homeros kunde ha svurit på att han hörde fingrar knäckas.

»De hånar mig... som en påminnelse, eller? Och det här, skulle det vara mänskligt? Vilket straff...«, muttrade Hunter tyst.

Hade han tagit den döde för någon annan? Skändade han kroppen som hämnd för den korta förnedringen eller för att

Skannat med CamScanner

göra upp en tidigare och allvarligare räkning? Den gamle sneglade förstulet på brigadören medan han äcklad drog av kläderna från den andra kroppen.

Flickan deltog inte i plundringen och Hunter lät henne vara. Hon hade gått undan, satt sig på spåret och begravt ansiktet i händerna. Homeros tyckte sig höra att hon grät.

Efteråt släpade Hunter ut kropparna genom porten och lade dem i en hög. Inom tjugofyra timmar skulle ingenting återstå av dem. Om dagen härskade så farliga varelser i staden att nattdjuren sökte skydd i sina hålor och inväntade mörkret utan att ge ett ljud ifrån sig.

Det främmande blodet syntes inte mot den mörka uniformen, trots att det inte ens hade torkat. Det klibbade kallt mot magen och bröstet, som om det ville återvända in i en levande organism – den gamle kände en vidrig klåda både på huden och i tanken.

Homeros undrade om maskeraden verkligen var nödvändig, men fann en tröst i att den åtminstone kunde hjälpa dem att undvika ytterligare offer på Avtozavodskaja. Om Hunters plan fungerade skulle de släppas förbi som några av de egna... Men om inte? Hade han alls för avsikt att begränsa antalet offer på sin väg?

Homeros fann brigadörens blodtörst både vidrig och fascinerande. Inte ens en tredjedel av hans mord kunde rättfärdigas med att det hade skett i självförsvar, ändå var det inte heller fråga om sadism. Framför allt undrade den gamle om Hunter hade begett sig till Tulskaja bara för att få utlopp för sin dödsdrift?

Må vara att stackarna som hamnat i en fälla på stationen inte hade funnit ett botemedel mot den gåtfulla febern. Det

betydde inte nödvändigtvis att det inte fanns ett! I underjorden existerade det fortfarande platser där det vetenskapliga tänkandet levde kvar, där man fortsatte forska, utveckla nya mediciner, tillverka serum. Till exempel Polis, metrons hjärta där fyra artärer löpte samman, den sista antydan till en riktig stad, som bredde ut sig i gångtunnlarna mellan Arbatskaja, Borovitskaja, Aleksandrovskij Sad och Biblioteka imeni Lenina, där många läkare och forskare hade slagit sig ner. Eller den gigantiska bunkern i närheten av Taganskaja, Hansans hemliga vetenskapsstad.

Dessutom var Tulskaja knappast den första stationen som drabbats av epidemin. Tänk om någon redan lyckats stoppa den någonstans? Hur kan man ge upp hoppet om räddning så lättvindigt? undrade Homeros. Naturligtvis hade han, som bärare av sjukdomens tidsinställda bomb, sina egna själviska intressen. Med förnuftet hade han nästan accepterat den nära förestående döden, men hans instinkter gjorde uppror och krävde att han sökte efter en utväg. Om han fann ett sätt att rädda Tulskaja så skulle han både skydda sin hemstation och själv komma undan med livet i behåll…

Men Hunter menade uppenbarligen att det inte fanns något botemedel mot sjukdomen. Efter bara några ord med väktarna vid Tulskaja dömde han alla invånare till döden och utsåg sig själv till verkställare av sitt eget domslut. Han hade vilsefört Sveastopolskajas ledning med sin skröna om banditerna, påtvingat den sitt beslut och var nu i färd med att omsätta det i verklighet: att utlämna Tulskaja åt elden.

Eller visste han något om händelserna på stationen som vände upp och ner på alltihop? Något okänt för både Homeros och signalisten som tappade sin dagbok på Nachimovskij…

Skannat med CamScanner

När brigadören var färdig med liken lossade han sin fältflaska från bältet och tömde den till botten. Vad fanns det i flaskan – sprit? Behövde han alkoholen för att få bort eftersmaken? Njöt han av ögonblicket eller försökte han glömma och dränka något i sprit?

★

För Sasja var den bolmande gamla dressinen som tidsmaskinen i sagorna som fadern emellanåt hade roat henne med. Den inte bara transporterade henne från Kolomenskaja till Avtozavodskaja, utan förpassade henne från nutiden till det förgångna – även om livet i stensäcken, detta maskformiga bihang i rummet och tiden, knappast förtjänade beteckningen »nutid« för någon annan än henne.

Hon mindes fortfarande förvisningen och färden till den andra sidan: den gången satt fadern bunden bredvid henne, med ögonbindel och en tygtrasa i munnen. Hon var bara en liten flicka och grät hela vägen, och en av soldaterna i exekutionspatrullen hade format skuggfigurer med händerna i den gula ljusfläcken från dressinen i taket.

På andra sidan bron läste man upp domen för fadern: revolutionstribunalen hade benådat honom, dödsstraffet hade omvandlats till livstids förvisning. De knuffade ner honom på banvallen, kastade ner en kniv, en automatkarbin med reservmagasin och en gammal gasmask, sedan lyfte de ner Sasja. Soldaten som hade visat henne skuggsniglar och skugghundar vinkade hejdå.

Fanns han bland männen som sköts i dag?

Känslan av att andas främmande luft förstärktes när hon

Skannat med CamScanner

tog på sig gasmasken som de hade tagit från en av kropparna. För varje litet steg på hennes väg fick någon plikta med sitt liv. Antagligen hade den skallige knäppt dem ändå, men Sasja var en medbrottsling genom sin blotta närvaro.

Att fadern inte ville återvända till hemstationen berodde inte enbart på att han hade tröttnat på att kämpa. Han brukade säga att all förnedring och alla umbäranden inte vägde mer än ett enda människoliv, därför led han hellre själv än tillfogade andra någon skada. Sasja visste att vågskålen med liven som fadern hade på sitt samvete redan tippade betänkligt och att han helt enkelt försökte återställa balansen.

Fast den skallige hade ju kunnat ingripa tidigare, kanske genom att helt enkelt skrämma männen på dressinen med sin blotta uppenbarelse och avväpna dem utan ett skott, det var Sasja övertygad om. Ingen av männen var en jämbördig motståndare.

Varför gjorde han det?

★

Vägen till barndomsstationen var inte alls så lång som hon mindes den. Det hade inte ens gått tio minuter förrän man kunde ana ljus längre fram. Tillfarten till Avtozavodskaja var obevakad, uppenbarligen förlitade sig invånarna på de stängda hermetiska portarna. Ett femtiotal meter före perrongen växlade den skallige ner och sa åt den gamle att sätta sig vid förarplatsen, medan han själv ställde sig bakom maskingeväret.

Nästan ljudlöst rullade dressinen långsamt in på stationen. Eller var det tiden som saktade in, för att Sasja under några

Skannat med CamScanner

korta ögonblick skulle hinna se allt och lägga minsta detalj på minnet?

Den dagen hade fadern beordrat sin adjutant att gömma henne tills allt var avgjort. Mannen hade fört henne till ett tjänsterum djupt inne i stationens buk, men till och med där inne hördes talkören av hundratals röster och adjutanten skyndade tillbaka för att hjälpa sin chef. Sasja sprang efter genom de tomma korridorerna, ut i stationssalen...

Nu gled de förbi perrongen och Sasja såg rymliga familjetält och gamla tågvagnar som byggts om till kontor. Småungar lekte kull, åldringar satt och språkade, allvarliga kvinnor ägnade sig åt vapenvård...

Men hon såg också sin far, i spetsen för en bräcklig kedja av sammanbitna, oroliga män som försökte hålla en stor, kokande folkhop i schack. Hon sprang fram till fadern, tryckte sig mot hans rygg. Förvånad vände han sig om, knuffade undan henne och gav adjutanten en örfil. Men det hade hänt något med honom. Truppen med höjda automatkarbiner som bara väntade på att ge eld fick order om reträtt. Det enda skottet avlossades i luften: fadern förklarade sig beredd att förhandla med revolutionärerna om en fredlig överlämning av stationen.

Fadern trodde att människan ibland får tecken.

Man behöver bara se dem och tyda dem rätt.

★

Men tiden hade inte saktat in för att Sasja skulle få en chans att återuppleva den sista dagen i sin barndom. Hon upptäckte de beväpnade männen som reste sig upp för att ta emot

Skannat med CamScanner

dressinen före sina följeslagare. Hon såg hur den skallige med en lättflytande rörelse dök upp bakom maskingeväret och siktade med den tunga, svarta pipan mot de överrumplade väktarna.

Hon hörde männen befalla att de skulle stoppa dressinen, och förstod: inom kort skulle det dö så många människor här att känslan av främmande luft skulle förfölja henne ner i graven. Men hon kunde fortfarande förhindra blodbadet, fortfarande rädda både männen, sig själv och ytterligare en människa från den onämnbara fasan.

Väktarna osäkrade sina karbiner, men för långsamt – den skallige stod redan beredd…

Sasja lydde sin första impuls.

Hon hoppade upp på brigadörens knotiga, hårda rygg, omfamnade honom bakifrån och slöt sina händer över hans bröst. Hunter ryckte till som av ett piskrapp, och hejdade sig… Även de skjutberedda väktarna stannade upp i sina rörelser.

Den gamle förstod direkt och tryckte gasen i botten.

Dressinen satte fart, spydde ut ett moln av svarta, stinkande avgaser och lämnade Avtozavodskaja bakom sig.

I det förgångna.

★

Under färden mot Paveletskaja var det ingen som sa ett ord. Hunter hade befriat sig från flickans oväntade omfamning som om han lossade på ett spänt järnband som hindrade honom från att andas fritt. De hade passerat den enda vaktposteringen i full fart, salvan som avlossades efter dem träffade taket över deras huvuden. Brigadören hann dra sin revolver

Skannat med CamScanner

och svara med tre ljuddämpade skott. En väktare träffades tydligen, de andra tog skydd bakom de små utsprången mellan tunnelsegmenten och klarade sig.

Det må jag säga, tänkte Homeros och sneglade på flickan som satt hopkrupen på dressinen. Han hade hoppats att det skulle uppstå en kärlekshistoria när den kvinnliga huvudpersonen dök upp, men nu utvecklades allting alldeles för snabbt, ja, så snabbt att det inte bara var omöjligt att hinna skriva ner alltihop utan också att förstå händelsernas innebörd.

Först när de körde in på Paveletskaja bromsade dressinen.

Den gamle hade varit här förut: stationen var som hämtad ur en skräckroman. I stället för de trista pelare som man annars fann på stationerna i Moskvametrons nybyggda ytterområden vilade Paveletskajas valv på en rad vida rundbågar, flera gånger högre än en människa. Och precis som så ofta är fallet i skräckromaner vilade en ovanlig förbannelse över Paveletskaja. Exakt klockan åtta på kvällen upphörde all aktivitet och den livliga stationen förvandlades till en spökstad. Av alla beskäftiga och durkdrivna invånare vågade bara en handfull våghalsar stanna på perrongen. Alla andra tog sina barn, husgeråd, proppfulla trunkar med varor, bänkar och liggstolar – och försvann.

Man drog sig tillbaka till den nästan en kilometer långa gångtunneln till Ringlinjen, där man satt och darrade hela natten medan Paveletskajas stationshall uppe på ytan intogs av fruktansvärda varelser. Insatta personer hävdade att stationsbyggnaden och dess omgivningar behärskades fullständigt av dessa varelser, och inte ens när de sov vågade andra djur komma i närheten. Paveletskajas invånare var helt utlämnade åt dem; andra stationer hade avspärrningar vid rull-

trapporna, men här saknades dessa och uppgången till ytan stod ständigt vidöppen.

Enligt Homeros fanns det knappast en mer olämplig plats att stanna och övernatta på, men Hunter tänkte tydligen annorlunda och parkerade dressinen längst bort i salen.

»Vi stannar här till i morgon. Sök upp ett nattläger«, sa han efter att ha tagit av sig gasmasken och gick sin väg. Flickan följde honom med blicken, sedan rullade hon ihop sig på dressinens hårda golv. Även den gamle gjorde det i möjligaste mån bekvämt för sig, slöt ögonen och försökte somna. Men förgäves: återigen kom han att tänka på smittan som han skulle föra med sig till friska stationer. Inte heller flickan kunde sova.

»Tack, förresten«, sa hon plötsligt. »Jag trodde att du var som han.«

»Det finns nog inga fler som han«, svarade Homeros.

»Är ni vänner?«

»Som hajen och lotsfisken.« Han log sorgset och tänkte att det var exakt på det viset. Visst var det Hunter som slukade människorna, men de blodiga slamsorna tillföll faktiskt honom.

»Vad menar du?« Hon satte sig upp.

»Dit han går, dit går också jag. Jag tror inte att jag skulle klara mig utan honom, och han... Nåja, kanske tänker han att jag håller honom ren. Fast egentligen är det ingen som vet vad han tänker.«

Flickan satte sig lite närmare.

»Varför skulle du inte klara dig utan honom?«

»Det känns som att så länge jag är med honom så får jag... inspiration«, försökte Homeros förklara.

»Vad betyder det?«

Skannat med CamScanner

»Ingivelse. Fast egentligen betyder det inandning.«

»Varför vill du andas in något sådant? Vad får du ut av det?«

Homeros ryckte på axlarna.

»Det är inte vad vi andas in. Det är vad som faller oss in.«

»Så länge du andas in döden kommer ingen att vilja beröra dina läppar. De kommer att skrämmas av liklukten.« Flickan tecknade något med fingret på det smutsiga golvet.

»När man har sett döden i vitögat börjar man fundera över en del saker«, försvarade sig Homeros.

»Du har inte rätt att döda så fort du måste tänka efter«, invände hon.

»Det gör jag inte heller«, svarade den gamle. »Jag står bara bredvid. Förresten är jag inte intresserad av döden. Inte bara... Jag ville att det skulle hända något i mitt liv, något som förändrade allting och inledde en ny fas. Jag ville ruskas om, bli klar i huvudet.«

»Har du haft det svårt i livet?« undrade flickan.

»Snarare tråkigt. Vet du, när ena dagen är den andra lik, då flyger de förbi så snabbt att den sista inte tycks vara så långt borta«, försökte Homeros förklara. »Du börjar oroa dig för att du inte ska hinna med allt du vill göra. Och varenda dag fylls med tusentals småsaker, när en är avklarad hinner du knappt hämta andan förrän det är dags att påbörja nästa. Till slut har du varken ork eller tid att göra något viktigt. Du tänker: Äsch, jag gör det i morgon. Men morgondagen kommer aldrig, det är alltid samma ändlösa i dag.«

»Har du sett många stationer?« Hon verkade inte riktigt höra på.

»Jag vet inte«, svarade han förvirrat. »Allihop, tror jag.«

»Och jag bara två«, suckade flickan. »Först bodde jag och

Skannat med CamScanner

pappa på Avtozavodskaja, sedan fördrev man oss till Kolomenskaja. Jag har alltid velat se åtminstone en till. Fast den här känns konstig.« Hon svepte med blicken över raden av rundbågar. »Som tusen ingångar, men inga väggar mellan dem. Alla står öppna för mig, fast jag vågar inte gå in dem. Jag är rädd.«

»Så det var din far? Den andre...« Homeros tvekade. »Dödade man honom?«

Flickan försvann in i sitt snäckskal igen och teg en stund innan hon svarade.

»Ja.«

Homeros fattade mod.

»Stanna med oss. Jag ska prata med Hunter, han har nog ingenting emot det. Jag säger att jag behöver dig för att...« Han slog ut med armarna, eftersom han inte visste hur han skulle förklara för flickan att det var hon som skulle inspirera honom till romanen.

»Säg att *han* behöver mig«, sa Sasja, hoppade ner på banvallen och släntrade bort från dressinen med en nyfiken blick på varje rundbåge som hon passerade.

Homeros såg på flickan. En enda blick från henne hade fått Hunter att tänka om, helt självklart hade hon kastat sig över honom och förhindrat ännu ett massmord. Hade hon brutit igenom hans pansar och kommit åt hans mjuka kärna? Eller behövde han henne verkligen till något? Snarare det senare: enbart tanken att brigadören skulle kunna ha svaga punkter, som gjorde honom om inte sårbar så i alla fall känslig, fann Homeros fullständigt befängd.

★

Skannat med CamScanner

Homeros kunde inte somna. Trots att han hade bytt ut den kvävande, svarta gasmasken mot ett lättare andningsskydd var det fortfarande svårt att andas och trycket mot tinningarna hade inte släppt.

Sina tillhörigheter hade Homeros lämnat kvar i tunneln. Med ett stycke grå tvål tvättade han bort smutsen med grumligt vatten från en dunk och beslutade att alltid bära skyddsmask från och med nu. Vad mer kunde han göra för att skydda dem som var i hans närhet?

Ingenting. Verkligen ingenting, inte ens gå ut i tunneln och bli en hemlös luffare. Men närheten till döden försatte honom omedelbart över tjugo år tillbaka i tiden, då han just hade förlorat alla han älskade. Och detta gav hans planer en fördjupad betydelse.

Om det hade stått i hans makt skulle Homeros ha rest ett riktigt minnesmärke över dem alla. De hade förtjänat åtminstone en enkel gravsten. Fastän flera årtionden skilde dem åt i ålder hade de dött samma dag: hans fru, hans barn, hans föräldrar.

Därtill klasskamraterna, vännerna från yrkesskolan. Favoritskådespelarna och -musikerna. Och alla som den dagen fortfarande befann sig på jobbet eller redan hade kommit hem eller fastnat i en bilkö på halva vägen.

Alla som dog direkt, alla som under några långa dagar försökte överleva i den radioaktiva, halvt förstörda huvudstaden och knackade allt svagare på metrons igenbommade hermetiska portar. Alla som ögonblickligen pulveriserades i atomer, alla som svällde upp och förtärdes av strålsjuka.

De första spanarna som gick upp till ytan efter katastrofen led av sömnlöshet i flera veckor efteråt. Homeros hade träffat

Skannat med CamScanner

några av dem vid övergångsstationernas lägereldar, han såg dem i ögonen och märkte vilket outplånligt intryck staden hade gjort på dem: Gatorna liknade frusna floder, som översvämmats av döda fiskar. Tusentals strandsatta bilar med döda passagerare proppade igen Moskvas huvudgator och motorleder. Döda kroppar överallt. Och innan staden hade fått nya herrar fanns det ingen som tog hand om dem.

Spanarna undvek skolor och daghem för att skona sig själva. Det räckte att man råkade möta de stelnade blickarna genom det smutsiga fönstret till baksätet på en familjebil för att man skulle förlora förståndet.

Miljarder liv hade i ett slag avbrutits. Miljarder tankar förblivit outtalade, miljarder drömmar oförverkligade, miljarder kränkningar oförlåtna. Nikolajs yngste hade tjatat om ett stort paket med färgpennor, dottern oroade sig för träningen i konståkning och strax före läggdags hade hans fru föreslagit en kort semester vid havet på tu man hand.

När han insåg att dessa små önskningar och viljeyttringar hade blivit deras sista framstod de plötsligt som oerhört viktiga.

Helst hade Homeros graverat en minnesplakett över var och en, men även ett epitafium på mänsklighetens gigantiska familjegrav vore vackert. Nu, när han själv knappt hade någon tid kvar i livet, trodde han att han kunde finna de rätta orden till ett sådant.

Han visste fortfarande inte i vilken ände han borde börja, men han kände att historien som utspelade sig inför hans ögon skulle rymma alla rastlösa själar, alla känslor och små korn av vetande som han noggrant samlat in, och även honom själv. Ämnet hade inte kunnat vara bättre.

Skannat med CamScanner

När morgonen grydde på ytan och handeln återupptogs här nere skulle han köpa en tom anteckningsbok och en kulspetspenna. Det brådskade: om han inte snabbt skrev ner en första skiss på romanen som skymtade likt en hägring i fjärran kunde den skingras, och vem visste hur länge han måste sitta på toppen av sanddynen och titta mot horisonten i hopp om att hans elfenbenstorn på nytt skulle resa sig ur det rörliga sandhavet och den vibrerande luften?

Kanske fanns det inte tid att vänta längre.

Flickan fick säga vad hon ville, det var blicken i evighetens tomma ögonhålor som tvingade honom att sätta fart, tänkte den gamle med ett leende. Sedan mindes han hennes välvda ögonbryn över det smutsiga ansiktet, hennes såriga läppar, hennes korta, halmblonda hår, och log på nytt.

På marknaden i morgon skulle han skaffa ännu en sak, tänkte Homeros ögonblicket innan han somnade.

★

Vid Paveletskaja var nätterna alltid oroliga. Skenet från de rykande facklorna dansade över de sotiga marmorväggarna, tunnlarna andades oroligt och det enda som hördes var några människors viskande samtal vid rulltrappans fot. Stationen spelade död i hopp om att de vilda rovdjuren på ytan inte var lystna på as.

Men ibland upptäckte de mest nyfikna – eller desperata – schaktet som ledde ner i djupet, uppfattade lukten av färsk svett, hörde hjärtslagen, förnam det varma blodet som strömmade i ådrorna. Och gick ner.

Homeros hade äntligen slumrat till och de upprörda röster-

na från andra sidan perrongen trängde endast med svårighet och förvrängt in i hans medvetande. Men plötsligt vaknade han av knattret från ett maskingevär. Den gamle kom genast på benen och famlade efter sitt vapen på dressinens golv.

Till den öronbedövande salvan sällade sig strax några automatkarbiner; i vaktmanskapets varningsrop hördes ren fasa. Och vem de än besköt verkade kulorna inte tillfoga denne någon skada, för nu var det inte längre fråga om riktad eld mot ett rörligt mål utan om kaotisk skottlossning, och uppenbarligen handlade det bara om att försöka rädda sitt eget skinn.

Homeros hittade sin kalasjnikov, men vågade inte gå ut på perrongen; med nöd och näppe övervann han impulsen att starta motorn och köra bort från stationen – vart som helst. Han stannade på dressinen och sträckte på halsen för att få överblick över stridsplatsen genom pelarraden.

Plötsligt avbröts väktarnas skrik och svordomar av ett genomträngande tjut på överraskande kort avstånd från dressinen. Maskingeväret hade hakat upp sig, någon stämde upp ett förfärligt skrik och tystnade lika snabbt, som om han hade fått huvudet avhugget. På nytt knattrade maskingeväret i gång, men bara stötvis och med enstaka skott. Tjutet upprepades – nu lite längre bort... Och med ens besvarades varelsens vrål av ett eko – precis i närheten av dressinen.

Homeros räknade till tio och startade motorn med darrande händer: snart, snart måste hans följeslagare komma tillbaka, sedan kunde han äntligen trycka gasen i botten... Dressinen skakade till, motorn gick i gång och började ryka, och plötsligt skymtade något mellan pelarna som rörde sig med ofattbar hastighet. Det försvann ur synfältet igen innan medvetandet hunnit skapa sig en bild av vad det kunde vara.

Skannat med CamScanner

Den gamle klamrade sig fast vid räcket, satte foten på gaspedalen och tog ett djupt andetag. Om de inte dök upp inom tio sekunder skulle han rivstarta och… Men utan att själv förstå varför hoppade han i stället ner på perrongen och höjde sin överflödiga karbin. Han ville väl helt enkelt förvissa sig om att han inte längre kunde hjälpa sina kamrater.

Han ställde sig bakom en pelare, lutade sig fram och kastade en blick in i mittgången…

Han ville skrika, men luften i lungorna räckte inte till ett skrik.

★

Sasja hade alltid vetat att världen var större än de båda stationerna som hon hade bott på, men hon hade aldrig kunnat föreställa sig att världen var så vacker. Ändå hade trista och tröstlösa Kolomenskaja framstått som ett ganska behagligt och tryggt ställe. Den rymliga, men kyliga Avtozavodskaja hade vänt dem ryggen, stött ut dem, och det skulle hon aldrig förlåta stationen.

Paveletskaja däremot var en helt ny bekantskap, och för varje minut blev Sasja allt mer förälskad i platsen. I de lätta, vida pelarna, de enorma, lockande rundbågarna, den ädla marmorn vars fina ådernät fick väggarna att framstå som en människas mjuka hud. Om Kolomenskaja var eländig, Avtozavodskaja grym, så var den här stationen helt enkelt vacker: med sin lekfulla, lättsinniga stil framstod Paveletskaja som en åldrad skönhet.

Här kan väl invånarna inte vara hårda och grymma? tänkte Sasja. Hade hon och fadern verkligen bara behövt passera

en enda fientlig station för att komma till en så magisk plats som denna? Hade han bara behövt leva ännu en dag för att fly från förvisningen och bli fri igen? Hon hade säkert kunnat övertala den skallige att låta dem båda följa med …

Litet längre fram fanns en lägereld, där vaktmanskapet satt och trängdes, en strålkastare palperade det höga taket, men Sasja drogs åt ett annat håll. Under alla år hade hon trott att hon bara behövde komma bort från Kolomenskaja och träffa andra människor för att bli lycklig. Men nu behövde hon bara en enda människa att dela sin hänförelse med, sin häpnad över att världen var så stor och sin förhoppning om att allt kunde ställas till rätta. Fast det var väl ingen som behövde henne, sedan kunde hon och den gamle säga vad de ville.

Så flickan gick åt andra hållet, mot ett förfallet metrotåg med krossade fönsterrutor och öppna dörrar som stod halvvägs in i den högra tunneln. Hon gick in och utforskade den första vagnen, den andra, den tredje – hoppande mellan dem. I den sista fann hon en mirakulöst välbevarad bänk som hon lade sig på. Hon såg sig omkring och fantiserade att tåget när som helst skulle sättas i rörelse och föra henne till nya stationer, ljusa och sorlande av människor. Men varken fantasin eller tron var tillräckligt starka för att få det tunga järnskrotet att röra sig ur fläcken. Det hade varit betydligt lättare med hennes gamla cykel.

Plötsligt brast bubblan: ett oväsen på perrongen fyllde vagnarna och nådde till slut Sasjas medvetande.

Var det redan dags igen?!

Hon kom på fötter och rusade ut ur vagnen.

★

Skannat med CamScanner

Väktarnas sönderslitna kroppar låg spridda överallt i salen, intill glaskabinen med den nu orörliga strålkastaren och runt den slocknade lägerelden. Tydligen hade soldaterna snabbt gett upp allt motstånd och sökt skydd i gångtunneln, men döden hade hunnit i fatt dem på halva vägen.

En naturvidrig figur stod böjd över ett av liken. På avstånd var det svårt att urskilja några detaljer, men Homeros såg slät, vit hud, en bred, muskulös nacke och otåligt vaggande, mångledade ben.

Slaget var förlorat.

Var höll Hunter hus? Den gamle tittade fram bakom pelaren igen och frös till is... Tio meter därifrån, lutande sig ut från en pelare, precis som Homeros, nästan som för att retas eller leka med honom, riktades ett mardrömslikt tryne mot honom. Från underläppen droppade blod, den tunga käken malde frenetiskt och under den låga pannan, där man förväntade sig att se ett par ögon, var det tomt, men detta hindrade uppenbarligen inte kräket från att röra sig och gå till angrepp.

Homeros ryggade tillbaka och tryckte på avtryckaren, men karbinen teg. Varelsen hoppade ut i salens mittgång och utstötte ett långt, öronbedövande vrål. I panik fumlade Homeros med säkringen som fastnat, men han visste att det redan var för sent.

Konstigt nog förlorade emellertid odjuret intresset för honom och vände sin uppmärksamhet mot perrongkanten. Homeros svängde runt och följde dess blinda blick, och för ett ögonblick upphörde hans hjärta att slå.

Där stod flickan utan att veta vart hon skulle ta vägen.

» Spring! « ville Homeros vråla, men skriket fastnade i halsen.

Skannat med CamScanner

Den vita mardrömsgestalten gjorde ett språng på flera meter och landade rakt framför Sasja. Hon drog fram en kniv, som kanske dög till matlagning men inte till strid, och gjorde ett varnande utfall med klingan. Odjuret svarade med att klippa till flickan med ena framtassen, hon föll till golvet och tappade kniven som for i väg några meter.

Homeros hoppade upp på dressinen, men utan en tanke på att fly. Flämtande vred han på maskingeväret och försökte få korn på den dansande vita silhuetten. Omöjligt: odjuret stod alldeles för nära flickan. På några få minuter hade det dödat väktarna, som ändå kunde bjuda motstånd, och nu verkade det vilja roa sig med de återstående hjälplösa varelserna innan det gjorde slut på dem.

Så böjde sig odjuret över Sajsa och skymde sikten för den gamle. Slet det inälvorna ur flickan, eller vad?

Med ens ryckte odjuret till, tog några stapplande steg bakåt, krafsade med klorna över en växande fläck på ryggen och vände sig om med ett vrål, redo att sluka den nye angriparen.

På ostadiga ben närmade sig Hunter. I ena handen höll han sin automatkarbin, den andra armen hängde slappt utmed sidan och det syntes att varje steg smärtade.

Brigadören avlossade en ny salva mot odjuret, som emellertid var häpnadsväckande tåligt; det vaggade bara till, återvann genast balansen och rusade framåt. Ammunitionen var slut, men genom en otrolig manöver lyckades Hunter spetsa odjuret genom buken med sin machete. Monstret föll rakt över mannen och begravde honom under sin tunga kropp, som hotade att både kväva brigadören och knäcka benen i hans kropp.

Som för att släcka allt hopp anslöt sig ännu ett odjur. Det

Skannat med CamScanner

hejdade sig vid sin artfrändes konvulsiviska kropp, stack en klo i den vita huden, som om det försökte väcka sin kamrat, och vände långsamt sitt ögonlösa tryne mot den gamle …

Homeros tog tillfället i akt. Maskingevärets grova kaliber slet sönder odjurets bål och krossade skallen, och när det hade stupat till golvet fortsatte kulorna att förvandla marmorplattorna på väggen till pulver. Den gamle behövde en stund innan hjärtat slutade bulta och krampen i fingrarna gått över.

Sedan blundade han, slet bort skyddsmasken och tog några djupa andetag av den kyliga luften som var mättad med doften av färskt blod. De båda hjältarna hade stupat, han var ensam kvar på slagfältet.

Hans bok var slut innan den ens hade börjat.

Skannat med CamScanner

X. EFTER DÖDEN

Vad lämnar de döda efter sig?

Vad blir kvar av var och en av oss?

Gravstenar faller, täcks av mossa, och efter några årtionden kan de graverade namnen på dem inte längre tydas.

Även i den gamla världen, när det fortfarande fanns de som kunde se efter gravarna, togs platserna över av nya döda. På besök kom endast de dödas barn eller föräldrar, mer sällan barnbarnen, nästan aldrig – barnbarnsbarnen.

Det som kallades »evig vila« innebar i storstäderna knappt femtio år innan kvarlevorna stördes: kanske för att skapa utrymme för fler gravar, kanske för att gräva upp kyrkogården och bygga bostadshus på platsen. Jorden hade blivit för liten för såväl de levande som de döda.

Femtio år, det var en lyx man kunde unna sig före jordens undergång. Men vem bryr sig om en ensam avliden när hela planeten ligger för döden? Ingen av metrons invånare förärades en begravning, ingen kunde hoppas att råttorna skulle skona dennes kropp.

Förr hade en människas kvarlevor ett existensberättigande så länge de levande mindes henne. Människan minns sina släktingar, sina vänner, sina arbetskamrater. Men hennes minne omfattar endast tre generationer. Omkring femtio år.

Med samma lätthet som vi glömmer bilden av vår farfarsfar eller skolkamrat kommer andra att förpassa även oss till det absoluta intet. Minnet av en människa kan visa sig mer långlivat än hennes stoft, men när den siste som minns oss försvinner upplöses även vi i tiden.

Fotografier – vem tar sådana nuförtiden? Hur många bevarades på den tiden då alla fortfarande fotograferade? Förr fanns ett litet reservat i slutet av de tjocka familjealbumen för gamla bilder, men knappt någon av de bläddrande visste med säkerhet vem det var som avbildades på de bleknande kopiorna. Hur som helst bör fotografier av döda betraktas som ett slags dödsmasker, inte som ett avtryck av deras själ medan de levde. Dessutom sönderfaller bilderna endast något långsammare än kropparna som är avbildade på dem.

Så vad återstår?

Barnen?

Homeros förde fingret genom stearinljusets låga. Han led ingen brist på argument – Ahmeds ord hemsökte honom fortfarande. Dömd till barnlöshet, berövad möjligheten att se sin familj leva vidare, kunde den gamle bara glömma den vägen till odödlighet.

På nytt grep han pennan.

De kan likna oss. Deras utseenden återspeglar våra egna drag i en förunderlig kombination med dragen hos den som vi älskade. I deras gester, deras mimik, igenkänner vi oss själva. Vänner säger att våra döttrar och söner är som kopior av oss, som tecknade efter samma mall. Och detta är på sätt och vis ett löfte om fortsatt liv efter vår egen bortgång.

Men ingen av oss är ju något original som kopiorna framställts efter, utan endast en chimär som till hälften består av vår mors och fars tankar och utseenden, precis som de i sin tur består av sina föräldrars hälfter. Är vi sålunda inte ett dugg originella, utan endast en oändlig blandning av pyttesmå mosaikstenar som existerar oberoende av oss och bildar miljarder slumpmässiga pannåer, som inte har något värde i sig och snart faller sönder?

Skannat med CamScanner

Bör vi alltså känna oss stolta när vi hos våra barn upptäcker ett drag eller en egenhet som vi betraktar som vår egen, när den i själva verket redan i en halv miljon år har färdats genom tusentals kroppar?
Blir det kvar något efter just mig när jag dör?

Homeros hade haft det svårare än många andra. Han avundades uppriktigt dem som trodde på ett liv efter detta. Själv brukade han alltid komma att tänka på Nachimovskij prospekt när samtalet kom in på döden. Kanske bestod han inte enbart av kött och blod, som förr eller senare skulle ätas upp och smältas av likätarna. Men även om han bestod av någonting mer, så existerade detta knappast oberoende av hans kropp.

Vad blev kvar av de egyptiska faraonerna? Av Greklands legendomspunna hjältar? Renässansens konstnärer? Blev det kvar något av dem – och existerar de i detta?
Vad för slags odödlighet återstår för en vanlig människa?

Homeros läste igenom det skrivna, funderade en stund, sedan rev han försiktigt ut sidorna ur häftet, knycklade ihop dem, lade dem på en järntallrik och tände på. Efter en minut återstod endast askan av tre timmars arbete.

★

Hon hade dött.

Det var så Sasja alltid hade föreställt sig döden: den sista ljuslågan slocknar, alla röster tystnar, kroppen domnar bort och det enda som återstår är evig svärta. Svärta och stillhet – skötet ur vilket människan kommer och oundvikligen ska

Skannat med CamScanner

återvända till. Sasja hade hört sagorna om paradiset och helvetet, men Infernot hade hon alltid uppfattat som fullständigt harmlöst. En evighet i absolut blindhet, dövhet och total passivitet fann hon hundra gånger värre än en kittel med kokande olja.

Men plötsligt tändes en darrande liten låga framför henne. Sasja sträckte sig efter den, men den var omöjlig att nå: den dansande ljusfläcken drog sig genast undan, närmade sig på nytt som för att retas, bara för att genast skynda därifrån, lika lekfullt som lockande. Hon förstod vad det var: en tunnelgnista.

När en människa dör i metron, hade hennes far berättat, irrar hennes själ omkring i en mörk labyrint av tunnlar som snart tar slut. Själen förstår inte att den inte längre är bunden till en kropp, att dess jordiska liv är över och nu måste irra omkring tills den någonstans i fjärran får syn på skenet från en spöklik gnista. Och då måste den skynda efter gnistan, ty den är sänd att leda själen till en plats där den finner ro. Men det händer också att gnistan förbarmar sig över själen och återbördar den till den förlorade kroppen. Om sådana människor brukar man viska att de har kommit tillbaka från den andra sidan, fast det vore riktigare att säga att mörkret släppte taget om dem.

Tunnelgnistan kallade på Sasja, envetet, och slutligen gav hon efter. Hon kände inte sina ben, men för att följa den undflyende gnistan räckte det att inte förlora den ur sikte, fixera den med blicken, som om man ville övertala och tämja den.

Sasja hade lyckats fånga gnistan som nu förde henne genom det ogenomträngliga mörkret, genom tunnellabyrinten som hon aldrig skulle ha hittat ut ur på egen hand, till den sista

Skannat med CamScanner

stationen på henne livs linje. Plötsligt syntes något där framme: hennes vägvisare lyste upp konturerna av ett avlägset rum, där någon väntade på henne.

»Sasja!« ropade en häpnadsväckande bekant röst, även om hon inte kunde minnas vem den tillhörde.

»Pappa?« frågade hon osäkert när hon tyckte sig känna igen förtrogna, ömsinta toner i den främmande timbren.

De var framme. Den spöklika tunnelgnistan stannade och förvandlades till en vanlig låga som hoppade över till veken på ett nästan utbrunnet stearinljus, där den satte sig till rätta likt en katt som just återvänt från en liten promenad.

En sval, valkig handflata lade sig över hennes hand. Långsamt och ångestfyllt slet Sasja blicken från lågan – hon fruktade att sjunka till botten igen. Knappt hade hon vaknat förrän hon genomfors av smärta i underarmen, och den skadade tinningen började bulta. Ur mörkret flöt det upp några enkla regementsmöbler: ett par stolar, ett nattduksbord... Själv låg hon på en riktig brits, så mjuk att hon inte ens kände sin rygg. Det var som om kroppen återvände bit för bit, inte hela på en gång.

»Sasja?« upprepade rösten.

Hon tittade upp på den talande och drog hastigt undan handen. På hennes bädd satt den gamle, som hon hade åkt med på dressinen. I hans beröring fanns inga anspråk eller oanständiga förväntningar, men hon skämdes över att hon hade förväxlat sin fars röst med en främlings, samtidigt som hon blev besviken över att tunnelgnistan inte hade fört henne till honom.

Den gamle log vänligt. Han verkade belåten över att hon hade vaknat igen. När Sasja tittade närmare såg hon en varm

Skannat med CamScanner

glimt i hans ögon, en glimt som hon dittills bara hade mött hos en enda människa. Inte konstigt att hon hade misstagit sig... Och plötsligt kände hon sig generad inför den gamle.

»Förlåt«, sa hon. I nästa ögonblick mindes hon de sista minuterna på Paveletskaja och reste sig med en häftig rörelse: »Hur är det med din vän?«

★

Tydligen kunde hon varken gråta eller skratta, kanske orkade hon helt enkelt inte. Tack och lov hade odjuret inte satt sina knivskarpa klor i flickan – tassen hade träffat med baksidan. Men det räckte för att hon skulle ligga medvetslös i ett dygn. Nu var hon utom fara, försäkrade läkaren. Sitt eget problem hade den gamle inte nämnt med ett ord.

Sasja – under hennes medvetslöshet hade Homeros vant sig vid att kalla henne vid namn – sjönk tillbaka och vilade huvudet mot kudden. Själv återvände han till bordet, där en uppslagen, enkel anteckningsbok på nittiosex sidor väntade. Han snurrade pennan mellan fingrarna och fortsatte där han slutat när han blev avbruten av den febriga flickans uppvaknande.

Den här gången dröjde karavanen så orimligt länge att man bara kunde dra en slutsats: något oförutsett hade hänt, något hemskt som varken de tungt beväpnade, härdade eskortsoldaterna eller de mångåriga, goda förbindelserna med Hansans ledning hade kunnat förhindra.

Alltihop hade varit mindre oroväckande om kommunikationen hade fungerat, men det var något fel på telefonlinjen till Hansan, förbindelsen hade brutits redan på måndagen och truppen som skickats ut för att reparera ledningen hade återvänt med ogjort ärende.

Homeros höjde blicken och ryckte till: flickan stod bakom honom och läste hans kråkfötter över axeln på honom. Det enda som höll henne på benen verkade vara nyfikenheten.

Generad vände den gamle anteckningsboken upp och ner.

»Är det därför du behöver inspiration?« frågade hon.

»Jag har precis börjat«, mumlade Homeros.

»Vad hände med karavanen?«

»Jag vet inte.« Han ritade en ram kring titeln. »Historien pågår fortfarande. Lägg dig nu, du behöver vila.«

»Det beror väl på dig hur boken slutar?« invände hon utan att röra sig ur fläcken.

»I den här boken beror ingenting på mig.« Homeros lade ner pennan på bordet. »Jag hittar inte på någonting, utan skriver helt enkelt ner allt som händer med mig.«

»I så fall beror ju allt på dig«, sa flickan eftertänksamt. »Kommer jag också att vara med i den?«

»Jag tänkte just be dig om lov«, log Homeros.

»Jag ska fundera på saken«, svarade hon allvarligt. »Varför skriver du den?«

Homeros reste sig för att inte behöva möta hennes blick. Redan efter deras förra samtal hade han insett att hennes ungdom och oerfarenhet gav ett missvisande intryck; tydligen räknades ett år som två på den besynnerliga stationen där de hade hittat henne. Hon svarade liksom inte på frågorna som han ställde, utan snarare på dem som förblev outtalade. Och själv frågade hon bara om sådant som han inte hade något svar på.

Dessutom: om han ville räkna med hennes uppriktighet – och hur skulle hon annars kunna bli hans hjältinna? – måste han själv vara ärlig tillbaka, inte dalta med henne utan berätta allt han tänkte.

Skannat med CamScanner

Han harklade sig.

»Jag vill att folk ska minnas mig. Mig och alla som stod mig nära. Att de ska få veta hur världen som jag älskade såg ut. Att de får höra det viktigaste av allt som jag har erfarit och förstått. Att mitt liv inte ska ha varit förgäves. Att jag ska lämna någonting efter mig.«

»Så du lägger in din själ i boken?« Hon lade huvudet på sned. »Men det är ju bara en anteckningsbok. Den kan brinna upp eller tappas bort.«

»En osäker förvaringsplats för en själ, inte sant?« Homeros suckade. »Nej, anteckningsboken behöver jag bara för att komma underfund med strukturen och för att inte glömma bort något viktigt innan historien är färdigskriven. Sedan räcker det att berätta den för några personer. Om allt går vägen behöver jag inte längre vare sig papper eller kropp.«

»Du har säkert sett mycket som det vore synd att glömma bort.« Flickan såg på honom. »Själv har jag ingenting som är värt att skrivas ner. Ta inte med mig i boken. Slösa inte papper på mig.«

»Men... du har ju allt framför dig!« började den gamle och avbröt sig genast: då skulle han inte längre vara med.

Flickan svarade inte och Homeros blev rädd att hon skulle sluta sig igen. Han sökte efter de rätta orden för att återvinna förtroendet, men trasslade bara in sig i sina egna tvivel.

»Så vad är det vackraste du minns?« frågade hon plötsligt. »Det allra, allra vackraste?«

Homeros tvekade. Det kändes konstigt att dela sitt innersta med en människa som han bara hade känt ett par dagar. Det här hade han inte ens anförtrott Jelena – som alltid tagit för givet att bilderna på väggen i deras lilla kammare före-

Skannat med CamScanner

ställde ett vanligt stadslandskap. Men skulle en flicka som tillbringat hela sitt liv i underjorden över huvud taget kunna förstå vad han sa?

Han beslutade att ta risken.

»Sommarregn«, sa han.

Sasja rynkade pannan och gjorde en lustig min.

»Vad är det för vackert med det?«

»Har du sett regn någon gång?«

»Nej.« Flickan ruskade på huvudet. »Pappa förbjöd mig att gå upp. Ändå smet jag ut ett par gånger, men gillade det inte alls. Det är läskigt att inte ha väggar omkring sig.« Sedan förklarade hon – för säkerhets skull: »Regn, det är när det kommer vatten uppifrån.«

Men Homeros hade slutat att lyssna. Återigen mindes han den avlägsna dagen; likt ett medium som ställer sin kropp till den frammanade andens förfogande blev hans blick tom och han började berätta, berätta…

»Hela månaden hade varit torr och het. Min fru var gravid och hade alltid lidit av astma, och nu den här hettan… På förlossningskliniken fanns det bara en enda fläkt, och hon klagade hela tiden över att det var så kvavt. Jag kunde knappt andas själv, så jag led verkligen med henne. Och läget var allvarligt: vi hade försökt få barn i åratal utan att lyckas och nu varnade läkarna för dödfödsel. Min fru låg inne för observation, fast det hade varit bättre att vara hemma. Hon hade gått över tiden, men värkarna kom inte. Jag kunde ju inte be om ledigt varenda dag. Någon hade sagt att ett barn kan dö om man bär det för länge. Jag var utom mig av oro och så fort jag var färdig med arbetet skyndade jag till kliniken. I tunnlarna var det ingen mottagning, så på varje station kollade jag om

Skannat med CamScanner

jag hade några missade samtal. Och plötsligt får jag ett meddelande från läkaren: ›Ring mig genast.‹ Innan jag hade hittat en lugn plats hade jag hunnit begrava både fru och barn, min idiot. Jag befarade det värsta…«

Homeros tystnade som för att minnas tonen i telefonen. Flickan avbröt honom inte, hon väntade med sina frågor.

»En röst svarar och säger: Grattis, det blev en pojke. Nu låter det så enkelt: ›Det blev en pojke.‹ Min fru återvände alltså från de döda, och till på köpet med detta lilla mirakel… Jag sprang upp ur metron – det regnade ute. Ett svalt sommarregn. Luften kändes plötsligt så lätt och klar. Det var som om staden hade legat under en tjock plastfolie, som med ens slitits bort. Bladen skimrade, himlen var öppen igen och husen var renskurade. Jag sprang längs Tverskajagatan till blomsterstånden och grät av lycka. Jag hade ett paraply, men slog inte upp det, jag ville bli våt, jag ville känna regnet i ansiktet. Nu kan jag inte förklara det… Det var som om det inte bara hade fötts ett barn, även jag kände mig pånyttfödd och såg världen med nya ögon. Den *var* också ny, som om man just hade kapat navelsträngen och badat den för första gången. Och nu var allting nytt och allt som gått fel, allt som var dåligt, kunde rättas till. Hädanefter hade jag två liv. Det som jag inte hann uträtta kunde min son göra. Allt låg fortfarande framför oss. För oss alla…«

Den gamle tystnade när han såg de höga Stalinskraporna svepas in i det skira aftondiset, han gick upp i det livliga larmet på Tverskajagatan, andades in den söta, avgashaltiga luften och vände med slutna ögon sitt ansikte mot sommarregnet. När han vaknade upp ur sina drömmar tindrade fortfarande små regndroppar på kinderna och i ögonvrårna, som ett bevis

Skannat med CamScanner

på tidsresan tillbaka till den dagen. Hastigt torkade han bort dem med ärmen.

»Vet du«, flickan var inte mindre förlägen än Homeros, »regn kan nog vara vackert. Jag har bara inga minnen av det slaget. Kanske kommer jag att minnas genom dig? Och om du vill« – hon log mot honom – »får du ta med mig i din bok. Någon måste ju ta ansvar för hur alltihop slutar.«

★

»Det är alldeles för tidigt«, invände läkaren strängt.

Sasja kunde inte förklara hur viktigt det var att hon fick lämna sjukbädden. Hon samlade luft för ännu ett argument, men lät det bero, gjorde en avvärjande gest med handen och vände sig bort.

»Ni måste ha tålamod. Men eftersom ni redan är på benen och uppenbarligen mår bra, så kan ni ta en liten promenad.« Läkaren lade ner sina instrument i en plastpåse och räckte den gamle handen. »Jag tittar in om ett par timmar. Stationsledningen har gett order om bästa behandling. Som ni förstår har vi en hel del att tacka er för.«

Homeros lade en fläckig soldatjacka över axlarna på Sasja som följde efter läkaren genom sjukhuskorridoren, förbi sjuksalar och rader av rum, fulla av bord och britsar, sedan uppför två trappor och genom en oansenlig, låg dörr – och ut i den väldiga, avlånga stationssalen. Sasja hejdade sig på tröskeln och stod där en stund, rädd för att gå vidare. Hon hade aldrig sett så många människor på en och samma gång förut, nej, hon hade inte ens kunnat föreställa sig att det fanns så många levande människor.

Skannat med CamScanner

Tusentals ansikten – utan masker! Och så olika … Här fanns människor i alla åldrar, från skröpliga åldringar till spädbarn. Mängder av män: skäggiga, rakade, högresta och kortvuxna, tärda och slitna, muskulösa och starka. Sårade i strid eller med medfödda lyten, ofattbart vackra eller fula till det yttre, men med en gåtfull utstrålning. Och inte färre kvinnor: breda om baken, rödlätta försäljerskor i hucklen och vadmalsjackor, eller finlemmade, bleka flickor i modemedvetna kläder och massor av halsband.

Skulle de se att Sasja var – annorlunda? Skulle hon kunna smälta in i massan och låtsas att hon var som alla andra, eller skulle de kasta sig över henne som en hord råttor och sätta tänderna i henne som i en främmande albinoråtta? Först kändes det som om alla glodde på henne, och varje gång hon råkade möta en blick blev hon generad. Men efter en liten stund hade hon vant sig: somliga såg fientligt på henne, andra nyfiket, ytterligare andra lite för påträngande, men de flesta visade inget intresse alls. De bara svepte med blicken förbi Sasja och fortsatte framåt utan att ta någon notis om henne.

Det var som om de förströdda, suddiga blickarna var oljan som smorde kugghjulen i den hektiska människomaskinen. Om man skulle intressera sig för varandra skulle friktionen bli för stor och hela mekanismen skära ihop och stanna.

Det krävdes ingen förklädnad eller ny frisyr för att bli en del av massan. Man behövde bara undvika att se de andra för djupt i ögonen och titta bort efter en kort ögonkontakt. Insmord i den påbjudna likgiltigheten kunde Sasja obehindrat flyta fram mellan stationens invånare som ständigt var i rörelse och grep in i varandra.

Under de första minuterna hade den kokande brygden av

Skannat med CamScanner

mänskliga lukter invaderat hennes sinne, men snart hade hon vant sig och lärt sig att skilja mellan viktigt och oviktigt. Trots de smutsiga kropparnas sura stank uppfattade hon även lockande, ungdomliga dofter, emellanåt kom en angenäm våg genom mängden – en parfymerad kvinna hade passerat. Lukterna blandades med ångorna från grillat kött och stanken av sopor. Kort sagt, för Sasja luktade gångtunneln mellan Paveletskajas båda stationshallar som livet självt, och ju mer hon insöp dofterna, desto ljuvligare fann hon dem.

För att utforska den långa gångtunneln hade hon säkert behövt en hel månad på sig. Här fanns allt man kunde tänka sig… Stånd med smycken, tillverkade av gula små metallringar med graveringar, som hon hade kunnat titta på i timmar; enorma bokbord, som rymde fler hemliga kunskaper än hon någonsin skulle kunna minnas.

En försäljare i ett stånd med skylten BLOMMOR lockade flanörerna med ett stort urval av gratulationskort med fotografier av olika blomsterarrangemang. Som barn hade Sasja fått ett sådant en gång, men vad många det fanns här!

Spädbarn vid sina mammors bröst, småpojkar som lekte med riktiga katter. Förälskade par som gav varandra kärleksfulla blickar och andra som kom gående hand i hand.

Och män som försökte tafsa på henne.

Visst hade hon kunnat tolka uppmärksamheten som gästvänlighet eller en önskan att sälja något till henne, men de hade ett tonfall som hon inte alls gillade. Vad var de egentligen ute efter? Var det kanske ont om kvinnor här? Det fanns ju till och med riktiga skönheter; invirade i färggranna tyger liknade kvinnorna blommorna på gratulationskorten. Antagligen gjorde de sig bara lustiga på hennes bekostnad…

Skannat med CamScanner

Kunde hon väcka en mans intresse? Plötsligt greps hon av ett dittills okänt tvivel. Kanske hade hon missuppfattat alltihop... Hur kunde det vara annorlunda? En besynnerlig känsla spreds i magtrakten.

I ett försök att jaga bort sin oro gick hon ett nytt varv förbi marknadsstånden som dignade av alla möjliga varor – pansarvästar och prydnadsföremål, kläder och hushållsapparater – men hon hade förlorat intresset. Hennes funderingar överröstade den larmande massan och bilderna hon såg i sitt inre kändes verkligare än verkligheten omkring henne.

Var hon värd Hunters liv? Kunde hon döma honom efter allt som hade hänt? Och vilken betydelse hade hennes idiotiska funderingar nu? När hon inte längre kunde göra något för honom...

Plötsligt, innan Sasja hann förstå varför, skingrades alla tvivel och hjärtat slog lugnare. Hon lyssnade och uppfattade klangen av en avlägsen melodi, som trängde igenom sorlet i gången.

För Sasja, liksom för de flesta i metron, var musik liktydigt med moderns vaggvisor. Och med dem hade hon fått nöja sig i många år: fadern saknade gehör och gillade inte att sjunga, och vandringsmusikanter och andra artister hade inte varit välkomna på Avtozavodskaja. Väktarna som kraxade sina deprimerande soldatsånger runt lägerelden hade varken fått sina ostämda plywoodgitarrer eller Sasjas inre strängar att klinga.

Men detta var inget trist gitarrklinkande... Mest av allt påminde det om en ung kvinnas porlande, mjuka röst, ja, rent av en flickas, men det var ouppnåeliga toner för den mänskliga strupen och på samma gång onaturligt starkt. Sasja hade aldrig hört något liknande.

Skannat med CamScanner

Det obekanta instrumentets sång förhäxade de förbipasserande, lyfte upp och förde dem oändligt långt bort, till världar som var okända för alla som hade fötts i metron. Musiken fick människorna att drömma och tro att allt var möjligt. Den väckte en grumlig längtan och lovade genast att stilla den. Musiken ingav Sasja en känsla av välbefinnande, som om hon plötsligt hade kommit till en gudsförgäten station och funnit en lampa i vars sken hon kunde finna en utväg.

★

Hon stod utanför en vapensmeds tält och där fanns en plywoodskiva med olika knivmodeller – allt från små fickknivar till livsfarliga, långa dolkar. Sasja såg som förtrollad på klingorna.

Inom henne rasade en strid. Hon hade fått en lika enkel som lockande idé. Den gamle hade gett henne en handfull patroner, precis så att det räckte till den svarta kniven med den tandade eggen – ett brett, skarpslipat vapen som var perfekt för hennes plan.

En minut senare hade Sasja övervunnit sin tvekan och fattat ett beslut. Inköpet gömde hon i snickarbyxornas bröstficka – närmast det ställe vars smärta hon ville bedöva. När hon återvände till sjukstationen hade hon glömt både soldatjackans tyngd och värken i tinningarna.

Folkmassan var huvudet högre än henne, därför såg hon inte den avlägsne musikern som frambringade de underbara tonerna. Men melodin försökte fortfarande jaga efter henne för att övertala henne att vända om, att låta bli.

Förgäves.

Skannat med CamScanner

★

Det knackade på dörren igen.

Med ett stön reste sig Homeros från knästående, torkade av munnen med ärmen och drog i kedjan till spolningen. På jackans smutsgröna tyg syntes rödbruna fläckar. Det var femte gången på ett dygn som han kräktes, trots att han knappt hade ätit något.

Symptomen kunde ha olika orsaker, intalade han sig själv. Varför skulle det nödvändigtvis vara ett påskyndat sjukdomsförlopp? Kanske berodde det bara på att...

»Kan ni skynda på därinne?!« klagade en otålig kvinnoröst.

Herregud! Hade han tagit fel dörr i brådskan? Homeros gnuggade den smutsiga ärmen mot sitt svettiga ansikte, satte upp en orubblig min och sköt regeln åt sidan.

»Suput!« En välklädd kvinna knuffade undan honom och slängde igen dörren bakom sig.

Än sen? tänkte Homeros. Bara bra om hon tar mig för ett fyllo... Han gick fram till spegeln över tvättfatet och lutade pannan mot den. Han hade knappt hunnit hämta andan förrän han såg hur glaset immades. Han blev förskräckt: han hade glömt att sätta på munskyddet och nu hängde det under hakan. Kvickt satte han det för munnen och slöt ögonen på nytt. Nej, det var omöjligt att hela tiden tänka på att inte smitta människorna som kom i hans väg. Det fanns inte längre någon återvändo: om han var infekterad – ifall han nu inte misstolkade symptomen – så var hela stationen dömd till döden. Inklusive den här kvinnan, vars enda skuld bestod i att hon hade blivit kissnödig vid fel tillfälle. Vad skulle hon göra om han berättade att hon hade högst en månad kvar att leva?

Skannat med CamScanner

Så dumt, tänkte Homeros, så fruktansvärt dumt och dåraktigt. Han som hade drömt om att föreviga alla han mött under sin levnads bana, i stället hade han blivit en dödsängel – löjlig, skallig och kraftlös. Man hade vingklippt och ringmärkt honom, sedan fick han trettio dagar på sig att äntligen komma till skott.

Straffades han för sin självgodhet, för sin stolthet?

Nej, han kunde inte tiga längre om det här. Och det fanns bara en människa i världen som han kunde anförtro sig åt. Han kunde ändå inte lura henne så länge och det var betydligt lättare för båda om han spelade med öppna kort.

På ostadiga ben styrde han stegen mot sjukstationen.

Rummet fanns längst bort i korridoren och vanligtvis satt en sjuksyster utanför, men nu var stolen tom och genom dörrspringan hördes svaga rosslingar. Enskilda ord gick att urskilja, men trots att Homeros stod länge och lyssnade kunde han inte sammanfoga dem till meningsfulla satser.

»Starkare… kämpa… måste… kan fortfarande… motstånd… minnas… måste gå… misstag… dömda… men ännu…«

Orden övergick i ett kvidande, som om smärtan blev outhärdlig och hindrade talaren från att samla sina splittrade tankar.

Homeros klev in i rummet.

Medvetslös på en brits med skrynkliga, fuktiga lakan låg Hunter. Förbandet kring huvudet hade glidit ner över ögonen, de insjunkna kinderna täcktes av svettpärlor, den orakade hakan hängde slappt. Den breda bringan höjdes och sänktes ansträngt som en blåsbälg vilken höll elden vid liv i den alltför stora kroppen.

Skannat med CamScanner

Vid huvudändan, med ryggen mot Homeros, stod flickan med de smala händerna bakom ryggen. Det dröjde ett ögonblick innan Homeros såg föremålet som nästan försvann mot snickarbyxornas mörka tyg – en svart dolk som hon höll i ett krampaktigt grepp.

★

En tonsignal.

En till. Och ytterligare en.

Ettusentvåhundratrettiofem. Ettusentvåhundratrettiosex. Ettusentvåhundratrettiosju.

Artiom räknade inte tonsignalerna för att rättfärdiga sig inför chefen. Nej, det var nödvändigt för att känna att han kom någonvart. Om han avlägsnade sig från den punkt där han började räkna så innebar detta att han för varje tonsignal kom allt närmare den punkt där detta vansinne skulle ta slut.

Självbedrägeri? Säkert. Men att bara lyssna till tonsignalerna och veta att de aldrig skulle upphöra vore fullständigt outhärdligt, trots att han till en början, vid sitt första pass, rentav hade tyckt om det: likt en metronom hade signalerna bringat ordning i tankarnas kakofoni, tömt hans huvud och lugnat de galopperande hjärtslagen.

Men de upphackade minuterna var så förvillande lika varandra att Artiom började känna att han hade fastnat i en tidsfälla som han inte skulle ta sig ur förrän signalerna upphörde. På medeltiden fanns en sådan tortyr: man klädde av den anklagade och placerade honom under ett fat, ur vilket det droppade vatten på hans huvud och sakta men säkert drev stackaren till vansinne. Där sträckbänken misslyckades gav vanligt vatten fantastiska resultat.

Bunden vid telefonen hade Artiom inte rätt att avlägsna sig ens en sekund. Under hela passet försökte han låta bli att dricka för att ett trängande behov inte skulle distrahera honom från tonsignalerna. Dagen innan hade han inte uthärdat, så han smög ut ur rummet, sprang till toaletten och skyndade sig genast tillbaka. Han hörde det redan på tröskeln och fick kalla kårar längs ryggraden: takten var en annan, tonsignalerna kom snabbare än förut. Han visste alldeles utmärkt att det bara kunde betyda en sak: ögonblicket som han hade väntat så länge på hade inträffat när han inte var på plats. Vettskrämd vände han sig mot dörren för att se efter om någon hade märkt det, sedan slog han numret på nytt och tryckte luren mot örat.

Apparaten klickade till och tonsignalerna började om från början, i den vanliga takten. Sedan dess hade upptagettonen inte hörts igen, inte heller hade någon svarat i den andra änden. Men lägga på luren vågade Artiom ändå inte göra, bara snabbt flytta den från det ena svettiga örat till det andra, angelägen om att inte tappa räkningen.

Han hade inte underrättat ledningen om incidenten, och nu var han inte ens säker på att han hade hört rätt. Man hade beordrat honom att ringa, och sedan en vecka tillbaka levde han för detta enkla uppdrag. Minsta förseelse och han skulle ställas inför tribunalen, där man inte gjorde skillnad på misstag och sabotage.

Tack vare telefonen visste Artiom exakt hur långt tid det var kvar på passet. Han hade ingen klocka, men chefen hade berättat att tonsignalen upprepades var femte sekund. Tolv signaler var en minut, sjuhundratjugo – en timme, trettontusensexhundraåttio – ett pass. Likt små sandkorn rann de från

Skannat med CamScanner

en gigantisk glaskolv till en annan, som verkade sakna botten. Och i den smala halsen mellan de båda osynliga kärlen satt Artiom och avlyssnade tiden.

Luren vågade han inte lägga på, men enbart för att chefen när som helst kunde dyka upp för inspektion. Annars... kändes uppdraget totalt meningslöst. I andra änden av ledningen fanns det uppenbarligen inte längre någon levande. När Artiom slöt ögonen såg han på nytt samma bild...

Han såg stationsledningens kontor, barrikaderat inifrån, och chefen som satt med ansiktet mot bordsskivan och makarovpistolen i handen. Naturligtvis kunde han inte höra telefonen med sitt sönderskjutna öra. Männen utanför hade inte lyckats slå in dörren, men genom skotthålen och dörrspringan trängde den gamla apparatens förtvivlade ringningar ut, kröp fram över perrongen, som var full av uppsvullna kroppar... En stund tidigare hade telefonen inte hörts i det öronbedövande larmet från massan, dånet av stövlar och barnens gråt, men nu stördes de dödas frid inte av några andra ljud. De långsamt slocknande nödströmsaggregaten lyste fortfarande upp scenen med sitt röda blinkljus.

En tonsignal.

Ännu en tonsignal.

Ettusenfemhundrasextiotre. Ettusenfemhundrasextiofyra.

Inget svar.

XI. GAVOR

»Avrapportera!«

Säga vad man ville, men han kunde konsten att överraska. I garnisonen berättades legender om kommendanten: som gammal legoknekt var han känd för sin skicklighet med hugg- och stickvapen och sin förmåga att gömma sig i mörkret. Förr i tiden, innan han slog sig ner på Sevastopolskaja, hade han på egen hand huggit ner hela gränsposteringar utanför fiendestationer genom att ta vara på minsta lilla misstag som vaktmanskapet begick.

Artiom for upp, klämde luren mot örat med axeln, gjorde honnör och slutade räkna tonsignaler, till sitt eget beklagande. Kommendanten gick fram till tjänstgöringslistan, tittade på sitt armbandsur, skrev klockslaget 9:22 intill datumet – tredje november, signerade och vände sig mot Artiom.

»Det är tyst«, rapporterade Artiom. »Jag menar, inget svar.«

»Inget svar?« Kommendanten malde med käkarna och vred på huvudet så att det knakade i halskotorna. »Det tror jag inte.«

»Vad tror ni inte?« undrade Artiom oroligt.

»Att sjukdomen har slagit ut Dobryninskaja så snabbt. Har epidemin nått Hansan? Kan du föreställa dig vad det innebär om Hansan är smittad?«

»Det vet vi ingenting om«, sa Artiom, »men det är förstås möjligt. Vi får ju ingen kontakt.«

Skannat med CamScanner

»Tänk om det bara är ledningarna som är skadade?« Kommendanten böjde sig fram, ruskade på huvudet och trummade med fingrarna mot bordet.

»Nej, det är inte som med basen.« Artiom nickade mot tunneln som ledde till Sevastopolskaja. »Där hörs det inte ett knyst i luren. Här kommer det åtminstone signaler. Tekniken fungerar.«

»Tydligen behöver basen oss inte längre. De sätter ju inte foten utanför porten. Eller så finns det helt enkelt inte längre någon bas. Och inte Dobryninskaja heller«, sa kommendanten lugnt. »Hör på, Popov… Om det inte är någon kvar där borta är det snart ute med oss alla. Ingen kommer och hjälper oss. Och då är karantänen fullständigt meningslös. Kanske borde vi strunta i den, eller vad tycker du?« På nytt malde han med käkarna.

»Absolut inte, karantänen är nödvändig!« utbrast Artiom bestört över chefens hädiska tanke. Men så mindes han kommendantens vana att skjuta desertörer i magen innan han läste upp domen för dem.

»Nödvändig…«, upprepade han eftertänksamt. »I dag har ytterligare tre insjuknat. Två stationsinvånare och en av våra. Och Aksionov har dött.«

»Aksionov?« Artiom svalde och slöt ögonen.

»Han krossade skallen mot rälsen«, fortsatte kommendanten lika lugnt som förut. »Uthärdade inte mer, sa han. Och han är inte den förste. Det måste göra förbannat ont om man hellre ställer sig på knä och försöker banka sönder skallen på sig själv, inte sant?«

»Jo.« Artiom kände sig plötsligt yr i huvudet.

»Hur mår du? Känner du dig svag?« frågade kommendan-

Skannat med CamScanner

ren bekymrat och riktade ficklampan mot hans ansikte. »Gapa. Säg aaah... Bravo. Fortsätt ringa nu, Popov, ring tills de svarar på Dobryninskaja, och se till att de säger att det finns ett vaccin hos Hansan och att deras sanitetsbrigader snart är här och räddar de friska. Och botar de sjuka. Så att vi inte behöver stanna för evigt i detta helvete utan får komma hem till våra fruar och familjer. Du till din Galja, jag till Aljona och Vera. Uppfattat, Popov?«

»Uppfattat.« Artiom knyckte på huvudet.

»Verkställ.«

★

Hans dolk hade gått av precis vid skaftet – den hade inte hållit för tyngden av besten som föll över honom. Klingan satt så djupt i odjurets kropp att det inte ens var lönt att försöka dra ut den. Och Hunter själv, som nästan slitits itu av klorna, låg medvetslös sedan nästan tre dygn tillbaka.

Sasja hade ingen möjlighet att hjälpa, men hon ville ändå besöka honom. För att tacka, åtminstone... även om han inte skulle höra det. Men läkarna släppte inte in flickan i sjuksalen, utan sa att den skadade först måste få vila ut ordentligt.

Hon förstod inte riktigt varför Hunter hade dödat männen på dressinen, men om det var för att rädda henne, så räckte det för att hon skulle tycka att det var rätt. Hon försökte verkligen tro att det förhöll sig på det viset, men lyckades inte riktigt. Antagligen fanns det en annan förklaring: han fann det kanske lättare att döda än att fråga.

Fast vid Paveletskaja var det en helt annan sak: han hade kommit till just hennes undsättning och rentav varit beredd

Skannat med CamScanner

att dö för hennes skull. Alltså hade hon inte misstagit sig – någonting höll på att hända mellan dem.

När han hade ropat efter henne där borta, på Kolomenskaja, väntade hon sig en kula, inte ett erbjudande att slå följe, och när hon lydigt vände sig om hade hon genast noterat en förändring hos honom, trots att hans frånstötande ansikte förblev lika stumt som vanligt. Det var något med hans ögon: plötsligt hade någon annan skymtat till bakom de orörliga svarta pupillerna. Någon som var nyfiken på henne.

Någon som hon nu hade sitt liv att tacka för.

Skulle hon kanske ge honom silverringen, med samma antydan som modern på sin tid? Tänk om Hunter inte skulle fatta vinken? Fast hur kunde hon annars tacka honom? Skänka honom en kniv som ersättning för den som gick sönder när han skyddade henne – det var det minsta hon kunde göra. När hon upplyst av denna enkla tanke stannade till utanför vapensmedens tält föreställde hon sig hur hon överräckte kniven och hur han såg på henne, vad han sa... Hon glömde rentav att hon därmed gav en mördare ett nytt vapen med vilket han skulle skära av halsen på folk.

I den här stunden var han ingen bandit i hennes ögon, utan en hjälte; ingen mördare, utan en krigare, och framför allt en man. Dessutom hade en grumlig, oreflekterad tanke börjat snurra i hennes huvud: tänk om han inte *ville* vakna igen sedan hans dolk hade gått av. Kanske om han fick en ny... som en amulett?

Så beslutade hon att köpa den.

Och nu, när Sasja stod vid hans brits och gömde gåvan bakom ryggen, hoppades hon att han skulle reagera på klingan eller åtminstone förnimma dess närvaro. Hunter vred sig i

Skannat med CamScanner

sängen, frustade och började mumla osammanhängande ord, men vaknade inte: mörkret höll honom i ett alltför hårt grepp.

Fortfarande hade Sasja inte uttalat hans namn, varken högt eller tyst för sig själv. Nu viskade hon det, sedan sa hon klart och tydligt:

»Hunter!«

Mannen lugnade sig och verkade lyssna, som om hennes röst nådde hans öra över stora avstånd som ett svagt eko, men han svarade inte. Sasja upprepade namnet, den här gången högre, med eftertryck. Hon tänkte inte sluta förrän han öppnade ögonen. Hon ville bli hans tunnelgnista.

I korridoren hördes ett förvånat utrop, sedan snabba fotsteg. Sasja gick kvickt ner på huk och lade kniven på det lilla bordet vid britsens huvudända.

»Den är till dig«, viskade hon i Hunters öra.

Hårda fingrar lade sig kring hennes hand i ett grepp som kunde ha krossat vartenda ben i den. Den skadade hade öppnat ögonen, men irrade förvirrat med blicken.

»Tack så mycket«, mumlade han.

Flickan försökte inte befria sig ur greppet.

»Vad gör du här?!« hördes plötsligt en röst.

En gänglig ung man i smutsig, vit rock dök upp och stack en spruta i armen på Hunter, som genast sjönk ihop. Sedan vände han sig mot Sasja och fräste mellan tänderna:

»Vad tar du dig till, människa?! I hans tillstånd... Läkaren har förbjudit...«

»Det är du som inte fattar! Han behöver något att klamra sig fast vid och era sprutor får honom bara att tappa greppet...«

Skannat med CamScanner

Sjukskötaren knuffade Sasja mot dörren, men hon hoppade undan, vände sig om och fixerade honom med sin blixtrande, vredgade blick.

»Låt mig slippa se dig här igen! Och vad är det här?« Sjukskötaren hade upptäckt kniven.

»Det är hans. Jag gav den till honom«, stammade Sasja. »Om det inte hade varit för honom … så skulle odjuren ha slitit mig i stycken.«

»Och mig sliter läkaren i stycken om han får reda på det här«, knorrade skötaren. »Seså, ut härifrån!«

Men Sasja dröjde kvar ytterligare en liten stund. Hon vände sig på nytt mot Hunter som hade somnat om och avslutade det hon ville ha sagt.

»Tack. För att du räddade mig.«

På väg ut ur salen hörde hon plötsligt en hes röst:

»Jag ville bara döda … monstret …«

Dörren slog igen rakt framför ansiktet på henne och nyckeln rasslade till i låset.

★

Kniven tjänade ett annat syfte, det förstod Homeros direkt. Det räckte med att höra hur flickan ropade på den feberyrande brigadören – på en gång uppfordrande, ömsint och medlidsamt. Först tänkte han lägga sig i, men ändrade sig och lämnade plats – här behövde han inte skydda någon. Det enda han kunde göra var att försvinna så snabbt som möjligt därifrån för att inte störa Sasja.

Vem vet, kanske hade hon rätt? På Nagatinskaja hade Hunter fullständigt glömt bort sina följeslagare och överlåtit dem

Skannat med CamScanner

åt de spöklika demonerna. Men den senaste striden på Paveletskaja … Betydde flickan något för brigadören, trots allt?

Försjunken i tankar släntrade Homeros fram genom korridoren mot sitt rum. En sjukskötare kom springande emot honom och stötte till honom med axeln, men det märkte han knappt. Det var dags att ge Sasja den lilla presenten som han hade köpt åt henne på marknaden. Antagligen skulle hon snart behöva den.

Han plockade fram ett litet paket ur byrålådan och vände det mellan fingrarna. Några minuter senare kom flickan instörtande i rummet – upprörd, förvirrad och ledsen. Hon satte sig på hans brits, drog upp benen under sig och stirrade in i hörnet. Homeros undrade om ovädret skulle bryta ut eller blåsa förbi. Sasja teg, började bita på naglarna. Det var dags att skrida till verket.

»Jag har en present till dig.« Den gamle kom fram och lade paketet på täcket bredvid flickan.

»Varför då?« utbrast hon, utan att krypa ur sitt skal.

»Ja, varför ger människor presenter till varandra?«

»För att betala för något«, svarade Sasja övertygat. »Som redan är gjort eller som man tänker be om senare.«

»Då kan vi säga att jag betalar för allt gott som du redan har gjort för mig«, log Homeros. »Mer kommer jag inte att be om.«

»Fast jag har ju inte gjort något«, invände flickan.

»Och hur är det med min bok?« Han låtsades bli sårad. »Jag har redan tagit med dig, därför måste vi göra upp – jag gillar inte att stå i skuld. Seså, öppna nu.«

»Jag tycker inte heller om att vara skyldig andra något«, sa Sasja och rev upp omslagspapperet. »Vad är det här? Åh!«

Skannat med CamScanner

I sin hand höll hon en röd plastskiva, en platt liten ask som kunde öppnas på mitten. En gång i tiden hade det varit en billig puderdosa, men de båda facken – för puder och rouge – var tomma sedan länge. Däremot var spegeln innanför locket i perfekt skick.

»Här syns man bättre än i en vattenpöl.« Sasja granskade roat sin egen spegelbild. »Varför vill du ge den här till mig?«

»Ibland är det nyttigt att se sig själv utifrån.« Homeros log. »Det hjälper dig att förstå dig själv lite bättre.«

»Vad borde jag förstå om mig själv?« Sasja var på sin vakt igen.

»Det finns de som aldrig har sett sin egen spegelbild och därför tror att de är någon annan i hela sitt liv. Inifrån kan det vara svårt att få syn på sig själv och det finns ingen som kan visa en. De fortsätter att leva ovetande tills de råkar hamna framför en spegel. Och till och med när de står där framför sin spegelbild händer det ofta att de inte tror att det är sig själva de ser.«

»Och vem är det jag ser i spegeln?« sa Sasja.

»Det får du berätta för mig.« Han lade armarna i kors över bröstet.

»Mig själv. Tja … en flicka.« För att förvissa sig om saken höll hon upp den lilla spegeln och såg på sig själv, än från den ena, än från den andra sidan.

»En ung kvinna«, korrigerade Homeros. »Och en ganska ovårdad sådan.«

Hon vred på sig en smula, kastade sedan en blick på Homeros, tydligen för att ställa en fråga, men ändrade sig, teg en stund, samlade mod och frågade slutligen den gamle:

»Är jag ful?«

Skannat med CamScanner

»Svårt att säga.« Homeros måste anstränga sig för att inte skratta. »Det syns inte för all smuts.«

»Är det därför?« Sasja höjde ögonbrynen. »Kan inte männen känna om en kvinna är vacker eller inte? Måste man visa och förklara allt för dem?«

»Mjo, så är det nog. Och det brukar kvinnor ofta utnyttja för att förvrida huvudet på oss«, log Homeros. »Lite smink kan göra underverk med ett ansikte. Men i ditt fall handlar det inte om att renovera ett porträtt utan snarare om en utgrävning. När bara hälen på en antik staty sticker upp ur jorden är det svårt att veta hur den ser ut. Även om den sannolikt är vacker«, tillade han snällt.

»Vad betyder ›antik‹?« Sasja anade en fälla.

»Gammal.« Homeros skrattade igen.

»Jag är ju bara sjutton!« protesterade hon.

»Det får vi allt se. Efter utgrävningen.«

Med ett outgrundligt ansiktsuttryck, som i själva verket bara var resultatet av att han försökte hålla sig för skratt, satte sig den gamle återigen vid bordet. Han slog upp anteckningsboken och började läsa sina anteckningar med en uppsyn som gradvis mörknade.

★

Ja, om någon någonsin skulle göra några utgrävningar. Av flickan, av honom själv och alla andra. Förr i tiden hade han funderat mycket på det här: Tänk om arkeologer om några tusen år skulle utforska gamla Moskvas ruiner och en dag upptäcka en av nedgångarna till de underjordiska labyrinterna... Antagligen skulle man mena att man hade funnit en gigantisk

Skannat med CamScanner

massgrav – ingen skulle väl komma på tanken att människor en gång i tiden hade levt i de mörka katakomberna. Den en gång högtstående kulturen, skulle de resonera, måste ha förfallit mot slutet av sin existens, eftersom man begravde sina hövdingar tillsammans med husgeråd, vapen, slavar och konkubiner.

I skrivboken återstod över åttio tomma sidor. Skulle han få plats med allt han hade att säga om de båda världarna: den som låg ovan jord och den som utgjordes av metron?

»Lyssnar du, eller?« Flickan ryckte i hans arm.

»Vad? Förlåt, jag tänkte på annat ...« Han torkade sig om pannan.

»Jag sa, är antika statyer verkligen vackra? Är det som folk tyckte var vackert förr i världen fortfarande vackert?«

»Jo.« Den gamle ryckte på axlarna.

»Och i morgon också?«

»Jag tror det. Om det finns någon kvar som kan uppskatta det.«

Sasja tystnade och tänkte efter; Homeros, som försjönk i sina egna inte alltför muntra funderingar, hade ingen brådska.

»Alltså existerar det ingen skönhet utan människan?« frågade hon till slut.

»Antagligen inte«, mumlade han. »Om ingen ser den ... Djur kan ju inte ...«

»Men om djuren skiljer sig från människan genom att de inte ser skillnaden på vackert och fult«, sa Sasja, »innebär det att människan inte kan existera utan skönhet?«

»Jo, visst kan hon det«, sa den gamle och nickade. »Det finns många som inte har något som helst behov av den.«

Flickan stack handen i fickan och tog fram ett besynnerligt föremål: en liten kvadrat av polyeten eller plast, med en teck-

Skannat med CamScanner

nad bild på ovansidan. Blygt och samtidigt stolt, som om hon röjde en stor skatt, räckte hon fram tingesten mot Homeros.

»Vad är det där?«

»Berätta du för mig.« Ett illmarigt leende syntes på hennes läppar.

»Då ska vi se...« Han tog försiktigt emot plastkvadraten, läste vad det stod på den och gav den tillbaka till flickan. »Det är en förpackning för tepåsar. Med en liten bild på.«

»En vacker bild«, korrigerade hon honom. »Om det inte hade varit för den så hade jag blivit... ett djur.«

Homeros såg på henne. Med ens kände han hur ögonen tårades och att han fick svårt att andas. Din sentimentala idiot! förbannade han sig själv. Sedan harklade han sig och suckade.

»Du har väl aldrig varit på ytan, i staden? Förutom häromdagen?«

»Än sen?« Sasja stoppade undan den lilla förpackningen. »Tänker du tala om för mig att det inte alls ser ut som på bilden? Att det där inte existerar längre? Det vet jag redan. Jag vet hur staden ser ut – husen, broarna, floden. Det är öde och hemskt.«

»Tvärtom«, invände Homeros. »Något vackrare än den här staden har jag inte sett. Det verkar som om du dömer hela metron utifrån ett par stationer. Hur ska jag beskriva det för dig? Byggnader högre än klippor. Avenyer där trafiken forsar fram som bergsbäckar. En himmel som aldrig slocknar, skimrande dimma... En äregirig, självupptagen stad – precis som varenda invånare i den. Galen, kaotisk. Resultatet av ett försök att förena ytterligheter, byggd utan några som helst planer. Inte en evig stad – för evigheten är kall och orörlig – men i gengäld så otroligt levande!« Han knöt nävarna, sedan

Skannat med CamScanner

vinkade han avvärjande med handen. »Det kan du inte förstå. Man måste ha sett staden med egna ögon …«

I detta ögonblick var han övertygad om att Sasja bara behövde gå upp till ytan för att se staden sådan som han just hade beskrivit den. Det slog honom inte att den nuvarande staden inte hade någonting med den gamla att göra.

★

På något vis hade Homeros lyckats utverka ett tillstånd, och nu släppte man in flickan i Hansan – under bevakning, som om man förde henne till galgen – och förde henne genom hela stationen till tjänsterummen där det fanns duschar.

Det enda som de båda Paveletskajastationerna hade gemensamt var namnet. De liknade två siamesiska systrar som hade separerats vid födseln, den ena hamnade i en rik familj medan den andra växte upp på en fattig mellanstation eller rentav i tunnlarna. En station var smutsig och sliten, men lätt och rymlig. På Ringstationen var det lågt i tak och den gjorde ett hunsat intryck, å andra sidan var den ordentligt upplyst och nästan blankpolerad, vilket genast avslöjade att den hade en effektiv och sparsam ledning. Vid den här tiden på dygnet var det inte många ute – de som inte arbetade föredrog tydligen den livliga tvillingstationen framför den mer moraliska Ringen.

Sasja fick omklädningsrummet för sig själv. Väggarna var gulkaklade, golvet var lagt med sexkantiga, spruckna plattor, därtill fanns lackerade plåtskåp för skor och kläder, en glödlampa i en fransig kabel, två bänkar med dynor av sönderskuret konstläder … Hon hade aldrig sett något så fantastiskt.

Skannat med CamScanner

En mager badmästare med mustasch gav henne en osannolikt vit handduk och ett tungt stycke grå tvål. Hon fick till och med regla dörren till duschen från insidan.

Den lilla handduken, den kväljande tvållukten – allt tillhörde ett avlägset, mycket avlägset förflutet, när Sasja fortfarande var kommendantens älskade, överbeskyddade dotter. Hon hade glömt att alla dessa saker alltjämt existerade på andra platser.

Hon gled hastigt ur sina snickarbyxor som var stela av smuts, drog t-tröjan över huvudet, lät trosorna falla till golvet och gick fram till det rostiga röret med den hemmagjorda duschen. Hon fick ta i lite grann för att sätta på vattnet och brände nästan fingrarna – vattnet var kokhett! Hon tryckte sig mot väggen för att undkomma de heta vattenstrålarna och vred på den andra kranen. Till slut fick hon till rätt blandning; hon stod stilla en stund innan hon gick in under duschstrålen.

Tillsammans med det skummande vattnet flöt rännilar av smuts, aska, maskinolja och blod – både Sasjas och andras – ner i golvbrunnen. Rännilar av trötthet och förtvivlan, skuld och oro, allt försvann. Det dröjde en stund innan vattnet gradvis blev ljusare.

Räckte det här för att den gamle skulle sluta tjata på henne? tänkte Sasja. Hon tittade på sina rosiga, mjuka fötter som om det inte var hennes egna, hon betraktade sina vita händer. Räckte det här för att männen skulle se hennes skönhet?

Kanske hade Homeros rätt. Kanske hade det varit dumt att besöka den skadade utan att först göra sig fin? Hon hade säkert mycket kvar att lära.

Skulle han märka att hon hade förändrats?

Skannat med CamScanner

Sasja stängde av vattnet, gick tillbaka till omklädningsrummet, fällde upp sin nya spegel... Nej, det var omöjligt att inte lägga märke till det.

Det varma vattnet hade hjälpt henne att slappna av och spola bort alla tvivel. Med sina märkliga ord om monstret hade den skallige inte velat stöta bort henne. Han var inte vaken och hade inte riktat sig till henne, utan fortsatte den häftiga striden som han utkämpade i mardrömmen. Han hade inte velat såra henne. Hon behövde bara vänta tills han kom till sans igen. Om hon befann sig vid hans sida i det ögonblicket skulle han genast förstå. Och vad skulle hända sedan? Varför oroa sig över det nu. Han var tillräckligt erfaren för att hon skulle kunna förlita sig på honom i allt.

Hon mindes vad den skallige hade muttrat i feberyrseln, och utan att kunna förklara hur visste hon att han sökte efter henne, eftersom hon kunde hjälpa honom att komma till ro, ge honom lindring, hjälpa honom att återfå inre jämvikt. Hon kände en värme stiga inom sig när hon tänkte på detta.

Man hade hämtat de skitiga snickarbyxorna och lovat att tvätta dem. I stället fick hon ett par slitna ljusblå jeans och en trasig pullover. De nya kläderna var rätt trånga och obekväma, och när hon leddes tillbaka till sjukstationen genom gränskontrollerna kände hon männens kladdiga blickar. Väl tillbaka på sitt rum behövde hon nästan duscha igen.

Den gamle var inte i salen visade det sig, men hon var inte ensam länge. Efter några minuter öppnades dörren och en läkare kikade in.

»Goda nyheter. Nu kan ni besöka honom«, sa han. »Han har vaknat.«

Skannat med CamScanner

★

»Vad är det för datum i dag?«

Brigadören reste sig på armbågarna, lyfte sitt tunga huvud och spände blicken i Homeros, som lade handen över handleden, trots att han inte hade burit klocka på länge, och slog ut med armarna.

Sjukskötaren kom till undsättning.

»Den andra. Den andra november.«

»Tre dygn.« Hunter föll tillbaka på kudden. »Tre bortkastade dygn. Vi måste fortsätta, innan det är för sent.«

»Du kommer inte långt«, försökte skötaren tala honom till rätta. »Du hade knappt något blod i dig.«

»Vi måste«, upprepade brigadören utan att lyssna till invändningen. »Tiden är knapp... Banditerna...« Plötsligt hajade han till. »Varför har du munskyddet på?«

Homeros var beredd på frågan – han hade fått tre dagar på sig att bygga upp försvaret och organisera motangreppet. Hunters medvetslöshet hade skyddat honom mot överflödiga bekännelser och nu hade han en genomtänkt lögn i beredskap.

»Det finns inga banditer«, viskade han och böjde sig fram över Hunters brits. »När du låg i feberyrsel... pratade du hela tiden. Jag vet alltihop.«

»Vad vet du?!« Hunter grep hans krage och drog honom till sig.

»Epidemin vid Tulskaja... Ingen fara.« Homeros tittade upp på sjukskötaren som hade rusat fram för att hjälpa honom. »Jag klarar mig. Vi behöver bara prata lite. Om ni vill vara så vänlig...«

Skannat med CamScanner

Motvilligt backade sjukskötaren undan, satte tillbaka hylsan på sprutan och lämnade dem ensamma.

»Jaså, Tulskaja...« Hunter fixerade fortfarande Homeros med sina galna, inflammerade ögon, men hans järngrepp slappnade gradvis. »Ingenting mer?«

»Bara att en okänd infektion har brutit ut på stationen. Att smittan överförs genom luften. Att våra män har infört karantän och nu väntar på hjälp.«

»På det viset, på det viset...« Brigadören släppte honom. »Ja, en epidemi. Är du rädd att bli smittad?«

»Gud hjälper den som hjälper sig själv«, svarade Homeros försiktigt.

»Visst, visst... Men ingen fara. Jag gick inte så nära, luftdraget gick åt deras håll... Jag kan inte ha blivit smittad.«

Homeros samlade mod.

»Varför hittade du på historien om banditerna? Vad tänker du göra?«

»Först ska jag gå till Dobryninskaja och hämta förstärkning. Sedan tänker jag rensa upp på Tulskaja. Vi behöver eldkastare. Det är enda sättet...«

»Bränna alla på stationen levande? Och vad händer med våra mannar?« Homeros hoppades fortfarande att brigadörens ord bara var ännu en avledningsmanöver, precis som historien han hade dukat upp för ledningen vid Sevastopolskaja.

»De är ändå levande lik... Det finns ingen annan lösning. Alla är smittade. Själva luften är smittosam. Jag har hört talas om den här sjukdomen förut...« Hunter slöt ögonen, slickade sig om de spruckna läpparna. »Det finns inget botemedel. För några år sedan skedde ett utbrott. Tvåtusen döda.«

»Men sedan upphörde det väl?«

Skannat med CamScanner

»Blockad. Eldkastare.« Brigadören vände sitt vanställda ansikte mot den gamle. »Det finns inget annat sätt. Om sjukdomen bryter ut... det räcker ju med en enda människa... så är det ute med alla. Ja, det där med banditerna var lögn. Annars hade Istomin inte låtit mig döda allihop. Han är en vekling. Jag ska hämta folk som inte ställer några frågor.«

»Men tänk om det finns människor som är immuna?« började Homeros försiktigt. »Tänk om det finns friska på stationen? Jag... Du har sagt... Tänk om vi kan rädda någon?«

»Det finns ingen immunitet«, avbröt brigadören. »Alla som kommer i kontakt med luften blir smittade. Det finns inga friska på stationen, bara sådana som lever lite längre. Och för dem blir det bara etter värre. De kommer att plågas mer. Tro mig... Det är bättre för dem om jag... om man dödar dem.«

»Och vad är ditt intresse i det här?« För säkerhets skull tog Homeros ett steg bort från Hunters brits.

Men brigadören slöt bara ögonen – och på nytt konstaterade Homeros att ögat på ansiktets vanställda sida inte riktigt ville sluta sig. Hunters svar dröjde så länge att den gamle nästan tänkte springa och hämta läkaren.

Men sedan sa brigadören långsamt, utdraget och sammanbitet, som om en hypnotisör på jakt efter förträngda minnen hade skickat tillbaka honom till ett oändligt avlägset förflutet:

»Jag måste. Skydda människorna. Undanröja alla hot. Det är det enda jag lever för.«

★

Hade han funnit kniven? Hade han förstått att den kom från henne? Tänk om han inte förstod det eller inte tog det för ett löfte? Hon skyndade genom korridoren och försökte slå bort de efterhängsna tankarna. Men hon hade fortfarande ingen aning om vad hon skulle säga honom... Vad synd att hon inte hade stått vid hans brits när han vaknade!

Sasja hade hört nästan hela samtalet – hon hade stått blick stilla på tröskeln och tjuvlyssnat. När samtalet kom in på mord blev hon förskräckt. Naturligtvis förstod hon inte allting, men det behövdes inte heller. Hon hade hört det viktigaste. Det fanns ingen anledning att vänta längre, därför knackade hon ljudligt på dörren.

När den gamle vände sig mot henne var ansiktet förvridet av förtvivlan. Han rörde sig knappt, som om han också hade fått en spruta med lugnande medel som släckte gnistan i hans ögon. Han nickade viljelöst mot Sasja – så ser en dödsdömd ut efter att snaran lagts om halsen.

Flickan satte sig på en pall, bet sig i läppen och höll andan innan hon beträdde den nya, outforskade tunneln.

»Tyckte du om min kniv?«

»Vilken kniv?« Hunter såg sig omkring, fick syn på den svarta klingan och gav Sasja en misstänksam blick. »Vad betyder det här?«

»Den är till dig.« Det kändes som ett slag i ansiktet på henne. »Din gamla gick av när du... Tack...«

»Konstig gåva. Skulle aldrig ta emot en kniv som gåva«, sa den skallige efter en tung tystnad.

Sasja tyckte sig höra en svag antydan i hans ord, en mångtydig förtegenhet. Hon accepterade spelet utan att känna till dess regler och började famla efter de rätta orden. Det gick

inget vidare, hon var helt enkelt inte van vid att beskriva sina känslor.

»Känner du också att jag bär ett stycke av dig i mig?« sa hon till slut. »Stycket som de rev loss av dig... som du sökte... det som jag kan ge dig tillbaka?«

»Vad babblar du om?«

Det var som en hink med iskallt vatten.

»Jo, du känner det nog också.« Sasja framhärdade. »Att du kan bli hel tillsammans med mig. Att jag kan och måste vara med dig. Varför tog du annars med mig?«

»Min partner övertalade mig.« Hans röst lät trött och tom.

»Varför skyddade du mig från männen på dressinen?«

»Jag skulle ha dödat dem ändå.«

»Varför räddade du mig från odjuret på stationen?!«

»Det var nödvändigt att stoppa dem.«

»Det hade varit bättre om det hade ätit upp mig!«

»Är du inte glad att du lever?« utbrast han överraskat. »Då behöver du bara gå uppför rulltrapporna, där uppe finns det hur många som helst.«

»Jag... Vill du att jag...«

»Jag vill ingenting.«

»Jag kan hjälpa dig att avsluta det här!«

»Sluta klänga på mig.«

»Men känner du inte att...«

»Jag känner ingenting.« Hans ord smakade som rostigt vatten.

Inte ens det likbleka monstrets fruktansvärda klor hade kunnat tränga lika djupt. Sårad for Sasja upp från pallen och störtade ut ur salen. Tack och lov var det tomt på hennes rum. Hon sjönk ner i ett hörn och kurade ihop sig, grävde i fickan

Skannat med CamScanner

efter spegeln för att kasta bort den, men fann den inte; kanske hade hon tappat den i Hunters rum.

★

När tårarna hade torkat hade hon bestämt sig. Det gick fort att packa. Den gamle skulle förlåta henne för att hon tog hans kalasjnikov – han skulle säkert förlåta henne vad som helst. På en krok i en skrubb fann hon skyddsdräkterna, rengjorda och dekontaminerade. Det såg ut som om en magiker hade tagit ut inälvorna ur en dödad fetknopp och dömt honom till att för evigt följa Sasja och lyda hennes vilja.

Hon drog på sig dräkten, klampade ut i korridoren, genom gångtunneln och uppför trappan till perrongen. Någonstans på vägen uppfångade hon återigen den underbara musikens flyktiga klang, vars källa hon inte hade upptäckt förut. Inte heller den här gången hade hon tid att söka efter den. Hon hejdade sig och lyssnade endast för ett kort ögonblick, sedan övervann hon frestelsen och fortsatte mot sitt mål.

Dagtid stod det bara en vaktpost vid rulltrapporna. Så länge det var ljust ute lämnade varelserna på ytan stationen i fred.

Sasja behövde inte ens fem minuter för att prata omkull väktaren. Här var vägen upp alltid öppen, däremot var det omöjligt att gå ner. Hon gav den pratsjuke väktaren ett halvfullt magasin och satte foten på första trappsteget av rulltrappan som ledde rakt upp till himlen.

Så lyfte hon nästa ben i de alltför vida byxorna och påbörjade uppstigningen.

Skannat med CamScanner

XII. TECKEN

Hemma, på Kolomenskaja, var det inte alls långt till ytan: exakt femtiosex trappsteg. Då låg Paveletskaja betydligt djupare under jorden. När Sasja kravlade sig upp för den knarrande rulltrappan, där trappstegen var fulla av kulhål, kunde hon inte ens se slutet på uppgången. Hennes lampa lyste knappt upp den trasiga armaturen och de rostiga, sneda bilderna av för henne okända människor och meningslösa budskap.

Vad skulle hon upp och göra? Varför dö?

Fast vem behövde henne där nere? På allvar, som människa, inte som en av karaktärerna i en oskriven bok?

Lönade det sig att fortsätta självbedrägeriet?

När Sasja lämnade sin fars döda kropp på ödestationen Kolomenskaja trodde hon att hon förverkligade deras gamla flyktplan. Eftersom hon bar på en liten del av fadern i sig, så befriade hon även honom. Men sedan dess hade hon inte drömt om honom en enda gång, och när hon försökte framkalla hans bild i minnet för att dela med sig av allt hon såg och upplevde så hade den inte velat framträda. Fadern kunde inte förlåta henne och ville inte bli räddad på det här viset.

Sasja hade alltid försökt läsa eller åtminstone ögna igenom böckerna som fadern kom med innan hon bytte dem mot livsmedel och patroner, och särskilt mindes hon en gammal botanisk handbok. Illustrationerna var kanske inte så märkvärdiga: bleknade svartvita fotografier och blyertsteckningar, men i de andra böckerna brukade det inte finnas några bilder

Skannat med CamScanner

alls. Av alla växter tyckte hon allra bäst om vindorna. Eller rättare sagt kunde hon känna igen sig i dem. Även hon behövde ju någonting att stödja sig mot. För att växa i höjden. För att nå solstrålarna.

Och just nu måste hon instinktivt finna en mäktig stam att luta sig mot, att klänga sig omkring. Inte för att leva på främmande näring eller för att beröva någon ljus och värme. Nej, hon var helt enkelt för mjuk utan ett stöd, för böjlig – hon saknade stadgan som krävdes för att stå på egna ben, och utlämnad åt sig själv skulle hon bli tvungen att krypa fram på marken för alltid.

Fadern hade alltid sagt att hon inte fick bli beroende av andra och aldrig lita på någon. Å andra sidan var de ju ensamma på den gudsförgätna mellanstationen och han visste att han inte skulle leva för evigt. Helst hade han sett att hon inte växte upp som murgröna utan som en pelartall.

Sasja hade överlevt utan honom. Och det skulle hon göra även utan Hunter. Men just nu var föreningen med en annan människa det enda som gjorde att hon orkade tänka på framtiden. När hon lade armarna om brigadören på den framrusande dressinen tycktes hennes liv ha fått en ny kärna. Hon mindes att det var farligt att anförtro sig åt främlingar och ovärdigt att vara beroende av andra, därför gick hon emot sin övertygelse när hon försökte vinna den skalliges vänskap.

Sasja ville ju bara luta sig mot honom, men han tyckte att hon klängde. Övergiven och trampad i smutsen tänkte hon inte förödmjuka sig genom att fortsätta söka. Nu drev han upp henne till ytan – och än sedan, då fick det bli på det viset. Om det hände henne något där uppe så var det hans fel; det stod endast i hans makt att stoppa henne.

Skannat med CamScanner

★

Till slut upphörde trappstegen. Sasja stod vid kanten av en stor marmorsal, vars räfflade metalltak här och var hade rasat in. Genom gliporna en bit bort skar ett häpnadsväckande gråvitt ljus, vars sken nådde ända bort till hörnet där Sasja stod. Hon släckte lampan, tog ett djupt andetag och fortsatte framåt.

Hål efter skott och splitter i väggarna intill rulltrappan vittnade om att det hade varit människor här förut, men bara några tiotal steg längre bort härskade andra varelser. Spridda högar med torkad avföring, avgnagda kotor och rester av skinn tydde på att Sasja befann sig mitt i en rovdjurshåla.

Hon skyddade ögonen mot det bländande ljuset och gick mot utgången. Ju närmare ljuset hon kom, desto djupare blev mörkret i det bortre hörnet som hon lämnade bakom sig. Hon vande sig snabbt vid ljuset, men till priset av sitt mörkerseende.

Omkullvälta kiosker, högar av oidentifierbart skräp och förstörda apparater fyllde de anslutande rummen. Uppenbarligen hade människorna använt Paveletskajas stationsingång som lastplats för att lagra allt hittegods från omgivningarna tills betydligt starkare varelser en dag hade tagit över och jagat bort dem.

Emellanåt tyckte sig Sasja uppfatta rörelser i de mörka vrårna, men tänkte att hon såg i syne på grund av de ovana ljusförhållandena. Det bidande mörkret var redan för djupt för att hon skulle kunna se de vanskapta silhuetterna av slumrande odjur som knappt gick att skilja från sophögarna.

Ett monotont vinande luftdrag överröstade deras tunga andetag och Sasja uppfattade livstecknet först när hon pas-

serade bara några meter från en bjässe. Hon stelnade till och lyssnade intensivt med blicken fäst vid konturerna av en vält kiosk – mitt i högen fick hon syn på en konstig puckel... och var nära att svimma.

Kullen bakom boden andades nämligen. Liksom nästan alla andra högar i salen. För att förvissa sig om att hon inte såg fel tände Sasja ficklampan igen och riktade den mot en av högarna. Den bleka ljuskäglan föll på veckad, vit hud, fortsatte över en ofattbart stor kropp tills den inte nådde längre. Det var en artfrände till monstret som nästan hade gjort slut på henne på Paveletskaja – bara ännu större.

Varelserna låg i en besynnerlig dvala och verkade inte märka henne. Men plötsligt frustade det närmaste odjuret till, drog ljudligt in luft genom de sneda nosspringorna, började röra på sig... Sasja släckte lampan och skyndade bort från platsen. Varje steg genom det kusliga boet krävde en omänsklig självövervinnelse: ju längre bort från rulltrappan hon sprang, desto tätare låg högarna och desto svårare blev det att finna en väg mellan dem.

Det var för sent att vända om, och för tillfället oroade sig Sasja mindre över reträtten än hur hon skulle lyckas smyga sig förbi varelserna och ta sig ut i det fria... Bara de inte vaknade ur dvalan, bara de släppte förbi henne... Hon behövde ingen väg tillbaka.

Sasja vågade knappt andas, knappt tänka – de kanske hörde det också – och närmade sig långsamt utgången. En sprucken golvplatta knarrade till under klacken. Ännu ett felsteg, ännu ett oljud, så skulle de vakna och slita henne i stycken.

Sasja kunde inte befria sig från tanken att hon helt nyligen – i går eller rentav i dag – hade irrat omkring så här mellan so-

Skannat med CamScanner

vande monster… Hur som helst var den underliga känslan av någon anledning välbekant.

Plötsligt hejdade hon sig.

Sasja visste att man ibland kan känna en främmande blick i nacken, men de här varelserna saknade ögon och avsökte rummet med något betydligt mer påtagligt än vanliga blickar.

Hon behövde inte vända sig om för att förstå: bakom henne hade ett av odjuren vaknat och riktade nu sitt tunga huvud åt hennes håll.

Ändå vände hon sig om.

★

Flickan var försvunnen, men Homeros hade inte den minsta lust att söka efter henne. Just nu struntade han i allt.

Om signalistens dagbok efterlämnat en gnista av hopp om att sjukdomen skulle skona den gamle, så hade Hunter skoningslöst släckt den. Homeros hade inlett ett samtal med brigadören – minutiöst förberett i minsta detalj – som ett slags överklagande av sin dödsdom, men Hunter hade inte velat benåda honom och kunde väl inte heller. Homeros var ensam skyldig till det som oundvikligen måste ske.

Bara ett par veckor kvar, kanske ännu mindre. Bara ett tiotal fyllda sidor. Och allt som han måste hinna skriva ner i den lilla skrivboken med vaxduksomslag… Detta var inte bara hans önskan utan hans plikt, särskilt som den påtvingade fristen tycktes gå mot sitt slut.

Han strök handen över papperet för att återuppta sin berättelse från den punkt där läkarens skrik nyss hade avbrutit honom. Men i stället upprepade hans hand det han skrivit förut:

Skannat med CamScanner

Vad blir kvar efter mig?

Hur går det för stackarna som är inlåsta på Tulskaja? tänkte han sedan. Kanske hade de gett upp allt hopp, kanske väntade de fortfarande på hjälp? Hur det än var med den saken var de dömda till ett fruktansvärt slut. Vem skulle minnas dem? Det fanns ju så många som ingen längre mindes.

Minnen är ett osäkert mausoleum. När Homeros snart upphörde att existera skulle alla som han hade känt försvinna med honom. Även hans Moskva skulle upplösas i intet.

Var befann han sig nu? På Paveletskaja? Trädgårdsringen var tom och död; under de sista timmarna hade man utrymt den stora ringleden och spärrat av den med stridsvagnar så att polisen och räddningstjänsten skulle komma fram. På tvärgatorna stod husen som ruttna, lösa tänder... Homeros kunde utan vidare föreställa sig landskapet där uppe, trots att han aldrig hade gått upp till ytan från den här stationen.

Före kriget hade han ofta varit i området – han hade träffat sin blivande fru på ett kafé bredvid metron, på kvällen hade de gått på bio. I närheten hade han genomgått en dyr och slarvig läkarundersökning för att få körkort. Dessutom hade han ofta tagit spårvagnen från den här stationen och åkt till skogen för att grilla med sina arbetskamrater...

Han tittade på skrivbokens linjerade sidor och såg torget utanför stationen när det badade i höstdimma, de båda tornen som knappt syntes i smoggen: det pretentiösa skrytbygget vid Trädgårdsringen där en av hans vänner hade arbetat, lite längre bort lyxhotellets spiralformade topp, intill den dyra konsertsalen. En gång hade han frågat om biljettpriset: det kostade mer än vad Nikolaj tjänade på ett par veckor.

Han såg och rentav hörde de gnisslande, fyrkantiga vitblå

Skannat med CamScanner

spårvagnarna, fullproppade med irriterade passagerare, som var rörande upprörda över den harmlösa trängseln. Själva Trädgårdsringen som var upplyst som till fest av tusentals strålkastare och blinkers, vilka förenades till en gigantisk girland. De försiktiga, malplacerade snöflingorna, som hann smälta innan de ens nått den svarta asfalten. Och folkmassan: myriader av elektriskt laddade partiklar, som krockade i en till synes kaotisk dans, men där var och en i själva verket rörde sig längs sin egen logiska bana.

Han såg ravinen mellan Stalinskraporna där Trädgårdsringens stora flod stilla rann fram. Hundratals fönster lyste som små akvarier på båda sidorna om den breda strömmen. Skyltarnas neonflammor och de enorma reklamplakaten som skylde det skamliga såret där man snart skulle inplantera en ny protes... men skyskrapan skulle aldrig komma att färdigställas.

Han såg allt detta och förstod att han inte förmådde sätta ord på den underbara bilden. Till syvende och sist skulle alltså de omkullvälta, mossbelupna gravarna efter lyxhotellet och businesscentret vara det enda som blev kvar?

★

Nu hade hon inte synts till på flera timmar. Utom sig av oro gick Homeros genom hela gångtunneln, frågade handlarna och musikanterna, förhörde sig hos väktarna vid övergången till Hansan. Inte ett spår. Som uppslukad av jorden.

Den gamle visste varken ut eller in. Till slut stod han på nytt utanför dörren till rummet där brigadören låg. Han var väl den sista människa man skulle rådfråga om den försvunna

Skannat med CamScanner

flickan, men vad annat kunde Homeros göra? Han harklade sig och kikade in.

Hunter låg på sin brits, andades tungt och stirrade i taket. Hans högerarm – den friska – vilade på täcket, den hårt knutna näven var sårig. Ur små sprickor droppade det blod på täcket, men det märkte inte brigadören.

»När är du redo att gå?« frågade han den gamle utan att vrida på huvudet.

»På en gång, om du vill. Det är bara en sak ...« Den gamle tvekade. »Jag kan inte hitta flickan. Och hur ska du kunna ...? Du har ju ...«

»Det har ingen dött av«, avbröt brigadören. »Och döden är inte det värsta. Packa dina saker. Jag är på benen om en och en halv timme. Då går vi till Dobryninskaja.«

»En timme räcker för mig«, sa Homeros kvickt. »Men först måste jag hitta henne. Jag vill att hon följer med ... Jag behöver henne verkligen, förstår du ...«

»Jag går om en timme«, avbröt Hunter. »Med eller utan dig ... och utan henne.«

»Jag fattar inte vart hon kan ha tagit vägen!« Homeros suckade. »Om jag bara visste ...«

»Jag vet var hon är«, sa brigadören lugnt. »Men därifrån kan du inte hämta henne. Gå och packa.«

Homeros hajade till och tog ett steg tillbaka. Han hade börjat förlita sig på följeslagarens övermänskliga intuition, men nu vägrade han att tro honom. Tänk om Hunter ljög igen – den här gången för att bli av med överflödig barlast?

»Hon sa att du behöver henne ...«

»Jag behöver bara dig.« Hunter nickade mot den gamle. »Och du behöver mig.«

Skannat med CamScanner

»Till vad?« viskade Homeros, men brigadören hörde honom.

»Det är mycket som hänger på dig.« Hunter drog långsamt på munnen, och när Homeros uppfattade att den hjärtlöse brigadören blinkade åt honom blev han kallsvettig.

Britsen knarrade till när Hunter med sammanbitna käkar reste sig upp.

»Gå nu«, sa han, »och packa dina saker om du tänker följa med.«

Innan Homeros lämnade rummet hejdade han sig ett ögonblick och plockade upp den röda puderdosan som låg kastad i ett hörn. Locket hade spruckit, själva dosan var böjd och trasig.

Spegeln hade gått i kras.

Homeros vände sig häftigt om mot brigadören.

»Jag går inte utan henne.«

★

Monstret var nästan dubbelt så högt som Sasja; huvudet stötte i taket, de kloförsedda framtassarna skrapade mot golvet.

Sasja hade sett hur snabba odjuren kunde vara, med vilken ofattbar snabbhet de gick till angrepp. För att hinna i fatt flickan och döda henne med en enda rörelse behövde varelsen bara göra ett utfall med en av sina extremiteter. Men av någon anledning tvekade odjuret.

Det var meningslöst att skjuta, Sasja skulle inte ens hinna höja karbinen. Hon tog ett obeslutsamt steg bakåt, mot utgången. Monstret frustade tyst och vankade efter flickan… Men ingenting hände. Monstret blev stående och fixerade henne med sitt blinda huvud.

Skannat med CamScanner

Sasja vågade ännu ett steg. Och ett till. Utan att vända ryggen mot odjuret, utan att visa rädsla, närmade hon sig långsamt utgången. Varelsen följde efter som trollbunden, bara några meter bort, som om den tänkte följa henne ut. Först när Sasja befann sig ett tiotal meter bort från den outhärdligt skinande öppningen uthärdade hon inte längre och började springa. Odjuret vrålade högt och satte fart. Sasja flög ut genom utgången och sprang med hopknipna ögon tills hon snubblade, slog en volt och rullade över den hårda marken.

Nu väntade hon bara på att monstret skulle komma fram och hugga in på henne, men av någon anledning dröjde det. Det gick en lång minut, sedan en till... Omkring henne härskade tystnad.

Sasja fortsatte blunda medan hon grävde i fickorna efter de hemgjorda solglasögonen som hon hade köpt av väktaren – två flaskbottnar av mörkgrönt glas med bågar av bleckringar som hölls samman av en gummisnodd. Glasögonen kunde sättas på över gasmasken så att de runda skivorna täckte siktglasen.

Nu vågade hon titta igen. Långsamt öppnade hon ögonen, först försiktigt, med sänkt huvud, sedan allt modigare. Sasja betraktade den besynnerliga platsen hon hade hamnat på.

★

Över hennes huvud välvde sig en himmel. En äkta, klar, enorm himmel. Som alstrade mer ljus än varje strålkastare, allt badade i grönt, även de låga molnen, och längre fram öppnade sig en veritabel avgrund.

Solen! Hon fick syn på den bakom ett tunt molntäcke: en kapsylstor cirkel, kritvit och så stark att den kunde bränna hål

Skannat med CamScanner

i Sasjas solglasögon. Ängsligt vände hon bort blicken, men efter en liten stund kunde hon inte låta bli att snegla på den igen. En liten besvikelse var den nog ändå: i själva verket var den bara ett bländande hål i himlen – hur kunde man avguda den? Men ändå, solen var förhäxande, lockande, omtumlande. För den som var van vid mörker hade rovdjurshålans öppning lyst nästan lika starkt. Kanske är också solen en utgång till en plats där det aldrig blir mörkt? tänkte hon plötsligt. Tänk om man kunde flyga upp till den så att man lämnade jorden, precis som hon nyss hade gått upp ur underjorden? Från solen utgick även en svag, knappt märkbar värme, som om den vore ett levande väsen.

Sasja stod mitt i en stenöken, omgiven av gamla byggnader stadda i olika grader av förfall; raderna av svarta fönstergluggar fortsatte säkert tio våningar upp, så höga var husen. De var otroligt många, Sasja kunde inte se allihop, de skymde varandra som i en trängsel. Bakom de högsta husen syntes ännu högre byggnader och längre bort anades konturerna av jättelika skyskrapor.

Det var häpnadsväckande att Sasja kunde se allt detta! Även om alltihop var indränkt i samma idiotiska gröna färg – liksom marken under fötterna, luften och den galna, skinande, bottenlösa himlen – så var det en förunderlig syn som öppnade sig framför henne.

Hur mycket hennes ögon än hade vant sig vid livet i metron så var de inte skapade för att se i mörker. På natten vid den rasade metrobron hade hon bara sett några kusliga byggnader på högst några hundra meters avstånd från den hermetiska porten, sedan blev mörkret för djupt och inte ens Sasja, som var född under jorden, kunde se längre.

Skannat med CamScanner

Flickan hade aldrig på allvar frågat sig hur stor världen var. Hon hade alltid föreställt sig jorden som en liten, dunkel kokong, ett par hundra meter åt varje håll, sedan upphörde den definitivt och man stod vid universums rand, vid början av det absoluta mörkret. Och trots att hon visste att jorden i själva verket var betydligt större hade hon aldrig kunnat göra sig en bild av den. Nu förstod hon att det var meningslöst att ens försöka.

Konstigt nog kände hon ingen som helst rädsla när hon stod mitt i denna oändliga ödemark. När hon krupit ut ur tunneln vid metrobron hade det alltid känts som om någon dragit av henne skalet, nu var det bara som ett skinn som hon äntligen lyckats ömsa. I dagsljus syntes alla faror på långt håll och Sasja hade gott om tid att gömma sig eller förbereda försvaret. Det var en vag, för henne dittills okänd känsla – av att ha kommit hem.

Vinden jagade runda marklöpare av taggiga kvistar över den öppna platsen, den ylade enformigt genom sprickorna i huskropparna och träffade Sasja i ryggen, som för att inge flickan mod och uppmuntra henne att undersöka den nya världen.

Hon hade inte heller något val: för att komma ner i metron måste hon gå tillbaka till byggnaden där de kusliga varelserna hade sitt bo – och nu hade de säkert vaknat. Emellanåt skymtade deras blekvita kroppar vid ingångarna och försvann lika snabbt. Tydligen undvek de dagsljuset, men vad skulle hända när natten föll? Om Sasja ville se något av allt som den gamle hade beskrivit för henne innan det var dags att dö så måste hon skynda sig därifrån.

Sasja började gå.

Aldrig förut hade hon känt sig så liten. Det tycktes otroligt

att de gigantiska byggnaderna hade rests av människor. Vad hade man haft dem till? Antagligen hade människorna degenererat på grund av atomkriget... Naturen hade förberett dem på den hårda tillvaron i de trånga tunnlarna och stationerna. De här byggnaderna däremot måste ha uppförts av de stolta förfäderna till dagens kortvuxna människor – lika starka och stora som husen de levde i.

Hon kom fram till ett stort torg; här hade byggnaderna rämnat och marken var täckt av grått grus. Med ens blev världen flera gånger större – vyn som öppnade sig framför Sasja gav henne hjärtklappning och svindel.

Hon satte sig på huk och lutade sig mot den mögliga, mossbeväxta väggen till ett palats, vars trubbiga klocktorn verkade stödja molnen, och hon försökte föreställa sig hur staden hade sett ut när den fortfarande sjöd av liv...

Längs gatan – det här var utan tvekan en gata – skred högresta, vackra människor i rena kläder, som fick Paveletskajas finaste dräkter att framstå som eländiga och löjliga.

Bilar i långa rader som liknade tågsätt, men så små att de bara rymde fyra passagerare var.

Husen var inte lika dystra här. Fönstren gapade inte som svarta hål utan glänste av nyputsade glasrutor. Av någon anledning såg Sasja framför sig lätta små broar som hade byggts på olika höjd mellan husen.

Inte heller himlen var tom – här for obeskrivligt stora flygplan som nästan vidrörde taken med sina bukar. Fadern hade en gång förklarat att flygplanen inte behövde flaxa med vingarna, men Sasja hade ändå alltid tecknat dem som långsamma jättefjärilar med nästan genomskinliga vingar som skimrade av de gröna solstrålarna.

Skannat med CamScanner

Det regnade fortfarande.

Egentligen var det bara vatten som föll från himlen, men det var en omvälvande upplevelse. Det spolade inte bara bort smutsen och tröttheten – det hade duschens varma strålar också gjort. Nej, detta himmelsvatten renade människorna inifrån och förlät dem alla deras brister. Det var en magisk tvagning som fördrev all bitterhet ur hjärtat, förnyade och föryngrade, och ingav alla kraften att fortsätta leva. Precis som den gamle hade berättat...

Sasja trodde så mycket på den här världen att hennes barnsliga besvärjelser till slut fick den att resa sig omkring henne. Nu hörde hon det lätta smattret av mjuka vingar högt i skyn, folkmassans muntra sorl, metallhjulens regelbundna dunkande och det varma, porlande regnet. Plötsligt mindes hon melodin som hon hade hört i gångtunneln på morgonen, nu blev den en extrastämma i konserten... Hon kände ett smärtsamt styng i bröstet.

Hon for upp och sprang ut mitt i gatan, mot strömmen av människor, förbi hörnet på en spårvagn som blivit stående i trängseln, och lyfte sitt ansikte mot de tunga dropparna. Den gamle hade rätt: här var det faktiskt sagolikt härligt och häpnadsväckande vackert. Man behövde bara skrapa bort tidens mögliga patina och genast började det förflutna att glänsa – precis som ödestationernas färgsprakande mosaiker och bronsreliefer.

Hon blev stående på stranden till en grön flod; bron som en gång slagits över den hade rasat ner precis vid fästet; det fanns inget sätt att komma över till andra sidan.

Förtrollningen bröts.

Bilden som endast några ögonblick tidigare hade känts så

Skannat med CamScanner

äkta och färgrik bleknade och slocknade. De fallfärdiga, tomma husen, gatornas spruckna hud, det två meter höga ogräset i sprickorna och de vildvuxna, ogenomträngliga snåren utmed floden så långt ögat nådde – det var allt som återstod av hennes vackra fantomvärld.

Plötsligt kände sig Sasja sårad i sitt innersta – hon skulle aldrig få se den där världen med egna ögon, hon kunde bara välja mellan att dö eller återvända till metron, ingenstans syntes de ståtliga människorna i vackra kläder ... På den breda gatan, som fortsatte till en avlägsen punkt i fjärran där himlen och ödestaden möttes, fanns förutom henne inte en enda levande själ.

Vädret var vackert. Det hade slutat regna.

Sasja kunde inte ens gråta. Nu ville hon bara dö.

Som ett svar på denna önskan slog en gigantisk svart skugga ut sina vingar högt över hennes huvud.

★

Vad skulle han göra nu? Han måste välja. Lämna brigadören, ge upp sin bok och stanna på stationen tills han hittade den försvunna flickan? Eller glömma henne för alltid, stryka henne ur romanen, följa med Hunter och lurpassa som en spindel på att en ny hjältinna skulle fastna i hans nät?

Det vore rent vansinne att skiljas från brigadören. Varför hade den gamle annars gjort den långa vandringen, utsatt sig själv och hela metron för en dödlig smitta? Han hade helt enkelt inte rätt att riskera sitt verk – det enda som rättfärdigade alla offer, såväl de nuvarande som alla kommande.

Men i samma ögonblick som han plockade upp den trasiga

Skannat med CamScanner

spegeln från golvet förstod Homeros att det vore ett rent förräderi om han lämnade Paveletskaja utan att ha tagit reda på vad som hade hänt med flickan. Ett förräderi som förr eller senare skulle straffa både honom och romanen. Han skulle aldrig kunna glömma Sasja.

Hunter fick säga vad han ville, Homeros måste göra allt som stod i hans makt för att hitta henne, eller åtminstone förvissa sig om att hon inte längre var i livet. Så den gamle fortsatte sökandet med fördubblad ansträngning.

Ringlinjen var utesluten – utan papper skulle ingen ha släppt in henne i Hansan. Fanns hon i gallerierna eller i salen under gångtunneln? Homeros finkammade dem från början till slut, frågade alla han mötte om de hade sett en flicka. Slutligen svarade någon att han kanske hade sett en tjej i skyddsdräkt. Homeros trodde inte sina öron, men gick raka vägen till vaktposteringen vid rulltrappans fot.

»Vad angår det mig?« sa väktaren i kabinen. »Vill man gå så var så god. Fast jag stack åt henne ett par bra solglasögon... Men dig släpper jag inte igenom, jag har redan fått skäll av chefen. Där uppe har Besökarna sitt bo. Ingen kommer igenom. Jag skrattade nästan ihjäl mig när hon bad att få gå upp.« Hans pupiller var stora som pistolmynningar och riktades mot uppgångens långa schakt. »Gå tillbaka till gångtunneln, farfar. Snart blir det mörkt.«

Hunter visste! Fast vad menade han med att man inte kunde hämta tillbaka flickan? Var hon inte längre i livet?

Upprörd stapplade han tillbaka till sjukstationen. Han duckade under den låga dörrposten till en oansenlig dörr, gick upp för en smal trappa, slet upp dörren utan att knacka...

Rummet var tomt: inte ett spår av Hunter eller hans vapen,

Skannat med CamScanner

på golvet låg bandage med intorkat blod och den tömda fickpluntan. Den rengjorda skyddsdräkten hängde inte längre på sin krok i skrubben.

Brigadören hade övergett Homeros som en efterhängsen byracka.

★

Fadern hade varit säker på sin sak: Ibland kan människan få tecken. Man måste bara kunna se och tyda dem.

Sasja tittade upp och stannade. Om någon hade velat sända henne ett tecken, så hade han knappast kunnat hitta ett mer talande.

Precis intill den rasade bron reste sig ur den mörka snårskogen ett gammalt rundtorn med en sirligt smyckad kupol – den högsta byggnaden på platsen. Den var märkt av de hårda åren: över väggarna löpte djupa sprickor och själva tornet lutade betänkligt. Det skulle ha rasat för länge sedan om det inte hade inträffat ett mirakel. Varför såg hon inte det direkt?

Kring byggnaden slingrade sig en gigantisk klängväxt. Stammen var naturligtvis inte lika tjock som tornet, men tydligen var den tillräckligt kraftig för att stödja det långsamt fallande byggnadsverket. Den förunderliga växten slingrade sig som en spiral kring tornet, från huvudstammen utgick det tunnare grenar och därifrån ännu tunnare kvistar vilka bildade ett nät som höll byggnaden samman.

En gång hade plantan varit lika svag och böjlig som de sprödaste och yngsta av dess skott. På den tiden hade den klamrat sig fast vid tornets till synes eviga och oförstörbara utsprång och balkonger. Om inte tornet hade varit så högt skulle plantan aldrig ha vuxit sig så stor.

Som förhäxad betraktade Sasja växten och byggnaden som den stöttade upp. Och med ens såg hon en ny mening i allt, hon återfick sin kampvilja. Konstigt, egentligen hade ju ingenting förändrats. Det var bara ett pyttelitet skott av hopp som trots allt hade brutit igenom förtvivlans grå skal och trängt in i hennes själ.

Visst fanns det saker som hon aldrig kunde gottgöra, handlingar som inte kunde göras ogjorda, ord som inte kunde tas tillbaka. Men det fanns fortfarande mycket i den här historien som hon kunde ändra på, även om hon inte riktigt visste hur det skulle gå till. Det viktigaste var att hon hade fått ny kraft.

Nu trodde Sasja också att hon hade förstått varför det obönhörliga monstret hade låtit henne undkomma: en osynlig hand hade hållit tillbaka odjuret i en kätting för att ge henne en sista chans.

Det var hon tacksam för. Hon var redo att förlåta, redo att diskutera och kämpa igen, och av Hunter krävde hon bara en liten antydan. Ett litet tecken.

Plötsligt slocknade den sjunkande solen, men flammade upp på nytt. Sasja lyfte huvudet och uppsnappade i ögonvrån en blixtsnabb skugga som farit förbi över hennes huvud och skymt solen för ett kort ögonblick.

En vissling och ett öronbedövande vrål skar genom luften – ner från himlen störtade ett vidunder likt ett fallande klippblock. I sista sekunden kastade sig Sasja instinktivt till marken och det räddade henne – skuggan missade henne med en hårsmån. En gigantisk best gled med utbredda vingar över marken, svingade sig åter upp i luften med ett mäktigt slag och började kretsa i luften för en ny attack.

Sasja famlade efter karbinen, men ändrade sig genast. An-

Skannat med CamScanner

tagligen skulle inte ens en frontal salva stoppa detta monster, än mindre fälla det. Dessutom måste hon träffa! Hon rusade tillbaka till den öppna platsen där hon hade inlett sin korta vandring, utan en tanke på hur hon skulle ta sig ner i metron.

Det flygande vidundret utstötte ett jaktskri och störtade på nytt mot henne. Sasja råkade trampa på sitt vida byxben, snubblade och föll framlänges, men hann vända sig om och avlossa ett par skott. Kulorna skrämde odjuret, men tillfogade det ingen skada. De vunna sekunderna utnyttjade flickan till att komma på benen och springa i väg mot närmaste hus. Äntligen hade hon kommit på hur hon skulle skydda sig mot angriparen.

Men på himlen kretsade redan två skuggor som höll sig uppe i luften med tunga slag av breda, läderartade vingar. Sasjas plan var enkel: hon skulle ställa sig intill väggen på närmsta hus. De flygande monstren var för stora och klumpiga för att komma åt henne där, och sedan… Tja, nu hade hon ingenstans att fly.

Framme! Hon tryckte sig mot väggen och hoppades att odjuren skulle lämna henne i fred. Men nej: de hade tydligen jagat listigare villebråd förut. Mardrömsvarelserna landade – först den ena, sedan den andra – omkring tjugo meter bort från flickan, vecklade in vingarna på ryggen och kom långsamt närmare.

En automatsalva skrämde dem inte utan retade dem bara ännu mer; kulorna tycktes fastna i deras tjocka fjäderdräkt. Det närmaste djuret öppnade sitt gap och blottade sina sneda, sylvassa tänder.

»Lägg dig ner!«

Sasja kastade sig till marken utan att ägna en tanke åt vem

Skannat med CamScanner

som uttalat dem. Plötsligt hördes en explosion precis bakom henne: hon spratt till och kände en het tryckvåg svepa emot henne. Genast följde en ny detonation, därefter hördes vettskrämda vrål och vingslag som snabbt avlägsnade sig.

Försiktigt lyfte hon på huvudet, hostade damm ur lungorna och såg sig omkring. Lite längre fram syntes en krater i gatan som var indränkt med mörkt, trögflytande blod. Intill låg en avsliten, förvriden lädervinge och några förkolnade, formlösa köttslamsor.

Med taktfasta, resoluta steg kom en kraftigt byggd man i tung skyddsdräkt gående mot henne genom den ödsliga stenöknen.

Hunter.

Skannat med CamScanner

XIII. EN HISTORIA

Han tog hennes hand, hjälpte henne upp och drog henne med sig. Sedan, som om han plötsligt ändrade sig, släppte han taget. Ögonen var dolda bakom hjälmvisiret av tonat glas.

»Håll dig bakom mig!« dånade rösten genom gasmaskens filter. »Snart blir det mörkt, vi måste bort härifrån.«

Utan att bevärdiga henne med en blick satte han fart.

»Hunter!« ropade flickan som försökte känna igen sin räddare genom de färgade glasögonen som förvrängde allt.

Han låtsades att han inte hörde och det enda Sasja kunde göra var att springa efter honom så fort benen bar. Naturligtvis var han rasande: för tredje gången måste han hjälpa den dumma flickan ur en knipa. Men ändå, han hade kommit, gått upp för Sasjas skull, därför fanns det inte längre några tvivel…

Den skallige tänkte tydligen inte ta vägen genom boet som Sasja hade passerat på sin väg ut ur metron – han kände till andra vägar. Han svängde till höger från huvudgatan, gick in i en port, sprang förbi de rostiga skeletten av några utbrända kiosker, avlossade i förbifarten några skott mot en otydlig skugga som kurade i ett hörn och stannade framför en liten tegelbyggnad med igenmurade fönster. Stack nyckeln i ett massivt hänglås. Ett gömställe? Nej, byggnaden visade sig vara en maskerad ingång: på andra sidan dörren sicksackade en betongtrappa ner mot djupet.

Hunter låste med samma lås från insidan, knäppte på fick-

Skannat med CamScanner

lampan och började traska neråt. Färgen på de grön- och vitmålade väggarna hängde i flagor och överallt hade man skrivit namn och datum: utgång–ingång, utgång–ingång… Även Sasjas räddare krafsade ner några oläsliga ord. Tydligen måste var och en som använde den hemliga uppgången skriva in när man gick ut och när man kom tillbaka. Vid många namn saknades uppgifter om återkomst.

Nedstigningen gick snabbare än Sasja hade väntat sig: trappan fortsatte visserligen ännu längre ner, men Hunter stannade framför en oansenlig järndörr, bankade på den med näven och några sekunder senare sköts regeln ifrån på andra sidan. En man iklädd slitna, blå byxor, med rufsigt hår och glest skägg öppnade.

»Vem är det där?« frågade han förvånat.

»Jag hittade honom på Trädgårdsringen«, dundrade Hunter. »Fåglarna skulle just hugga in på honom, det var knappt jag hann ta fram granatkastaren… Du, grabben, hur hamnade du där uppe egentligen?«

Han drog ner huvan, tog av sig gasmasken…

Framför Sasja stod en okänd man med mörkblond pojkfrisyr, blekgrå ögon och platt, antagligen bruten näsa. Hon hade haft det på känn men inte velat tro det, trots att hon tyckte att han rörde sig för smidigt för att vara skadad, att kroppshållningen inte stämde och att skyddsdräkten verkade vara en annan…

Hon fick svårt att andas och tog av sig gasmasken även hon.

★

En kvart senare kastades Sasja ut från Hansan.

»Du får ursäkta, men utan dokument kan du inte stanna här.« Hennes räddares röst lät uppriktigt beklagande. »Kanske en annan gång... Så, här är utgången...«

Hon nickade tyst och log.

Vart skulle hon nu ta vägen?

Till honom? Senare.

Sasja kunde inte undertrycka sin besvikelse över att det inte var Hunter som hade räddat henne den här gången. Hon hade ett annat ärende som inte längre kunde vänta.

Den underbara musikens mjuka och lockande toner nådde hennes öra genom sorlet, ljudet av ekande fotsteg och handlarnas utrop. Det verkade vara samma melodi som trollbundit henne dagen innan. När Sasja följde den kändes det som om hon på nytt gick mot en port som flödade över av överjordiskt ljus... Vart skulle den leda den här gången?

Musikern omgavs av ett tiotal åhörare. Sasja måste tränga sig in i den trånga kretsen. Melodin både lockade människorna och höll dem på avstånd, som om de flög mot ett ljus och fruktade att bränna sig.

Sasja kände ingen fruktan.

Han var ung, reslig och häpnadsväckande vacker. Kanske verkade han lite bräcklig, men hans välvårdade ansikte var inte vekt och hans gröna ögon inte naiva. Det mörka, långa håret föll över axlarna. Även hans oansenliga klädsel skilde sig från »modet« vid Paveletskaja genom sin sällsynta renhet.

Hans instrument liknade en barnpipa som man tillverkade av plaströr, men det var större, svart och hade klaffar av koppar. Det hade något högtidligt över sig och var säkert mycket dyrt. Tonerna som musikern lockade ur flöjten tycktes kom-

Skannat med CamScanner

ma från en annan värld, en annan tid, precis som själva instrumentet – och dess ägare …

Han fångade genast Sasjas blick, släppte den helt kort och grep den igen. Hon blev generad: hans uppmärksamhet var visserligen inte obehaglig, men hon hade faktiskt kommit för musiken.

★

»Där är du! Gud ske lov …«

Det var Homeros som trängde sig fram till henne, flåsande, svettig …

»Hur mår han?« frågade Sasja direkt.

»Är han inte …«, började den gamle, men hejdade sig när han förstod att hon var ensam. »Han har försvunnit.«

»Vad? Vart då?« Det kändes som om en näve kramade hennes hjärta.

»Han stack. Han tog alla sina saker och gick. Till Dobryninskaja, tror jag.«

»Lämnade han ingenting efter sig?« frågade hon försiktigt och hoppades att hon hade gissat Homeros svar.

»Ingenting.« Den gamle ruskade på huvudet.

Någon i publiken hyssjade ilsket åt dem och Homeros tystnade, lyssnade till musiken och såg misstänksamt än på musikern, än på Sasja, som redan tänkte på annat.

Visst hade Hunter jagat bort henne och skyndat sig härifrån, men Sasja hade börjat förstå de besynnerliga regler som styrde hans agerande. Om den skallige hade tagit med sig alla sina saker, verkligen alla … då ville han att hon inte skulle ge upp, att hon skulle fortsätta söka tills hon fann honom. Och det skulle hon göra, trots allt. Om bara …

Skannat med CamScanner

»Och kniven?« viskade hon. »Tog han med sig min kniv? Den svarta?«

»Den fanns inte på hans rum«, svarade den gamle.

»Då tog han den!«

Sasja var helt till freds med detta fattiga tecken.

★

Flöjtisten var utan tvivel begåvad och behärskade sitt instrument till fulländning, som om han hade spelat på konservatoriet så sent som i går. I det uppslagna fodralet framför honom låg så många patroner att han kunde livnära en mindre station – eller skjuta alla dess invånare. Så såg det ut – erkännandet, tänkte Homeros dystert och log för sig själv.

Den gamle tyckte att melodin verkade bekant, men hur mycket han än försökte minnas var han hade hört den – i en gammal biofilm, på en radiokonsert? – kunde han inte placera den. Den var rätt ovanlig och hade den en gång bitit sig fast så fick man den inte ur huvudet, man fylldes av en önskan att höra hela stycket till slut och sedan få applådera musikern tills han började spela på nytt.

Prokofjev? Sjostakovitj? Homeros var inte tillräckligt bevandrad i musik för att gissa kompositören. Men vem det än var som hade skrivit stycket så spelade flöjtisten inte bara tonerna utan gav dem en ny klang och en ny betydelse, han gjorde dem levande. En begåvning. En begåvning som till och med fick Homeros att förlåta att den unge mannen titt som tätt kastade förföriska blickar på Sasja, som en kattunge leker med ett garnnystan.

Men nu var det dags att få med sig flickan därifrån.

Skannat med CamScanner

Homeros väntade tills stycket var avslutat och flöjtisten tagit emot publikens bifall, sedan grep han Sasja i den fuktiga, alltjämt klordoftande klänningen och drog henne med sig ut ur kretsen.

»Jag har packat mina saker«, sa han medan de avlägsnade sig från platsen. »Jag tänker söka upp honom.«

»Jag också«, sa flickan snabbt.

»Förstår du vad du ger dig in på?« frågade Homeros dämpat.

»Jag vet alltihop. Jag tjuvlyssnade på sjukstationen.« Hon gav honom en utmanande blick. »En epidemi, inte sant? Och nu tänker han bränna allihop. Både döda och levande. Hela stationen.« Sasja vek inte undan med blicken.

»Och varför dras du till en sådan människa?« frågade den gamle uppriktigt intresserad.

Sasja svarade inte och en lång stund gick de tigande bredvid varandra, tills de kom fram till en folktom vrå i salen.

»Min far har dött. På grund av mig, det var mitt fel.« Hon sökte efter orden. »Och jag kan inte göra någonting för att väcka honom till liv igen. Men där borta finns det människor som fortfarande lever. Som man fortfarande kan rädda. Därför måste jag försöka. Det är jag skyldig honom.«

»Rädda från vem? Från vad?« sa den gamle bittert. »Sjukdomen är obotlig, det hörde du väl.«

»Från din vän. Han är värre än alla sjukdomar. Dödligare.« Flickan suckade. »Med sjukdomen finns det i alla fall hopp. Någon tillfrisknar alltid. En på tusen.«

Homeros gav henne en djup blick.

»Hur då? Varför tror du att du skulle klara det?«

»Jag har redan lyckats en gång«, svarade hon osäkert.

Skannat med CamScanner

Överskattade inte flickan sin förmåga? Bedrog hon sig inte när hon utgick ifrån att den kallhamrade och skoningslöse brigadören hyste känslor för henne? Homeros ville inte få flickan att tappa modet, men fann det lika gott att varna henne med en gång.

»Vet du vad jag hittade i hans rum?« Försiktigt plockade han fram den trasiga puderdosan ur fickan och gav den till Sasja. »Var det du som gjorde så här med den?«

Sasja skakade på huvudet.

»Då var det Hunter.«

Långsamt öppnade flickan locket och såg sin spegelbild i en av skärvorna. Hon tänkte på det sista samtalet med den skallige och ordet som han hade yttrat i sin feberyrsel när hon kom för att skänka honom kniven. Hon tänkte på Hunters ansikte när han med tunga steg, helt täckt av blod, gick mot monstren för att de skulle lämna Sasja i fred och döda honom i stället ...

»Nej, det har inget med mig att göra«, avgjorde hon till sist. »Det var spegeln.«

»Vad menar du?«

»Det var du som berättade det för mig.« Sasja lät locket smälla igen och härmade den gamles undervisande tonfall: »Ibland är det nyttigt att se sig själv utifrån. Det hjälper en att förstå sig själv lite bättre.«

Homeros fnyste irriterat.

»Tror du att Hunter inte vet vem han är? Att han fortfarande lider av sitt utseende? Och att det var därför han krossade spegeln?«

Flickan lutade ryggen mot en pelare.

»Det handlar inte om hans utseende.«

Skannat med CamScanner

»Hunter vet exakt hur han ser ut. Och tydligen gillar han inte att man påminner honom om det.«

»Tänk om han hade glömt? Ibland får jag en känsla av att han hela tiden försöker minnas någonting. Eller ... att han är fastkedjad vid en tung godsvagn, som rullar nerför en brant, ner i mörkret, och det finns ingen som kan hjälpa honom att bromsa den. Jag kan inte förklara varför. Det känns helt enkelt så när jag tittar på honom.« Hon rynkade pannan. »Ingen annan ser det, utom jag. Det var därför jag sa att han behöver mig.«

»Just därför dumpade han dig«, sa Homeros grymt.

»Det var *jag* som dumpade honom«, invände Sasja. »Och nu måste jag hinna i fatt honom innan det är för sent. Fortfarande är alla vid liv. Vi hinner fortfarande rädda dem«, upprepade hon. »Honom också.«

Homeros lyfte på huvudet.

»Från vem vill du rädda honom?«

Hon gav honom en prövande blick – hade gubben verkligen inte fattat någonting, trots alla hennes ansträngningar. Sedan svarade hon med dovt allvar:

»Från människan i spegeln.«

★

»Är det ledigt här?«

Sasja som tankspritt satt och petade i fatet med stekt fläsk och svamp spratt till. Bredvid henne stod den grönögde musikern med en bricka i handen. Den gamle hade gått någonstans och hans plats var tom.

»Nej.«

Skannat med CamScanner

»Det finns en lösning på alla problem!« Han ställde ner brickan på bordet, snappade åt sig en pall från grannbordet och satte sig till vänster om Sasja innan hon hann protestera.

»Om det händer något så var det inte jag som bad dig sitta ner«, varnade hon.

»Kommer du att få skäll av din morfar?« Han blinkade mot flickan med en förstående min. »Får jag presentera mig: jag heter Leonid.«

»Han är inte min morfar.« Sasja blev röd i ansiktet.

»Aha, på det viset?« Leonid skyfflade in en sked mat i munnen och höjde på ena ögonbrynet.

»Du är inte lite fräck«, sa hon.

»Jag är *företagsam*«, docerade han och lyfte på gaffeln.

»Lite för gott självförtroende kanske.« Sasja kunde inte låta bli att le.

»Jag tror på människor i allmänhet«, mumlade han med mat i munnen, »och på mig själv i synnerhet.«

Den gamle kom tillbaka, ställde sig bakom den unge skrytmånsen och gjorde en missbelåten min, men satte sig ändå på sin pall.

»Sasja, är det inte för trångt för dig?« frågade han grälsjukt och såg förbi musikern.

»Sasja!« upprepade denne triumferande och tittade upp från fatet. »Så trevligt. Jag heter Leonid, som sagt.«

»Nikolaj Ivanovitj«, svarade Homeros buttert och sneglade på honom. »Vad var det för melodi ni spelade förut? Den lät bekant...«

»Inte så konstigt, jag har spelat den tre dagar i sträck«, sa Leonid med betoning på det sista ordet. »Det är min egen komposition.«

Skannat med CamScanner

»Din egen?« Sasja lade gaffeln åt sidan. »Och vad heter stycket?«

»Det har inget namn.« Leonid ryckte på axlarna. »Jag har inte tänkt på en titel. Hur skulle man kunna översätta musiken till ord? Och varför?«

»Det var väldigt vackert«, medgav flickan. »Helt enkelt ovanligt vackert.«

»Då kan jag uppkalla stycket efter dig«, sa musikern utan att tveka. »Det förtjänar du.«

»Nej tack.« Hon ruskade på huvudet. »Det är bättre om det inte har någon titel. Det finns en mening med det.«

»Om jag tillägnar dig stycket skulle det finnas en mening med det också.« Leonid började skratta, men satte i halsen och hostade.

»Nå, är du färdig?« Homeros tog Sasjas bricka och reste sig. »Vi måste gå. Ursäkta oss, unge man.«

»Ingen orsak! Jag är också mätt. Får man lov att ledsaga den unga damen en bit på vägen?«

»Vi ska just bryta upp«, sa Homeros skarpt.

»Toppen! Jag också. Till Dobryninskaja.« Musikern gjorde en oskyldig min. »Det råkar inte ligga åt ert håll?«

»Jo, det gör det«, svarade Sasja till sin egen förvåning och försökte låta bli att möta Homeros blick.

Han utstrålade ett visst lättsinne och var fräck på ett sätt som inte var illa menat. Han retades lite med henne, likt en pojke som fäktas med en pinne, och det var omöjligt att bli arg på honom, till och med för den gamle. Hans anspelningar var fyndiga och roliga, och Sasja hade inte en tanke på att ta dem på allvar. Och var det något fel med att han tyckte om henne?

Dessutom hade hon förälskat sig i hans musik långt innan de hade träffats. Och lockelsen i detta trolleri var helt enkelt för stor.

★

Det var musiken, förstås. Den förbannade ynglingen lockade oskyldiga själar med sin glänsande flöjt som råttfångaren från Hameln och utnyttjade sin begåvning till att fördärva varenda flicka han mötte. Nu försökte han komma över Aleksandra, och Homeros visste inte vad han skulle ta sig till!

Till en början svalde han grabbens fräcka skämt, visserligen motvilligt, men snart kände han hur alltihop stod honom upp i halsen. Det var också irriterande att se hur snabbt Leonid lyckades övertala Hansans stränga gränskontroll så att alla tre fick passera och gå längs Ringlinjen till Dobryninskaja – och det utan dokument! Killen traskade in på kontoret till stationschefen, en flintskallig gammal sprätt vars mustasch påminde om en kackerlackas känselspröt, och kom snart ut med lätta steg och ett brett leende på läpparna, med flöjtfodralet fullt av patroner.

Homeros måste erkänna för sig själv att den unge mannens diplomatiska färdigheter kom som på beställning: motordressinen som hade tagit dem till Paveletskaja hade försvunnit ur depån tillsammans med Hunter och en omväg skulle ha tagit en vecka.

Mest av allt oroade sig den gamle över lättheten med vilken den här filuren hade lämnat en så inkomstbringande station bara för att slå följe med Sasja genom tunnlarna. I vanliga fall skulle det ha skvallrat om förälskelse, men Homeros var övertygad om att killen inte hade några seriösa avsikter.

Ja, undan för undan förvandlades Homeros till ett gnälligt förkläde, men han hade goda skäl att känna vaksamhet och svartsjuka: det sista han behövde var att musan som kommit i hans väg liksom genom ett mirakel försvann sin kos med en vandrande musikant! En fullständigt överflödig figur, med förlov sagt, en hjälte utan plats i hans roman, och så snappade denne helt sonika åt sig en pall och placerade sig mitt i centrum.

★

»Finns det verkligen ingen kvar på hela jorden?«

De tre vandrade redan i riktning mot Dobryninskaja, eskorterade av tre vaktsoldater (ett stort antal rätt fördelade patroner kan få även de vildaste drömmar att gå i uppfyllelse).

Flickan hade just berättat om sina upplevelser ovan jord, men nu tystnade hon och såg med ens mycket sorgsen ut. Homeros och musikern växlade blickar: vem skulle åta sig att trösta henne?

»Finns det ett liv efter atomkriget?« började den gamle. »Den frågan ställer sig alltså den unga generationen?«

»Klart att det finns«, utbrast Leonid tvärsäkert. »Problemet är bara att det inte finns någon förbindelse mellan de överlevande.«

»Tja, jag har hört att det någonstans efter Taganskaja lär finnas en hemlig gång som leder till en mycket intressant tunnel«, sa Homeros. »Den ser helt vanlig ut, sex meter i diameter, men utan räls. Den ligger djupt, kanske fyrtio eller rentav femtio meter ner under ytan. Och den leder långt österut...«

»Menar ni tunneln som går till bunkrarna i Ural?« avbröt Leonid. »Och historien om mannen som av en tillfällighet

Skannat med CamScanner

råkade gå in i den, sedan fyllde han sin ryggsäck med proviant och…«

»… vandrade i en hel vecka med korta avbrott, tills maten började sina och han blev tvungen att vända om. Då hade han fortfarande inte sett slutet på tunneln«, avslutade Homeros, som inte var glad över att ha blivit avbruten. »Ja, enligt ryktena lär tunneln gå till Uralbunkrarna. Där kan det finnas fler överlevande.«

»Knappast«, gäspade musikern.

Homeros ignorerade honom och vände sig mot Sasja.

»En bekant i Polis har berättat att en av deras signalister en gång fick kontakt med en stridsvagnsbesättning som i rättan tid hann försluta alla luckor och flydde till sådana ödemarker att ingen kom på tanken att bomba dem…«

»Precis«, nickade Leonid. »Också en välkänd historia. När dieseln tog slut grävde de ner pansarvagnen i en kulle och upprättade ett riktigt läger omkring den. Och varje kväll i några år pratade de med Polis över radio…«

»… tills mottagaren pajade«, avslutade Homeros irriterat.

»Nå, historien om ubåten då?« Hans rival fortsatte duellen. »En av våra atomubåtar befann sig på långseglats och när skottväxlingen började hade den ännu inte kommit fram till sin stridsposition. Och när den dök upp var allt redan över. Besättningen förtöjde den för alltid i närheten av Vladivostok…«

»… och försörjer än i denna dag hela stan med ström från sin reaktor«, skar Homeros av. »För ett halvår sedan träffade jag en man som hävdade att han var förste kaptensassistent på den båten. Han sa att han hade korsat hela landet på cykel för att ta sig till Moskva. I tre år var han ute.«

Skannat med CamScanner

»Pratade ni med honom personligen?« undrade Leonid artigt, men förvånat.

»Självfallet«, svarade Homeros giftigt.

Legender hade alltid varit hans passion och han kunde helt enkelt inte låta den här gröngölingen bräcka honom. Han hade ännu en historia i reserv, den bästa. Egentligen hade han tänkt berätta den för Sasja vid ett senare tillfälle i stället för att slösa bort den för ett ointressant gräls skull, men när han såg att Sasja skrattade åt den där skojarens fåniga skämt beslutade han att drämma till med den.

»Men Poljarnyje Zori har ni väl inte hört talas om?«

»Poljarnyje vadå?« sa musikern och vände sig mot honom.

»Ja, vad tror ni?« Homeros log återhållet. »Högst upp i norr, på Kolahalvön, finns en stad som heter Poljarnyje Zori. En gudsförgäten plats. Femtonhundra kilometer till Moskva, minst tusen till Sankt Petersburg. Närmaste stad är Murmansk med sina marinbaser, men även dit är det riktigt långt.«

»En håla, kort sagt«, sa Leonid.

»Långt bort från alla storstäder, hemliga fabriker och militärbaser. Långt bort från alla huvudmål. De städer som vår raketsköld inte kunde skydda jämnades med marken. Och de som låg bakom skölden, där man hann avfyra försvarsraketerna…« Homeros tittade upp. »Nåja, ni vet själva. Men det fanns också orter som ingen siktade på. Helt enkelt för att de inte utgjorde något hot. Som till exempel Poljarnyje Zori.«

»Som vi fortfarande inte är särskilt intresserade av«, sa musikern.

»Det borde ni vara«, sa Homeros häftigt. »För i utkanten av Poljarnyje Zori finns kärnkraftverket Kola. Ett av de största i landet. På sin tid försåg det praktiskt taget hela norra Ryss-

Skannat med CamScanner

land med ström. Miljoner människor. Hundratals fabriker. Jag kommer själv från Archangelsk, så jag vet vad jag pratar om. Och jag besökte till och med kraftverket som barn, med skolan. Det är en riktig fästning, en stat i staten. Med en egen liten armé, egna skogsdomäner, egna jordbruk. Verket var helt självförsörjande. Det kan inte ens ett atomvapenkrig ha ändrat på«, sa han och log sorgset.

»Så ni menar att...«

»Petersburg finns inte längre, inte heller Murmansk och Archangelsk. Miljoner människor har förintats, fabriker och städer lagts i ruiner. Men Poljarnyje Zori står kvar. Och även kärnkraftverket är oskadat. På en radie av hundratals mil finns bara snö, snö och isfält, vargar och isbjörnar. Och inga förbindelser med centrum. De har tillräckligt med bränsle för att försörja en storstad i ett år eller två. Och sig själv och Poljarnyje Zori i hundra år. De övervintrar lätt.«

»En ark«, viskade Leonid. »Och när syndafloden upphör och vattnet sjunker undan, sprider sig från Ararats berg...«

»Exakt«, nickade den gamle.

»Hur har ni fått veta allt det här?« Plötsligt lät musikerns röst varken ironisk eller uttråkad.

»Jag arbetade som signalist ett tag«, svarade Homeros svävande. »Och jag försökte ta reda på om det fanns några överlevande i mina hemtrakter.«

»Kan de verkligen ha klarat sig så länge där uppe i norr?«

»Det är jag övertygad om. Visserligen var det två år sedan jag hade kontakt med dem senast. Men föreställ er vad det innebär: med ström och värme för ett helt århundrade. Med medicinsk utrustning, datorer, elektroniska bibliotek på cd-skivor. Fattar ni? I hela metron finns det sammanlagt två pc-

Skannat med CamScanner

datorer, och de duger bara till att leka med. Och det här är huvudstaden...« Homeros log bittert. »Om det finns överlevande på andra håll – och då menar jag inte några enstaka individer, utan hela bosättningar – så lever de som på 1600-talet igen, i bästa fall, annars är det stenåldern. Lysstickor, boskap, schamaner. Var tredje dör redan vid födseln. Meddelanden på björknäver. Utöver ett par tre granngårdar är världen tom. En ödemark. Vargar, björnar, mutanter. Trots allt bygger hela den moderna civilisationen«, den gamle harklade sig och svepte med blicken över sina åhörare, »på elektricitet. Om strömmen sinar går stationerna under, och det var det. I århundraden har miljarder människor byggt vår civilisation, och plötsligt är det slut. Homo sapiens får börja om från början. Men klarar vi det? Med ens får man en nådefrist på ett helt århundrade! Ni har rätt: det är en Noas ark. En nästan obegränsad tillgång till energi! Olja måste man ju pumpa upp och bearbeta, gas måste transporteras tusentals kilometer genom pipelines! Tillbaka till ångmaskinen, alltså? Eller vidare? Det säger jag dig«, han grep Sasjas hand, »människorna är inte hotade. De är seglivade som kackerlackor. Men civilisationen... den måste man bevara.«

»Men har de någon civilisation att tala om uppe i norr?«

»Var lugn för det. Atomingenjörerna är vår teknologiska intelligentia. Och där är betingelserna säkert bättre än hos oss. Under de senaste två årtiondena har Poljarnyje Zori vuxit rejält. De ställde in radion på automatisk upprepning: ›Till alla överlevande...‹ och gav sina koordinater. Det sägs att det fortfarande anländer människor dit.«

»Men varför har jag aldrig hört talas om det här?« muttrade musikanten.

Skannat med CamScanner

»Det är inte många som vet om det. Här nere är det svårt att få in deras våglängd. Men försök bara om ni får ett par fria år någon gång.« Homeros flinade. »Deras anrop är ›Sista hamnen‹.«

»Jag borde ha vetat.« Leonid ruskade på huvudet. »Jag samlar på sådana här historier... Och det har inte varit några stridigheter där uppe?«

»Som sagt... Det är bara ödemark runtomkring, och om det i början fanns byar och småorter i närheten så förvildades de snabbt. Det har förekommit angrepp av barbarer. Och av vilddjur, förstås, om man nu kan kalla dem det. Men de hade gott om vapen. Försvarsberedskap dygnet runt, vaktposteringar överallt. Högspänningsstängsel, vakttorn. En riktig fästning, som sagt. Och under det första årtiondet, då man fortfarande orkade, lyckades de bygga en palissad kring hela anläggningen, av timmer. Utforskade omgivningarna... De nådde ända bort till Murmansk, tjugo mil. Där staden en gång hade legat fanns bara en gigantisk krater. De tänkte rentav företa en expedition söderut, mot Moskva, men jag avrådde dem. Varför ta risken? Så snart strålningen sjunker kan de erövra nya landområden – men nu... Nu finns ingenting att hämta i Moskva. En kyrkogård, det är allt.« Homeros suckade.

»Vad lustigt det vore«, sa Leonid plötsligt, »om människan, som förintade sig själv med atomkraft, också skulle räddas av den.«

»Väldigt lustigt.« Den gamle gav honom en sträng blick.

»Det är som elden som Prometheus stal«, förklarade Leonid. »Gudarna hade förbjudit honom att ge den till människorna. Men han ville lyfta människorna ur smutsen, mörkret och okunskapen...«

Skannat med CamScanner

»Jag har läst den«, avbröt Homeros surt. »*Det antika Greklands myter och legender*.«

»En profetisk myt. Det var inte utan anledning som gudarna var emot det. De visste hur allt skulle sluta.«

»Fast det var elden som gjorde människan till människa«, invände den gamle.

»Menar ni att hon blir ett djur på nytt utan elektricitet?«

»Jag menar att utan elektricitet kastas vi tvåhundra år tillbaka i tiden. Och om man betänker att bara en på tusen har överlevt och att allt måste återuppbyggas, återerövras och utforskas igen – snarare femhundra år. Och kanske kan vi aldrig ta igen vad vi har förlorat. Håller ni inte med?«

»Jodå«, svarade Leonid. »Men beror det verkligen bara på elektriciteten?«

»Vad annars, menar ni?« Homeros slog ut med armarna av upprördhet.

Musikern mönstrade honom med en lång, besynnerlig blick och ryckte sedan på axlarna.

★

Tystnaden drog ut på tiden. Homeros uppfattade utgången av samtalet som en seger: flickan hade äntligen slutat flörta med killen och försjunkit i egna funderingar. Men när de närmade sig stationen tog Leonid oväntat till orda igen.

»Nåväl, då ska väl jag också berätta en historia för er.«

Homeros gjorde en trött min, men svarade med en nådig nick.

»Någonstans på andra sidan av stationen Sportivnaja och före den förstörda Sokolnitjeskijbron lär det finnas ett spår som svänger av från huvudtunneln och slutar i en återvänds-

Skannat med CamScanner

gränd. Där finns ett galler och bakom den en stängd hermetisk port, som man har försökt öppna ett otal gånger, men alltid förgäves. Av de ensamma vandrare som har begett sig dit har nästan ingen kommit tillbaka och deras kroppar har man funnit på helt andra ställen i metron.«

»Smaragdstaden?« sa Homeros förvånat.

»Alla vet ju«, fortsatte Leonid utan att ägna den gamle någon uppmärksamhet, »att Sokolnitjeskijbron rasade redan första dagen och att alla stationer efter den blev avskurna från metron. Man brukar anta att ingen överlevde på andra sidan bron, även om det inte finns några som helst bevis för detta.«

»Smaragdstaden...« Homeros vinkade avfärdande med handen.

»Och alla vet också att Moskvas universitet byggdes på ostadig grund. Den gigantiska byggnaden stod upp enbart för att enorma kylaggregat arbetade i dess källare och höll sumpmarken nerfrusen. Annars skulle den för länge sedan ha kanat ner i floden.«

»Ett uttjatat argument«, invände den gamle, som förstod varthän det barkade.

»Nu har det gått över tjugo år och den övergivna byggnaden står fortfarande kvar på platsen...«

»Därför att det är en saga!«

»Det går rykten om att det inte bara finns en källare under universitetet utan en stor strategisk luftskyddsbunker tio våningar ner i jorden, där det inte bara står kylaggregat utan en egen atomreaktor, bostadsutrymmen och förbindelsegångar till de närmaste metrostationerna – och rentav till Metro-2.«

Leonid gav Sasja en så kuslig blick att hon brast i skratt.

»Ingenting som jag inte har hört förut«, fnyste Homeros.

Skannat med CamScanner

»Det lär finnas en hel underjordisk stad där borta«, fortsatte musikern drömskt. »En stad vars invånare – som naturligtvis inte har dött – ägnar sig åt att samla in spillrorna av det förlorade vetandet och att tjäna det sköna. De skyr inga medel och skickar stalker till bevarade gallerier, museer och bibliotek. Sina barn uppfostrar de till konstexperter. Där råder fred och harmoni, där finns inga ideologier utom upplysningen och inga religioner utom konsten. Där finns inga fula väggar, målade i två gräsliga oljefärger, alla är smyckade med otroliga fresker. Ur högtalarna strömmar inte befäl och larmsignaler utan Berlioz, Haydn och Tjajkovskij. Och kan ni tänka er, varje invånare kan citera Dante utantill! Just därför har dessa människor lyckats förbli vad de en gång var. Och inte som på 2000-talet, utan som på antiken… Nå, ni har ju läst *Det antika Greklands myter och legender*.« Leonid log mot den gamle som mot en svagsint. »Fria, modiga, vackra och kloka. Rättvisa och ädla.«

»Jag har aldrig hört på maken!« Homeros hoppades bara att den sluge jäveln inte pratade omkull flickan med det där snacket.

»I metron«, Leonid såg uppmärksamt på den gamle, »kallar man platsen Smaragdstaden. Men dess invånare lär föredra en annan beteckning.«

»Som vad då?!« utbrast Homeros.

»Arken.«

»Struntprat! Vilket struntprat!« Den gamle fnyste och vände sig bort.

»Självfallet«, svarade musikern. »Det är ju bara en saga…«

★

Vid Dobryninskaja rådde fullständigt kaos.

Förvirrad och rädd såg sig Homeros omkring: Han drömde väl inte? Kunde det gå till så här på en av de lugna Ringstationerna? Det var som om någon precis hade förklarat krig mot Hansan.

Ur parallelltunneln kom en transportdressin körande med döda kroppar staplade på varandra. Militärsjukvårdare i förkläden lastade av de döda och lade dem på en presenning: en saknade huvud, en annan hade fått ansiktet vanställt, hos en tredje välde tarmarna fram …

Homeros lade handen över Sasjas ögon. Leonid andades tungt och vände sig bort.

»Vad har hänt?« frågade en av deras eskortsoldater en sjukvårdare.

»Ett överfall mot posteringen vid stora fördelaren. Alla döda, till siste man. Ingen lyckades fly. Och det är oklart vem som gjorde det.« Sjukvårdaren torkade av sina händer på förklädet. »Broder, ger du mig en cigarett, va? Mina händer skakar så förbannat …«

Den stora fördelaren, eller huvudmataren, var ett spindelliknande spårsystem som började efter Paveletskajas radialstation och förband fyra linjer med varandra: Ringen, den grå, den orange och den gröna linjen. Homeros hade haft på känn att Hunter skulle välja just den vägen, den kortaste, men den bevakades av Hansans förstärkta vaktpatruller.

Fast varför denna blodsutgjutelse?! Var det väktarna som öppnade eld först, eller hann de inte ens se honom i tunnelmörkret? Och var befann han sig nu? O Gud, ännu ett huvud … Hur kunde han göra något liknande?

Homeros mindes den krossade spegeln och vad Sasja hade

sagt. Hade hon kanske rätt ändå? Kämpade brigadören med sig själv, försökte han undvika onödiga mord, men kunde inte kontrollera sig själv? Och hade han krossat spegeln för att förinta den vidriga, fruktansvärda människa som han gradvis hade förvandlats till…

Nej. Hunter hade inte sett en människa i spegeln, utan ett monster. Han försökte angripa det, men slog bara sönder glaset så att skärvorna plötsligt återspeglade det flerfalt.

Men tänk om… Homeros följde sjukvårdarna med blicken, från dressinen till perrongen… Åtta, den sista. Tänk om det trots allt var en förtvivlad människa som hade tittat på honom ur spegeln? Den forne Hunter?

Och den andre… monstret… redan var ute?

Skannat med CamScanner

XIV. VAD MER?

Vad är det egentligen som gör människan till människa? I över en miljon år har hon vandrat på jorden, men den magiska transformationen som förvandlade detta flockdjur till något helt nytt ägde rum för endast tiotusen år sedan. Nittionio procent av sin historia har hon tillbringat i grottor. Hon har ätit rått kött och varit oförmögen att värma sig, utveckla verktyg och riktiga vapen, hon har inte ens kunnat tala ordentligt. Inte heller i sina känslor har hon skilt sig från aporna eller vargarna: hunger, rädsla, beroende, omtanke, tillfredsställelse…

Hur gick det till när hon på bara några århundraden lärde sig bygga och tänka, att skriva ner sina tankar, förändra sin miljö och uppfinna saker? Varför började hon plötsligt teckna, hur upptäckte hon musiken? Hur kunde hon lägga hela jorden under sig och omgestalta den efter sina egna behov? Vad exakt var det som detta vilddjur upptäckte för tiotusen år sedan?

Elden? Den gav människan möjligheten att tämja ljuset och värmen, att bära dem med sig till obebodda, kalla trakter, att tillaga sitt byte över lägereldar, till magens belåtenhet. Men vad förändrades egentligen med detta? Visst, det lät henne utvidga sina domäner. Fast råttorna hade ju kunnat fylla hela planeten också utan eld.

Nej, det var inte elden som var avgörande, i alla fall inte bara den – det hade musikern rätt i. Det måste ha varit något mer… Men vad?

Språket? Det utgör utan tvekan en avgörande skillnad mellan människan och de andra djuren. Ofärdiga tankar slipas till ordbriljanter som kan bli valuta som gäller överallt. Det är inte bara en förmåga att uttrycka det som försiggår i ditt huvud, utan även

Skannat med CamScanner

att ordna tankarna, att gjuta bildernas instabila, flytande metall i fasta former. Tankens klarhet och nykterhet, förklaringar och kunskap, kan överföras exakt och tydligt från mun till mun. Därav även förmågan att organisera sig och lyda, skapa arméer och bilda stater.

Men myrorna klarar sig utan ord när de på en för människan knappt förnimbar nivå skapar veritabla storstäder, finner sin plats i komplexa hierarkier, förmedlar exakt information och befallningar till varandra, upprättar mångtusenhövdade, orädda legioner med järndisciplin som skickas ut i miniatyrimperiernas ohörbara, men skoningslösa krig.

Eller kanske bokstäverna?

Bokstäverna, förutan vilka vi inte skulle kunna samla vårt vetande? Dessa tegelstenar, med vilka den mänskliga civilisationen byggde Babels torn som strävade mot himlen? Utan vilka alla nya insikter skulle flyta ut och spricka som obränd lera under sin egen tyngd? Utan dem skulle varje generation bli tvungen att bygga det stora tornet från grunden, tillbringa hela livet bland ruinerna efter den förra generationens lerhus och dö bort utan att ha byggt en enda våning.

Det var bokstäverna – skriften – som gjorde det möjligt för människan att föra ut sitt samlade vetande ur sin trånga skalle och bevara det oförfalskat för de efterkommande, som slapp börja om från början och återupptäcka det redan upptäckta, vilket gjorde det möjligt för dem att bygga något eget på den fasta grund som förfäderna hade lämnat efter sig.

Men det var väl inte bara bokstäverna?

Om vargarna hade kunnat skriva – skulle deras civilisation ha liknat människans? Skulle de ha haft en civilisation?

När vargen är mätt försjunker den i en välmående lojhet och ägnar sig åt att kela och leka, tills den knorrande magen driver den vidare. När människan är mätt drabbas hon av en helt annan käns-

Skannat med CamScanner

la: melankoli. Det är en diffus, oförklarlig sinnesstämning, som får henne att titta på stjärnorna i timmar, måla väggarna i sin grotta med ockra, dekorera bogen på sitt skepp med snidade figurer, slita i århundraden för att resa kolosser i sten i stället för att förstärka fästningsmurarna och förslösa hela livet på att förfina sitt poetiska mästerskap i stället för att öva sig i svärdets konst. Det var detta sinnestillstånd som fick den före detta tågförarassistenten att ägna återstoden av sitt liv åt läsning och sökande – sökande och försöken att skriva något... Något unikt... Melankolin, som får den smutsiga och fattiga hopen att stanna upp och lyssna till vandrande spelmän, kungar att hålla sig med trubadurer och hovmålare – och en flicka som fötts under jord att försjunka i betraktandet av en illustration på en teförpackning. Det är ett otydligt, men mäktigt kall, som till och med förmår överrösta hungerns röst – och endast hos människan.

Är det inte detta kall som utvidgar det djuriska känslospektrat och ger människan förmågan att drömma, fräckheten att hoppas och modet att förlåta? Kärlek och medlidande, som människan ofta betraktar som sina karakteristiska egenskaper, är inte hennes egen upptäckt. En hund kan älska och hysa medlidande: om dess husse är sjuk står den vid hans sida och gnyr. En hund kan till och med ha det tråkigt och se meningen med sitt liv i en annan varelse: om dess husse avlider är den ibland beredd att dö, bara för att få stanna hos honom. Men drömma kan den inte.

Sålunda, längtan efter skönhet och förmågan att uppskatta den? Denna förunderliga förmåga att njuta av färgkompositioner, klangbilder, brutna linjer och eleganta formuleringar? Att ur dem utvinna en ljuv och molande själsklang? Som väcker genklang i varje hjärta – även ett åderförkalkat, täckt med förhårdnader, med ärrbildningar – och hjälper det att befria sig från sin egen tyngd?

Kanske. Men inte bara detta.

Skannat med CamScanner

För att överrösta karbinsalvorna och de fängslade, nakna fångarnas förtvivlade skrik har andra människor spelat Wagners storartade operor på högsta volym. Och det var ingen självmotsägelse: det ena underströk endast det andra.

Så vad mer?

Även om människan skulle överleva det nuvarande helvetet som biologisk art, kunde hon bevara denna bräckliga, knappt påtagliga, men utan tvivel reella beståndsdel av sin natur? Den gnista som för tiotusen år sedan förvandlade det halvsvältande vilddjuret med grumlig blick till ett väsen av en annan ordning? Till ett väsen som plågas mer av sin själsliga hunger än sin kroppsliga? Ett vacklande väsen, ständigt slitet mellan själslig storhet och nedrighet, mellan oförklarlig, för rovdjur otillbörlig barmhärtighet och oförlåtlig grymhet, vars like man inte ens finner i insekternas obesjälade värld? Ett väsen som uppför storslagna slott och målar osannolika fresker, som tävlar med Skaparen i förmåga att framställa den rena skönheten – och som uppfinner gaskammare och vätebomber för att tillintetgöra allt hon har skapat och förinta sina likar så billigt som möjligt? Som bygger fina sandslott på stranden och förstör dem av en nyck? Som förvandlats till ett väsen som inte känner några gränser, som oroligt och rastlöst inte förmår stilla sin egendomliga hunger, men ägnar hela livet åt att försöka? En människa…

Kommer gnistan att bli kvar i henne? Och efter henne?

Eller kommer den att gå förlorad, som ett kort utslag på historiens diagram? Kommer människan efter denna sällsamma enprocentiga avvikelse kastas tillbaka till evig avtrubbning, till den invanda tidlösheten där oräkneliga generationer, som inte lyfter blicken från marken, avlöser varandra och där tiotusen, hundratusen, femhundratusen år passerar utan att lämna ett spår efter sig?

Vad mer?

Skannat med CamScanner

★

»Är det sant?«

»Vad då, menar du?« Leonid log mot henne.

»Det där om Smaragdstaden? Om Arken? Att det finns en sådan plats i metron?« frågade Sasja medan hon tittade på sina fötter.

»Ryktena säger så«, svarade Leonid undvikande.

»Jag skulle så gärna besöka den någon gång... Vet du, när jag gick omkring där uppe tyckte jag så synd om människorna. Bara för att de begick ett enda misstag kommer det aldrig att bli som förr igen. Och det var så vackert... tror jag, i alla fall.«

»Ett enda misstag? Nej, det var den värsta av dödssynder«, invände musikern. »Att förstöra hela världen, mörda sex miljarder människor – kallar du det ett misstag?«

»Men ändå... Har inte du och jag förtjänat förlåtelse? Det gör alla här nere. Alla har rätt till en chans att förändra sig själva och gottgöra allt, en chans att börja på nytt, även om det är sista gången.« Sasja teg en stund. »Jag skulle så gärna vilja se hur det egentligen såg ut där uppe... Förut brydde jag mig inte. Jag var för rädd, allt verkade så hemskt. Men så visade det sig att jag helt enkelt har gått upp på fel ställe. Så idiotiskt... Staden ovan jord är som mitt förra liv. Där finns ingen framtid. Bara minnen, och till och med de är främmande. Bara inbillningsfoster. Jag förstod något mycket viktigt när jag var där uppe, ser du...« Hon sökte efter orden. »Hoppet är som blodet. Så länge det flyter i dina ådror, så lever du. Jag vill fortsätta hoppas.«

»Och varför vill du till Smaragdstaden?« frågade Leonid.

Skannat med CamScanner

»Jag vill se och känna hur det var att leva förr i tiden. Du sa det själv – människorna där måste vara helt annorlunda. Människor som inte har glömt gårdagen och som säkert kommer att få en morgondag måste helt enkelt vara annorlunda…«

De promenerade genom Dobryninskajas stora sal, nogsamt övervakade av eskortsoldaterna. Högst motvilligt hade Homeros lämnat dem på tu man hand för att söka upp stationschefen, och av någon anledning dröjde han. Hunter hade de fortfarande inte sett röken av.

Plötsligt tyckte Sasja att Dobryninskajas marmorsal hade gett henne en fingervisning: mellan de höga marmorarkaderna som ledde till spåren fanns små, dekorativa reliefbågar. Stor arkad, liten valvbåge, ännu en stor, ännu en liten. Ungefär som en man och en kvinna som håller varandra i handen, man och kvinna… Och då kände även hon en längtan efter att få lägga sin hand i en mans breda och starka handflata. Att få gömma sig i den en liten stund.

»Även här kan man börja ett nytt liv«, sa Leonid och blinkade åt flickan. »Man måste inte alltid gå någon annanstans för att söka… Ibland räcker det med att man ser sig omkring.«

»Och vad ser jag då?«

»Mig.« Han sänkte blicken med spelad ödmjukhet.

»Dig har jag redan sett. Och hört.« Äntligen svarade Sasja med ett leende. »Jag tycker väldigt mycket om din musik, precis som alla andra. Men bör du inte spara på dina patroner? Du har gjort av med många nu, bara för att man skulle släppa igenom oss…«

»Jag är nöjd så länge det räcker till mat. Och jag har alltid så att det räcker. Det är dumt att spela för pengar.«

»Så vad spelar du för?«

Skannat med CamScanner

»För musiken.« Han skrattade. »För människorna. Nej, inte det heller. För det som musiken gör med människorna.«

»Vad gör den med dem?«

»Tja, vad du vill«, svarade Leonid allvarligt. »Jag har ett stycke som väcker kärlek, och ett annat som får dig att gråta.«

Sasja såg misstänksamt på honom.

»Och det som du spelade senast? Det som inte har något namn. Vilken verkan har det?«

»Det?« Han började vissla på inledningen. »Ingen alls. Det lindrar helt enkelt din smärta.«

★

»Hallå där!«

Homeros slog igen anteckningsboken och skruvade sig på den obekväma träbänken. En adjutant tronade bakom en liten skrivpulpet vars yta nästan fullständigt upptogs av tre gamla svarta telefoner utan knappar och nummerskivor. På en av apparaterna blinkade en röd liten lampa.

»Andrej Andrejevitj tar emot. Du har två minuter på dig, så inget babbel utan rakt på sak.«

»Två minuter räcker inte«, suckade Homeros.

Adjutanten ryckte på axlarna.

»Jag varnade dig.«

Inte ens fem minuter vore nog: Homeros visste varken hur han skulle börja eller sluta, eller vad han skulle kräva eller be om, men förutom Dobryninskajas stationschef fanns det ingen han kunde vända sig till.

Andrej Andrejevitj – en sur fetknopp i uppknäppt uniformsrock – förlorade snart tålamodet med den gamle.

»Är du från vettet?!« gormade han. »Här har vi undantagstillstånd och åtta stupade, så kommer du och snackar om epidemier! Här finns det inga! Seså, nu räcker det, du har uppehållit mig länge nog! Antingen sticker du själv...«

Likt en val som skjuter upp över vattenytan reste sig fläskberget till stationschef så häftigt från sin stol att bordet nästan välte. Adjutanten kastade en undrande blick in genom dörren.

Även den förvirrade Homeros reste sig från den hårda, låga besöksstolen.

»Jag går, jag går. Men varför skickade ni då trupperna till Serpuchovskaja?«

»Vad angår det dig?!«

»På stationen sägs det...«

»Sägs det vad då? Vad? Vet du... Du ska inte komma hit och sprida panik... Pavel, till apburen med honom!«

Ögonblicket därpå grep en väktare Homeros axel, och med en blandning av våld och övertalning lyckades han släpa med sig den gamle till väntrummet och vidare mot en smal sidokorridor. Mellan två örfilar gled den gamles munskydd av. Han försökte hålla andan, men fick strax ett slag i magen och började hosta. Stationschefen dök upp på tröskeln till sitt kontor – han fyllde hela dörröppningen.

»Låt honom sitta där ett tag, så tar vi hand om honom senare... Och vem är du?« sa han och vände sig till nästa besökare. »Har du anmält dig?«

Homeros vände sig om. Tre steg därifrån stod Hunter, orörlig som en staty och med korsade armar. Han bar en trång uniform från en okänd trupp, ansiktet syntes inte i skuggan av det uppslagna visiret. Han verkade inte känna igen sin följe-

Skannat med CamScanner

slagare och tänkte uppenbarligen inte lägga sig i. Homeros hade förväntat sig att brigadören skulle drypa av blod som en slaktare, men den enda mörkröda fläcken på hans kläder kom från hans eget sår.

Hunters stenblick var fixerad vid stationschefen – och plötsligt började han långsamt gå mot mannen, som om han tänkte passera genom dennes kropp in på kontoret.

Chefen började genast backa in i rummet och mumlade upprörda protester. Väktaren och Homeros hade hejdat sig mitt i kampen och avvaktade utvecklingen, när Hunter följde efter fetknoppen in i rummet och tystade honom med en kort väsning innan han övergick till befallande viskningar.

Adjutanten som förlorat intresset för den gamle närmade sig kontoret och tog ett steg över tröskeln, bara för att i nästa ögonblick snubbla ut igen, med en våg av svordomar efter sig.

»Och släpp den där provokatören!« upprepade stationschefen som hypnotiserad orden som främlingen hade viskat i hans öra.

Högröd i ansiktet stängde adjutanten dörren bakom sig, lunkade tillbaka till sin plats vid ingången och försjönk i läsningen av ett nyhetsblad som var tryckt på gammalt omslagspapper. När Homeros passerade hans bord på väg mot kontoret höll mannen ännu hårdare i bladet, som för att visa att ingenting angick honom längre.

Först nu, när Homeros kastade en skadeglad blick på den hunsade vakthunden, hann han ta en närmare titt på telefonerna. På den som oavbrutet blinkade satt ett smutsigt plåster där någon hade skrivit: TULSKAJA.

★

Skannat med CamScanner

»Vi står i förbindelse med Orden.« Dobryninskajas svettdrypande stationschef knakade med fingerlederna, men vågade inte se brigadören i ögonen. »Och den här operationen har ingen informerat oss om. Jag kan inte fatta ett sådant beslut på egen hand.«

»Ring Centralen då«, sa Hunter. »Ni hinner fortfarande inhämta tillstånd, men det brådskar.«

»Man kommer inte att godkänna det. Det skulle ju hota Hansans stabilitet... Och ni vet mycket väl att det inte finns något viktigare för Hansan. Dessutom har vi situationen under kontroll.«

»Vilken jävla stabilitet?! Om inga åtgärder vidtas...«

Andrej Andrejevitj ruskade envist på sitt tunga huvud.

»Situationen är stabil. Jag förstår inte vad ni är ute efter. Alla utgångar är bevakade. Inte en mus slinker igenom. Låt oss vänta tills allt har ordnat sig av sig självt.«

»Ingenting kommer att ordna sig av sig självt!« vrålade Hunter. »Det enda som händer är att någon flyr över ytan eller hittar en annan väg. Stationen måste rensas! I enlighet med alla instruktioner! Jag begriper inte varför ni inte redan har gjort det!«

»Det kan ju finnas friska människor där. Hur tänker ni egentligen? Skulle jag beordra mina soldater att bränna ner hela Tulskaja? Och tåget med sekteristerna? Varför inte Serpuchovskaja också när vi ändå är i farten? Där bor det ju bara horor och bastarder... Nej, vet ni vad! Vi är inga fascister. Krig är krig, men det här... att slakta sjuka... Till och med när mul- och klövsjukan bröt ut på Belorusskaja sorterade man svinen i olika hörn, slaktade de sjuka och lät de friska leva – man klubbade inte bara ihjäl allihop.«

Skannat med CamScanner

»Det var svin, här handlar det om människor«, sa brigadören dunkelt.

»Nej och åter nej.« Stationschefen skakade åter på huvudet så att svetten skvätte. »Jag kan inte. Det vore omänskligt… Varför skulle jag belasta mitt samvete med sådant? Vilken mardröm!«

»Ni behöver inte göra ett dugg. Vi anlitar folk som inte får mardrömmar. Låt oss bara passera er station. Det är allt.«

»Jag har skickat kurirer till Polis som ska be om vaccin.« Andrej Andrejevitj torkade pannan med ärmen. »Vi har fortfarande hopp om att…«

»Det finns inget vaccin. Och inget hopp. Sluta stoppa huvudet i sanden! Varför ser jag inga sanitetstrupper från Centralen här? Varför vägrar ni att ringa dit och be om grönt ljus åt Ordens kohorter?«

Stationschefen teg envist och försökte knäppa knapparna på sin rock, fumlade med sina fuktiga fingrar och gav upp. Sedan gick han fram till ett slitet skåp, hällde upp något starkt i ett glas och tömde det i ett svep.

Då förstod Hunter.

»Ni har inte meddelat dem… De vet fortfarande ingenting! På en grannstation har det brutit ut en epidemi, och Centralen är inte informerad…«

»Det är mitt huvud som står på spel«, svarade mannen hest. »En epidemi på en intilliggande station betyder min avgång. Jag lät det hända… kunde inte förhindra det… Ett hot mot Hansans stabilitet.«

»Intilliggande? Serpuchovskaja?!«

»Än så länge är det lugnt där borta, men jag reagerade för sent. Hur skulle jag kunna veta att…«

Skannat med CamScanner

»Och hur har ni förklarat ert agerande för invånarna? Militära förband till en oberoende station? Avspärrade tunnlar?«

»Banditer... upprorsmän... Det händer överallt. Inget konstigt med det.«

»Och nu är det för sent att erkänna«, nickade brigadören.

»Nu handlar det inte längre om min avgång.« Andrej Andrejevitj hällde upp ett nytt glas och svepte det direkt. »Nu handlar det om dödsstraff.«

»Och vad gör ni nu?«

»Väntar.« Stationschefen lutade sig över bordet. »Väntar. Tänk om...«

»Varför svarar ni inte när de ringer?« sa Homeros plötsligt. »Er telefon ringer hela tiden, från Tulskaja. Vem vet vad de vill?«

»Nej, den ringer inte längre«, svarade stationschefen med slocknad röst. »Jag har stängt av ljudet. Det är bara lampan som blinkar. Så länge den blinkar finns det människor i livet.«

»Men varför svarar ni inte?!« upprepade Homeros rasande.

»Vad ska jag säga till dem?!« röt chefen tillbaka. »Att de ska ge sig till tåls? Be dem att krya på sig? Att hjälp är på väg?! Att de borde skjuta sig? Ett enda samtal med flyktingarna var tillräckligt för mig!«

»Håll käften«, viskade Hunter. »Och hör på. Om tjugofyra timmar kommer jag tillbaka med en trupp. Alla posteringar ska låta mig passera. Serpuchovskaja håller du stängd. Vi fortsätter till Tulskaja och rensar stationen. Om så krävs rensar vi Serpuchovskaja också. Vi säger att vi blev attackerade. Centralen behöver inte informeras. Du behöver inte göra någonting alls. Jag ser själv till... att stabiliteten återställs.«

Föreståndaren sjönk ihop på stolen som ett punkterat cy-

Skannat med CamScanner

keldäck och nickade utmattat. Han hällde upp ytterligare ett glas, luktade på spriten, men innan han tömde glaset frågade han tyst:

»Du kommer att vada i blod upp till armbågarna. Det skrämmer dig inte?«

»Blod är lätt att tvätta bort med kallt vatten«, svarade brigadören.

★

När de lämnade kontoret tog stationschefen ett djupt andetag och kallade in adjutanten, som genast kom rusande och smällde igen dörren bakom sig.

Homeros lät Hunter gå före och stannade till vid adjutantens skrivpulpet, grep den blinkande telefonens svarta lur och lyfte den till örat.

»Hallå! Hallå! Jag hör er!« viskade han i luren.

Tystnad... Men den var inte dov, som när kabeln är avskuren, utan ekande, som om någon i andra änden lagt ifrån sig luren och inte hörde Homeros. Som om denne någon hade väntat väldigt länge på ett svar och sedan förlorat tålamodet. Som om den gamles raspiga röst talade i örat på en död.

Hunter hade vänt sig om på tröskeln och såg ogillande på Homeros, som försiktigt lade tillbaka luren i klykan och lydigt följde efter brigadören.

★

»Popov! Popov! Vakna! Upp med dig!«

Kommendantens kraftiga ficklampa trängde igenom ögonlocken och satte hjärnan bakom pupillerna i brand. En stark

Skannat med CamScanner

hand ruskade hans axel och örfilade sedan de orakade kinderna. Artiom öppnade ögonen, gned sin svidande kind, reste sig ur sängen, ställde sig i givakt och gjorde honnör.

»Var är ditt vapen? Ta automatkarbinen och följ mig!«

Sedan flera dagar sov alla med uniformerna och stövlarna på. Artiom vecklade ut tygtrasan med kalasjnikoven, som hade tjänat som kudde under natten, och stapplade efter kommendanten. Hur länge hade han sovit? En timme? Kanske två? Det dunkade i huvudet, strupen var torr som sandpapper.

»Det har börjat…«, sa kommendanten över axeln. Artiom kände spritlukten.

»Vad har börjat?« frågade han oroligt.

»Du får snart se… Ta det här reservmagasinet. Du lär behöva det.«

Tulskaja – en luftig station utan pelare, som den välvda överdelen på en gigantisk tunnel – låg nästan helt försänkt i mörker. Längre fram irrade svaga ljuskäglor omkring; det fanns inget som helst system i rörelserna, ingen tanke, som om det var apor som höll i dem. Fast varifrån skulle de ha kommit…

Plötsligt var Artiom klarvaken. Nu förstod han vad som var i görningen och började febrilt kontrollera sin karbin. Hade de övermannats! Eller var hoppet inte ute ännu?

Ur vaktlokalen kom ytterligare två yrvakna soldater utspringande och anslöt sig till dem. Kommendanten kallade tydligen samman de sista reserverna, alla som alltjämt stod på benen och kunde hålla i ett vapen. Några av dem hostade redan.

I den tunga, kvalmiga luften hördes besynnerliga, illavarslande rop. Inte skrik, inte vrål, inte order… Det lät som ett

Skannat med CamScanner

stön ur hundratals strupar, marterat, mättat av fasa och förtvivlan. Ett stön som inramades av skrammel och gnisslande järn från två, tre eller tio olika håll.

Överallt på perrongen låg det trasiga tält, omkullvälta plåtskjul, metallskrot, vagnsdelar, plywoodskivor och annan bråte. Kommendanten banade sig väg genom skräpet som en isbrytare och i hans kölvatten kom Artiom och de andra trippande mellan högarna.

På det högra spåret avtecknade sig i dunklet ett förkortat tågsätt: ljuset i de båda vagnarna var dämpat, de öppna dörrarna var avspärrade av järngaller, och inuti... Bakom de mörka fönsterskivorna kokade en fruktansvärd, upprorisk människomassa. Dussintals händer ryckte och drog i avspärrningen. Vid varje ingång stod skarpskyttar med gasmasker som gång på gång gick fram mot de svarta, uppspärrade munnarna och höjde karbinkolvarna, men ingen vågade vare sig slå eller skjuta. På andra ställen försökte vaktmanskapet tvärtom lugna den böljande människomassan.

Men uppfattade fångarna i vagnarna ens vad soldaterna sa?

De hade spärrats in eftersom de hade börjat fly isoleringen i tunneln och eftersom de helt enkelt hade blivit för många – fler än de friska.

Kommendanten sprang förbi de första två vagnarna, och då förstod Artiom till slut varför de hade så bråttom: den sista dörren, det var där varbölden hade spruckit. Och ur vagnen strömmade nu besynnerliga varelser som knappt stod på benen, ansiktena var vanställda intill oigenkännlighet av knölar, armar och ben var uppsvullna och sjukligt tjocka. Ännu hade ingen lyckats fly: samtliga tillgängliga soldater hade slagit en ring runt dörren.

Skannat med CamScanner

Kommendanten trängde sig igenom inringningen och gick fram till de sjuka som tryckte på.

»Jag beordrar alla patienter att omedelbart återvända till sina platser!« Han drog sin stetjkin ur hölstret i bältet.

Den närmaste sjuklingen behövde flera försök innan han lyckades vända sitt uppsvällda, blytunga huvud mot kommendanten. Han slickade sig om sina spruckna läppar.

»Varför behandlar ni oss på det här viset?«

»Som ni vet har ni smittats av ett okänt virus. Vi söker efter ett botemedel... Ni måste ha tålamod.«

»Ni söker efter ett botemedel«, upprepade den sjuke. »Jag skrattar ihjäl mig...«

»Återvänd omedelbart in i vagnen!« Kommendanten osäkrade med en demonstrativ handrörelse. »Jag räknar till tio, sedan öppnar vi eld. Ett...«

»Ni vill ju bara ge oss hopp för att inte förlora kontrollen. Tills vi dör av oss själva...«

»Två.«

»Vi har inte fått något vatten på tjugofyra timmar. Varför ge vatten åt dödsdömda...«

»Soldaterna vågar inte gå fram till gallren. Två har smittats på det viset... Tre.«

»Vagnarna är fulla av lik. Vi trampar på deras ansikten. Vet du hur det låter när en näsa bryts? Om det är ett barn så...«

»Det finns ingen plats! Och vi kan inte bränna kropparna... Fyra.«

»I den andra vagnen är det så trångt att de döda fortsätter att stå upprätt bredvid de levande. Skuldra vid skuldra.«

»Fem.«

»Herregud, skjut mig då! Jag vet ju att det inte finns något

botemedel. Då dör jag snabbare. Nu känns det som om någon filar sönder mina inälvor med en grov fil och häller sprit över…«

»Sex.«

»… och tänder på. Som om huvudet var fullt av mask som äter bit för bit och inte bara av min hjärna utan av min själ… Njam, njam, glufs, glufs, glufs…«

»Sju!«

»Din idiot! Släpp ut oss! Låt oss dö som människor! Varför tror du att du har rätt att plåga oss så här? Du vet väl att du också säkert är…«

»Åtta! Det här är en säkerhetsåtgärd. Så att andra ska överleva. Själv är jag redo att dö, men ingen av er pestbölder slipper ut härifrån. Lägg an!«

Artiom lyfte sin karbin och tog sikte på en av de sjuka som stod i närheten. Herregud, var det inte en kvinna? Under tröjan, som liknade en brun sårskorpa, välvde sig hennes svullna bröst. Han blinkade till och riktade pipan mot en vacklande åldring. Massan av vanställda fångar muttrade missnöjt, men började backa undan och försökte tränga sig in genom dörren, men kunde inte – ur vagnen kom ständigt fler sjuka, stönande, gråtande.

»Din sadist! Vet du vad du gör? Tänker du skjuta på levande människor… Vi är ju inga zombier!«

»Nio!« Kommendantens röst sänktes till en viskning.

»Släpp ut oss!« skrek den sjuke med full kraft och sträckte ut sina armar likt en dirigent, och massan hajade till och började följa händernas rörelser.

»Eld!«

★

Knappt hade Leonid fört sitt instrument till läpparna förrän folk började fylkas omkring honom. De första trevande, alltjämt orena tonerna fick människorna att le och applådera, och när klangen vann i styrka började åhörarnas ansikten förvandlas. Det var som om smutsen föll bort.

Den här gången fick Sasja en hedersplats bredvid musikern och nu riktades tiotals hänförda ögonpar inte bara mot Leonid utan även mot henne. Först tyckte flickan att det kändes obehagligt – hon hade ju inte förtjänat deras uppmärksamhet och tacksamhet, men sedan lyfte melodin henne från granitgolvet och bar i väg henne, precis som en bra bok eller en människas berättelse kan vara medryckande och få dig att glömma allt omkring dig.

Det var samma melodi – Leonids egna, den namnlösa – som böljade genom rummet. Han började och slutade alla sina framträdanden med den. Melodin slätade ut rynkorna i åhörarnas ansikten, sopade bort dammkornen ur deras glasartade ögon och tände små ljus i dem. Trots att Sasja var väl bekant med stycket lyckades Leonid genom små variationer öppna ständigt nya hemliga dörrar så att musiken alltid klingade som på nytt. Det kändes som om hon hade stått länge, länge och tittat på himlen, och plötsligt, i en glipa mellan de vita molnen, öppnade sig för ett kort ögonblick ändlösa vidder med mjuk grönska.

Med ens kände hon ett styng. Hon ryckte till, återvände till underjorden i förtid och såg sig oroligt omkring. Där var det... Ett huvud höjde sig över den övriga publiken. En bit bort, med framskjuten haka, stod Hunter. Han genombor-

Skannat med CamScanner

rade henne med sin skarpa, hårda blick och när han för ett kort ögonblick släppte taget så var det endast för att sticka den i musikern. Leonid ägnade ingen uppmärksamhet åt den skallige, åtminstone visade han inte att han blev störd.

Konstigt nog stannade Hunter och gjorde inga försök att få henne att följa med eller avbryta framträdandet. Först när de sista tonerna hade klingat ut tog han några steg bakåt och försvann. Sasja lämnade genast Leonid och knuffade sig fram genom hopen för att komma i fatt den skallige.

Han hade stannat en liten bit bort, vid en bänk där Homeros satt med sänkt huvud.

»Du hörde alltihop«, sa brigadören hest. »Jag fortsätter. Kommer du med?«

»Vart då?« Den gamle log trött mot Sasja när hon dök upp. »Hon vet alltihop.« Han nickade mot flickan.

Hunter mönstrade Sasja igen med sin stickande blick, sedan nickade han utan ett ord och vände sig på nytt mot den gamle. »Det är inte långt härifrån.« Han gjorde en rörelse med huvudet. »Men jag... jag vill inte gå ensam.«

»Då kan väl jag få följa med«, sa Sasja.

Den skallige suckade högt, knöt sina nävar och sträckte på fingrarna igen.

»Tack för kniven«, sa han till sist. »Den kom verkligen till användning.«

Flickan ryggade tillbaka, sårad, men samlade sig genast.

»Du bestämmer själv vad du använder kniven till«, svarade hon.

»Jag hade inget val.«

Hon bet sig i underläppen och rynkade pannan.

»Nu har du det.«

Skannat med CamScanner

»Nej, inte nu heller. Om du vet alltihop, då fattar du det. Om du verkligen…«

»Fattar vadå?!«

»Hur viktigt det är att jag kommer till Tulskaja. Viktigt för mig… så snart som möjligt…«

Sasja märkte att hans fingrar darrade lite och att den mörka fläcken på hans skuldra hade börjat växa igen. Hon var rädd för den här mannen, men ännu räddare var hon för hans skull.

»Du måste hejda dig«, sa hon mjukt.

»Uteslutet«, snäste han. »Det spelar ingen roll vem som gör det. Varför inte jag?«

»Därför att det kommer att dra dig ner i fördärvet.« Sasja gick närmare, rörde försiktigt vid hans hand. Han drog den åt sig, som om han hade bränt sig.

»Jag måste. De som bestämmer här är ynkryggar. Om jag dröjer längre kommer hela metron att gå under.«

»Tänk om det finns en annan möjlighet? Det finns kanske ett botemedel? Tänk om du inte måste göra… det där?«

»Hur många gånger måste jag upprepa: det finns inga botemedel mot febern! Annars skulle jag… annars…«

»Vad skulle du välja?« Sasja släppte honom inte.

»Jag har inget val!« Brigadören befriade sig från hennes hand. »Nu går vi!« sa han till Homeros.

»Varför vill du inte att jag följer med?!« ropade Sasja.

Tyst, nästan viskande, så att bara hon skulle höra det, svarade den skallige: »Jag är rädd.«

Han vände sig om och gick sin väg. I förbifarten mumlade han åt Homeros att han hade tio minuter på sig till uppbrott.

»Tar jag miste eller är det någon som har feber?« hörde Sasja plötsligt bakom sin rygg.

Skannat med CamScanner

»Vad?!« Sasja for runt och stötte ihop med Leonid. Musikern log oskyldigt.

»Jag tyckte jag hörde att ni pratade om en feber.«

»Då hörde du fel.« Hon hade ingen lust att diskutera saken med honom.

»Och jag som trodde att ryktena var bekräftade«, sa Leonid eftertänksamt, liksom för sig själv.

»Vilka rykten?« Sasja rynkade pannan.

»Om karantänen vid Serpuchovskaja. Något om en påstått obotlig sjukdom. En epidemi…« Leonid såg uppmärksamt på henne, iakttog varje rörelse i hennes ansikte, läpparna, ögonbrynen.

Hon rodnade.

»Hur länge har du tjuvlyssnat?«

Han slog ut med armarna.

»Jag gör det aldrig med avsikt. Det är helt enkelt mitt musikaliska gehör.«

»Det där är min vän«, sa hon av någon anledning och nickade åt Hunters håll.

»Tjusig«, mumlade Leonid.

»Varför sa du ›påstått‹ obotlig?«

»Sasja!« Homeros hade rest sig från bänken med en misstänksam blick på Leonid. »Kan jag få prata med dig en liten stund? Vi måste bestämma vad vi ska göra…«

»Tillåter ni mig en sekund?« Leonid log artigt mot den gamle, tog snabbt några steg åt sidan och vinkade till sig flickan.

Sasja följde osäkert efter. Hon kände på sig att kampen med den skallige ännu inte var förlorad – om hon stod på sig nu skulle Hunter inte våga jaga bort henne igen. Då skulle

hon äntligen kunna hjälpa honom, även om hon inte hade den minsta aning om hur det skulle gå till.

»Tänk om jag hörde talas om epidemin långt före dig?« sa Leonid tyst. »Tänk om det inte är första gången sjukdomen bryter ut? Och tänk om det kanske finns magiska tabletter som hjälper mot den?« Han blinkade åt flickan.

»Men han säger ju att det inte finns något botemedel«, stammade Sasja. »Att alla måste ...«

»... likvideras? *Han* ... är det din underbare pojkvän? Det förvånar mig inte. Och han har säkert studerat till läkare.«

»Menar du att ...«

»Jag menar«, musikern lade handen på Sasjas axel, lutade sig fram och viskade i hennes öra, »att sjukdomen inte är obotlig. Det finns ett botemedel.«

Skannat med CamScanner

XV. PÅ TU MAN HAND

Den gamle harklade sig irriterat och klev fram till de båda ungdomarna.

»Sasja! Jag måste få prata med dig.«

Leonid blinkade åt flickan, tog ett steg bakåt, överlämnade henne med låtsad ödmjukhet åt Homeros och gick åt sidan. Men Sasja kunde inte längre tänka på något annat. Medan den gamle försökte förklara något och övertyga henne om att de fortfarande kunde övertala Hunter att låta bli, tittade flickan på musikern över hans axel. Han besvarade inte hennes blick, men ett flyktigt leende på hans läppar meddelade att han såg, att han förstod alltihop. Hon nickade åt Homeros och gick med på allt om hon bara fick prata färdigt med Leonid på tu man hand. Hon ville bara övertyga sig om att det fanns ett botemedel.

»Jag är strax tillbaka«, avbröt hon otåligt den gamle mitt i en mening, rundade honom och sprang fram till Leonid.

»Så du vill veta hur det slutar?« sa han när hon kom springande.

»Du måste berätta!« Hon var inte på skämthumör längre. »Hur då?!«

»Det är lite knepigare. Jag vet att sjukdomen går att bota. Jag känner några som har lyckats övervinna den. Och jag kan föra dig till dem.«

»Men du sa ju att du kan behandla den...«

»I så fall missförstod du mig.« Han ryckte på axlarna. »Hur

Skannat med CamScanner

skulle jag kunna det? Jag är ju bara flöjtist. En vandringsmusikant.«

»Vad är det för personer?«

»Om du är intresserad kan jag presentera dig för dem. Visserligen krävs det en liten promenad.«

»Vilken station bor de på?«

»Inte särskilt långt härifrån. Du får se själv. Om du vill.«

»Jag tror dig inte.«

»Men du vill gärna, eller hur? Eftersom jag inte riktigt litar på dig ännu kan jag inte berätta allting.«

Sasja blev mörk i synen.

»Varför vill du att jag ska följa med?«

»Jag?« Leonid ruskade på huvudet. »För mig spelar det ingen roll. Det är du som vill. Jag behöver inte rädda livet på någon – jag kan inte ens. Åtminstone inte på det viset.«

Hon tvekade. »Lovar du att föra mig till de där personerna? Lovar du att de kan hjälpa oss?« frågade hon till slut.

»Jag kan ta dig dit«, svarade Leonid.

»Vad tänker du göra, Sasja?« avbröt Homeros igen.

»Jag följer inte med dig och Hunter.« Hon drog i hänglset på sina snickarbyxor och nickade mot musikern. »Han säger att det finns ett botemedel mot febern.«

»Han ljuger«, sa Homeros osäkert.

»Jag ser att ni är betydligt mer bevandrad i virologi än jag«, sa Leonid med respektfullt tonfall. »Har ni forskat länge? Eller gjort egna erfarenheter? Så ni menar också att massutrotning är den bästa metoden för att komma till rätta med infektionen?«

»Hur vet du att ...?« sa den gamle förvånat och vände sig mot Sasja. »Är det du som har berättat?«

»Och där kommer ju er diplomerade vän.« Musikern hade märkt att Hunter närmade sig och tog för säkerhets skull ett steg tillbaka. »Då är ju hela första hjälpen-brigaden samlad och jag börjar känna mig lite överflödig här.«

»Vänta«, bad flickan.

»Han ljuger!« viskade Homeros i örat på henne. »Han vill helt enkelt få dig att... Men även om han talar sanning så är det för sent. Hunter är tillbaka med förstärkning inom högst ett dygn. Ifall du stannar med oss kan du kanske få honom att tänka om. Men den där killen...«

»Hunter lyssnar inte på mig«, svarade Sasja bedrövat. »Nu finns det ingen som kan hejda honom, det känner jag. Det finns bara en möjlighet: man måste ge honom ett val. Man måste klyva honom...«

»Klyva honom?« Homeros höjde på ögonbrynen.

»Jag är tillbaka om mindre än tjugofyra timmar«, lovade hon och gick sin väg.

★

Varför lät han henne gå?

Varför gav han upp och lät en vrickad luffare röva bort hans hjältinna, hans musa, hans dotter? Ju mer den gamle fick veta om Leonid, desto mindre gillade han honom. Musikerns stora, gröna ögon kastade giriga blickar och när han trodde att han inte var iakttagen for dunkla skuggor över hans änglalika ansikte...

Vad var musikern ute efter? I bästa fall tänkte skönhetsdyrkaren spetsa Sasjas oskuld som en fjäril på en nål och låta henne torka i sitt minne, medan hennes ungdoms flyktiga charm,

Skannat med CamScanner

som varken går att minnas eller fotografera, skulle skingras som damm för vinden. Flickan, bedragen och utnyttjad, skulle nog slita sig fri och flyga sin väg, men det skulle dröja innan hon kom över sveket.

Så varför lät han henne gå?

Av feghet. Homeros undvek inte bara att bråka med Hunter utan också att ställa de frågor som verkligen oroade honom. Sasja var förälskad och därför kunde man förlåta hennes nyckfullhet och omedgörlighet. Skulle brigadören ha samma överseende med honom?

Homeros fortsatte att kalla honom »brigadören«, av gammal vana och för att lugna sig själv: ingenting konstigt, ingenting särskilt, trots allt var han ju chef för Sevastopolskajas norra gränsposteringar... Men nej. Den som nu gick sida vid sida med Homeros var inte längre den folkskygge soldaten. Den gamle började förstå att hans följeslagare höll på att förvandlas mitt framför ögonen på honom. Något fruktansvärt skedde med honom och det vore bara idiotiskt att förneka det och meningslöst att intala sig något annat.

Återigen tog Hunter honom med sig, den här gången kanske för att visa honom dramats blodiga upplösning? Nu var han beredd att förinta inte bara Tulskaja utan även sekteristerna som bodde i tunnlarna och Serpuchovskaja tillsammans med alla dess invånare samt Hansasoldaterna som var stationerade där – och enbart för att några av dem kanske var sjuka...

Måhända skulle även Sevastopolskaja möta samma öde?

Brigadören behövde inte längre någon anledning att döda. Han sökte bara efter det rätta tillfället.

Det enda Homeros kunde göra var att följa med för att be-

Skannat med CamScanner

vittna och dokumentera hans brott, som i en mardröm. Han rättfärdigade sig med att det var nödvändigt för att rädda metron, att det var det minst dåliga alternativet. Den skoningslöse brigadören framstod som en Molok och Homeros hade aldrig varit den som försökt utmana ödet.

Flickan däremot verkade inte vilja foga sig i det. Och om Homeros innerst inne hade förlikat sig med tanken att Tulskaja och Serpuchovskaja skulle förvandlas till Sodom och Gomorra, fortsatte Sasja att gripa efter minsta halmstrå. Homeros hade slutat hoppas att man kunde hitta piller eller vaccin innan Hunter hade satt stopp för epidemin med eld och järn. Sasja var redo att kämpa in i det sista för att hitta ett botemedel.

Homeros var varken soldat eller läkare, framför allt var han för gammal för att tro på mirakel, men med en del av sitt hjärta önskade han att allt skulle ordna sig till det bästa, och just den delen hade han slitit loss och låtit försvinna – med Sasja.

Allt han inte vågade göra själv hade han helt enkelt vältrat över på flickan. Och funnit ro i sin passiva undergivenhet.

★

Om tjugofyra timmar skulle allt vara över. Sedan kunde Homeros desertera från tjänsten, leta reda på en klostercell någonstans och skriva färdigt sin bok. Nu visste han vad den skulle handla om.

Nämligen om ett intelligent djur som fann en skärva av en magisk stjärna, en himlagnista som fallit till jorden, svalde den och blev till människa. Om människan som stal elden

Skannat med CamScanner

från gudarna, men inte kunde tämja den och brände ner världen till grunden. Och om straffet som exakt hundra århundraden senare bestod i att berövas denna gnista. Men utan den förvandlades människan inte bara till ett djur utan till något mycket värre som det inte ens fanns ett namn för.

★

Gruppbefälet lät en handfull patroner glida ner i fickan och gav musikern ett kraftigt handslag för att besegla affären.

»För en symbolisk summa får ni åka spårvagn«, sa mannen.

»Jag föredrar romantiska promenader«, svarade Leonid.

»Lyssna, jag kan inte låta er gå ensamma genom våra tunnlar«, försökte befälet tala musikern till rätta. »Ni får ändå eskort – tjejen här saknar ju papper. Men de ser till så att ni får vara i fred någonstans på vägen«, viskade mannen och blinkade.

»Det behövs inte!« utbrast Sasja.

»Vi får låtsas att väktarna är vårt hedersgarde. Prinsen och prinsessan av Monaco på promenad...« Musikern bockade sig djupt för flickan.

»Vilken prinsessa?« undrade Sasja.

»Av Monaco. Det fanns ett furstendöme som hette så. På franska Rivieran...«

»Hör ni«, avbröt vaktbefälet. »Om ni vill gå till fots så får ni rappa på. Ditt magasin i all ära, men gubbarna ska vara tillbaka på basen till kvällen. Hallå, Kryckan!« ropade han till en soldat. »Följ de här båda till Kievskaja. Säg åt patrullerna att det är en deportation. Släpp av dem vid radiallinjen och återvänd.« Han vände sig till Leonid. »Blir det bra?«

Skannat med CamScanner

»Finemang!« Leonid gjorde skämtsamt honnör.
»Välkommen åter.« Vaktbefälet blinkade glatt.
Tänk vad Hansans territorium ändå skilde sig från resten av metron! På hela sträckan från Paveletskaja till Oktiabrskaja hade Sasja inte sett en enda vrå där det var riktigt mörkt. På femtio stegs avstånd från varandra hängde glödlampor på en kabel längs väggen, en lampas ljuskrets avlöstes snart av skenet från nästa. Även förbindelsegångar och sidotunnlar som svängde av från huvudtunneln var så väl upplysta att de inte kändes ett dugg skrämmande.

Om Sasja hade fått bestämma skulle hon hellre ha sprungit för att vinna värdefulla minuter, men Leonid övertygade henne om att det inte fanns någon anledning till brådska. Dessutom vägrade han fortfarande att berätta vart de skulle ta vägen efter Kievskaja. Han lunkade på med uttråkad min - tydligen var musikanten ingen sällsynt gäst i Hansans tunnlar, som var otillgängliga för vanligt folk.

»Jag är glad att din vän har sitt eget sätt att se på saker och ting«, sa han efter en stund.

»Vad pratar du om?« Sasja rynkade pannan.

»Om han brydde sig lika mycket om civilbefolkningen som du gör hade jag varit tvungen att ta med honom också. Men nu delade vi upp oss i par så att var och en får som den vill. Han vill döda, du vill läka…«

»Han vill inte döda någon!« sa hon lite för skarpt och lite för högt.

»Jodå, det är ju hans jobb.« Han suckade. »Fast vem är jag att döma honom?«

»Så vad tänker du göra när du blir stor?« frågade hon med illa dolt förakt. »Fortsätta leka?«

Skannat med CamScanner

»Jag vill bara vara med dig.« Han log. »Vad mer behöver man för att vara lycklig?«

»Så säger du bara. Du känner mig inte ens. Hur skulle jag kunna göra dig lycklig?«

»Det finns sätt. Det räcker med att titta på en vacker flicka för att man ska bli på bra humör. Och vad…«

»Menar du att du kan något om skönhet?« Hon sneglade på honom.

»Det är nog det enda jag kan.« Han nickade viktigt.

»Så vad är speciellt med mig?« Rynkorna i pannan var plötsligt borta.

»Du strålar ju hela du!« Musikerns röst lät allvarlig, men redan i nästa sekund hejdade han sig och mönstrade henne lite på avstånd. »Synd bara att du har så grova kläder«, tillade han.

»Vad är det för fel med dem?« Även hon saktade in stegen för att slippa betraktas bakifrån.

»De släpper inte igenom något ljus. Och jag är som en mal…« Han fladdrade med fingrarna och gjorde en fånig min. »Jag flyger alltid mot elden.«

»Är du mörkrädd?« sa hon försiktigt.

»Jag är rädd för ensamheten!« Leonid gjorde en ledsen min och knäppte händerna över bröstet.

Det borde han inte ha sagt. Han hade missbedömt strängarnas hållfasthet när han försökte stämma dem och nu brast den tunnaste och sprödaste, som just var på väg att börja klinga, med en smäll.

Tunnelns lätta korsdrag, som blåst bort alla tunga tankar och fått Sasja att jonglera med musikerns anspelningar, lade sig plötsligt. Hon nyktrade till och förebrådde sig för att hon

hade låtit sig förledas. Var det verkligen för det här som hon hade övergett Hunter och den gamle?

»Som om du visste vad det är för något«, muttrade hon och vände sig bort.

★

På den blekgrå Serpuchovskaja var lamporna släckta.

Soldaterna i armégasmasker hade spärrat av såväl tunnlarna på båda sidor som övergången till Ringlinjen. Stationen surrade som en bikupa av föraningar om en annalkande olycka. Hunter och Homeros behandlades som höga chefer och fördes med eskort genom salen. Invånarna sökte ögonkontakt och försökte utläsa om de två männen visste vad som pågick och om stationens öde redan var beseglat. Homeros tittade ner i golvet – de här ansiktena ville han inte lägga på minnet.

Brigadören hade inte berättat vart de skulle, men den gamle hade sina aningar. Längre fram låg Polis. Fyra metrostationer, förbundna med gångtunnlar, en riktig stad med tusentals invånare. Den hemliga huvudstaden i metron, som annars var uppdelad i fientliga furstendömen. Vetenskapens bålverk och en tillflyktsort för kulturen. Det allra heligaste, som ingen vågade angripa.

Utom Homeros, den halvgalne pestspridaren?

Fast det senaste dygnet hade han mått lite bättre. Illamåendet hade gått över och lungsotshostan som lämnat blodiga spår på andningsfiltret hade lagt sig. Kanske skulle kroppen övervinna sjukdomen på egen hand? Eller var han inte smittad? Kanske hade han helt enkelt inbillat sig alltihop. Det vore typiskt honom, han skulle alltid måla fan på väggen…

Skannat med CamScanner

★

Den mörka och stillsamma sträckan efter Serpuchovskaja hade dåligt rykte. Såvitt Homeros visste skulle de inte stöta på en människa före Polis, men den enda hållplatsen mellan de båda bebodda stationerna Serpuchovskaja och Borovitskaja kunde ha överraskningar i beredskap åt ensamma vandrare. I metron berättades många historier om Poljanka. I regel behövde de förbipasserande inte frukta för sina liv, sades det, deras förstånd kunde däremot ta allvarlig skada.

Homeros hade varit där några gånger, men aldrig sett något särskilt. Även detta gav historierna en förklaring till, och han hade givetvis hade hört dem. Nu hoppades han innerligt att stationen även den här gången skulle vara död och övergiven.

Ett hundratal meter före Poljanka uppfattade den gamle ett avlägset sken av elektriskt ljus på marmorväggarna, och när de första ljuden från stationen nådde hans öra befarade han det värsta. Han kunde tydligt urskilja människoröster… Det borde inte vara möjligt. Och än värre: Hunter, som alltid annars uppfattade närvaron av levande varelser på flera hundra meters avstånd, verkade döv och likgiltig för allt.

Inte heller reagerade han på den gamles oroliga blickar, utan gick helt försjunken i sig själv som om han inte såg det som försiggick framför dem. Stationen var ju bebodd! Sedan när? Homeros hade ofta undrat varför invånarna i Polis trots den kroniska bristen på utrymme aldrig hade försökt att annektera och införliva Poljanka, som var tom. Det var enbart vidskepligheten som hade hindrat dem, tydligen var det ett tillräckligt tungt vägande skäl för att lämna den märkliga hållplatsen i fred.

Skannat med CamScanner

Uppenbarligen hade någon övervunnit sin rädsla och inrättat en tältstad och installerat elektrisk belysning. Men gud, vad man slösade på strömmen! Redan i slutet av tunneln måste Homeros hålla handen för ögonen för att inte bländas av de starka kvicksilverlamporna som hängde i taket.

Otroligt... Inte ens Polis var så rent och välordnat. På väggarna syntes inte ett spår av de gångna årens damm och sot, marmorplattorna glänste och taket verkade ha vitmenats så sent som i går. Genom arkaderna kikade Homeros in i stationens inre, men fick inte syn på ett enda tält – hade man inte hunnit resa dem ännu? Eller hade man gjort om stationen till ett museum? Tokstollarna som styrde Polis kunde mycket väl tänkas hitta på något liknande...

Gradvis fylldes perrongen med människor. De visade inget som helst intresse för vare sig den välbeväpnade legoknekten med titanhjälm eller den slitne åldringen som kom lunkande efter honom. När Homeros såg människorna kunde han plötsligt inte ta ett steg till – hans ben blev som förlamade...

De som långsamt närmade sig perrongkanten var klädda som om man höll på att spela in en film om tiden kring millennieskiftet. Rockar och kappor av bästa kvalitet, snygga täckjackor, jeans... Var hade vadmalsjackorna tagit vägen, det grova svinlädret, den bruna färgen, denna färgernas grav, som annars var förhärskande i metron? Varifrån kom all denna rikedom?!

Och ansiktena... Det var ansiktena hos människor som inte hade förlorat sina familjer. Ansiktena hos människor som just sett solen och självklart hade börjat dagen med en skön dusch. Det hade den gamle kunnat svära på. Dessutom han hade en känsla av att han hade sett de flesta förut...

Skannat med CamScanner

De underliga människorna blev allt fler, de trängdes på perrongen, närmade sig kanten, men klev inte ner på spåret. Snart fyllde den välklädda folkmassan hela stationen från ena tunneln till den andra. Det såg nästan ut som om de hade klivit rakt ut ur gamla fotografier. Precis som förut var det ingen som upptäckte Homeros. De tittade överallt – på väggarna, i tidningar, på varandra, flörtigt eller nyfiket, surt eller välvilligt – men inte på den gamle, som om han vore en vålnad.

Varför hade de samlats här? Vad väntade de på?

Till slut lyckades Homeros samla sig. Var befann sig brigadören? Kunde han förklara det oförklarliga? Varför hade han fortfarande inte sagt någonting?

Hunter hade stannat en bit bakom honom. Stationen och alla människorna intresserade honom inte ett skvatt. Med tung blick såg han ut i tomrummet framför sig, som om han hade stött på ett hinder, som om det svävade något i luften några steg framför honom i jämnhöjd med hans ögon... Homeros närmade sig brigadören och tänkte just kasta en orolig blick in under hans visir...

Plötsligt utdelade Hunter ett slag.

Den knutna näven for genom luften i en vid sving från vänster till höger, som om brigadören försökte sticka en imaginär klinga i en osynlig motståndare. Det var nära att han träffade Homeros, som emellertid hann ducka medan Hunter fortsatte närstriden. Han gjorde ett utfall, retirerade, försvarade sig, försökte få grepp om någon med sina starka nävar, men i nästa sekund tog den osynlige motståndaren strupgrepp på honom, med nöd och näppe lyckades han komma loss och gick till nytt angrepp. Orken verkade tryta och fienden fick snart övertaget. Det blev allt svårare för brigadören

Skannat med CamScanner

att resa sig efter varje ohörbart, men förintande slag, hans rörelser blev allt långsammare och osäkrare.

Den gamle kunde inte bli kvitt känslan att han hade sett något liknande förut, och det helt nyligen. Men var och när? Och hur i helvete var det fatt med brigadören?! Homeros ropade hans namn, men Hunter rörde sig som i trance och reagerade inte på hans skrik.

Folkmassan på perrongen tog fortfarande ingen notis om Hunter; han existerade tydligen lika lite för dem som de för honom. I gengäld verkade de mycket bekymrade över något annat: de kastade allt oroligare blickar på sina armbandsur, pustade och stånkade högt, samtalade med dem som stod närmast och jämförde tiden med den elektroniska klockans röda siffror över ingången till tunneln.

Homeros kisade med ögonen och tittade han också... Stationsklockan visade tiden som passerat sedan det senaste tåget hade avgått. Men angivelsen var onaturligt lång – hela tio siffror: åtta siffror före det blinkande kolonet och två efter, för sekunderna. Ett band av röda punkter kring ramen visade sekundernas lopp och endast den sista siffran på det osannolika talet ändrades: över tolv miljoner...

Det hördes ett skrik... och en snyftning.

Homeros slet blicken från den gåtfulla klockan och såg Hunter ligga orörlig på spåret, med ansiktet ner. Han rusade fram och lyckades vända den tunga, livlösa kroppen på rygg. Ja, brigadören andades, om än oregelbundet, och hade inga synliga skador, men ögonen hade rullat bakåt som på en död. Högerhanden var fortfarande knuten och först nu märkte Homeros att Hunter inte hade varit obeväpnad i den märkliga kampen. Ur näven stack det upp en svart kniv.

Skannat med CamScanner

Homeros gav brigadören några hårda örfilar, en stund senare började mannen stöna som en berusad, så slog han upp ögonen, reste sig på armbågarna och stirrade på den gamle med förvirrad blick. Sedan kom han på fötter i ett enda språng och borstade av dammet från sina kläder.

Drömbilden hade förflyktigats: de välklädda människorna var spårlöst försvunna, det bländande ljuset hade släckts och årtionden av damm var tillbaka på väggarna. Stationen var svart, tom och livlös – precis som Homeros mindes den från tidigare besök.

★

Fram till Oktiabrskaja sa ingen ett ord. Det enda som hördes var eskortsoldaternas viskningar och svordomar när de snubblade på en syll i sina konstläderstövlar. Sasja var sur, men snarare på sig själv än på musikern. Denne ... ja, vad var han för något? Han hade ju bara betett sig så som man kunde förvänta sig av honom. Till syvende och sist var det hennes eget beteende som kändes pinsamt, så hade hon inte varit för hård mot honom?

Vid Oktiabrskaja vände vinden plötsligt.

När Sasja fick syn på stationen glömde hon genast allt annat i världen. De senaste dagarna hade hon besökt platser som hon aldrig hade kunnat drömma om, men den praktfulla Oktiabrskaja ställde allt annat i skuggan. Granitgolvet täcktes av mattor med utsökta, välbevarade mönster. Fackelformade, blankputsade lyktor fyllde salen med ett jämnt, mjölkvitt ljus. Här och var stod bord vid vilka det satt människor med glänsande ansikten, försjunkna i samtal och diskussioner.

»Vad det är... rikt här«, sa Sasja efter att ha sträckt på halsen för att få överblick över salen.

»För mig påminner Ringstationerna om fläsket på grillspettet«, viskade Leonid. »De dryper av fett... Apropå det! Vad sägs om en matbit?«

»Vi har inte tid.« Hon ruskade på huvudet och hoppades att han inte skulle höra hennes knorrande mage.

»Lägg av.« Musikern drog henne i handen. »Här finns det plats... Du har knappast ätit något som kan mäta sig med det här... Grabbar, ni har väl ingenting emot att käka lite?« ropade han åt eskortsoldaterna. »Oroa dig inte, Sasja, vi är framme om ett par timmar. Jag nämnde inte grillspettet av en slump. Här serverar de nämligen sådana...«

Så beskrev han fläsket i så poetiska ordalag att Sasja till sist gav efter. Om det bara var två timmar kvar till målet kunde en halvtimmes matpaus inte skada. De hade trots allt nästan ett helt dygn på sig, och vem visste när de skulle få något att äta?

Och sjasjliken visade sig verkligen förtjänt av lovorden, och som om det inte vore nog beställde Leonid in en flaska vin. Sasja drack ett litet glas av ren nyfikenhet, resten delade musikern och soldaterna på.

Efter en stund insåg hon att tiden hade rusat i väg, därför reste hon sig på skakiga ben och bad Leonid att raska på.

Hon ansträngde sig att låta sträng på rösten eftersom hon under vinets påverkan hade låtit hans hand vila mot hennes lår när de åt. Lätta, smekfulla fingrar, nej, fräcka. När hon till slut slog bort handen höjde Leonid genast armarna i luften – »Jag ger mig!« – men nu mindes huden hans beröring. Varför avvisade jag honom så där? undrade hon förvirrat och bestraffade sig själv genom att nypa sig hårt i armen.

Skannat med CamScanner

Nu ville hon förtränga den pinsamma scenen så fort som möjligt och skyla över den med lite småprat.

»Det är så konstiga människor här«, sa hon till Leonid.

»Hur så?« Han tömde sitt glas i ett svep och reste sig långsamt från bordet.

»Någonting saknas i deras ögon ...«

»Hunger«, avgjorde musikanten.

»Nej, inte bara ... De verkar inte behöva något.«

»Det beror på att de har allt de behöver.« Leonid log. »De är mätta. Tsar Hansan föder dem. Och vad är det med ögonen? Helt vanliga, trötta ögon ...«

»Det vi lämnade kvar på tallrikarna i dag hade räckt för mig och pappa i tre dagar. Ska vi inte ta med det och ge det till någon?«

»Nej, nej«, svarade musikern, »det matar man hundarna med. Det finns inga fattiga här.«

»Men då kan de väl ge det till någon grannstation! Där människor går hungriga ...«

»Hansan är ingen välgörenhetsinrättning«, invände soldaten som kallades Kryckan. »De andra får väl se om sitt eget hus. Fattas bara att vi skulle mata en massa latmaskar!«

»Kommer du själv från Ringen?« frågade Leonid.

»Jag har alltid bott här. Så länge jag kan minnas.«

»Då kommer du kanske inte tro att det är sant, men även de som inte är födda på Ringen behöver käka ibland.«

»De kan käka varandra!« sa soldaten uppbragt. »Eller ska vi låta dem ta allt ifrån oss och dela på det – som de röda vill?«

»Tja, om allt fortsätter som hittills ...«, började Leonid.

»Så vad då? Håll käften, din snorvalp! Det du just sa kan lätt bestraffas med deportering!«

Skannat med CamScanner

»Deportation har jag förtjänat för länge sedan«, svarade musikern flegmatiskt. »Jag jobbar på det.«

»Jag kan nog skicka dig någon annanstans!« sa soldaten ilsket. »Som spion för de röda!«

»Då anger jag dig för fylla i tjänsten...«

»Vad? Det var ju du som... Vänta bara...«

»Nej! Ursäkta oss. Det var inte så han menade«, lade sig Sasja i, grep musikern i ärmen och drog bort honom från Kryckan som frustade av vrede.

Nästan med våld knuffade hon Leonid mot spåren, tittade upp på stationsklockan och suckade. Restaurangbesöket hade tagit nästan två timmar, medan Hunter knappast hade stannat upp en enda sekund.

Musikern skrattade berusat bakom hennes rygg.

★

De båda eskortsoldaterna muttrade hela vägen till Park Kultury. Leonid hade helst gett svar på tal, men Sasja höll honom tillbaka. Han var fortfarande berusad och kaxig därefter; flickan kunde knappt värja sig mot hans tafatta raggningsförsök.

»Gillar du mig inte?« sa han kränkt. »Inte din typ, eller? Du faller väl inte för såna som mig, du vill säkert ha muskler och ärr... Varför följde du med mig egentligen?«

»Därför att du lovade mig en sak!« Hon knuffade bort honom. »Lägg av...«

»Den gamla visan: Jag är inte sån!« Han suckade dystert. »Om jag hade vetat att du var så tråkig...«

»Hur understår du dig? Där borta finns det fortfarande

Skannat med CamScanner

människor i livet. De kommer att dö om vi inte hinner tillbaka i tid!«

»Vad ska jag göra? Jag orkar knappt röra på benen. Fattar du hur tunga de är? Här, känn bara… « Leonid försökte lyfta ena benet utan att stanna upp. »Och de ska ändå dö. I morgon eller om tio år. Precis som du och jag. Än sen?«

»Så du ljög för mig? Ja, du ljög! Precis som Homeros sa… Han varnade mig… Vart är vi på väg egentligen?«

»Nej, nej, jag ljög inte alls! Vill du att jag ska svära på det? Du får se själv! Du ska allt få be om ursäkt! Åh, vad pinsamt det kommer att bli för dig när du måste säga: Leonid, jag har såååå dåligt samvete… « Han rynkade på näsan.

»Vart är vi på väg?!«

»Vi går hela långa daaan! Till stora Smaragdstaaan! La-la-la, taram-tam-tam… Det är svårt, det är hårt… «, sjöng Leonid och dirigerade med pekfingret. Plötsligt tappade han sitt flöjtfodral, han svor till och böjde sig ner för att plocka upp det och trillade nästan omkull.

»Hallå, din suput! Orkar du gå ända till Kievskaja, va?« ropade en av soldaterna.

»Om ni ber för oss!« Musikern bockade för honom. »Och Elli kommer hem«, fortsatte han sången. »Och Elli kommer hem… med Totosjka… Wau! Wauuu! Kommer hem… «

★

Homeros hade aldrig trott på legenderna om Poljanka, och nu hade stationen lärt honom en läxa.

Somliga kallade den Ödets station och dyrkade den som ett orakel. Somliga trodde att en pilgrimsresa hit under en bryt-

Skannat med CamScanner

ningstid i livet kunde lätta på framtidens slöja, ge ett tecken och en nyckel, förutsäga och bestämma resten av vägen.

Somliga... Men alla logiskt tänkande människor visste att det på stationen emellanåt steg upp giftiga gaser som påverkade hjärnan och framkallade hallucinationer.

Åt helvete med alla skeptiker!

Vad betydde egentligen hans vision? Det kändes som om han var ett steg från lösningen, men varje gång kom han av sig och blev förvirrad. Inför sin inre blick såg han på nytt hur Hunter fäktades med sin svarta kniv i tomma luften. Homeros skulle ha gett mycket för att få veta vad det var för slags vålnad som Hunter hade stridit mot, en duell som hade slutat med hans nederlag, om inte hans död.

»Vad tänker du på?«

Den gamle spratt till av överraskning. Det var första gången som Hunter hade tilltalat honom utan uppenbar anledning. Hårda befallningar, motvilliga, fåordiga svar på frågor... Hur kan man förvänta sig samtal om själen med en människa som inte hade någon?

»Tja... inget speciellt«, stammade Homeros.

»Jodå, du tänker. Det hör jag«, sa Hunter lugnt. »Du tänker på mig. Är du rädd?«

»Inte nu«, ljög den gamle.

»Var inte rädd. Jag kommer inte att röra dig. Du... påminner mig om något.«

»Om vad?« frågade Homeros försiktigt.

»Om något hos mig själv. Jag hade glömt den sidan hos mig, och du påminner mig.« Hunter nästan drog de tunga orden ur sig själv, det ena efter det andra, men han såg fortfarande rakt fram, in i svärtan.

Skannat med CamScanner

»Var det därför du ville att jag skulle följa med?« Homeros blev både besviken och förbluffad. Han hade väntat sig att…

»Det är viktigt för mig att behålla det i minnet«, sa brigadören. »Mycket viktigt. För de andra är det också viktigt att jag… Annars kan det bli… som det blev en gång.«

»Är det något fel på ditt minne?« Homeros kände det som om han kröp över ett minfält. »Har det hänt dig något?«

»Jag minns alltihop klart och tydligt!« fräste Hunter. »Det är bara det att jag glömmer mig själv ibland. Och jag är rädd att glömma mig helt. Du kan väl påminna mig om det, okej?«

»Visst.« Homeros nickade trots att Hunter inte ens såg på honom.

»Förr fanns det en mening med allt«, fortsatte brigadören långsamt. »Med allt jag gjorde. Jag försvarade metron. Människorna. Uppgiften var så enkel: Undanröj alla hot, förinta alla angripare. Det fanns en mening i detta, ja, det fanns det!«

»Men nu också väl…«

»Nu? Jag vet faktiskt inte. Jag vill att allt ska bli lika tydligt som förut. Det här är inte lätt – jag är ju ingen bandit, ingen mördare! Jag gör det för metrons befolkning. Jag försökte leva utan människor för att skydda dem, men det var fruktansvärt. Jag glömde mig själv så snabbt… Så jag var tvungen att återvända till människorna. Skydda dem, hjälpa dem. Minnas… Och en dag kom jag till Sevastopolskaja. Där tog man emot mig, gav mig husrum. Stationen var illa ute, behövde hjälp. Desperat. Jag tänkte, om jag gör det här… om jag avvärjer ett farligt hot… Det är en stor sak, något viktigt. Då minns jag kanske. Det var nödvändigt. Därför måste jag så snabbt som möjligt… Det går bara fortare och fortare nu. Jag måste ordna upp allting inom ett dygn, det finns inga al-

ternativ. Måste hinna till Polis, samla en trupp, och tillbaka… Och under tiden påminner du mig, okej?«

Homeros nickade besvärat. Blotta tanken på vad som skulle hända om brigadören slutgiltigt glömde sig själv var skräckinjagande. Vem skulle bli kvar i hans kropp om den forne Hunter somnade in för alltid? Säg inte… säg inte att det var denne som han förlorade den imaginära striden mot i dag?

Poljanka låg långt bakom dem. Hunter skyndade mot Polis likt en varghund som släppts fri och fått upp spåret efter villebrådet. Eller en varg på flykt från jägarna?

I slutet av tunneln syntes ett ljus.

★

Äntligen framme vid Park Kultury. Leonid gjorde sitt bästa för att försonas med eskortsoldaterna genom att bjuda alla på en »helt underbar« restaurang, men den här gången var männen på sin vakt. De lät dem knappt gå på avträdet; en av dem eskorterade dem dit, den andre gick sin väg efter att med upprörda viskningar ha överlagt med sin kollega.

»Har du några pengar kvar?« frågade soldaten som vaktade vid dörren.

»Bara lite.« Leonid plockade fram fem patroner ur fickan.

»Ge dem till mig. Kryckan har bestämt sig för att tjalla på er. Han tror att du är en provokatör från de röda. Om han har rätt är det säkrast att du går tillbaka till er linje – där är övergången«, sa han och pekade på ett schakt som ledde uppåt. »Om inte kan du vänta här tills säkerhetstjänsten kommer och hämtar dig, fast med den får du förhandla själv.«

»Så jag är avslöjad?« Leonid försökte undertrycka en hick-

Skannat med CamScanner

ning. »Jaja, gärna för mig... Vi ses igen! Tack för hjälpen!« Han lyfte handen till en besynnerlig hälsning. »Hör på... Låt oss strunta i övergången. Kan du inte ta oss till tunneln i stället, va?« I samma ögonblick tog musikern Sasjas hand och rusade i väg med henne.

»Vilken kille!« sa han. »›Där är övergången‹... Som om han inte visste att allt är igenbommat där uppe sedan länge...«

Sasja fattade ingenting. »Vart ska vi?«

»Vart tror du!« brummade Leonid. »Till röda linjen! Det hörde du väl: jag är en provokatör, gripen, avslöjad...«

»Kommer du från de röda?!«

»Min flicka, fråga inte mer nu! Jag kan inte tänka och springa på samma gång. Och nu är det viktigare att springa. Vår vän larmar nämligen de andra. Och knäpper oss om han får tag i oss. Nu hjälper inga pengar, de vill hellre ha medalj!«

De dök in i tunneln och lämnade den villrådige soldaten bakom sig. De höll sig så nära väggen som möjligt och sprang i riktning mot Kievskaja. Sasja förstod att de inte skulle hinna till nästa station. Om musikern hade rätt och eskortsoldaten visade sina kamrater vart de hade flytt...

Men plötsligt svängde Leonid av till vänster, in i en ljus sidotunnel – lika självklart som om han gick hem till sig. Några minuter senare syntes flaggor i tunneln framför dem, järngaller och maskingevärsnästen av uppstaplade sandsäckar; vakthundar skällde. Hade de redan informerats om flykten? Hur tänkte Leonid ta sig ur den här knipan? Och vems territorium började på andra sidan barrikaden?

»Jag kommer från Albert Michajlovitj.« Leonid höll upp ett märkligt dokument under näsan på väktaren som kommit springande. »Jag måste till andra stranden.«

»Den vanliga taxan«, avgjorde soldaten efter en kort blick. »Men var är damens papper?«

»Jag betalar dubbla taxan.« Leonid vände ut och in på sina fickor och krafsade ihop sina sista patroner. »Och damen har ni inte sett, okej?«

»Nej, det är inte ›okej‹«, svarade gränssoldaten surt. »Tror ni att det här är en basar? Nej, det är en rättsstat!«

»Vad säger ni?!« Musikern låtsades bli förskräckt. »Jag som trodde att vi hade marknadsekonomi och att man kunde köpslå lite...«

Fem minuter senare knuffades både Sasja och Leonid in i ett litet rum med kaklade väggar. Musikern blödde ur näsan, kinden var blåslagen.

Järndörren smällde igen.

Mörkret lade sig över rummet.

Skannat med CamScanner

XVI. I HÄKTET

I beckmörker skärps människans övriga sinnen. Dofter blir intensivare, ljud starkare och detaljrikare. I cellen hördes ett tydligt skrapande mot golvet, urinstanken var outhärdlig.

Men Leonid var fortfarande berusad och verkade varken höra något eller känna smärta. En liten stund mumlade han för sig själv, sedan tystnade han och började snarka. Det bekymrade honom inte att deras förföljare snart skulle vara där, det oroade honom inte vad som skulle hända med Sasja, som papperslös och utan förklaring försökt korsa gränsen till Hansan. För att inte tala om Tulskajas öde, som han verkade fullständigt likgiltig inför.

»Jag hatar dig«, sa Sasja tyst.

Även det struntade han i.

Efter att ha suttit en stund i mörkret upptäckte hon en ljuspunkt: titthålet i dörren. Allt var svart runt omkring henne, men den lilla ljuspunkten räckte för att Sasja försiktigt skulle kunna treva sig fram till dörren. Så började hon banka på den med sina små nävar. Den svarade med dov klang, men så snart Sasja slutade banka blev det knäpptyst igen. Vakterna hörde tydligen varken oväsendet eller Sasjas skrik.

Tiden kröp fram.

Hur länge skulle man hålla dem inlåsta? Kanske hade Leonid fört henne hit med avsikt? För att separera henne från Hunter och den gamle. För att splittra dem, locka henne i en fälla. Och alltihop bara för att...

Skannat med CamScanner

Sasja brast i gråt. Hon lade ansiktet i armvecket och jackärmen absorberade både hennes tårar och snyftningar.

»Har du sett stjärnorna någon gång?« hördes plötsligt hans röst, alltjämt onykter.

Hon svarade inte.

»Själv har jag bara sett dem på fotografier«, fortsatte musikern. »Solen tränger knappt igenom dammet och molnen, så hur skulle stjärnorna kunna synas? Men nu när jag väcktes av din gråt tyckte jag plötsligt att jag fick syn på en riktig stjärna.«

Hon svalde sina tårar innan hon svarade.

»Det är ett titthål.«

»Jag vet. Men jag undrar...« Leonid harklade sig. »Förr i tiden, vem var det då som betraktade oss genom tusentals ögon uppe på himlen? Och varför vände han sig bort?«

»Där fanns ju ingen!« utbrast Sasja.

»Fast jag har alltid velat tro att någon har koll på oss«, sa musikern eftertänksamt.

»Inte ens i den här cellen finns det någon som bryr sig om oss!« Hennes ögon fylldes återigen av tårar. »Det här har du tänkt ut, va? Så att vi inte skulle hinna?« Hon bultade på dörren igen.

»Om du inte tror att det finns någon där, varför knackar du?« frågade Leonid.

»Du skiter väl i om alla sjuka dör!«

»Är det så du ser på mig? Kränkande«, sa han och suckade. »Du verkar ju inte heller bry dig om de sjuka. Du är rädd att din älskade ska bli smittad när han slaktar dem, och så finns det inget botemedel...«

»Det är inte sant!« Sasja kunde knappt låta bli att slå honom.

»Jodå, jodå«, retades Leonid. »Vad ser du i honom egentligen?«

Hon hade inte den minsta lust att förklara någonting för honom, helst hade hon inte sagt ett enda ord till.

»Han behöver mig!« utbrast hon. »Verkligen behöver mig. Utan mig går han under. Men du behöver mig inte... Du vill bara ha någon att leka med!«

»Nåväl, vi antar att han behöver dig. ›Behöva‹ är visserligen för mycket sagt, men ändå... Fast varför behöver *du* den där sjukvårdsjägaren? Tänder du på farliga typer? Eller vill du rädda en förlorad själ?«

Sasja tystnade, stött över lättheten med vilken musikern gissade hennes känslor. Kanske var de rätt typiska? Eller var hon dålig på att dölja dem? Allt det finkänsliga, det svårfångade som hon inte kunde klä i ord, lät som tomma, banala floskler i hans mun.

»Jag hatar dig«, sa hon till slut.

»Det gör inget. Jag är inte heller så förtjust i mig själv«, skrattade Leonid.

Sasja satte sig på golvet. På nytt började tårarna rinna – först av ilska, sedan av vanmakt. Så länge något berodde på henne tänkte hon inte ge upp. Men nu satt hon här, i en mörk cell med en känslokall följeslagare och kunde inte göra sig hörd. Skrika var meningslöst. Bulta på dörren var meningslöst. Det fanns ingen att övertala. Allt var meningslöst.

Men plötsligt dök det för ett kort ögonblick upp en bild i hennes huvud: höga hus, en grön himmel, svävande moln, leende människor. Och de varma dropparna på hennes kinder kändes som dropparna från sommarregnet som den gamle hade berättat om.

Skannat med CamScanner

Sekunden därpå hade bilden förflyktigats och endast lämnat en lätt, förtrollad stämning efter sig.

»Jag vill se ett mirakel«, sa hon till sig själv och bet sig i läppen.

I samma ögonblick hördes ett klick utanför dörren, och med ens badade cellen i outhärdligt starkt ljus.

★

Strax före ingången till metrons heliga huvudstad, civilisationens marmorkapell, spreds med kvicksilverlampornas vita ljus en salig aura av lugn och välstånd. I Polis skydde man inte ljuset, då man trodde på dess magiska kraft. Överflödet av ljus påminde människorna om deras tidigare liv, om de avlägsna tider då människan ännu inte var ett nattväsen och ett rovdjur. Och här visste till och med barbarerna som kommit hit från periferin att uppföra sig.

Gränsposteringen var inte direkt någon fästning utan påminde mer om väntrummet till ett sovjetiskt ministerium: ett bord, en stol, två officerare i rena stabsuniformer och stora skärmmössor. Passkontroll, genomgång av de personliga tillhörigheterna. Homeros tog upp passet ur fickan. Visum hade man avskaffat, så det borde inte vara några problem. Han räckte fram den gröna lilla boken mot officeren och kastade en blick på brigadören.

Hunter stod försjunken i sig själv och verkade inte ens ha uppfattat gränssoldatens fråga. Hade han egentligen något pass? undrade Homeros. Om inte – hur hade han tänkt komma in här? Han som hade haft så bråttom hit.

»Jag upprepar för sista gången« – officeren lade handen

Skannat med CamScanner

över sitt glänsande pistolhölster – »visa ert pass eller lämna omedelbart Polis territorium!«

Homeros var övertygad om att brigadören inte hörde vad som sades utan var helt koncentrerad på officerens fingrar som just höll på att knäppa upp hölstret. Plötsligt vaknade brigadören upp ur sin sällsamma dvala, sköt blixtsnabbt ut sin öppna handflata och slog till mot väktarens struphuvud. Mannen föll baklänges och välte stolen, blev blå i ansiktet och snappade efter luft. Den andre försökte genast fly, men Homeros förstod att han inte skulle komma långt. Likt en falskspelare som trollar fram ett ess ur ärmen höll Hunter plötsligt sin bödelspistol i handen och...

»Vänta!«

Brigadören tvekade en sekund och det räckte för att den flyende soldaten skulle hinna upp på perrongen, rulla åt sidan och försvinna ur sikte.

»Låt dem vara! Vi måste till Tulskaja! Du måste... du bad mig att påminna dig...« Homeros andades tungt och visste inte vad han skulle säga.

»Till Tulskaja...«, upprepade Hunter avtrubbat. »Ja, jag måste hålla i mig tills vi kommer till Tulskaja. Du har rätt.« Han sjönk tungt ner på bordet, lade sina pistoler bredvid sig och lät hakan sjunka ner mot bröstet.

Homeros tog tillfället i akt, höjde armarna och skyndade sig bort för att möta de andra väktarna som nu dök upp ur arkaderna.

»Skjut inte! Han ger sig! Skjut inte! För guds skull...«

Ändå grep de tag i hans armar, råkade dra av munskyddet av bara farten, och först därefter lät de honom förklara sig. Brigadören hade på nytt försjunkit i sin konstiga dvala och

Skannat med CamScanner

bara stod där. Han lät sig avväpnas och följde lydigt med till häktet. Där satte han sig på bänken, lyfte huvudet och fick syn på den gamle utanför dörren.

»Du måste leta rätt på en person åt mig«, sa Hunter. »Han heter Melnik. Säg åt honom att komma hit. Jag väntar...«

Den gamle nickade, vände på klacken och var redan på väg mot utgången, där väktarna kämpade för att hålla de nyfikna på avstånd, när han plötsligt hörde ett rop bakom sig.

»Homeros!«

Den gamle stannade förbluffad upp – Hunter hade aldrig kallat honom vid namn förut. Han vände sig om, gick fram till gallret och såg frågande på brigadören, som stod där med armarna virade runt omkring sig som om han hade frossa.

»Skynda dig«, sa Hunter med dov, livlös röst.

★

Dörren svängde upp och in tittade en darrande soldat – det var samme väktare som för en stund sedan hade gett Leonid på käften. En spark förpassade honom in i cellen så att han var nära att dunsa i golvet. Han ställde sig mot väggen och såg osäkert mot dörröppningen.

Där stod en senig officer i glasögon. På fältrockens axelklaffar glänste det av stjärnor, det glesa mörkblonda håret var bakåtslickat.

»Där kan du stanna, ditt kräk«, grymtade han.

»Men... jag...«, stammade gränssoldaten gråtfärdigt.

»Var inte blyg nu«, sa officeren uppmuntrande.

»Jag ber om ursäkt för det jag gjorde. Och du... ni... Jag kan inte.«

Skannat med CamScanner

»Tio dagar extra.«

»Slå mig!« sa soldaten till Leonid och visste inte vart han skulle fästa blicken.

»Ah, Albert Michajlovitj!« log Leonid mot officeren och kisade. »Jag trodde aldrig att ni skulle komma.«

»God afton.« Även officeren drog på smilbanden. »Så, nu har jag kommit för att skipa rättvisa. Vill du hämnas?«

»Jag måste skona mina händer.« Musikern reste sig och sträckte på benen. »Ni tar säkert själv hand om bestraffningen.«

»Med påbjuden stränghet«, nickade Albert Michajlovitj. »En månad i arresten. Och naturligtvis ansluter jag mig till tölpens ursäkter.«

»Nåja, det var ju inte illa menat.« Leonid smekte sin svidande kind.

»Jag hoppas att det stannar mellan oss?« sa officeren konspiratoriskt.

»Som ni ser har jag smuggelgods med mig.« Musikern nickade mot Sasja. »Kan ni kanske hjälpa oss på traven?«

»Det ska vi ordna«, lovade Albert Michajlovitj.

De lämnade den ångerfulle gränssoldaten i cellen, officeren sköt för regeln och ledde dem genom en trång korridor.

»Jag tar inte ett steg till med dig«, sa Sasja högt till musikern.

Leonid tvekade innan han svarade tyst:

»Men tänk om jag säger att vi är på väg till Smaragdstaden? Tänk om jag säger att jag råkar veta mycket mer om den än din morfar? Tänk om jag har sett den med egna ögon? Och inte bara sett utan varit där, och inte bara varit där…«

»Du ljuger.«

»Och tänk om han där« – musikern nickade mot officeren

som gick framför – »fjäskar för mig så där bara för att han vet var jag kommer ifrån och är rädd för mig? Tänk om vi säkert finner ditt botemedel i Smaragdstaden? Och tänk om vi bara befinner oss tre stationer bort från dess port…«

»Du ljuger!«

»Vet du vad?« sa Leonid irriterat. »När du ber om ett mirakel måste du vara beredd att tro på det. Annars går du miste om det.«

»Man måste dessutom kunna skilja på mirakel och trolleritrick«, bet Sasja tillbaka. »Och det har jag lärt mig av dig.«

»Jag visste från början att de skulle släppa oss. Jag ville bara inte… gå händelserna i förväg.«

»Du ville bara dra ut på tiden!«

»Men jag har inte lurats! Det finns faktiskt ett botemedel.«

De hade anlänt till gränsposteringen. Officeren som kastat nyfikna blickar på dem gav tillbaka musikern hans packning, patroner och papper.

»Nå, vad säger ni, Leonid Nikolajevitj? Ska vi ta med oss smuggelgodset eller överlämnar vi det åt tullen?«

»Jag följer med«, sa Sasja kvickt.

»Jaha, i så fall önskar jag er ett liv i kärlek och endräkt«, sa Albert Michajlovitj faderligt och ledsagade dem förbi tre bröstvärn i rad – deras personal stod i givakt medan gästerna passerade förbi järngaller och pansarhinder av hopsvetsad räls. »Det blir väl inga problem med importen?«

»Det fixar sig«, log Leonid. »Som ni vet finns det inga ärliga tjänstemän någonstans, och ju strängare regim desto billigare. Man måste bara veta vem man ska vända sig till.«

»För er räcker det väl med det magiska ordet.« Officeren harklade sig.

Skannat med CamScanner

»Tyvärr fungerar det inte hos alla.« Leonid kände på kinden igen. »Hur är det man säger: Jag är ingen trollkarl, jag lär mig fortfarande.«

»Det blir en ära att ha med er att göra när utbildningen är avslutad.« Albert Michajlovitj bockade, vände sig om och gick tillbaka.

Den siste vaktposten öppnade en grind i ett bastant järngaller som spärrade av tunneln från golv till tak. På andra sidan började en tom, men helt upplyst gångtunnel med väggar som var svedda och gropiga, som efter långa skottväxlingar, och i slutet av gången syntes nya bröstvärn med stora baner som hängde från taket och ända ner till golvet.

Sasja fick hjärtklappning vid blotta åsynen.

»Vems gräns är det där?« frågade hon musikern och stannade tvärt.

»Vadå vems?« Han såg förvånat på henne. »Röda linjens, förstås.«

★

Ack, vad Homeros hade längtat efter att få återvända hit! Vad länge sedan det var han besökte dessa underbara stationer…

Den intellektuella Borovitskaja, som luktade så sött av kreosot, med sina mysiga små lägenheter direkt i arkaderna, läsesalen för brahmanmunkarna mitt i salen, med de långa träborden som var belamrade med böcker och de lågt hängande lamporna med tygskärmar; med sina underbara filosofiska diskussioner i samma anda som kökssamtalen från kris- och förkrigsåren…

Den pampiga Arbatskaja, som gick helt i vitt och brons, nästan under Kremlpalatsen, med sina stränga regler och in-

Skannat med CamScanner

trigerande militärer, som fortsatte att göra sig märkvärdiga som om de inte hade varit det minsta delaktiga i Apokalypsen...

Den värdiga Biblioteka imeni Lenina, rakt under Leninbiblioteket, stationen som man inte hade döpt om medan det fortfarande fanns en poäng med det. När han som pojke för första gången gick ner i metron hade han tyckt att den var lika gammal som världen. Biblioteket hade en egen uppgång som stod likt en romantisk kommandobrygga mitt på perrongen med sina kärleksfullt, om än inte särskilt skickligt restaurerade stuckornament kring taket.

Och Aleksandrovskij Sad med sitt ständiga halvmörker, vars gängliga och knotiga uppenbarelse påminde om en blind, giktbruten pensionär som mindes sin ungdom i Komsomol.

Homeros hade alltid undrat om stationerna liknade sina arkitekter. Kunde man betrakta dem som självporträtt av dem som ritat dem? Hade de absorberat sina byggherrars egenskaper? En sak visste han bestämt: invånarna påverkades av stationerna, som präglade dem med sin karaktär, smittade dem med sin stämning och sina brister.

Och Homeros med sin läggning, sina eviga funderingar och obotliga nostalgi, tillhörde givetvis inte alls den stränga Sevastopolskaja utan i mycket högre grad Polis, som var lika ljus som det förflutna.

Livet hade emellertid velat annorlunda.

Inte ens nu, när han äntligen hade hamnat här igen, fanns det en sekund över till att gå igenom de ekande salarna, beundra stuckaturen och gjutjärnsarbetena, drömma sig bort...

Nej, han måste skynda sig.

Hunter hade med en övermänsklig ansträngning lyckats

Skannat med CamScanner

tygla och spärra in den fruktansvärda besten han bar inom sig och som han då och då måste mata med människokött. Men besten behövde bara bryta sig ur den inre cellen – och ögonblicket därpå skulle det inte återstå någonting av den klena gallerdörren på utsidan. Homeros måste skynda sig.

Hunter hade bett honom att söka upp en viss Melnik... Var det ett namn, ett smeknamn? Eller kanske ett lösenord? När han uttalade det högt hade det en besynnerlig effekt på väktarna: pratet om tribunalen som hotade den häktade brigadören upphörde direkt, handfängslen som man just skulle sluta kring Homeros handleder hade åter förpassats till skrivbordslådan. Och det var den korpulente vaktchefen som personligen åtog sig att visa honom vägen.

De gick upp för en trappa, genom en korridor och kom fram till Arbatskaja. Där stannade de framför en dörr som bevakades av två civilklädda män med ansikten som yrkesmördare. Bakom deras breda ryggar började en korridor med små tjänsterum på båda sidorna. Vaktchefen bad Homeros att vänta och försvann in i korridoren. Efter några minuter kom han tillbaka med en förvånad blick på den gamle och bjöd honom att följa med.

I slutet av den smala korridoren fanns ett överraskande stort rum, vars väggar var draperade med kartor och diagram, fotografier och teckningar, samt lappar med anteckningar och chiffrerade meddelanden. Bakom ett brett ekbord satt en mager, medelålders man. Ur uniformsrocken som hängde över hans axlar stack bara vänsterarmen ut och först vid närmare påseende såg Homeros att högerarmen var nästan helt amputerad. Mannen på kontoret var en bjässe – fastän han satt ner var hans ögon i jämnhöjd med Homeros som stod upp.

Skannat med CamScanner

»Tack«, sa mannen och visade med en nick åt vaktchefen att han kunde gå. Uppenbart besviken stängde den korpulente mannen dörren efter sig.

»Vem är ni?«

»Nikolajev, Nikolaj Ivanovitj«, svarade den gamle överrumplat.

»Sluta spela apa. Om ni kommer till mig och påstår att ni är här tillsammans med min närmaste kamrat, som jag dessutom begravde för ett år sedan, då måste det finnas en anledning. Vem är ni?«

»Ingen särskild... Det handlar inte om mig. Han lever, tro mig. Ni behöver bara följa med, och så fort som möjligt.«

»Och jag tror att det här antingen är en fälla, ett idiotiskt spel eller i bästa fall ett missförstånd.« Melnik tände en papyross och blåste röken rakt i ansiktet på Homeros. »Om ni vet hans namn och kom hit tillsammans med honom, då borde ni också känna till hans historia. Ni borde veta att vi sökte efter honom varje dag i över ett år. Att vi förlorade några män på grund av detta. Och ni borde för helvete veta hur mycket han betydde för oss! Kanske rentav att han var min högra hand.« Mannen log snett.

»Nej, faktiskt inte... Han har inte berättat något om sig själv.« Homeros drog in huvudet mellan axlarna. »Snälla, vi kan väl helt enkelt gå till Borovitskaja. Det är ont om tid...«

»Nej, jag går ingenstans. Och jag har giltiga skäl.« Melnik grep tag i bordskanten, gjorde en besynnerlig rörelse och gled liksom bort från bordet. Först efter några sekunder förstod Homeros att mannen satt i rullstol. »Så vi stannar och pratar en stund i lugn och ro. Jag vill veta varför ni plötsligt dyker upp här hos oss.«

Skannat med CamScanner

»Gud...« Homeros började känna sig desperat – han visste inte vad han skulle säga för att övertyga den här tjurskallen. »Tro mig bara. Han lever. Och sitter i häktet på Borovitskaja. Hur som helst, jag hoppas i alla fall att han sitter kvar...«

»Jag skulle gärna tro er.« Melnik tystnade, tog ett så djupt bloss på papyrossen att Homeros hörde det glödande cigarettpapperet fräsa. »Det är bara det att det inte sker några mirakel. Ni river bara upp gamla sår... Nåväl. Jag har mina egna teorier om vem som står bakom det här spelet. Men för att pröva dem har vi specialutbildat folk...« Han sträckte sig fram och lyfte telefonluren.

»Varför är han så rädd för svarta?« sa Homeros plötsligt till sin egen överraskning.

Melnik lade försiktigt på luren. Han tog ett sista bloss på papyrossen, spottade ut den korta fimpen i askkoppen.

»Må fan ta dig«, sa han, »då rullar jag väl till Borovitskaja.«

★

»Jag går inte dit! Låt mig vara! Jag stannar hellre här...«

Sasja varken skämtade eller gjorde sig till. Ingen kan ha hatat de röda mer än hennes far. De hade störtat honom, de hade knäckt honom, och i stället för att ta hans liv hade de av medlidande eller skadeglädje dömt honom till många år av förnedring och lidande. Fadern hade aldrig kunnat förlåta upprorsmakarna, eller de som sporrade och gav förrädarna såväl vapen som flygblad. Enbart den röda färgen kunde utlösa vredesutbrott hos honom. Och även om han mot slutet av sitt liv hävdade att han inte var arg på någon och inte trak-

Skannat med CamScanner

tade efter hämnd, så trodde Sasja att det bara handlade om att rättfärdiga sin egen vanmakt.

»Det finns ingen annan väg«, sa Leonid rådlöst.

»Vi skulle ju till Kievskaja! Du har lurat mig!«

»Hansan är i konflikt med röda linjen sedan årtionden, då kunde jag ju inte berätta för en okänd människa att vi ska till kommunisterna... Jag var tvungen att hitta på något.«

»Ljuga är nog det enda du kan!«

»Porten finns på andra sidan Sportivnaja, det har jag sagt hela tiden. Sportivnaja är röda linjens sista station före den rasade metrobron – det kan jag faktiskt inte göra något åt.«

»Och hur ska vi ta oss in? Jag har ju inget pass.« Hon släppte inte Leonid med blicken för en sekund.

»Lita på mig«, log han. »Det räcker att man pratar med någon. Leve korruptionen!«

Utan att lyssna på hennes invändningar grep han Sasjas handled och drog henne med sig. Den yttersta försvarslinjens strålkastare lyste upp några enorma röda baner som hängde från taket. De vajade långsamt i tunnelns luftdrag och först tyckte flickan att de såg ut som två forsande röda vattenfall. Ett tecken?

Om allt som hon hade hört om linjen var sant skulle man peppra dem fulla med kulor så snart de kom inom skotthåll... Fast Leonid gick lugnt vidare, med sitt ständigt lika självsäkra leende på läpparna. Ett trettiotal meter från gränsposteringen bländades de plötsligt av en skarp ljusstråle. Musikern ställde ifrån sig instrumentfodralet på golvet och lyfte lydigt båda armarna i luften. Sasja följde hans exempel.

Två gränssoldater närmade sig, sömndruckna och häpna. Det verkade inte som om det brukade komma någon från den

Skannat med CamScanner

här sidan. Den här gången hann Leonid föra den högste i rang åt sidan innan mannen frågade efter Sasjas papper. Leonid viskade något i hans öra, klirrade tyst med mässing varpå mannen kom tillbaka som förtrollad och med ett undergivet uttryck i ansiktet. Befälet ledde dem personligen genom alla vägspärrar, satte dem rentav på en väntande dressin och gav soldaterna order om att skjutsa dem till Frunzenskaja.

Mannarna grep hävstången och satte den gnisslande dressinen i rörelse. Med mörk uppsyn betraktade Sasja kläderna och ansiktena på människorna som fadern alltid hade framställt som fiender. Inget konstigt med dem: vadmalsjackor, blekta, lappade rockar med fastsydda stjärnor, infallna, skarpa kindknotor... Ansiktena glänste inte som hos Hansans väktare, men de verkade inte mindre mänskliga för det. I ögonen tindrade en ungdomlig nyfikenhet, som tycktes främmande för Ringlinjens invånare. De båda unga soldaterna hade nog inte hört talas om det som hände på Avtozavodskaja för snart tio år sedan. Var de Sasjas fiender? Kunde man egentligen hata okända människor?

Soldaterna vågade inte tilltala passagerarna. Det enda man hörde var hävstångens regelbundna gnisslande.

»Hur gick det där till?« frågade Sasja tyst.

»Hypnos«, blinkade Leonid åt henne.

»Och vad är det för papper du visar?« Hon såg misstänksamt på musikern. »Hur kommer det sig att man släpper igenom dig överallt?«

»Det finns olika pass för olika tillfällen«, svarade han undvikande.

För att ingen skulle höra dem satte sig Sasja tätt intill Leonid.

»Vem är du?«

Skannat med CamScanner

»En observatör«, viskade han.

Om Sasja inte hade hållit för munnen skulle frågorna ha sprutat ur henne, men nu var det bara alltför uppenbart att soldaterna försökte tjuvlyssna, till och med hävstången gnisslade tystare.

Alltså måste hon tåla sig till Frunzenskaja, en uttorkad och vissen station vars bleka anlete hade sminkats upp med knallröda fanor. Mosaiken på väggarna var förfallen, de breda pelarna märkta av tidens tand... De mörka takvalven, de svaga, låga lamporna i kablar som satt uppspända mellan pelarna precis över huvudet på stationens kortvuxna invånare för att inte en droppe värdefullt ljus skulle gå till spillo. Och det var häpnadsväckande rent: nervösa städerskor rörde sig fram och tillbaka över perrongen som skottspolar.

Det var fullt av folk överallt, men vart än Sasja vände blicken tittade alla bort och låtsades vara upptagna, och så fort hon vände ryggen till började man tissla med dämpade röster. Hon behövde bara vända sig om igen för att viskningarna skulle upphöra och människorna försjunka i sina sysslor. Det verkade som om man inte ville se henne i ögonen, som om det vore något oanständigt.

»Är de ovana vid främlingar?« Hon såg på Leonid.

»Jag är också främling här«, sa han trött.

»Var bor du någonstans?«

»På en plats där människorna inte är så gravallvarliga«, log han. »Där man förstår att människan inte lever av bröd allena. Där man inte vill glömma gårdagen, även om minnena är smärtsamma.«

»Berätta om Smaragdstaden«, bad Sasja tyst. »Varför gömmer de sig – jag menar ni?«

Skannat med CamScanner

»Stadens härskare litar inte på metrons invånare...«

Leonid avbröt sig för att förhandla med soldaterna som var posterade vid tunnelns ingång, sedan dök han och Sajsa in i det täta mörkret, där han tände veken på en oljelampa och fortsatte.

»De litar inte på dem eftersom människorna i metron ständigt blir allt omänskligare. Och eftersom det fortfarande finns personer bland dem som var ansvariga för det fruktansvärda kriget, även om ingen skulle erkänna det ens för sina bästa vänner. Metrons invånare är oförbätterliga. Man kan bara frukta dem, hålla sig borta ifrån dem, observera dem. Om de hörde talas om Smaragdstaden skulle de genast sluka den och spy upp den igen, som de gör med allt de kommer över. De stora mästarnas målningar skulle slitas sönder. Papperet och allt som står skrivet på det skulle brännas upp. Det enda samhället som uppnått rättvisa och harmoni skulle förintas. Universitetets försvagade byggnad skulle rasa. Den stora Arken gå under. Och ingenting skulle återstå. Vandaler...«

»Varför tror ni att vi inte kan förändra oss?« sa Sasja kränkt.

»Det är inte alla som tror det.« Leonid gav henne en sned blick. »Somliga försöker göra något.«

»De verkar inte anstränga sig direkt«, suckade Sasja. »Inte ens den gamle har hört något liknande.«

»Fast en del har faktiskt hört med sina egna öron«, sa han mångtydigt.

»Menar du... musiken?« gissade Sasja. »Är du en av dem som försöker förändra oss? Men hur då?«

»Genom att tvinga er till skönhet«, skämtade musikern.

Skannat med CamScanner

★

En adjutant sköt rullstolen medan Homeros gick bredvid, men han lyckades knappt hålla jämna steg. Då och då sneglade han på sin följeslagare.

»Om ni verkligen inte känner till hela historien«, sa Melnik, »så ska jag berätta den för er. Om jag inte känner igen mannen på Borovitskaja har ni åtminstone något att underhålla era cellkamrater med ... Hunter var en av Ordens bästa soldater, en jägare av bästa slag. Hans spårsinne var helt enkelt djuriskt och han gav allt för vår sak. Det var han som spårade upp de svarta för ett och ett halvt år sedan ... På VDNCh. Har ni verkligen inte hört talas om det?«

»På VDNCh?« upprepade Homeros fundersamt. »Jo, det var några osårbara mutanter, som kunde läsa tankar och göra sig osynliga ... Jag trodde att de kallades ›de mörka‹?«

»Spelar ingen roll ...«, sa Melnik. »Han var den förste som undersökte ryktena och slog larm, men vid den tiden hade vi varken trupper eller tid. Så jag avslog hans begäran om förstärkning. Jag var upptagen på annat håll.« Han rörde sin armstump. »Hunter gav sig dit på egen hand. Sista gången han hörde av sig sa han att varelserna kunde kuva andras viljor och injaga fasa i alla runtomkring sig. Som soldat var han helt osannolik, ja, född till krigare. Han ensam var lika värdefull som hela truppen.«

»Jag vet«, mumlade Homeros.

»Han kände aldrig någon fruktan. Den gången skickade han en ung kille till oss med meddelandet att han skulle gå upp till ytan och göra upp räkningen med de svarta. Om han stupade innebar det att hotet var värre än han först hade trott.

Skannat med CamScanner

Han försvann. Stupade. Vi har ett kommunikationssystem: den som lever är förpliktad att höra av sig en gång i veckan. Förpliktad! Och han har tigit i över ett år.«

»Vad hände med de svarta?«

»Vi plattade till hela nästet med Smertjraketer. Sedan dess har vi inte sett röken av dem.« Melnik log ett skevt leende. »De skriver inte. De ringer inte... Utgångarna vid VDNCh är igenbommade, livet går vidare där borta. Den där pojken mådde dåligt ett tag, men såvitt jag vet kunde man hjälpa honom. Nu är det vardag igen, han har gift sig. Hunter däremot... han tynger mitt samvete.«

Han rullade nerför en stålramp mot några uppskrämda bokmunkar som stod vid trappan, vände sig om och inväntade Homeros som kom flåsande efter.

»Det sista är det bäst att du inte berättar för dina cellkamrater.«

Några minuter senare hade hela processionen kommit fram till isoleringscellen. Melnik rullade fram till den stängda dörren, stödde sig mot sin adjutant, bet ihop, reste sig upp och kikade in genom titthålet. Bråkdelen av en sekund räckte.

Sedan sjönk han ner i rullstolen, utmattad som om han hade tillryggalagt hela sträckan från Arbatskaja till fots. Sedan gav han Homeros en slocknad blick och förkunnade sin dom:

»Det är inte han.«

★

»Jag tycker inte att min musik tillhör mig«, sa Leonid oväntat allvarligt. »Jag förstår inte hur den dyker upp i mitt huvud. Ibland känner jag mig som en flodfåra... Jag är bara instru-

Skannat med CamScanner

mentet. När jag vill spela lyfter jag flöjten till läpparna, men samtidigt är det någon annan som lyfter *mig* till sina läppar – och så föds en melodi…«

»Inspiration«, viskade Sasja.

»Kalla det vad du vill«, han slog ut med armarna, »men det tillhör inte mig, utan kommer utifrån. Jag har inte rätt att behålla det för mig själv. Det… vandrar genom människorna. Jag börjar spela och ser hur alla samlas omkring mig, rika och fattiga, smutsiga och fettdrypande, psykiskt sjuka, krymplingar, betydande personer – alla. Min musik gör något med dem så att alla blir stämda efter samma tonart. Jag är som en stämgaffel… Jag kan få dem att bli harmoniska, om än bara för en kort stund. Då klingar de så rent. De börjar sjunga… Hur ska jag förklara det?«

»Du förklarar bra«, sa Sasja. »Jag kände det själv.«

»Jag måste försöka plantera det i dem«, fortsatte musikern. »Hos somliga vissnar det, hos andra slår det rot. Men jag räddar ingen – det får jag inte.«

»Men varför vill inte de andra invånarna i Smaragdstaden hjälpa oss? Och varför är till och med du rädd för att erkänna vad du gör?«

Leonid tystnade och sade inte ett ord förrän tunneln mynnade vid Sportivnaja. Stationen var lika vissen och blek, ansträngt högtidlig och tröstlös som de andra hade varit. Och här var det till på köpet lågt i tak, trångt och besvärligt som ett bandage om huvudet. Det stank av rök och armod, men också av stolthet. Så fort Sasja och Leonid satte foten på perrongen blev de skuggade. En man följde dem på exakt tio stegs avstånd vart de än gick. Flickan ville genast fortsätta, men Leonid hejdade henne.

»Nu kan vi inte. Vi måste vänta.« Han slog sig ner på en stenbänk och knäppte upp låset på flöjtfodralet.

»Varför då?«

»Porten kan bara öppnas vid fastställda tidpunkter.«

»När då?« Sasja sökte efter stationsklockan. Om den gick rätt hade de högst tolv timmar på sig.

»Jag säger till.«

»Nu drar du ut på tiden igen!« Hon rynkade pannan och tog ett steg tillbaka. »Än lovar du att hjälpa mig, än försöker du uppehålla mig.«

»Ja.« Han samlade sig och såg henne i ögonen. »Jag vill uppehålla dig.«

»Men varför?!«

»Jag leker inte med dig. Tro mig, det kunde jag ha gjort med någon annan, och jag får sällan korgen. Nej, jag tror att jag är förälskad. Gud, vad banalt det låter ...«

»Tror du ...? Det säger du bara.«

»Det finns en metod för att skilja på kärlek och lek«, sa han allvarligt.

»Om man luras för att få en människa – är det kärlek?«

»En lek kan alltid anpassas efter omständigheterna. Sann kärlek krossar ditt liv och struntar i alla omständigheter.«

»För mig är det lättare ... Jag har aldrig haft något liv. Visa mig vägen till porten nu.«

Leonid gav flickan en tung blick, lutade sig mot pelaren och lade armarna i kors. Så tog han flera djupa andetag, som om han samlade kraft att be Sasja dra åt skogen, men sedan sjönk han plötsligt ihop och erkände med mörk uppsyn:

»Jag kan inte följa med dig. De låter mig inte komma tillbaka.«

Skannat med CamScanner

»Vad menar du?« frågade Sasja häpet.
»Jag kan inte återvända till Arken. De har förvisat mig.«
»Förvisat dig? För vad då?«
»För en grej.« Han vände sig bort och talade så tyst att Sasja som stod alldeles intill hade svårt att uppfatta vad han sa. »En viss... person förolämpade mig. En biblioteksvakt. Han förolämpade mig inför andra. Samma natt drack jag mig berusad och tände eld på biblioteket. Vakten dog i flammorna tillsammans med hela sin familj. Tyvärr har man avskaffat dödsstraffet hos oss... Jag hade förtjänat det. I stället förvisade man mig. På livstid. För mig finns det ingen väg tillbaka.«
»Så varför förde du mig hit?!« Sasja knöt nävarna. »Varför brände du min tid också?!«
»Du kan försöka att ringa på hos dem«, muttrade Leonid. »I en sidotunnel, tjugo meter från porten, finns en markering med vit färg. Rakt under den, på marken, finns en liten gummimatta och under den en ringklocka. Du ska trycka tre korta, tre långa och tre korta – det är igenkänningssignalen för återvändande observatörer...«

★

Han hjälpte henne att passera de tre vägspärrarna, sedan återvände han faktiskt till stationen. Till avsked ville han skänka henne en gammal automatkarbin som han fått någonstans, men Sasja tog inte emot den. Tre korta, tre långa, tre korta... Det var allt hon behövde just nu. Och en ficklampa.
Till en början gjorde tunnlarna efter Sportivnaja ett dystert, men stillsamt intryck. Stationen gällde för att vara den sista bebodda på hela linjen, och varje postering som musi-

Skannat med CamScanner

kern hjälpte henne igenom påminde snarast om en liten fäst-ning. Men Sasja var inte rädd, inte det minsta. Hon tänkte bara på en sak: snart skulle hon stå på tröskeln till Smaragd-staden.

Om staden inte existerade fanns det snart ingenting att vara rädd för.

Sidotunneln dök upp precis där Leonid hade sagt att den skulle finnas. Ett trasigt galler spärrade ingången, men Sasja fann lätt en tillräckligt bred springa för att komma igenom, och efter några hundra meter slutade den faktiskt med en her-metisk port av stål – ogenomtränglig, orubblig.

Sasja räknade exakt fyrtio steg tillbaka och upptäckte i dunk-let en vit markering på den fuktiga, liksom svettiga väggen. Även gummimattan hittade hon direkt. Hon lyfte upp den, kände med fingrarna efter knappen och kastade en sista blick på klockan som musikern hade försett henne med. Hon hade klarat det! Hon hade hunnit! Nu behövde hon bara vänta i några långa minuter, hon slöt ögonen…

Tre korta.

Tre långa.

Tre korta.

Skannat med CamScanner

XVII. VEM TALAR?

Artiom sänkte den glödande pipan. Han hade velat torka bort svetten och tårarna med handryggen, men gasmasken var i vägen. Åt helvete med den! Vad gjorde det för skillnad nu…

Tydligen skrek de sjuka högre än skottsalvorna. Hur skulle man annars förklara att det inifrån vagnen kom våg efter våg av människor som rusade rakt mot blyregnet? Hade de inte hört knattret, hade de inte förstått att de skulle avrättas från nära håll? Vad hoppades de på? Eller gjorde det inte längre någon skillnad för dem?

Några meter framför vagnen var perrongen full av uppsvullna kroppar. I somliga ryckte det fortfarande och ur den kusliga högens djup hördes ett kvidande. Nu hade bölden tömts till sista droppen: de överlevande i vagnen hade trängt sig samman för att ta skydd bakom varandra mot kulorna.

Artiom tittade på de andra skyttarna: var det bara hans händer och knän som darrade? Ingen av dem sa ett ord, till och med kommendanten teg. Det enda som hördes var rosslingarna från människorna i det överfulla tåget när de försökte hålla tillbaka sina blodiga hostningar och förbannelserna som den sista döende utslungade från högen av döda.

»Era svin… Jag lever fortfarande… Orkar inte…«

Kommendanten sökte efter den olycklige, gick ner på knä och tömde resten av magasinet mot mannens huvud tills det hördes ett klick. Han reste sig igen, tittade på sin pistol och torkade av någon anledning av den mot byxorna.

Skannat med CamScanner

»Håll er lugna!« ropade han hest till den andra vagnen. »Alla försök att fly lasarettet utan tillstånd kommer att bestraffas…«

»Vad ska vi göra med kropparna?« frågade en soldat.

»Bär in dem i vagnen igen. Ivanenko, Aksionov, sätt fart!«

Ordningen var återställd. Artiom kunde återvända till sin brits och försöka somna om – det återstod fortfarande ett par timmar till uppställning. Om han ändå fick sova en timme till, så skulle tjänsten i morgon kännas lite lättare…

Men så blev det inte.

Ivanenko tog ett steg tillbaka, ruskade häftigt på huvudet och vägrade ta i de variga, halvt sönderskjutna kropparna. Kommendanten riktade pistolen mot honom – tydligen hade han glömt att ammunitionen var slut, väste hatiskt och tryckte av – klick. Ivanenko vrålade av fasa och sprang därifrån.

Och plötsligt lyfte en av de hostande soldaterna sin karbin och stack med en klumpig, sned rörelse bajonetten i ryggen på kommendanten, som bara stod där utan att falla till golvet. Mannen vände långsamt huvudet över axeln och såg på den som stuckit honom.

»Vad gör du, din horunge?« väste han häpet.

»Snart kommer du att behandla oss andra på samma sätt!« skrek soldaten. »Det finns ju inga friska på stationen! I dag dödar vi dem, i morgon tvingar du in oss i vagnarna…« Soldaten ryckte och slet i karbinen för att dra ut bajonetten, men sköt inte.

Ingen vågade blanda sig i. Även Artiom, som först hade tagit ett steg närmare, stod stilla, som förhäxad. Nu hade soldaten dragit ut bajonetten. Kommendanten försökte förgäves känna på såret, i stället sjönk han ner på knä, stödde sig med hän-

derna mot det hala golvet och skakade på huvudet. Försökte han samla sig? Eller ville han ge upp?

Ingen dristade sig till att ge kommendanten ett nådaskott. Till och med soldaten som angripit honom backade av rädsla, men sedan slet han av sig gasmasken och skrek så att det hördes över hela stationen:

»Bröder! Sluta plåga de sjuka! Befria dem! De kommer ändå att dö! Och vi också! Är vi inte människor längre?«

»Våga inte...«, muttrade kommendanten som fortfarande stod på knä.

Skyttarna började överlägga med varandra. Vid den första vagnen började man ta bort gallret från dörrarna, och vid nästa... Plötsligt var det någon som sköt anstiftaren rakt i ansiktet så att han flög baklänges och landade bland de andra döda. Men för sent. Med ett vrål strömmade de sjuka ut ur tåget, de sprang på sina svaga, svullna ben, slet karbinerna ur händerna på några överrumplade soldater och försvann åt olika håll. Deras bevakare vacklade. Någon avlossade enstaka skott mot de sjuka, andra förenade sig med dem och sprang bort från stationen och in i tunnlarna: somliga norrut, mot Serpuchovskaja, andra söderut, mot Nagatinskaja.

Artiom stod fortfarande handfallen och stirrade oförstående på kommendanten. Mannen ville helt enkelt inte dö. Först kröp han fram på alla fyra, sedan lyckades han resa sig upp och började stappla därifrån.

»Vänta bara...«, mumlade han. »Tror ni inte att jag har förberett mig på det här?«

Hans flackande blick stannade vid Artiom. Han hejdade sig och såg på honom en stund, sedan gormade han lika myndigt som vanligt:

Skannat med CamScanner

»Popov! Hjälp mig till radiorummet! Vi måste säga åt väktarna vid norra gränsposteringen att stänga porten...«

Artiom stödde honom under axeln och så linkade de förbi det tomma tåget, förbi de döende och högarna med skräp – mot radiorummet där telefonen fanns. Kommendantens sår verkade inte vara livshotande, men han hade redan förlorat mycket blod. När de kom fram var han helt utmattad efter den korta vandringen och svimmade på golvet.

Artiom sköt bordet för dörren, tog mikrofonen på internradion och anropade den norra vaktposteringen. Apparaten klickade till och väste, som när någon snappar efter luft, sedan blev det tyst, fasansfullt tyst.

Om det var för sent att spärra av den vägen måste Artiom åtminstone varna Dobryninskaja! Han kastade sig över telefonen, tryckte på en av de båda knapparna, väntade några sekunder... Apparaten fungerade. Först ekade det endast i luren, sedan hördes en knäppning och till slut kom tonsignalerna.

En... två... tre... fyra... fem... sex...

Herregud, måtte de svara. Om de fortfarande är i livet, om de inte är smittade ännu, måtte de svara, måtte de ge honom en chans. Någon kan väl svara innan de sjuka når stationsgränsen... Artiom var redo att sälja sin själ för att någon i andra änden skulle lyfta på luren!

Och med ens hände det omöjliga. Den sjunde tonsignalen avbröts mitt i och avlöstes av några avlägsna röster och så genomskars bruset av en andtruten, upprörd röst:

»Dobryninskaja här!«

★

Skannat med CamScanner

Cellen var försänkt i halvmörker, men för Homeros räckte det knappa ljuset för att se att fångens silhuett var för klen och kortvuxen för att tillhöra brigadören. Det såg ut som om det satt en ihopsjunken, kraftlös halmdocka bakom gallret. Antagligen en av vakterna – död ... Men var fanns Hunter?

»Tack. Jag undrade just vart ni tagit vägen«, dundrade en basröst bakom dem. »Där inne kändes det lite för ... trångt.«

Melnik snurrade runt så snabbt i rullstolen att Homeros inte hann med. Mitt i korridoren som ledde till stationen stod brigadören, med armarna i kors över bröstet, som om den ena handen misstrodde den andra och ingen ville släppa den andra lös. Hunter visade sin vanställda sida.

»Är det ... du?« Det ryckte i Melniks kind.

»Fortfarande, ja.« Hunter harklade sig besynnerligt; om Homeros inte hade vetat att brigadören aldrig skrattade skulle han ha kunnat förväxla ljudet med ett skratt.

»Vad har hänt med dig? Med ditt ansikte?«

Melnik verkade egentligen vilja fråga något helt annat. Med en vinkning lät han soldaterna gå. Homeros fick stanna.

»Du är inte heller i toppform.« Brigadören harklade sig på nytt.

»Struntprat«, log Melnik. »Synd bara att jag inte kan omfamna dig. Satan också ... Vart tog du vägen? Vi sökte efter dig en lång tid ...«

»Jag vet. Men jag var tvungen att ... att vara ensam ett tag«, sa Hunter korthugget. »Jag ... ville inte tillbaka till människorna. Jag ville försvinna för alltid. Men blev rädd ...«

»Så vad hände den gången, med de svarta? Var det de som gjorde det där med dig?« Melnik nickade kort mot de violetta ärren.

Skannat med CamScanner

»Ingenting. Jag lyckades inte förinta dem.« Brigadören rörde vid ärren. »Jag kunde inte. De... de bröt ner mig.«

»Det visade sig att du hade rätt«, sa Melnik med plötslig häftighet. »Förlåt mig! Först tyckte jag att det lät oviktigt, jag trodde dig inte. Då hade vi ju... Nå, du minns själv. Men vi fann dem och brände ut hela nästet. Vi trodde att du var död. Att det var de som... Därför ville jag... på grund av dig... Allihop, till den sista!«

»Jag vet«, suckade Hunter hest. »Och de visste att det skulle sluta på det viset – på grund av mig. Det visste de allihop. De kunde se människorna, och var och ens öde. Du anar inte vem vi höjde handen mot... Han log mot oss en sista gång... Sände dem till oss... gav oss en sista chans. Och vi... Jag dömde dem och ni fullbordade straffet. Därför att vi är sådana. De sanna monstren...«

»Vad pratar du om?«

»När jag kom till dem... visade de mig för mig själv. Som i en spegel såg jag hur det egentligen ser ut. Jag förstod allt om mig själv. Allt om människan. Varför det gick som det gick för oss...«

»Vad pratar du om?!«

Melnik såg bekymrat på sin kamrat och kastade en hastig blick mot dörren. Ångrade han att han hade skickat bort soldaterna?

»Det säger jag dig – jag såg mig själv med deras ögon, som i en spegel. Inte utifrån, utan inifrån... Bakom masken... De lockade fram det i ljuset, till spegeln, för att visa mig. Monstret. Människoätaren. Det var inte en människa jag såg. Och jag blev rädd för mig själv. Jag hade ljugit för mig själv... Intalat mig att jag skyddar, räddar... Lögn alltihop. Som ett

Skannat med CamScanner

hungrigt rovdjur for jag i strupen på andra. Värre än ett rovdjur. Spegeln försvann, men det... monstret... blev kvar. Det hade vaknat och ville inte sova längre. De trodde att jag skulle ta livet av mig. Och vad fanns det att leva för? Men det gjorde jag inte. Jag var tvungen att kämpa. Först i ensamhet, där ingen kunde se mig. Långt bort från andra människor. Jag tänkte att jag kunde straffa mig själv så att inte de behövde göra det. Jag tänkte att jag kunde fördriva det med smärta...« Han kände på sina ärr. »Sedan förstod jag att jag inte kunde övervinna det på egen hand. Jag glömde mig hela tiden. Därför återvände jag till metron.«

»De utsatte dig för hjärntvätt«, sa Melnik bekymrat.

»Spelar ingen roll. Det är över nu.« Hunter tog bort handen från ansiktet och hans röst förändrades; den blev lika dov och död som förut. »Åtminstone nästan. Historien ligger långt tillbaka, gjort är gjort. Nu är vi ensamma här. Vi måste ta oss ur det här... Men det är inte därför jag har kommit. På Tulskaja har det brutit ut en epidemi. Den kan spridas till Sevastopolskaja och till Ringen. Luftfebern. Samma som förra gången. Dödlig.«

»Det har ingen rapporterat till mig.« Melnik såg misstänksamt på honom.

»Ingen har rapporterat till någon. De fegar. Ljuger. Försöker dölja det. De vet inte vad de gör.«

»Vad vill du ha av mig?« Melnik rullade närmare.

»Det vet du själv. Hotet måste undanröjas. Ge mig en bricka. Ge mig folk. Eldkastare. Vi måste stänga Tulskaja och rensa stationen. Om nödvändigt Serpuchovskaja och Sevastopolskaja också. Jag hoppas att smittan inte har nått längre.«

»Utplåna tre stationer – för säkerhets skull?« sa Melnik.

Skannat med CamScanner

»För att rädda de andra.«

»Efter en sådan massaker kommer alla att hata Orden.«

»Ingen får reda på det. Vi lämnar ingen kvar som kan smittas … eller vittna.«

»Är det priset?!«

»Förstår du inte? Om vi tvekar en stund till finns det snart ingen att rädda. Vi fick reda på epidemin för sent. Det finns ingen annan möjlighet att stoppa den. Om två veckor är hela metron en enda pestbarack, om en månad – en kyrkogård.«

»Jag måste först förvissa mig om att …«

»Du tror mig inte, va? Du tänker att jag har blivit galen? Nå, tro vad du vill, jag bryr mig inte. Jag går ensam. Som vanligt. Men jag har åtminstone rent samvete.«

Hunter vände sig om utan att bevärdiga den förbluffade Homeros med en blick och rörde sig mot utgången. Men hans sista ord hade träffat Melnik som en harpun som nu släpade honom efter brigadören.

»Vänta! Ta brickan!« Melnik rotade i sin innerficka och räckte Hunter en oansenlig metallbricka. »Jag … ger dig mitt tillstånd.«

Brigadören tog brickan ur den knotiga handen, stoppade den i fickan, nickade tyst och gav Melnik en lång blick utan att blinka.

»Kom tillbaka«, mumlade Melnik. »Jag är trött.«

»Själv har jag aldrig varit i bättre form«, sa Hunter och harklade sig.

Så försvann han.

★

Skannat med CamScanner

Sasja vågade inte ringa på igen av rädsla för att irritera Smaragdstadens väktare. De hade säkert hört henne, men kanske hade de inte hunnit studera henne ordentligt. Om de dröjde länge till med att öppna porten, som verkade fastvuxen i marken, så kunde det bara betyda att de konfererade om huruvida de verkligen kunde släppa in en främling som uppenbarligen listat ut deras kod av en tillfällighet.

Vad skulle hon säga om porten öppnades? Borde hon berätta om epidemin vid Tulskaja för dem? Skulle hon ta risken att blanda in dem i den historien? Tänk om de genast skulle genomskåda henne, så som Leonid hade gjort? Skulle hon kanske berätta om febern som hon själv hade fått? Skulle hon erkänna för andra vad hon inte ens hade erkänt för sig själv?

Ja, skulle hon kunna övertyga dem? För om de visste hur man behandlade den fruktansvärda sjukdomen, varför hade de inte redan ingripit, varför hade de inte skickat en kurir till Tulskaja med medicin? Bara för att de var rädda för andra människor? Eller hoppades de att smittan skulle förinta dem alla? Såvida det inte rentav var de själva som hade släppt lös sjukdomen i den stora metron...

Nej! Hur kunde hon tänka så? Leonid hade sagt att Smaragdstadens invånare var rättvisa och människoälskande. Att de hade avskaffat både dödsstraffet och fängelset. Och att det inte fanns någon som ens hade en tanke på att begå ett brott i den skönhet som omgav dem.

Varför räddade de inte de dödsdömda då? Varför öppnade de inte porten för henne?!

Sasja ringde på igen. Och igen.

Stålväggen var så stum att den framstod som en attrapp vilken endast dolde tusentals ton av stenig jord bakom sig.

Skannat med CamScanner

»De kommer inte att öppna för dig.«

Sasja svängde runt. Ett stycke därifrån stod Leonid – kutryggig, rufsig i håret och dyster.

»Då kan väl du försöka! Kanske har de förlåtit dig?« Sasja såg oförstående på honom. »Det var väl därför du kom hit, eller?«

»Det finns ingen som kan förlåta. Det är tomt där bakom.«

»Men du sa ju…«

»Jag ljög. Det här är inte ingången till Smaragdstaden.«

»Så var finns den?«

»Jag vet inte.« Han slog ut med armarna. »Ingen vet.«

»Så varför släpper man igenom dig överallt? Är du ingen observatör? Du var ju… både på Ringen och röda linjen… Nu lurar du mig igen, va? Du råkade prata bredvid mun om Staden och nu ångrar du dig!« Hon sökte desperat efter ett svar i hans ögon, en bekräftelse.

»Jag har själv drömt om att hitta den.« Leonid tittade ner i marken. »Jag har letat i många år. Samlat rykten, läst gamla böcker. Bara den här platsen har jag besökt säkert hundra gånger. Så fann jag den här ringklockan… och ringde på hela dagar i sträck. Allt förgäves.«

»Varför lurade du mig?« Hon gick fram mot honom och hennes högerhand drog kniven som av sig själv. »Vad har jag gjort dig? Hur kunde du göra så här?!«

»Jag ville ta dig ifrån dem.« Åsynen av kniven fick musikern att blekna, men i stället för att fly sjönk han ner på spåret. »Jag tänkte att om jag bara blev ensam med dig…«

»Varför kom du tillbaka?«

»Svårt att säga.« Han gav henne en undergiven blick där han satt. »Antagligen förstod jag att jag hade gått för långt.

Skannat med CamScanner

När jag hade skickat hit dig satt jag ensam och grubblade. Själen är ju inte svart från födseln. I början är den ren och mörknar först gradvis, fläck för fläck, varje gång du gör något ont, skyller ifrån dig, intalar dig att allt bara är ett spel. Och vid någon punkt tar svärtan över. Det är sällan man märker det ögonblicket, det syns inte inifrån. Men plötsligt insåg jag att jag just här och nu hade överskridit en gräns och hädanefter skulle vara en annan människa. För alltid. Det var därför jag kom hit, för att erkänna. Eftersom du inte har förtjänat detta.«

»Varför är alla så rädda för dig? Varför fjäskar de så?«

»Inte för mig«, suckade Leonid. »För min pappa.«

»Vad?«

»Namnet Moskvin säger dig inget?«

»Nej.« Sasja skakade på huvudet.

»Det är du säkert ensam om i hela metron«, log Leonid sorgset. »För att göra en lång historia kort är pappa en stor ledare. Ledare över röda linjen. Han gav mig ett diplomatpass, därför får jag passera. Det är ett ovanligt efternamn och ingen vill få problem. De flesta vet vem jag är...«

»Vad är det du...« – Sasja tog några steg tillbaka och betraktade honom nedlåtande – »spionerar på? Var det därför de skickade ut dig?«

»De kastade ut mig. Pappa förstod att det inte skulle bli någon människa av mig och försköt mig. Därför drar jag gärna namnet i smutsen ibland.« Leonid log ett snett leende.

»Grälade ni med varandra?«

»Hur skulle man kunna gräla med kamrat Moskvin? Han är ju rena statyn! De bannlyste och förbannade mig. Vet du, jag var en kuf redan som barn. Jag gillade bara vackra bilder,

Skannat med CamScanner

pianomusik, böcker. Mamma skämde bort mig. Pappa försökte intressera mig för skjutvapen och politiska intriger, men det var för sent. Mamma lärde mig spela flöjt, pappa agade musiken ur mig med skärpet. Professorn som undervisade mig lät han förvisa och anlitade en politruk som lärare åt mig. Allt förgäves. Jag var redan fördärvad. Röda linjen hatade jag, den kändes för grå. Jag ville leva ett rikare liv, syssla med musik, måla tavlor. En dag tvingade mig pappa att ha sönder en mosaik, i uppfostringssyfte. Så att jag skulle lära mig att all skönhet är förgänglig. Jag slog sönder den för att slippa få mer stryk. Men medan jag gjorde det lade jag varje detalj på minnet och än i denna dag skulle jag kunna återskapa mosaiken... Sedan dess hatar jag min far.«

»Så får man inte säga om sin pappa!« utbrast Sasja upprört.

»Jag får.« Leonid log. »Fast alla andra skulle bli arkebuserade för det. Det där med Smaragdstaden... Det var min professor som berättade det för mig, viskande, när jag bara var en liten pojke. Och då beslutade jag att jag absolut måste hitta ingången när jag blev stor. Det måste ju finnas en plats på jorden där det som jag lever för betyder någonting. Där alla lever för detta. Där jag inte bara är en klen, löjlig fjant, inte en bortskämd prins med vita händer, inte en barnvampyr, utan en människa bland likar.«

»Och du har inte funnit den.« Sasja stoppade undan kniven och drog slutsatsen av det hon hade hört: »Eftersom den inte existerar.«

Leonid ryckte på axlarna. Han reste sig upp, gick fram till ringklockan och tryckte på den.

»Antagligen spelar det ingen roll om någon på andra sidan

hör mig eller inte. Antagligen spelar det ingen roll om det existerar en sådan plats på jorden eller inte. Huvudsaken är att jag tror att den finns. Att någon hör mig. Jag har helt enkelt inte förtjänat att man öppnar för mig ännu.«

»Och det räcker för dig?« frågade Sasja.

Musikern ryckte på axlarna.

»Det har alltid räckt för hela mänskligheten, alltså måste det räcka även för mig.«

★

Den gamle sprang ut på perrongen efter brigadören, såg sig hastigt omkring – men han hade redan försvunnit. Även Melnik kom utrullande ur häktet, grå och tom i synen, som om han tillsammans med den gåtfulla brickan hade skänkt brigadören sin själ.

Varför hade Hunter plötsligt sprungit sin väg, och vart? Varför lämnade han Homeros? Det var ingen idé att fråga Melnik, tvärtom måste han se till att komma så långt bort som möjligt innan denne mindes gubbens existens. Homeros låtsades att han tänkte springa i kapp brigadören och skyndade sig därifrån, beredd på att när som helst höra Melnik ropa honom tillbaka. Fast Melnik verkade totalt ointresserad av den gamle.

Hunter hade sagt att han behövde Homeros för att inte glömma sitt forna jag... Var det bara en lögn? Kanske hade han bara velat undvika att möta någon i Polis som var hans överman och kunde hindra honom från att nå Tulskaja? Hans väderkorn och dödsinstinkt var övernaturliga, men inte ens han vågade ta risken att ensam storma en hel station. Om det

förhöll sig på det viset hade Homeros spelat ut sin roll när de anlände till Polis och nu hade han bryskt knuffats av scenen.

Men historiens utgång berodde faktiskt även på den gamle och han hade bidragit till att finalen skulle bli exakt så som brigadören – eller den som regisserade honom – hade planerat.

Vad var det för bricka? En passersedel? En fullmakt? Ett svart märke? Ett avlatsbrev i förskott – för alla synder som Hunter längtade efter att begå? Hur det än var med den saken: brigadören hade fått brickan och Melniks tillstånd – äntligen hade han fria händer. Och han tänkte knappast bikta sig för någon – det som nu tagit överhanden inom honom, besten som emellanåt syntes i spegeln, kunde ju inte ens artikulera sig ordentligt...

Vad skulle hända på Tulskaja när Hunter kom fram? Kunde han stilla sin törst genom att dränka hela stationen i blod? Eller krävdes det ett par stationer till? Eller, tvärtom, skulle blodsoffret få monstret han bar på att växa sig oproportionerligt stort?

Vilken av de båda personligheterna var det som beordrade Homeros att följa med? Den som slukade människor eller den som kämpade mot monstret? Vilken av de båda hade förlorat fantomstriden på Poljanka? Och vem hade efteråt bett Homeros om hjälp?

Fast vänta... Tänk om Homeros verkliga uppgift var att döda honom? Tänk om resterna av den forne Hunter, nästan helt förträngda och kvävda, hade släpat med den gamle för att denne skulle se allt med sina egna ögon och av fasa eller medlidande göra slut på Hunter med ett nackskott i en mörk tunnel någonstans? Brigadören kunde inte ta livet av sig själv, därför hade han skaffat sig en bödel. En bödel som man inte

behövde be om något, som själv förstod vad som måste göras och hur han skulle bära sig åt för att lura den andre Hunter, som för varje dag blev allt mer monstruös och ovillig att dö.

Men även om Homeros hade modet att invänta det rätta ögonblicket för att skjuta Hunter i ryggen, vad vore resultatet? Epidemin kunde han inte stoppa på egen hand. Alltså gav dragtvånget den gamle inget annat val än att fortsätta observera och skriva?

Homeros anade vart brigadören hade begett sig. Den halvmytiska Orden, i vilken av allt att döma både Melnik och Hunter ingick, hade enligt ryktena sitt högkvarter på Smolenskaja, den djupast liggande stationen i Polis. Dess legionärer kände sig kallade att skydda metron och invånarna mot hot som vanliga stationers styrkor inte mäktade med. Det var allt man visste om Orden...

Det var bara att glömma att han skulle bli insläppt på Smolenskaja – stationen var lika ointaglig som Alamuts fästning. Men det spelade ingen roll: för att finna brigadören igen behövde han ju bara gå tillbaka till Dobryninskaja och vänta tills mannens bana oundvikligen skulle föra honom till platsen för sitt kommande brott, den här historiens slutstation.

Borde den gamle låta Hunter undanröja de smittade och desinficera Tulskaja och först därefter fullborda hans outtalade vilja? Homeros hade hoppats att han skulle få en annan roll: skapa, inte skjuta; odödliggöra, inte döda. Låta bokens hjältar handla på egen hand, inte lägga sig i och döma. Men när man vadar i blod upp till knäna är det svårt att hålla sig utanför. Gud ske lov att flickan hade gått sin väg med den där musikern, då slapp i alla fall hon se den fruktansvärda massakern som hon ändå inte kunde förhindra.

Skannat med CamScanner

Han tittade upp på stationsklockan: om brigadören höll tidtabellen hade Homeros några timmar över. Ett par timmar för sig själv. Och för att bjuda upp Polis till en sista tango.

★

»Hur hade du tänkt förtjäna rätten att bli insläppt?« undrade Sasja.

»Nja, det låter kanske lite dumt ... « Leonid tvekade. »Med min flöjt. Jag tänkte att den kanske kunde ändra på något. Du förstår ... Musiken är den flyktigaste av alla konstarter. Den existerar bara så länge instrumentet ljuder, för att i nästa ögonblick gå upp i rök. Men ingenting berör människor lika djupt som musik, ingenting är lika läkande. En melodi som har rört dig bär du med dig för resten av livet. Den är ett koncentrat av skönhet. Jag tänkte att jag kanske kunde hjälpa dem att läka själens missbildningar.«

»Du är konstig«, sa Sasja.

»Men nu har jag förstått att en spetälsk inte kan bota spetälska. Att de aldrig kommer att öppna om jag inte erkänner allt för dig.«

Sasja gav honom en skarp blick.

»Tror du att jag förlåter dig? Dina lögner, din grymhet?«

»Men du kan väl ge mig en sista chans?« log Leonid plötsligt. »Du sa ju att alla har rätt till det.«

Sasja teg misstänksamt – hon ville inte dras in i ett nytt spel. Först hade hon nästan trott på hans ånger, och nu började han om igen?

»Av allt jag har berättat är i alla fall en sak sann«, sa han. »Det finns ett botemedel mot sjukdomen.«

Skannat med CamScanner

»Medicin?« Sasja lystrade, genast redo att på nytt låta sig luras.

»Nej, inte medicin. Inte tabletter, inte vaccin. För några år sedan bröt det ut en liknande sjukdom hos oss på Preobrazjenskaja.«

»Och varför känner inte ens Hunter till detta?«

»Det blev ingen epidemi. Sjukdomen gick över av sig själv. Bakterierna är nämligen känsliga för radioaktivitet. Strålningen gör något med dem, de slutar dela sig, tror jag. Hur som helst hejdas sjukdomen, rentav efter små doser. Man upptäckte det av en slump. Mer behövs inte. Lösningen på problemet ligger så att säga i öppen dager.«

»Ärligt?« Darrande lade hon sin hand över hans.

»Ärligt.« Han slöt sin hand. »Vi behöver bara ta kontakt med dem och förklara alltihop.«

Hon släppte handen och gav honom en ljungande blick.

»Varför har du inte sagt det tidigare? Det är ju så enkelt! Hur många har inte hunnit dö under tiden...«

»På en enda dag? Knappast...«, muttrade han. »Jag ville inte att du skulle stanna med mördaren. I början tänkte jag berätta alltihop för dig, men ville byta min hemlighet – mot dig.«

»Då bytte du mig mot främmande människoliv!« fräste Sasja. »Och det är ingen värd!«

»Jag skulle gärna byta mitt.« Musikern gav flickan en sorgsen blick.

»Det är inte din sak att avgöra! Upp med dig! Vi måste skynda oss tillbaka, innan han har hunnit till Tulskaja...« Sasja knackade med fingret på sitt armbandsur, viskade för sig själv och stönade. »Vi har bara tre timmar på oss!«

Skannat med CamScanner

»Varför då? Det finns ju telefon. Jag ser till att man ringer till Hansan och förklarar allt. Inte behöver vi springa dit själva, vi skulle antagligen ändå inte hinna…«

»Nej!« utbrast Sasja. »Han skulle inte tro på det. Han vill inte. Jag måste säga det själv. Förklara för honom…«

»Och vad händer sedan?« frågade Leonid svartsjukt. »Sedan ger du dig åt honom av tacksamhet?«

»Vad angår det dig?« snäste hon, men insåg genast att det inte var så man lindade en förälskad man runt sitt finger och tillade lite mjukare: »Jag vill inte ha någonting av honom. Men utan dig klarar jag det inte.«

»Så jag lärde dig att ljuga…«, sa Leonid med ett syrligt leende. »Jaja«, suckade han uppgivet, »då går vi.«

Sportivnaja nådde de först en halvtimme senare. Under tiden hade det varit vaktavlösning vid gränsen och Leonid måste återigen förklara hur en flicka utan pass kunnat korsa gränsen till röda linjen. Sasja tittade nervöst på klockan och Leonid på henne; det märktes tydligt hur han vacklade, hur han brottades med sig själv.

På perrongen lastade spensliga rekryter balar med gods på en gammal, stinkande dressin; berusade hantverkare låtsades reparera ett läckage i en rörledning; en gosskör i uniform övade på en barnvisa. Inom loppet av fem minuter stoppades Sasja och Leonid två gånger av vaktpatruller och den sista id-kontrollen, precis vid ingången till tunneln mot Frunzenskaja, drog ut på tiden plågsamt länge.

Tiden rann i väg. Sasja visste ju inte ens om de verkligen hade två timmar på sig – Hunter kunde nog ingen stoppa och det var fullt möjligt att operationen redan hade inletts.

Under tiden hade till och med rekryterna hunnit lasta fär-

digt och nu kom dressinen långsamt puttrande mot dem. Och plötsligt bestämde sig Leonid.

»Jag vill inte släppa dig«, sa han. »Men jag kan inte heller hålla dig kvar. Tanken var att vi skulle komma för sent så att det inte fanns något att hämta för dig. Men jag förstår nu att jag borde ha varit ärlig mot dig i stället. Förlåt. Jag skäms.«

I samma ögonblick ryckte han sitt pass ur den övernitiske väktarens hand och fällde honom med häpnadsväckande lätthet till golvet med en högerkrok, grep Sasjas hand och hoppade upp på dressinen som just passerade. När föraren vände sig om tittade han rakt in i en pistolmynning.

»Av med dig!« ropade Leonid till föraren som genast lydde och hoppade av den framrusande dressinen, rullade runt på spåret och försvann i mörkret bakom dem. Leonid började kasta av lasten och för varje bal som föll till marken vann motorn i styrka. Den klena strålkastaren på dressinens ram kastade en osäker, flackande ljuskägla framför dem; den lyste bara upp några meter av tunneln. En tjutande råttflock hamnade under hjulen, en vettskrämd banvakt hoppade undan i sista sekunden och någonstans bakom dem började en larmsignal yla. Tunnelskarvarna for förbi i allt högre takt – Leonid pressade det sista ur motorn.

Frunzenskaja passerade de av bara farten. De överrumplade väktarna kastade sig åt sidan precis som råttorna alldeles nyss, och först när dressinen befann sig några hundra meter från stationen hördes larmet i samklang med Sportivnajas.

»Nu börjar det!« skrek Leonid. »Det är viktigt att vi tar oss förbi avfarten till Ringen. Där finns en stor postering som kommer att försöka stoppa oss. Men vi åker rakt fram på linjen, till centrum!«

Skannat med CamScanner

Han visste vad han pratade om: ur samma sidotunnel som de tidigare hade gått för att komma till röda linjen sköt plötsligt strålkastarljuset från en motordressin som kom farande mot deras tunnel. Spåren möttes bara något tiotal meter längre fram och det var för sent att bromsa. Leonid tryckte den blankslitna gaspedalen i botten, Sasja slöt ögonen... Nu kunde de bara hoppas att växeln låg rätt, annars skulle de frontalkrocka med det andra fordonet.

Ett maskingevär knattrade till, kulorna susade några centimeter från deras öron. Det kom en våg av avgaser och het luft, en motor dånade till och tystnade – Hansans dressin hade svängt in på deras spår ögonblicket efter Leonid och Sasja hade passerat växeln. Nu for de vidare mot Park Kultury medan den andra dressinen åkte åt andra hållet.

De hade fått ett litet försprång. Det skulle nog räcka till nästa station, men sedan? Nu saktade dressinen in – tunneln hade börjat stiga. Leonid vände sig om mot Sasja.

»Park Kultury ligger nästan vid ytan och Frunzenskaja på femtio meters djup... Vi måste bara klara den här uppförsbacken, sedan är det full fart igen!«

Strax före Park Kultury planade tunneln ut och dressinen accelererade igen. Stationen var gammal och stolt, valven höga, men samtidigt rätt död, mörk och knappt bebodd. Även här höjde en siren sin hesa röst. Bakom en postering av tegelsten stack det upp några huvuden. Efter en stund hördes det ilskna knattret av automatkarbiner, men för sent – dressinen var redan på väg in i tunneln på andra sidan salen.

»Vi kanske överlever trots allt!« skrattade Leonid. »Med lite tur kommer man långt...«

I mörkret bakom dressinen flammade det upp en liten gnista,

Skannat med CamScanner

sedan blev ljuset starkare och kom snabbt allt närmare. Det var motordressinens strålkastare! Med ljuskäglan som en framsträckt lans, som om man ville spetsa fordonet framför sig, knappade den stadigt in på den lilla dressinen. På nytt började maskingeväret dundra, på nytt kom kulorna visslande.

»Nu är det inte långt kvar! Där är den – Kropotkinskaja!«

Kropotkinskaja... Stationen verkade sliten och vanvårdad, perrongen liknade en miniatyrstad med alla armétält. Halvdana porträtt av okända människor på väggarna, målade relativt nyligen och redan bleknade. Och fanor, fanor och fanor, så många att de flöt ihop till ett flammande rött band, som en stelnad blodstråle ur en förstenad ven.

Här möttes de av en granatkastare som sköt efter dem och dressinen hamnade under ett regn av marmorsplitter. Ett av dem träffade Sasjas ben, men inte särskilt djupt. Framför dem hade soldaterna fällt ner en slagbom, men den stod inte emot dressinen som dock var nära att spåra ur av kollisionen.

Motordressinen kom obönhörligt allt närmare: dess maskin var flera gånger starkare och drev utan möda den pansarklädda bjässen framåt. Sasja och Leonid kastade sig ner på dressinen för att få skydd bakom flakets metallsidor.

Om några ögonblick skulle de båda karosserna stöta samman och dressinen äntras... Leonid verkade ha förlorat förståndet, för plötsligt började han klä av sig.

Framför dem dök det upp en ny postering: bröstvärn av sandsäckar, pansarhinder av stål – vägens ände. Nu var de fångade mellan två strålkastare, mellan två maskingevär, mellan hammaren och städet.

Om en kort minut skulle allt vara över.

Skannat med CamScanner

XVIII. FRÄLSNINGEN

Kolonnen var något tiotal meter lång. Den bestod av Sevastopolskajas bästa soldater, var och en handplockad av Denis Michajlovitj personligen. I tunnelmörkret blinkade små lampor på hjälmarna och plötsligt uppfattade översten formationen som en svärm lysmaskar som flög ut i natten en varm, doftande sommarnatt på Krim, över cypresserna, mot det brusande havet. Till platsen som översten hoppades nå efter döden.

Han ryste av välbehag, men skakade genast av sig känslan och bannade sig själv. Med åren hade han faktiskt börjat vekna. Översten släppte förbi den siste soldaten, plockade fram sitt cigarettetui av stål med en sista handrullad papyross, luktade på den och tände.

Det var en bra dag. Lyckan log mot översten, allt gick enligt plan. De hade passerat Nagornaja utan förluster och den ende soldaten som verkade saknas hann strax i fatt kolonnen. Stämningen bland mannarna var utmärkt: det kändes mycket bättre att ge sig ut i hetluften än bara sitta och vänta i ovisshet. Därtill hade Denis Michajlovitj äntligen låtit dem sova ut, som sig bör inför ett fälttåg. Det var bara han själv som inte hade fått en blund i ögonen.

Översten hade alltid betraktat ödet som en kedja av tillfälligheter och förstod inte hur människan kunde känna någon förtröstan. Under alla dagar som förflutit sedan den förra expeditionen gav sig av mot Kachovskaja hade man inte hört

Skannat med CamScanner

ett ljud. Vad som helst kunde ha hänt, Hunter var ju inte odödlig. Och hade översten verkligen gjort rätt som förlitat sig på en krigsskadad, halvgalen brigadör och en gammal sagofarbror?

Nu kunde han inte vänta längre.

Planen var att leda huvudstyrkan förbi Nachimovskij prospekt, Nagornaja och Nagatinskaja till Tulskajas stängda portar i söder och skicka upp en förtrupp ovan jord mot den igenbommade stationen, med uppdraget att ta sig in i tunneln genom ventilationsschakten, eliminera eventuella väktare och öppna porten inifrån åt huvudstyrkan... Resten var en fråga om militärteknik, vem som än höll stationen.

Det hade tagit tre dygn att lokalisera schakten och bryta upp dem. I dag återstod för stalkerna endast att släppa in soldaterna. Och det skulle ske inom kort.

Om några timmar skulle allt avgöras och Denis Michajlovitj skulle bli fri att tänka på annat, att äta och sova igen.

Planen var enkel, genomtänkt och noggrant förberedd. Ändå gjorde det ont i magen på översten, hjärtat dunkade som den gången när han var arton år och upplevde sin första strid i den där bergsbyn... Ett djupt bloss på papyrossen lindrade oron en smula, sedan kastade han fimpen, drog på sig gasmasken igen och beordrade truppen att öka takten.

En stund senare hejdade de sig framför stålporten. Nu kunde de unna sig en vilopaus före stormningen, Denis Michajlovitj hann gå igenom tidsplanen och rollfördelningen en sista gång med befälen.

Homeros hade visat sig ha rätt i en sak, tänkte översten och log för sig själv: Varför köra huvudet i porten, när porten kunde öppnas inifrån? Tricket med trähästen – var det inte

den riktige Homeros som hade berättat om erövringen av Troja?

Denis Michajlovitj kastade ett öga på geigermätaren – strålningen var låg – och tog av sig gasmasken. Genast följde befälen hans exempel, sedan resten av soldaterna. Allt var i sin ordning, nu kunde de andas ut en stund.

★

I Polis fanns det alltid gott om nyfikna besökare som lyckats ta sig dit från fattiga, mörka stationer i metrons utkanter och som nu irrade omkring i gallerierna och salarna med uppspärrade ögon och gapande munnar. Därför var det ingen som höjde på ögonbrynen vid åsynen av den gamle mannen som vandrade runt på Borovitskaja, smekte Aleksandrovskij Sads ståtliga pelare och betraktade Arbatskajas praktfulla ljuskronor med hänförd blick.

Han hade gripits av en föraning som inte släppte taget om honom: detta var hans sista besök i Polis. Det som skulle ske på Tulskaja om några timmar skulle stryka ett streck över hela hans liv, kanske rentav avsluta det. Men hans beslut var oåterkalleligt: Det som måste göras, måste göras. Hunter skulle få meja ner och rena Tulskaja med eld, sedan skulle den gamle försöka döda honom. Men om brigadören misstänkte förräderiet skulle han genast skära halsen av Homeros. Fast kanske skulle den gamle stryka med redan vid stormningen, då vore allting över. Men om allt gick enligt plan skulle Homeros kunna dra sig tillbaka och i ostörd ensamhet fylla de sista vita bladen från de färdiga scenerna till slutpunkten, som han skulle sätta med ett skott i nacken på Hunter.

Skannat med CamScanner

Skulle han klara det? Vågade han? Blotta tanken fick hans händer att börja darra. Lugn, bara lugn. Allt ordnar sig, nu var inte rätta tillfället att grubbla – det skulle bara få honom att tvivla på sig själv.

Och gudskelov att flickan hade stuckit sin väg! Nu kändes det helt obegripligt att han hade dragit in henne i den här historien. Hur hade han kunnat låta henne kliva in i denna lejonbur? Han hade lekt författare och glömde att hon inte var ett foster av hans fantasi…

Romanen hade inte alls blivit som han hade tänkt sig. Han hade helt enkelt haft för stora ambitioner. Hur skulle han få plats med alla människor i en enda bok? Folkhopen som han just knuffade sig fram igenom hade inte en chans att rymmas på boksidorna, och han ville ju inte att romanen skulle förvandlas till en massgrav där den förbiflimrande namnlistan i bronsbokstäver inte sa någonting om de stupades utseenden och personligheter.

Nej, det skulle inte leda någonvart. Hans redan bristfälliga minne kunde inte härbärgera alla dessa människor. Varken godisförsäljarens ärrade ansikte eller det bleka, spetsiga ansiktet hos flickan som just betalade med en patron. Varken moderns förklarade, madonnalika leende eller det lystna, kladdiga grinet hos soldaten som passerade i samma ögonblick. Varken de gamla tiggarnas utmärglade anletsdrag eller skrattrynkorna hos den trettioåriga kvinnan…

Vem av dem var våldtäktsman, tjuv, förrädare, livsnjutare, profet, rättfärdig; vem var en engagerad människa, vem hade inte funnit sin bestämmelse? Homeros visste inte. Det var dolt för honom vad godisförsäljaren egentligen tänkte när han såg på den lilla flickan, vad moderns leende betydde – ett

Skannat med CamScanner

leende som hade tänts av soldatens blick – vad den fattige hade arbetat med innan benen svek honom. Och därför var det inte upp till Homeros att avgöra vem som hade förtjänat odödligheten och vem inte.

Sex miljarder människor spårlöst utplånade – sex miljarder! Var det kanske inte en slump att några tiotusen hade räddats?

Tågföraren Serov, vars plats Nikolaj skulle ha övertagit en vecka efter Apokalypsen, var en inbiten fotbollsfanatiker och betraktade hela livet som en fotbollsmatch. Hela mänskligheten har förlorat, sa han till Nikolaj, men du och jag springer fortfarande omkring här nere. Vet du varför? Därför att det fortfarande står oavgjort i våra liv och domaren har gett oss lite övertid. Och fram till avblåsning måste vi ta reda på varför vi är här, hinna avsluta allting och ställa allt till rätta, sedan får vi en sista passning och kan storma mot öppet mål... Han var en mystiker, den där Serov. Homeros frågade aldrig fotbollsfanatikern om han hade gjort sitt mål, men Serov hade ändå övertygat honom om att han hade sin egen personliga räkning att göra upp. Och av Serov fick han även övertygelsen om att ingen hade hamnat i metron av en slump.

Men det var omöjligt att skriva om alla! Var det ens lönt att försöka?

Och bland alla tusentals obekanta ansikten fick Homeros i samma stund syn på det som han minst av allt hade förväntat sig att se.

★

Leonid slet av sig jackan, drog pullovern över huvudet och därefter den relativt vita undertröjan. Han lyfte den som en fana över huvudet och viftade med den utan att ta någon no-

tis om kulorna som visslade genom luften. Då hände något märkligt: pansardressinen började sakta in och från eldställningarna som reste sig framför dem öppnade man inte eld mot deras eget fordon.

»Pappa skulle döda mig«, sa Leonid sedan dressinen med skrikande bromsar hade stannat precis framför några pansarhinder som låg över spåret.

»Vad gör vi nu?« frågade Sasja med andan i halsen. Hon kunde inte förstå att de hade överlevt jakten.

»Vi ger oss!« Han skrattade. »Det här är infarten till Biblioteka imeni Lenina, och det här är Hansans gränskontroll. Nu är vi överlöpare.«

Väktarna skyndade fram och beordrade dem att kliva ner från dressinen. Efter en snabb titt i Leonids pass utväxlade de blickar, stoppade tillbaka handfängslen och förde flickan och musikern till en vaktlokal på stationen, sedan gick de i väg för att informera ledningen.

Med värdig min hade Leonid gjort det bekvämt för sig i en fåtölj, men så fort de blev ensamma for han upp, kikade ut genom dörren och vinkade till sig Sasja.

»Här är man ju till och med klantigare än hos oss på linjen!« frustade han belåtet. »Kusten är klar.«

De smet ut ur vaktlokalen, rörde sig först långsamt, sedan allt snabbare genom korridoren och när de nådde övergången började de springa, hand i hand, för att inte komma bort från varandra i trängseln. Strax därpå hördes ljudet av visselpipor bakom dem, men på den enorma stationen var det busenkelt att försvinna i mängden – det var säkert tio gånger fler människor här än på Paveletskaja. Inte ens när Sasja fantiserade om livet uppe på ytan före kriget hade hon kunnat föreställa

Skannat med CamScanner

sig en sådan trängsel. Och det var ljust också, nästan som ovan jord. Sasja skyddade ögonen med handen och tittade genom en smal glipa mellan fingrarna. Vart hon än vände blicken såg hon ansikten, stenar, pelare – det ena mer fascinerande än det andra – och hade hon inte hållit Leonid i handen skulle hon säkert ha snubblat och gått vilse. En dag måste hon absolut komma tillbaka hit, lovade hon sig själv. En dag...

»Sasja?!«

Flickan vände sig om och fick syn på Homeros, som verkade rädd, upprörd och förvånad. Hon log: tydligen hade hon hunnit sakna den gamle mannen.

»Vad gör du här?« En dummare fråga hade han inte kunnat ställa två ungdomar på flykt.

»Vi är på väg till Dobryninskaja!« svarade hon flåsande efter att ha dragit ner på takten så att den gamle skulle hinna med.

»Vansinne! Du får inte... Jag förbjuder dig!« Men vad hjälpte det – Homeros kunde förbjuda hur mycket han ville, hon lyssnade ändå inte på honom.

★

De kom fram till Borovitskajas gränspostering innan väktarna hade informerats om flykten.

»Jag har mandat av Melnik! Låt oss passera! Nu genast!« beordrade Homeros det vakthavande befälet, som öppnade munnen för att säga något, men kom inte på vad, så han gjorde honnör och lät den gamle passera.

»Nu ljög ni väl ändå?« frågade Leonid artigt när posteringen hade försvunnit i mörkret bakom dem.

Skannat med CamScanner

»Vad gör det för skillnad?« svarade Homeros surt.

»Huvudsaken är att man gör det med övertygelse«, sa Leonid uppskattande. »Då är det bara proffsen som genomskådar dig.«

»Inga föreläsningar, tack!« Homeros rynkade pannan och tände sin allt svagare lampa. »Nu tar jag er till Serpuchovskaja, men inte ett steg längre.«

»Ah, du vet ju inte!« sa Sasja. »Vi har hittat ett botemedel mot sjukdomen!«

»Vad säger du?!« Homeros snubblade nästan av förvåning, hostade och såg frågande på Sasja.

»Ja, strålningen!«

»Bakterierna oskadliggörs när de utsätts för radioaktiv strålning«, förtydligade Leonid.

»Men bakterier och virus är ju hundra, nej, tusen gånger mer resistenta mot strålning än människan! Och dessutom slås immunförsvaret ut!« Homeros förlorade behärskningen och började skrika åt Leonid. »Vad har du tutat i flickan?! Varför har du tagit hit henne? Fattar du inte vad som kommer att hända snart? Varken jag eller ni kan stoppa honom nu! För henne i säkerhet, genast! Och du...« Han vände sig till Sasja. »Hur kunde du tro på honom... proffset!« Det sista ordet nästan spottade han ur sig.

»Oroa dig inte för mig«, sa flickan tyst. »Jag vet att jag kan hålla Hunter tillbaka. Han har två sidor... jag har sett båda. Den ene vill ha blod, den andre vill rädda mänskligheten.«

»Vad är det du säger!« Homeros höjde armarna i luften. »Där finns inga sidor längre, bara ett monster, inspärrat i en människokropp. För ett år sedan...«

Den gamle redogjorde kort för samtalet mellan Melnik och

Hunter, men Sasja lät sig inte övertygas. Ju mer hon hörde, desto säkrare blev hon att hon hade rätt.

»Nej, du har fel. Mördaren i honom bedrar den andre«, invände Sajsa. »Han intalar honom att det inte finns något val. Den ene plågas av blodtörst, den andre av svårmod... Det är därför Hunter absolut måste till Tulskaja – båda sidorna drar honom dit! Man måste klyva dem. Så att han kan göra valet att rädda stationen utan att döda...«

»Gud... Han kommer ju inte ens att lyssna på dig! Vad är det som driver *dig* dit?«

»Din bok.« Sasja log. »Jag vet att allt fortfarande kan förändras. Slutet är ju inte skrivet ännu.«

»Är du från vettet? Vilket struntprat«, mumlade Homeros förtvivlat. »Varför berättade jag om boken?« Han grep Leonid i armen. »Unge man, ni åtminstone... Jag ber er, jag tror inte att ni är en dålig människa eller att ni ljög av illvilja. Ta henne härifrån. Det var väl det ni ville? Ni är båda unga och vackra. Ni ska ju leva! Hon får inte gå dit, förstår ni det? Och inte ni heller. Det... det kommer att ske en fruktansvärd massaker där borta. Och ni kommer inte att kunna hindra någon med er lilla lögn...«

»Det är ingen lögn«, sa musikern försiktigt. »Jag kan svära på att det är sant, om ni vill.«

»Visst, visst«, vinkade Homeros avvärjande. »Jag är nog beredd att tro er. Men Hunter... honom har ni väl bara träffat helt kort?«

»I gengäld har jag hört desto mer.« Leonid harklade sig.

»Han är ju... Hur tänker ni stoppa honom? Med flöjten? Eller tror ni att han kommer att lyssna på flickan? Han är besatt av något och är inte längre kontaktbar.«

Skannat med CamScanner

»Ärligt talat«, sa Leonid och lutade sig fram, »så håller jag med er. Men flickan har bett mig om hjälp! Och jag är trots allt en gentleman…« Han blinkade åt Sasja.

»Förstår ni inte… Det här är ingen lek!« Homeros såg vädjande på flickan, sedan på Leonid.

»Jag förstår det«, sa Sasja.

»Allt är en lek«, sa musikern lugnt.

★

Om musikern verkligen var Moskvins son var det fullt möjligt att han visste något om epidemin som inte ens Hunter hade en aning om – eller inte velat avslöja. Homeros tog Leonid för en skrävlare, men tänk om man faktiskt kunde behandla febern med radioaktivitet? Ofrivilligt, i strid med allt mänskligt förnuft, sökte den gamle efter bevis för teorin. Var det inte just detta han hade drömt om de senaste dagarna? Då var hostan, blodsmaken i munnen, illamåendet – endast symtom på strålsjuka? Dosen som han hade fått på Kachovskajalinjen hade säkert varit tillräckligt stor för att eliminera smittan…

Satan, vad lätt han hade för att ryckas med!

Men antag att det stämde. Vad innebar det för Tulskaja? För Hunter? Sasja menade att hon kunde få brigadören att tänka om. Och faktiskt hade hon ett gåtfullt inflytande på mannen, men det fanns två personligheter i honom som stred om övertaget: en ville lyssna på flickan, den andre vägrade. Vilken av dem skulle hon möta i det avgörande ögonblicket?

★

Skannat med CamScanner

Den här gången hade Poljanka ingenting att visa dem, varken den gamle, Sasja eller Leonid. Stationen verkade övergiven, stilla, ja, stendöd. Skulle man betrakta det som ett gott tecken – eller ett ont omen? Homeros visst inte. Kanske var det bara korsdraget i tunnlarna – en skugga av vindarna uppe på ytan – som helt enkelt hade blåst bort alla hallucinogena gaser. Eller missförstod Homeros alltihop? Hade han inte längre någon framtid som Poljanka kunnat förutsäga?

»Vad betyder ›smaragd‹?« frågade Sasja plötsligt.

»En smaragd är en grön, genomskinlig ädelsten«, förklarade Homeros tankspritt.

»Vad lustigt«, sa flickan. »Då finns den alltså...«

»Vad pratar du om?« undrade Leonid.

»Jo, helt enkelt...«, började hon och såg på musikern, »att hädanefter kommer jag också att söka efter din Stad. Och en dag kommer jag att finna den.«

Homeros skakade bara på huvudet; han var inte övertygad om att Leonids ånger över att han hade lurat Sasja och fört henne till Sportivnaja helt i onödan var äkta.

Flickan gick djupt försjunken i egna tankar, viskade något för sig själv, suckade ibland. Så tittade hon upp på Homeros.

»Har du skrivit ner allt som har hänt med mig?«

»Jag... håller på.«

»Bra«, nickade hon.

★

Vid Dobryninskaja var något på tok.

Hansaposteringen vid ingången var förstärkt och de allvarliga, ordkarga soldaterna vägrade att släppa in Homeros och

Skannat med CamScanner

de andra. Varken musikerns klirrande patroner eller diplomatpass gjorde något intryck på dem. Den gamle fick ett infall som räddade situationen: han krävde att få prata med Andrej Andrejevitj. Efter en lång halvtimme kom äntligen en saktfärdig signalist som rullade ut en ledning efter sig. Homeros meddelade hotfullt i luren att de var en förtrupp till Ordens kohort. Denna halvsanning räckte för att de omedelbart skulle släppas in på stationen.

Det var kvalmigt i salen som om man pumpat ut luften ur stationen och trots den sena timman var alla på benen. Till slut kom de in i stationsledningens väntrum. En svettig och ovårdad Andrej Andrejevitj tog emot dem på tröskeln till sitt kontor. Ögonen var insjunkna och andedräkten stank av alkohol. Av adjutanten syntes inte ett spår. Andrej Andrejevitj såg sig nervöst omkring och när han upptäckte att Hunter inte befann sig i sällskapet, grymtade han:

»När kommer de egentligen?!«

»Snart«, lovade Homeros.

»Vi är på väg att förlora kontrollen över Serpuchovskaja.« Stationschefen torkade sig i ansiktet och vankade fram och tillbaka i väntrummet. »Någon har snackat bredvid mun om epidemin. Ingen vet vad som gäller och nu går ryktet att det inte hjälper med gasmask.«

»Det är inget rykte«, sa Leonid.

»I en av sydtunnlarna som leder till Tulskaja har en hel vaktpostering deserterat. De fega asen... I den andra tunneln, där sekteristerna har sitt tåg, är väktarna kvar men har omringats av fanatikerna som gormar om Yttersta domen. Och på min egen station kan helvetet bryta ut när som helst. Var håller våra räddare hus?!«

Skannat med CamScanner

Från salen hördes skrik och svordomar, därpå rytande väktare. Andrej Andrejevitj suckade djupt, gick in på sitt kontor och hällde upp ett nytt glas med darriga händer. Som om den bara hade väntat på att chefen skulle lämna rummet började den röda lampan på telefonen på adjutantens skrivbord plötsligt att blinka. Det var apparaten med plåstret som någon hade skrivit »Tulskaja« på.

Homeros tvekade ett par sekunder, sedan gick han fram till bordet, slickade sig om sin torra läppar och tog ett djupt andetag…

»Dobryninskaja här!«

★

»Vad ska jag säga?« Artiom vände sig villrådigt mot kommendanten.

Mannen låg medvetslös på golvet; ögonen var öppna, men blicken frånvarande, irrande efter en fast punkt i fjärran. Emellanåt skakades hans kropp av ett hostanfall. Punkterad lunga, tänkte Artiom.

»Lever ni?!« ropade han i luren. »De smittade har rymt!«

Sedan kom han på att de inte hade en aning om vad som pågick vid Tulskaja. Han måste berätta och förklara allt från början.

På perrongen kved en kvinna, ett maskingevär knattrade. De skarpa ljuden trängde in genom dörrspringan. I andra änden av ledningen svarade man något och frågade något, men linjen var dålig och det var svårt att höra.

»Ni måste spärra av tunnlarna!« upprepade Artiom. »Skjut dem om så krävs. Släpp inte in dem hos er!«

Skannat med CamScanner

Så insåg han att de inte visste hur de sjuka såg ut. Hur skulle han beskriva dessa uppsvullna, variga, stinkande människovrak? Och att de som nyligen hade smittats såg helt normala ut.

»Skjut dem allihop«, sa han kallt.

Men tänk om han själv försökte lämna stationen – skulle de skjuta honom också? Hade han just uttalat sin egen dödsdom? Han skulle inte komma undan. Det fanns ju inga friska på stationen längre... Och plötsligt kände sig Artiom oändligt ensam. Och rädd att den som han talade med på Dobryninskaja inte skulle ha tid att prata med honom.

»Snälla, lägg inte på luren!« bad han.

Artiom visste inte vad han skulle säga till den okända människan och började berätta om hur han hade försökt nå dem, hur rädd han hade varit att det inte skulle finnas en enda levande station kvar i hela metron. Tänk om han ringde till framtiden, där det inte fanns några överlevande? hade han tänkt, och även detta sa han till främlingen. Nu behövde inte vara rädd för att göra bort sig längre. Nu fanns det över huvud taget ingen anledning att vara rädd. Bara det fanns någon att prata med.

»Popov!« hördes plötsligt kommendantens hesa röst bakom honom. »Har du fått kontakt med norra posteringen? Är portarna... stängda?«

Artiom vände sig om och ruskade nekande på huvudet.

»Idiot.« Kommendanten spottade blod. »Odugling... Hör på: stationen är minerad. Jag hittade några rör... över oss. Avlopp för grundvatten. Där lade jag... Om vi spränger dem översvämmas hela skiten. Detonatorn finns här, i radiorummet. Du behöver bara stänga portarna i norr... och kontrollera att de i söder håller. Stationen måste vara förseglad. Så

Skannat med CamScanner

att vattnet inte fortsätter ut i metron. Stäng portarna, okej? Säg till när allt är färdigt... Fungerar förbindelsen med posteringarna?«

»Jadå«, nickade Artiom.

»Och se till att du stannar på den här sidan.« Kommendanten log ett plågat leende, hostade igen. »Det vore inte kamratligt annars...«

»Men ni då... tänker ni stanna här?«

»Banga inte, Popov!« Kommendanten rynkade pannan. »Alla föds med en bestämd uppgift. Och det är min uppgift att dränka de här svinen. Din är att täta luckorna och drunkna med hedern i behåll. Uppfattat?«

»Jo«, svarade Artiom.

»Utgå...«

★

Det var tyst i luren.

Tack vare en telefongudarnas nyck hade Homeros uppfattat det mesta av det som den vakthavande vid Tulskaja hade sagt. De sista meningarna hördes lite sämre och slutligen bröts samtalet helt.

Den gamle lyfte blicken. Över honom tornade den ölmagade Andrej Andrejevitj upp sig; föreståndarens blå uniform hade mörka svettfläckar under armarna, de feta fingrarna darrade.

»Hur är det där borta?« frågade han.

»Allt är utom kontroll.« Homeros svalde tungt. »Samla alla lediga mannar och skicka dem till Serpuchovskaja.«

»Det går inte.« Andrej Andrejevitj drog en makarovpistol

Skannat med CamScanner

ur byxfickan. »Det råder panik på stationen. De soldater som fortfarande går att lita på har jag placerat vid tunnelingångarna till Ringen, så att ingen flyr härifrån.«

»Men vi kan lugna dem! Vi har upptäckt att det finns en bot mot febern. Med strålning. Berätta det för dem...«

»Med strålning?!« Stationschefen gjorde en grimas. »Och det tror ni på? Jaja, kör för det!« Han gjorde en ironisk honnör, slängde igen dörren bakom sig och låste in sig på sitt kontor.

Vad göra? Nu kunde Homeros, Leonid och Sasja inte ens lämna stationen... Ja, var höll de hus någonstans?! Homeros sprang ut i korridoren med handen tryckt mot sitt bultande hjärta, fortsatte till perrongen och ropade på dem... Men inte ett spår någonstans.

Vid Dobryninskaja rådde kaos. Kvinnor med barn i famnen och män med tunga säckar hade omringat den underbemannade posteringen vid tunnelns ingång; bland de omkullvälta tälten gick plundrare och snokade, men ingen verkade bry sig. Homeros hade sett det förut: snart utbryter panik, hopen trampar ihjäl dem som fallit och sedan börjar soldaterna skjuta på obeväpnade.

Och med ens började själva tunneln att stöna.

Larmet och skriken tystnade och övergick i förvånade utrop. Det besynnerliga, mäktiga ljudet ljöd igen... Det lät som fältbasunerna från en romersk legion som gått vilse i årtusendena och nu kom marscherande mot Dobryninskaja...

Det blev genast fart på soldaterna som sköt avspärrningarna åt sidan och i tunnelns gap dök det upp något jätteliskt – ett äkta pansartåg! Förartornet var klätt med fastnitade metallplattor, i dessa fanns smala skottgluggar ur vilka två

Skannat med CamScanner

grovkalibriga maskingevär stack ut, en smal kaross ledde till ett identiskt torn som blickade åt andra hållet. Inte ens Homeros hade sett ett sådant monster förut.

På pansaret satt ansiktslösa avgudar, svarta som korpar, omöjliga att skilja från varandra, med heltäckande skyddsdräkter, kevlarvästar, gasmasker av okänd modell och specialgjorda arméryggsäckar. Det var som om de tillhörde en annan tid, en annan värld.

Tåget bromsade in. De tungt beväpnade männen hoppade ner på perrongen utan att ta notis om de nyfikna stationsinvånarna och ställde upp på tre raka led intill varandra. Sedan gjorde de vänster om och marscherade samfällt – likt en maskin – mot övergången till Serpuchovskaja. De dundrande fotstegen överröstade såväl de vuxnas respektfulla sorl som barnens gråt. Homeros skyndade efter truppen och försökte hitta Hunter bland kämparna, men nästan alla var av samma längd och de gedigna overallerna satt som gjutna över deras breda axlar. Alla var lika tungt beväpnade: eldkastare och vintorezkarbiner med ljuddämpare. Inga emblem, inga standar, inga gradbeteckningar.

Kanske en av de tre i främre ledet?

Homeros sprang i fatt täten, vinkade med handen och tittade in i gasmaskernas siktglas, men möttes bara av orubbliga, likgiltiga blickar. Ingen av soldaterna reagerade, ingen kände igen Homeros. Var Hunter ens med i truppen? Han måste, helt enkelt måste dyka upp!

Den gamle hade inte sett till vare sig Sasja eller Leonid på väg genom övergången. Hade de trots allt tagit förnuftet till fånga och satt sig i säkerhet till slut? Förhoppningsvis slapp de se det väntande blodbadet och efteråt skulle Homeros hitta

Skannat med CamScanner

en lösning tillsammans med Andrej Andrejevitj, såvida karln inte hann sätta en kula i pannan innan dess.

Formationen banade sig väg genom hopen likt en yxa och marscherade vidare i högt tempo. Ingen vågade ställa sig i vägen, till och med Hansans gränsvakter klev tyst åt sidan. Homeros beslutade att följa efter kolonnen – han var tvungen att se till att Sasja inte hittade på något dumt. Ingen jagade bort den gamle, man ägnade honom inte mer uppmärksamhet än en småunge som ränner efter en dressin.

Väl inne i tunneln tände de tre första i kolonnen sina starka strålkastare som brände bort mörkret framför dem. Ingen av soldaterna sa ett ord, tystnaden var tryckande, onaturlig. Ren rutin, naturligtvis, men Homeros kunde inte skaka av sig känslan av att deras tränade kroppar lydde under än mer tränade själar. Nu stod han framför ett perfekt mordmaskineri, vars enskilda delar saknade egen vilja och endast en av dem, till det yttre omöjlig att skilja från de andra, bar på programmet. Och när han gav order om eld skulle de andra utan att tänka själva bränna ner Tulskaja och vilken annan station som helst, inklusive allt som levde där.

Som tur var hade de inte tagit tunneln med sekteristernas tåg. De arma själarna fick med andra ord vänta en stund innan skärselden inträffade. Först måste man bli färdig med Tulskaja, sedan var turen kommen till dem.

Som på en given signal sänkte kolonnen plötsligt takten. En minut senare förstod Homeros att de närmade sig stationen. I den genomskinliga, glasartade stillheten hördes förtvivlade skrik. Stunden därpå uppsnappade den gamle något så lågmält och fullständigt malplacerat att han nästan tvivlade på sitt förstånd: brottstycken av underbar musik.

Skannat med CamScanner

★

Homeros var som uppslukad av den nasala rösten som hördes i luren – och plötsligt förstod Sasja att detta var det perfekta ögonblicket att smita sin väg. Hon smög ut ur väntrummet, inväntade Leonid och drog honom med sig – först till övergången till Serpuchovskaja, sedan in i tunneln som ledde till målet. Till platsen där hon kunde rädda liv.

Dessutom skulle tunneln leda henne till Hunter.

»Är du rädd?« frågade hon Leonid.

»Jo«, log han. »Men jag misstänker att jag äntligen gör något vettigt.«

»Du behöver inte följa med... Tänk om vi dör? Du kan stanna här på stationen och inte gå någonstans!«

»Ingen vet vad framtiden har i beredskap«, svarade Leonid, höjde pekfingret och blåste upp kinderna.

»Man bestämmer väl själv hur det ska bli«, invände Sasja.

»Lägg av«, sa Leonid och skrattade. »Vi är bara råttor som springer omkring i en labyrint med luckor som forskarna ibland lyfter upp, ibland fäller ner. Om luckan vid Sportivnaja är stängd så kan du krafsa hur mycket du vill, ingen kommer ändå att öppna. Om det lurar en fälla bakom nästa lucka kommer du att gå in genom den även om du anar oråd – det finns nämligen ingen annan väg. Ditt enda val: antingen springer du vidare eller dör som ett tecken på protest.«

Sasja rynkade pannan.

»Är det inte förargligt att leva ett sådant liv?«

»Nej, däremot är det förargligt att min nybildade ryggrad hindrar mig från att böja mig så långt bakåt att jag inte kan se den som håller i experimentet«, svarade musikern.

Skannat med CamScanner

»Det finns ingen labyrint«, sa Sasja. »Och råttor kan till och med gnaga sig igenom betong.«

»Vilken rebell du är!« skrattade Leonid. »Och jag är bara en anpassling.«

»Det är inte sant«, invände Sasja. »Du tror ju att man kan förändra människor.«

»Det vill jag gärna tro.«

De passerade en hastigt övergiven postering: några vedträn glödde i en nerbrunnen, men alltjämt rykande lägereld, intill låg en fläckig, sönderläst tidning med bilder av nakna kvinnor och på väggen hängde ett ensamt, trasigt fältstandar från Hansan.

Tio minuter senare stötte de på det första liket. Det var svårt att se att det var en människa. Armarna och benen var utsträckta och så svullna att kläderna hade spruckit av trycket. Och ansiktet var kusligare än något av de monstertrynen Sasja hade sett i sina dagar.

»Försiktigt!« Leonid drog bort henne från liket. »Det smittar.«

»Än sen? Det finns ju ett botemedel. Och dit vi ska är alla smittade.«

Plötsligt hördes skott och avlägsna skrik ur tunneln framför dem.

»Vilken tajming«, sa Leonid. »Det verkar som om de inte orkade vänta på din vän längre.«

Sasja såg på honom med rädsla i ögonen, sedan svarade hon med trotsig övertygelse:

»Det spelar ingen roll, vi behöver bara berätta för dem! De tror att alla är dödsdömda... Vi måste ge dem hoppet tillbaka!«

Skannat med CamScanner

Vid stationens vidöppna säkerhetsportar låg ytterligare en död på marken med ansiktet ner, men den här gången såg man ändå att det var en människa. Intill låg en förtvivlat knastrande kommunikationsradio – tydligen var det någon som försökte väcka soldaten.

Precis vid ingången till stationen hade några män förskansat sig bakom en hög med sandsäckar. Det verkade vara en maskingevärsskytt och ett par soldater med automatkarbiner – det var hela barrikaden.

På andra sidan, där de trånga tunnelväggarna upphörde och Tulskajas perrong tog vid, kokade en skräckinjagande folkmassa som ansatte männen bakom sandsäckarna. Där fanns både sjuka som hade vanställts av sjukdom och friska som såg helt vanliga ut. Somliga hade lampor, andra behövde inte längre något ljus.

Soldaterna bakom sandsäckarna försvarade tunneln, men uppenbarligen höll patronerna på att ta slut, för de sköt allt mer sällan och den upprörda mobben kom närmare och närmare.

»Förstärkning?!« sa en av soldaterna vänd mot Sasja.

»Grabbar, de fick kontakt med Dobryninskaja. Här kommer förstärkningen!«

Det gick en skälvning genom den månghövdade hopen som ökade trycket mot de belägrade.

»Gott folk!« ropade Sasja ut mot perrongen. »Det finns ett botemedel! Vi har funnit ett botemedel! Ni kommer inte att dö! Tålamod! Ni måste bara ha lite tålamod!«

Larmet från hopen dränkte hennes rop, folk skakade av vrede och en ny våg gjorde ett utfall mot posteringen. Maskingeväret avlossade en ny salva, några sjönk stönande till gol-

Skannat med CamScanner

vet, andra svarade med sina karbiner. Hopen vällde fram, till synes ohejdbar och redo att slå ihjäl alla som kom i dess väg, såväl försvararna som Sasja och Leonid.

Då hände något oväntat.

Först trevande, sedan allt säkrare hördes den förunderligt svävande tonen av en flöjt. Ingenting kunde vara mer opassande, ja, dummare, i den här situationen. Tunnelns försvarare glodde häpet på musikern, hopen tystnade en stund av ren förvåning, sedan hördes spridda skratt och anfallet återupptogs. Men Leonid brydde sig inte. Han verkade inte spela för någon annan än sig själv – samma underbara melodi som hade trollbundit Sasja och varje gång lockat tiotals åhörare.

Och just för att det kanske var det sämsta sättet att hejda upproret och lugna de sjuka, kanske just på grund av den rörande naiviteten hos den som tog detta förtvivlade steg – snarare än flöjtens magiska kraft – hejdade sig hopen gradvis. Eller kanske hade musikern trots allt lyckats påminna pöbeln, som var redo att krossa allt och alla, påminna den om något som…

Skotten dog bort och Leonid trädde fram, utan att sänka flöjten, som om han stod inför en vanlig publik, vilken snart skulle applådera och kasta patroner i hans flöjtfodral.

För bråkdelen av en sekund tyckte Sasja att hon såg sin pappa bland åhörarna – milt, ödmjukt leende. Så det var här han hade väntat på henne… Hon mindes Leonids ord: Den här melodin stillar din smärta.

★

Skannat med CamScanner

Plötsligt hördes dundrande slag mot den hermetiska porten – tidigare än väntat.

Hade förtruppen kommit fram tidigare än beräknat? I så fall var nog situationen på Tulskaja inte så komplicerad som befarat? Kanske hade ockupanterna övergett stationen för länge sedan, med låsta portar?

Truppen spred ut sig och förskansade sig bakom tunnelsegmentens utsprång. Endast fyra man stannade hos Denis Michajlovitj, precis framför porten, med skjutberedda karbiner.

Så, här stod de till sist. Snart skulle porten långsamt glida åt sidan och om ett par minuter skulle fyrtio tungt beväpnade sevastopolsoldater rusa in på Tulskaja, slå ner allt motstånd och erövra stationen i en handvändning. Det här hade gått mycket bättre än översten hade trott.

Denis Michajlovitj andades in för att sedan beordra gasmaskerna på.

Längre kom han inte.

★

Kolonnen omgrupperade sig och blev bredare – nu gick sex man bredvid varandra på rad och fyllde hela tunnelns bredd. I första ledet bar man eldkastare, i det andra hade man vintorezkarbiner. De flöt fram som svart lava, lugnt och ohejdbart.

Homeros kikade fram bakom mannarnas breda ryggtavlor och i de båda strålkastarnas vita sken överblickade han hela scenen: de tre soldaterna som höll ställningarna vid stationsingången, två smala gestalter – Sasja och Leonid – och en hord med mardrömsvarelser som omringade dem. Det kändes som om hjärtat stannade i hans bröst.

Skannat med CamScanner

Leonid spelade. Ljuvligt, obegripligt vackert, inspirerat som aldrig förut. Horden av vanställda lyssnade girigt och tunnelns försvarare hade rest sig upp för att se musikanten lite bättre. Likt en osynlig vägg skilde melodin fienderna åt och hindrade dem från att kasta sig över varandra i en sista, dödlig kamp.

»Redo!« beordrade plötsligt någon i den svartklädda truppen. Men vem? Det första ledet hukade genast ner på ena knäet, det andra lade an.

»Sasja!« skrek Homeros.

Flickan vände sig hastigt mot honom, kisade i det starka ljuset, sträckte fram ena handen och gick långsamt fram genom det piskande strålkastarskenet.

Även hopen bländades och stönade av smärta.

Truppen stod blick stilla.

Sasja gick fram till den svarta formationen.

»Var är du?« ropade hon. »Jag måste få prata med dig. Snälla!«

Ingen svarade.

»Vi har hittat ett botemedel! Sjukdomen kan botas! Ni behöver inte döda någon!«

De svarta leden stod tysta och stilla som statyer.

»Jag ber dig! Jag vet att du inte vill... Du försöker bara rädda dem... och dig själv...«

Plötsligt höjdes en avtrubbad röst över stridsformeringen, som om den inte tillhörde någon enskild:

»Gå din väg. Jag vill inte döda dig.«

»Du behöver inte döda någon! Det finns ju ett botemedel!« upprepade Sasja förtvivlat och gick fram och tillbaka framför de maskerade soldaterna och försökte hitta den rätte.

Skannat med CamScanner

»Det finns inget botemedel.«

»Strålningen! Strålningen hjälper!«

»Det tror jag inte på.«

»Jag ber dig!«

»Stationen måste rensas.«

»Vill du verkligen inte att något ska förändras? Varför upprepar du samma misstag som förra gången, med de svarta?! Varför vill du inte ha förlåtelse?«

Soldaten svarade inte mer; massan kom närmare igen.

»Sajsa!« bönföll Homeros, men flickan lyssnade inte på honom.

»Ingenting kan förändras«, föll slutligen orden. »Det finns ingen att be om förlåtelse. Jag höjde handen mot... mot... Och bestraffades.«

»Allt finns inom dig!« Sasja vägrade ge upp. »Du kan befria dig själv! Ser du inte att det är en spegel? En avspegling av det som du gjorde den gången, för ett år sedan! Och nu kan du handla annorlunda... Du kan lyssna. Ge det en chans... Ge dig själv en chans!«

»Jag måste utplåna monstret«, sade en hes röst ur formationen.

»Det kan du inte!« ropade Sasja. »Ingen kan! Det finns i mig också, det sover i oss alla! Det är en del av kroppen, en del av själen. Och när det vaknar... Man kan inte döda det, inte skära ut det! Man kan bara få det att somna om... vyssa det till sömns...«

En ung smutsig soldat knuffade sig fram genom hopen, rundade det svarta, stillastående ledet och sprang fram till den hermetiska porten, plockade upp megafonen som låg vid posteringen och ropade i den, men högtalaren hann knappt

Skannat med CamScanner

ljuda förrän det hördes ett ljuddämpat skott varpå soldaten sjönk till marken. När massan kände doften av blod vaknade den till liv igen och vrålade av raseri.

Musikern lade flöjten mot läpparna och började spela igen, men magin skingrades innan den ens hunnit uppstå när ett skott träffade honom; han tappade instrumentet och tryckte händerna mot magen...

Ur eldkastarna sköt de första flammorna ut. Ledet tog ett steg framåt.

Sasja skyndade fram till Leonid och knuffade undan några människor som var på väg att kasta sig över musikern.

»Nej, nej!« ropade hon förtvivlat. Hon stod ensam mot hundratals mardrömsvarelser, ensam mot en mördarlegion... ensam mot hela världen. »Jag vill se ett mirakel!« sa hon bestämt.

En explosion hördes i fjärran, valven skakade, hopen drogs samman och soldaterna tog ett steg tillbaka. Över golvet kom små rännilar strömmande, från taket började de första dropparna falla och allt ljudligare vällde mörka vattenmassor fram emot dem...

»En läcka!« ropade någon.

De svartklädda soldaterna retirerade hastigt från stationen, mot den hermetiska porten. Den gamle följde efter, men vände sig om mot Sasja. Flickan rörde sig inte ur fläcken. Hon vände upp ansiktet och höll fram händerna mot vattnet som föll från taket och... skrattade.

»Det regnar!« utbrast hon. »Regnet kommer att tvätta allting rent! Vi kan börja om från början!«

Den svarta truppen tog sig ut genom porten och Homeros med den. Några soldater slet i porten för att stänga Tulskaja

Skannat med CamScanner

och hindra översvämningen från att spridas till resten av metron. Porten gav efter och började långsamt slutas. När Homeros märkte det vände han om för att hämta Sasja som fortfarande stod på perrongen, men någon grep tag i hans axel och ryckte tillbaka honom.

Och med ens sprang en av soldaterna fram mot porten, sträckte ut sin hand i den allt smalare öppningen och ropade till flickan:

»Kom hit! Jag behöver dig!«

Vattnet nådde redan till höften. Plötsligt dök Sasja ner under ytan – och försvann.

Soldaten drog tillbaka sin arm, porten gick igen.

★

Porten hade stängts. Tunneln genomfors av en skälvning, på andra sidan stålväggen genljöd en ny explosion och klingade av. Denis Michajlovitj lade örat mot järnet och lyssnade... Sedan torkade han bort fukten från kinden och såg förundrat på det våta taket.

»Vi går tillbaka«, beordrade han. »Här är allting över.«

Skannat med CamScanner

EPILOG

Homeros suckade och vände blad. Nu fanns det knappt något utrymme kvar i hans skrivbok – bara ett par sidor. Vad skulle han ta med, vad offra? Han sträckte handen mot elden för att värma sina kalla fingrar, för att lugna dem.

Den gamle hade själv bett om att få den södra posteringen. Här, med ansiktet mot tunneln, gick det lättare att arbeta än hemma på Sevastopolskaja, bland högarna av döda tidningar, hur Jelena än ansträngde sig för att lämna honom i fred.

Homeros tittade upp. Brigadören satt en bit bort från de andra väktarna, på den yttersta gränsen mellan ljuset och mörkret. Undrar varför han valde just Sevastopolskaja? frågade sig den gamle. Det måste vara något särskilt med den här stationen...

Hunter hade fortfarande inte berättat vem det var han mötte den där gången på Poljanka, men nu visste Homeros att det inte var en profetia, utan en varning.

Efter en vecka hade vattnet vid översvämmade Tulskaja sjunkit undan. Det sista sög man upp med enorma pumpar från Hansan, och Homeros hade genast anmält sig frivillig att gå in på stationen med de första spanarna.

Katastrofen hade krävt nästan trehundra dödsoffer. Glömsk av allt kände Homeros inget äckel när han vände på de kusliga kropparna, nej, han kände ingenting alls. Han sökte bara efter henne, sökte och sökte...

Sedan satt han en lång stund på platsen där han hade sett

Skannat med CamScanner

Sasja för sista gången. Den gången han hade tvekat ett par sekunder för länge i stället för att slita sig fri och rusa efter henne – för att rädda flickan, eller gå under med henne.

Ett ändlöst lämmeltåg av sjuka och friska passerade – mot Sevastopolskaja, mot den läkande tunneln på Kachovskajalinjen. Musikern hade inte ljugit: strålningen hejdade faktiskt sjukdomen.

Och vem visste, kanske hade han aldrig ljugit? Kanske existerade även Smaragdstaden någonstans, man behövde bara hitta ingången... Kanske hade den gamle redan stått framför den rätta porten, men helt enkelt inte förtjänat att man öppnade för honom?

»Han lät en vind gå fram över jorden, så att vattnet sjönk undan« – den vinden hade kommit för sent.

Men det var inte Smaragdstaden som var arken; den sanna arken var själva metron. Den sista tillflykten som räddade såväl Noa som Sem och Ham, såväl de rättfärdiga som de likgiltiga och de kriminella, från de mörka, stormiga vattenmassorna. Ett par av varje art. Och alla som fortfarande hade en räkning att göra upp – att betala eller inkassera.

De var för många, alla skulle inte få plats i romanen. Den gamle hade nästan inga tomma sidor kvar i sin skrivbok. Romanen var ingen ark utan en pappersbåt, som inte kunde ta ombord alla människor. Ändå hade Homeros en känsla av att han kanske hade lyckats fästa något mycket viktigt på sidorna... Inte om människorna, utan om människan.

Minnet av de döda försvinner inte, tänkte Homeros. Hela världen är en väv av andra människors handlingar och tankar, precis som var och en av oss är hopfogad av otaliga mosaikstenar som lämnats i arv av tusentals förfäder. Alla har läm-

Skannat med CamScanner

nat ett spår efter sig, alla har lämnat en liten del av sin själ hos de efterkommande. Man behöver bara titta efter.

Och hans lilla skepp, vikt av papper, tankar och minnen, skulle segla oändligt länge på tidens ocean innan någon annan lyfte upp det, betraktade det och förstod att människan inte hade förändrats, att hon till och med efter världens undergång hade förblivit densamma. Och att himmelsgnistan som en gång lades in i henne kämpade i vinden, men inte hade slocknat.

Nu hade Homeros gjort upp sin personliga räkning.

Han slöt ögonen och förflyttades till en glimrande station som flödade av ljus. På perrongen hade tusentals människor samlats. De bar eleganta kläder från den tiden då han fortfarande var ung, då ingen hade en tanke på att kalla honom Homeros, men här fanns också människor som hade vuxit upp i metron. Ingen undrade varifrån de andra kom. Det fanns något som förband dem alla…

De väntade på något och kastade hela tiden oroliga blickar in i den avlägsna tunnelns mörka valv. Och med ens kände Homeros igen ansiktena. Där stod hans fru och hans barn, där stod kollegorna, klasskamraterna, grannarna, hans båda bästa vänner, Ahmed, hans favoritskådespelare. Där stod alla som han mindes.

Plötsligt lystes tunneln upp och utan ett ljud gled ett metrotåg in på stationen – med levande, lysande fönster, putsade sidor, smorda hjul. Förarkabinen var tom – inuti hängde en välstruken uniform och en vit skjorta.

Det är min uniform, tänkte den gamle. Och min plats.

Han gick in i kabinen och öppnade vagnsdörrarna. Så gav han signal för avgång. Folksamlingen vällde in och satte sig

Skannat med CamScanner

på bänkarna. Platserna räckte till alla: nu log passagerarna av belåtenhet. Även den gamle sprack upp i ett leende.

Homeros visste: när han satte den sista punkten i sin bok skulle det skimrande tåget, fullt med lyckliga människor, lämna Sevastopolskaja och åka raka spåret till evigheten.

Plötsligt var det något som ryckte upp den gamle ur den förunderliga drömsynen. Precis intill hördes ett dovt, omänskligt stön. Han ryckte till, grep sin karbin och...

Det var brigadören som hade stönat. Homeros reste sig och tänkte just gå fram till Hunter för att se efter hur det var fatt, men då stönade brigadören på nytt... lite högre... och igen... lite lägre...

Homeros lyssnade – och trodde inte sina öron.

Med ens fick han kalla kårar längs ryggraden.

Hest och falskt sökte brigadören efter melodin. Han körde fast, började om och försökte envist på nytt, tills den var där... Han sjöng tyst för sig själv... som en vaggvisa.

Leonids namnlösa sång.

★

Homeros fann aldrig Sasjas kropp på Tulskaja.

Vad mer?

Skannat med CamScanner

12 · *Hansan*... Tysk handelsunion kring Östersjön på medeltiden; omfattade främst städer, även Visby och Stockholm.

12 · *Styx*... I grekisk mytologi den underjordiska flod som uppfattas som en gräns mellan livets och dödens riken. Charon var färjkarlen som förde de döda över floden.

14 · *papyrosser*... Sovjetiska cigaretter av dålig kvalitet.

14 · *Vladimir Ivanovitj Istomin*... I Ryssland har man tre namn: förnamnet, fadersnamnet (härleds av faderns namn) och efternamnet. Respektfullt tilltal utgörs av för- och fadersnamnet.

15 · *hermetiska portarna*... Somliga stationer i Moskvametron har portar som kan stängas för att försluta dem i händelse av krig.

17 · *VDNCh*... Uttalas »ve-de-en-cha«. Förkortning för »Utställningen av den nationella ekonomins framsteg«, en gigantisk utställningspark som öppnades 1959.

18 · *kalasjnikovarna*... Michail Kalasjnikov (f. 1919), vapeningenjör, konstruerade 1947 automatkarbin-47, en s. k. kalasjnikov, som finns i flera versioner.

18 · *tjort*... »Djävul« på ryska.

20 · *upirer*... Gammal beteckning i Östeuropa för »vampyrer«.

20 · *Nikolaj Gogol*... Rysk författare (1809–52), bl. a. känd för berättelser som bygger på ryska folksagor.

21 · *Metrostroj*... Förkortning för bolaget som byggde Moskvametron.

21 · *petjeneg*... Ett effektivt maskingevär med kaliber 7.62 mm.

22 · *trojkan*... En grupp om tre personer.

24 · *stalker*... En person som beger sig in på hemliga och ofta farliga områden, t. ex. i jakt på patronhylsor. Se även *Stalker* av den rysksovjetiske filmregissören Andrej Tarkovskij (1932–86).

28 · *kolchosen*... Statligt kollektivjordbruk på sovjettiden.

30 · *Ringen*... En ringlinje som förbinder de s. k. radiallinjerna (som korsar Moskva).

32 · *Homeros*... Enligt traditionen författare till de klassiska eposen *Iliaden* och *Odysséen*. Antas ha levt i Grekland på 700-talet f. Kr.

34 · *dosimeter*... En apparat som mäter radioaktiv strålning.

42 · *Prospekt*... Så benämns viktiga huvudgator och avenyer på ryska.

Skannat med CamScanner

Den mest kända av dem alla är Nevskij Prospekt i S:t Petersburg. I Moskva finns till exempel Leningradskij Prospekt, som går från centrum till flygplatserna Sjeremetievo-1 och -2.

44 · *Pompeji*... Stad i södra Italien som förstördes av ett vulkanutbrott 79 e. Kr. Grävdes ut med början från 1748.

50 · *Tverskajagatan*... Känd affärsgata i Moskva.

50 · *Kolja*... Smeknamn för Nikolaj.

60 · *militär- och regeringsbunkrarna*... I Moskvametron finns ett antal bunkrar som rymmer upp till 2 500 människor. De var hemliga på sovjettiden, men när *Metro 2034* släpptes i Ryssland hölls releaseparty i en av dessa bunkrar.

61 · *Armageddon*... Det sista slagfältet i striden mellan det goda (Jesus och hans änglar) och det onda (Satan och hans demoner) enligt Bibelns Uppenbarelsebok 16:16.

61 · *Tartaros*... Den grekiska mytologins motsvarighet till helvetet.

61 · *Swift*... Irländsk-brittisk kyrkoman, författare och satiriker (1667–1745), mest känd för *Gullivers resor* (1726), en satirisk samtidsskildring.

62 · *Laputa*... Vetenskapens ö och diamantön som svävar i luften enligt *Gullivers resor* (se anm. ovan).

62 · *Nikolaj Ivanovitj Nikolajev*... Ett mycket vanligt namn i Ryssland, ungefär som Anders Andersson.

62 · *Härskarinnan av Kopparberget*... Figur i flera folksagor av den ryske författaren Pavel Bazjov (1879–1950).

70 · *Sisyfos*... Enligt den grekiska mytologin en i dödsriket fångad kung, som fick till uppgift att rulla ett stort stenblock uppför en kulle, så skulle han bli fri. Varje gång han nästan var uppe slant han och stenblocket störtade ner i avgrunden så att han fick börja om från början.

70 · *Tantalos*... Enligt den grekiska mytologin ville kung Tantalos ta reda på om gudarna var allvetande. Han avslöjades och fick sitt brott i underjorden där han plågad av hunger och törst stod i vatten upp till hakan utan möjlighet att dricka.

70 · *Möbiusband*... En lång rektangulär yta som vridits ett halvt varv med ändarna ihopsatta så att det längs sin nya bana har en sida och en kantlinje. Redan på antiken en evighetssymbol.

94 · *makarovpistolen*... Automatpistol, ersatte Tokarev som ordonnansvapen i Röda armén.

96 · *stetjkinrevolver*... Egentligen Stetjkin APB, en ljuddämpad automatpistol med liten rekyl. Användes bland annat av sovjetiska inrikesministeriets specialstyrkor.

97 · *teorin om det krökta rummet*... En del av Albert Einsteins (1879–1955) Allmänna relativitetsteori (1915).

100 · *ersatz*... Tyskt ord för »sur-

Skannat med CamScanner

rogat« eller »ersättning«. Se även bokförlaget Ersatz (www.ersatz.se).

102 · *geväret som hängdes upp*... En »lag« som formulerades av den ryske dramatikern Anton Tjechov (1860–1904): »Om du i akt I har en pistol hängande på väggen, måste pistolen avfyras i sista akten.«

103 · *Ariadnes garnnystan*... Enligt grekisk mytologi var det Ariadne som gav Theseus det garnnystan som gjorde att han hittade ut ur Minotauros labyrint genom att följa denna röda tråd.

105 · *Gilgamesh*... Ett mesopotamiskt epos som har kallats världens äldsta litterära verk (från 1200 f. Kr.). Det skrevs på lertavlor med kilskrift och handlar om kung Gilgamesh av Uruk.

105 · *Odysseus*... Enligt grekisk mytologi en kringirrande hjälte som också hade en avgörande betydelse vid kriget i Troja (Ilion). Odysseus är huvudpersonen i Homeros klassiska epos *Odysséen* och en av de viktigaste personerna i *Iliaden*.

105 · *golem*... Inom judisk folklore en antropomorfisk varelse, skapad av människan av dött material.

112 · *golgatavandring*... En geografisk plats i det historiska Jerusalem och den kulle där Jesus från Nasaret enligt Nya testamentet avrättades genom korsfästning. Synonymt med plågsam upplevelse.

121 · *sjampanskoje*... Rysk champagne.

122 · *Leviatan*... Ett bibliskt sjöodjur som omnämns i Gamla Testamentet (Job 41, Jesaja 27:1); synonymt med stora monster eller varelser.

240 · *Trädgårdsringen*... Så heter en bred, vältrafikerad ringled runt Moskvas historiska centrum. Byggdes på 1800-talet utmed en gammal befästningsvall och fick sitt namn efter de många boulevarderna och parkerna. Den södra delen löper parallellt med metrons Ringlinje.

241 · *Stalinskraporna*... »De sju systrarna«, så kallades de berömda höghusen i prålig stil som den sovjetiske diktatorn Josef Stalin (1878–1953) lät bygga från mitten av 1930-talet på strategiska platser i Moskva och kom att prägla stadsbilden.

259 · *Prokofjev*... Sergej P. (1891–1953), rysk kompositör.

259 · *Sjostakovitj*... Dmitrij S. (1906–75), rysk kompositör.

268 · *Poljarnye Zori*... En stad i norra Ryssland, 22 mil från Murmansk. Grundades 1968 som en bosättning för arbetare vid bygget av kärnkraftverket Kola.

269 · *»Och när syndafloden upphör«*... Anspelning på Bibelns berättelse om syndafloden (1 Mos. 8:1,4).

271 · *Prometheus*... En titan i grekisk mytologi. Beslutade att stjäla elden från gudarna och ge den till människorna.

Skannat med CamScanner

273 · *Metro-2*... Det ryktas än i dag om en hemlig tunnelbana för makteliten som löper parallellt med den vanliga metron, men utan att vara förbunden med den. Den lär ha byggts av KGB under kodnamnet »D-6« på Stalintiden eller under åren efter dennes död 1953. Dess existens har varken bekräftats eller förnekats av säkerhetstjänsten och Moskvametrons administration. Den sägs ha fyra linjer på 50 till 200 meters djup, bland annat mellan Kreml, säkerhetstjänsten KGB (i dag FSB) vid Lubjankatorget, regeringsflygplatsen vid Vnukovo-2, en hemlig underjordisk stad i Ramenki och andra strategiska platser i Moskva.

280 · *Wagners storartade operor*... Richard Wagner (1813–83), tysk kompositör som var känd för sina bombastiska operor. Adolf Hitlers favoritkompositör.

303 · *Molok*... Babyloniernas eldsgud.

303 · *Sodom och Gomorra*... Två bibliska städer nära Döda havet som Israels Gud (1 Mos. 18:16–19:29) skulle ha dränkt i eld och svavel på grund av invånarnas bottenlösa syndighet, bl. a. främlingsfientlighet och brist på medkänsla för svaga och fattiga.

313 · *sjasjliken*... Grillspett på ryska.

331 *Biblioteka imeni Lenina*... Leninbiblioteket, det ryska statsbiblioteket, fram till 1992 »Sovjetunionens statliga Leninbibliotek«, är med över 42 miljoner medier Europas största bibliotek och det näst största i världen, efter Library of Congress i Washington DC. Biblioteket har en egen metrostation, Biblioteka imeni Lenina (ordagrant: Biblioteket vid namn Lenin).

340 · *Smertjraketer*... Ryska missiler.

359 · *dragtvånget*... En term inom bl. a. schack, som betecknar situationen att en spelare inte har några bra drag att göra, men ändå är tvungen att göra ett drag eftersom reglerna inte tillåter att en spelare står över.

359 · *Alamuts fästning*... En fästning i de persiska Elbruzbergen, där assassinerna hade sitt svårintagliga högkvarter tills mongolerna störtade dem 1272.

382 · *vintorezkarbiner*... Ett ryskt snajpergevär som utvecklades i slutet av 1980, känt för sina tysta skott.

394 · *såväl Noa som Sem och Ham*... Noa fick till uppgift att rädda sig själv, sin familj och jordens alla djur från en världsomfattande översvämning, syndafloden. Sem var hans hustru, Ham hans son.

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner